

MONTE MERRICK
MEMPHIS
A 25. BEVETÉS
BELLE

Háttér Kiadó
Budapest

A könyv eredeti címe: Memphis Belle
A fordítás alapjául szolgáló kötetet kiadta:
Berkeley Books published by arrangement with
Warner Bros., Inc.
Fordította: SIMONÉ AVAROSY ÉVA
A borítót tervezte: KOCSIS JÓZSEF
A borítón a Memphis Belle című film szereplői láthatók
William Butler Yeats írrepülőa halálát jósolja című
verse Szabó Lőrinc fordításában szerepel a szövegben
© 1990 by Warner Bros., Inc.
© Simoné Avarosy Éva (Hungarian translation), 1992

ISBN 963 7455 56 6

ISSN 0865-0160

Felelős kiadó: dr. Kiss Ernő

Felelős szerkesztő: Gálvölgyi Judit

Műszaki vezető: Lantos Kálmán

Műszaki szerkesztő: Gregor László

2/260

Készítette a Nyomdaipari Szolgáltató Kft., Kaposvár -121672

Felelős vezető: Mike Ferenc

1943. május 16., 16 óra 15 perc

Röviddel ebéd után, 13 óra 10 perckor Luke Sinclair hadnagy levetette az ingét, és végignyújtózott a B-17-es széles szárnyán. Napozni készült. Az eget ugyan felhők borították, a levegő nedvesen párás volt, de Luke mindig csalahatatlanul megérezte, mikor fog kibújni a nap. Ha ő levetette az ingét, akkor megjött a napsütés is.

A személyzet várakozásteljesen bámult föl az égre. Odahaza, az Államokban egy ilyen május közepi, késő tavaszi napon mi sem természetesebb, mint hogy süt a nap. De ez itt Anglia, és az elmúlt hat hónap alatt az angliai időjárás egyebet sem hozott, csak szelet, ködöt, fellegeket, na meg esőt – egyre csak zuhogott.

Hanem alighogy Luke derékig csupaszon elhevert, hogy szunyáljon egyet, a felhők mintegy varázsütésre oszladozni kezdtek, ragyogó napfény zúdult le közülük, és egy csapásra kellemes meleg lett. Az embernek játszhatnékja támadt tőle. Előkerült a focilabda Jack ládájából, Virge összerelte a fiúkat. Ott nyüzsögtek a harmincyardos vonalon, és végre úgy látszott, összejön a touchdown.

– Oké, Jack nekem, én továbbadom Dannynek.

Danny, fuss minél messzebb – rendelkezett Virge, az önjelölt csapatkapitány.

– Virge, én elszúrom – tiltakozott Danny. – Másnak add!

- Csak tartsd a kezed, beletalálok – biztatta Virge.
- Nekem add! – kérte Rascal felvillanyozva. – Én bevágom!

Persze, a jó öreg Rascal. Alig múlt tizenennyolc, mindössze 166 centi magas, de ő mindenhez ért. Jobban jár a vízen Jézusnál, nagyobb tréfamester Bob Hope-nál, és ami a nőket illeti, hát Clark Gable elbújhat mellette.

- Kuss, Rascal – szólt rá Virge. – Na jó, kezdjük! Claynek adom ti meg fogjátok őket. Rajta!

Virge halálosan komolyan vette a játékvezetést, de ez nem meglepő. Virge rendkívül komoly ifjú ember volt, ez különösen olyankor világlott ki, amikor rákezdte arról a hülye hamburger-vendéglőről, amelyet nyitni akar. Virgil Hoögesteger tizenkilenc éves volt, hullámos, homokszőke haja mindig kicsit kócos. Ha valami lázba hozta, az arca rózsásan kipirult.

Az a fajta fiú, aki kis vakarcsnak indult, aztán egy szép napon árra ocsúdott, hogy 180 centi magas, széles vállú ifjú. Talán azért hatott mindig kissé meglepődöttnek. Minnesota államból, valami Duluth nevű helységről jött. A *Memphis Belle* személyzetének többi tagja életében nem járt még Minnesotában.

Virge Clay Busby lapáttényerébe vágta a labdát, és a két csapat egymásnak esett. A játék kétkezes amerikai futballként kezdődött, de ez persze nem tartott soká. Hamarosan vadul verekedtek, igyekeztek beledöngölni a földbe egymást.

Clay hátrább húzódott, és körülnézett, kinek adhatná tovább a labdát. Rascal izgatottan hadonászott, de még mielőtt Clay odadobhatta volna neki, egy nagydarab fedezet ledöntötte a lábáról a mélynövésű kis fickót. Mindenkit fogtak, így aztán Clay rohanni kezdett. Ki tudja, miért, azon kapta magát, hogy teli torokból fújja az „Átmegyek elegánsba” kezdetű nótát.

Clay Busbynak mindig mindenről nóta jutott az eszébe. Fura, de rendszerint illett az alkalomhoz. Az „Átme-
gyek elegánsba” persze nem igazán illett a meccshez, de
attól még jó kis nóta. Clay New Orleansban a papája
export-import cégénél dolgozott, itt tanult meg éne-
kelni és zongorázni. Export-import vállalat – ez volt a
cég szalonképes meghatározása. Mindközönségesen
nyilvánosháznak hívták.

Clay még el sem jutott kedvenc strófája közepéig,
odá, hogy Gary Cooper a példaképünk, amikor valaki
belerohant, és a negyvenyardos vonalon elterültek. Tíz
yard veszteség, de Clay nem lett ideges, Clay az égvilá-
gon semmitől sem lett ideges.

Keményen hitte: a legfontosabb azt megtanulni, hogy
soha semmitől ne legyen az ember ideges. Idegeskedsz
vágy sem, az élet úgyis megy tovább. Talán azért vette
félvállról a dolgokat, mert farmer is volt. Az export-im-
port céget az első papája vezette. A második papája
farmer.

Clay hozzászokott a farmon, hogy nap nap után
születik valami, és nap nap után elpusztul valami –
semmi értelme rágódni rajta. Az ember sorsa ott rejlik a
kártyákban, amelyeket nem az ember söpör be. Nyúlj
hát el kényelmesen a székedben, gyűjts rá, és szemléld,
ami történik. Visszaügetett összegabalyodott társaihoz,
és azon kapta magát, hogy a „Mint egy cseresznyével
megrakott tál, olyan az élet”-et dúdolja.

– Oké, Rascal, add fel – szólalt meg Virge a roppant
hivatalos, csapatkapitányi hangján. Az előbb nagyot
perecelt, arca jobb felén elkenődött zöld pecsétet ha-
gyott a fű. Ettől még inkább kölyökképe lett. – Úgy
teszek majd, mintha Claynek akarnám továbbítani,
hadd higgyék, ugyanazt csináljuk, mint az előbb. De
igazából Jacknek vagy Eugene-nak adom majd, attól
függ, melyik szabad.

– Én biztos szabad leszek – vágta rá Jack magabiztosan.

– Meg én is – Eugene hangjában sem volt kevesebb az önbizalom.

– Oké, rajta – kiáltotta Virge. Csaptak egyet a tenyerükbe, és mindenki elfoglalta a helyét. Két-két szerelőlétra volt a kapufa a mező két végén. A létrák a földi személyzetnek kellettek, amikor a repülőgépen dolgoztak. Most ellenük játszották – a nagydarab, tenyeres-talpas bunkókkal, akik egyébként, amikor nem kell háborúzni, acélt gyártanak, vagy a bányákban fejtik a szenet.

– Harminchat huszonnégy, harminchat kiáltotta Rascal, és Virge-nek dobta a labdát. Virge hátrált, tekintete Jacket és Eugene-t kereste. Ott vannak ni, egymás mellett. Ezek mindig együtt vannak, akár a sziámi ikrek.

– Jack, Gene – rikoltotta Virge, és máris dobta nekik a labdát. A későbbi viták során sem tisztázódott, hogy Jack lökte Eugene-t vagy Eugene lökte Jacket. Bármelyikük hibájából történt is, mindketten ugrottak a labdáért, keményen ütköztek, és szitkozódva a földre zuhantak.

A labda elszállt mellettük, egyenesen Danny Daly kezébe. Danny elképedt. Sosem volt valami híres sportember. Az egyetemen is igyekezett kihagyni a testnevelési foglalkozásokat, inkább olvasott. Nem különösebben rajongott a sportokért, a futballt meg kifejezetten utálta. Kíméletlen, ostoba, értelmetlen marhaság. Most meg, ha jól megy, mindjárt szerez egy touchdown-t a csapatának.

– Hajrá, Danny!— üvöltötték. Danny a kapu felé rohant. Huszonegy éves volt, vörös gyufafeje szinte lángolt. Ha valaha megrendezik a vörös hajúak vetélkedőjét, Danny biztosan a döntőbe kerül. Jó eséllyel indulna a szeplősök versenyén is.

A szíve majd kivette az oldalát. Tudta, ott a nyomában az egyik melák, verejtékszagú szerelő. Danny rákapcsolt. A csapat számít rá, nem fogja kiábrándítani őket. Fűtül a futballra, de a fiúkra nem.

Két izmos kar kapta el hátulról. Három lépésre se volt már a gólvonalától. Nagyot ugrott, hogy lerázza a szerelőt. Csak a labdát ne, azt nem adom! Elzuhant a fűvön, a szerelő rajta, de Danny látta, hogy túl vannak a gólvonalon. Sikerült – megcsinálta életében az első touchdown!

Felugrott, győzelemittasan a feje fölé kapta a labdát, és lelkesedésében nagyot üvöltött. Szeme a többieket kereste, várta, hogy örömrivalgásban törnek ki, a nevét kurjongatják.

Rá se rántott senki. Mind a repülőgépre bámultak, amely ebben a pillanatban tűnt fel pontosan Danny feje fölött. Hatalmas, olajzöld B-17-es bombázó volt, a *Babaarcú*. Csinos babát pingáltak az orrára, aki a kezítükrében gyönyörködött magában. Méreten felüli keblét csak részben fedte a csipkés melltartó. A legtöbb gép orrfestménye valamilyen leányzót ábrázolt, deszkamellű egy sem akadt köztük.

A gép olyan alacsonyan dübörgött el fölöttük, hogy a légsavar szele Danny hajába borzolt. A fiú látta, hogy az egyik csavar vitorlaállásban van. A Négyes, a jobb külső motor légsavarja nem forgott. Á legutolsó bevetésükön Dannyék is elvesztettek egy motort, a gépüket most is javítják még. „Memphis város szépe”-nek, *Memphis Belle*-nek hívják.

– Kettő! Három! Négy! – most már mindenfelől érkeztek a bázisról az emberek, ki futva, ki biciklin, és egymást túlharsogva számolták az érkező gépeket. Az alig egy perce még életre-halálra vívott focimeccs mintha soha nem is létezett volna. Danny, Virge és a csapat többi tagja lélekszakadva rohantak az irányítótorony felé.

- Nyolc, kilenc!
- Azt ott kétszer számoltad!
- Frászt. Tíz, tizenegy!

Az égbolt megtelt repülőgépekkel. Kettesével, hármasával érkeztek, mások egyedül. Apró sirályokként tűntek föl a horizonton, aztán, ahogy közeledtek, nőn-nőttek.

- Ott is jön kettő – Eugene a fák fölé mutatott.
- Hányan indultak ma?
- Huszonegyen,

Vörös fénycsík vágódott a magasba. Azt jelezte, hogy valamelyik gépen sebesült, talán halott van. Mentőautó száguldott a repülőtéren.

A kocka alakú, kétemeletes irányítótorony előtt a gyepen egyre többen gyűltek össze. Sokan szaladtak föl a második emeleti teraszra is. Kutya ugattak izgatottan, sziréna sivított. Újabb meg újabb gépek tűntek föl az égen. Alig öt perce még negáлом és csend honolt a bázison, ha a pálya túlsó végén a földre esett a labda, azt is meg lehetett hallani. Most minden felbolydult, nyüzsgött.

Bassingbourn kis vidéki helység volt. A szögesdrót kerítésen túl birkák legelésztek, távolabbról odalátszott egy templomtorony. Londontól hatvanmérőföldnyire északkeletre, Kelet-Angliának ebben az álmos kis zugában az ember könnyén megfeledezhetett róla, hogy a világon háború dúl. De amint a futópályára éppen egy olyan repülőgép készült leszállni, amelynek a fél farka hiányzott, mindenki rögtön rádöbrent megint, hogy dúl bizony az a háború-kegyetlenül.

- Hol voltak ma? – kérdezte Rascal.

– Saint-Nazaire – felelte Danny. A fiú kétszer járt már ott bevetésen. Náci tengeralattjáró-bázis volt, Franciaország nyugati partján. Fura – egy évvel ezelőttig Danny, mondhatni, ki sem mozdult Philadelphiából.

Most meg? Anglia, Franciaország, Németország, Philadelphiát jobban szerette.

Figyelte a leszállómezőt. Az egyik gépből sebesültet emeltek ki. A karja csupa vér, de valaki éppen meggyújt neki egy cigarettát, így hát valószínűleg nem olyan súlyos.

– Tizennégy! – rikoltotta Virge, mert megint felfedezett egy érkező repülőgépet – Tizennégy vagy tizenöt? Belezavarodtam.

– Tizennégy – vágta rá Eugene. – De ott a tizenötödik is! – A horizonton újabb sirály tűnt fel.

Saint-Nazaire nem valami könnyű célpont. A tenger alattjáró-dokkok három méter vastag betonfaláról úgy pattognak le a bombák, akár a gumilabdák. A környék meg tele német vadászrepülő századokkal meg légháritó ágyúkkal. Nem holmi sétarepülés, annyi szent.

De Saint-Nazaire legalább Franciaországban van. Franciaország fölé repülni tisztára üdülés Németországhoz képest. Dannyék az előző héten Észak-Németország fölött jártak, Wilhelmshävent bombázták. A kirándulás teljes hét órán át tartott. Szinte egész idő alatt hemzsegték az égen a vadászok, mindenfelé légvédelmi lövedékek robbantak.

Most pedig az a füles, hogy a Bombázó Parancsnokság még beljebb akarja küldeni a kötelékeit náci Németország fölé – talán egészen Berlinig: Danny roppantul örült, hogy ő ebben már nem vesz részt.

Danny és a személyzet, amelynek ő is tagja, gyakorlatilag már befejezték a szereplésüket. A Légierő korlátozta a bombázó bevetések számát: aki túljutott a bűvös huszonötön, az letudta a szolgálatot. A *Memphis Belle* személyzete huszonnégyet teljesített. Már csak egyetlen van hátra, és menetnek haza.

Eddig még egyetlen személyzetnek sem sikerült eljutnia huszonöt bevetésig. S mivel nekik sikerült huszonné-

gyet élve megúszniuk, Dannyék már szinte híressé váltak. Azt mondják, átlagosan a tizenhatodik bevetésükig lelövik a repülőszemélyzeteket. Volt, aki eljutott a húszig, másokat mindjárt az elsőn elérte a végzet, de egy bizonyos! előbb vagy utóbb mindegyikük ráfut.

Ha a *Memphis Belle* személyzete az utolsó bevetést is túléli, ők lesznek a 8. Légi Hadseregben az első, akiknek sikerült a kötelező bevetésszámot maradéktalanul teljesíteni. Mindenki azt mondja, hogy ez utolsó bevetés amolyan „tejkihordás” lesz – mint amikor a tejeseMBER reggelenként szétviszi a tejet a környéken, olyan sima és veszélytelen.

– Tizenhat! Tizenhét! Tizennyolc! – A gépek egyre jöttek. A fiúk meg kiáltozva számolták őket.

Craig Harriman ezredes nagyon igyekezett uralkodni magán. Ott akart volna lenni pedig ő is az irányítótorny teraszán, mindig is ott szokta figyelni a hazatérő gépeket. Ehelyett benn a toronyban kell állnia, hallgatni hogyan bizonygatja Markham tábornok, hogy a másnapi bevetéshez foghatóan keményet még nem értek meg. A fiúk közül rengeteg otthagyja majd a fogát, jobb, ha Harriman jó előre felkészül rá. Craig érezte, amint a gyomorfalába mind mélyebbre marja magát a fekély.

– Uram, még csak most vannak visszaérkezőben. Hogyan ígérhetnék önnek a holnapi bevetésre huszon-négy repülőgépet, amikor még meg sem jöttek a mairól?

– Minden gépére szükségem van, Craig. Ha rágógumival ragasztják össze őket, akkor is a levegőben kell lenniük holnap. Brémát támadjuk és...

– Micsoda? – vágott közbe Craig. Bizonyos volt benne, hogy rosszul értette. A telefonkészülékre szerelt biztonsági berendezés az amúgy is rossz kapcsolatot még pocsékabbá tette.

– Bréma! – ismételte meg Markham. – Bréma a célpont!

– De hát alig egy hónapja támadtuk Brémát – kezdte volna Craig mondani, de most Markham vágott közbe. Craig lelki szemei előtt megjelent a felettese: nagydarab, tagbaszakadt pasas, aki ellenkezni merne vele, elsőpörné az útból.

– Újra támadnunk kell. A hírszerzők szerint a Focke-Wulf gyárat helyreállították, teljes gőzzel termel megint. Holnap egyszer és mindenkorra szét kell vernünk.

– Tábornok, én tisztában vagyok vele, hogy fokoznunk kell a nyomást, de legutóbb az embereim egynegyede ráment.

Markham tábornok megint félbeszakította. Ő nem a veszteségekről akar hallani. Egyedül és kizárólag az érdekli, hány gépet lesz képes bevetésre küldeni másnap Harriman ezredes. Megint előjött a rágógumival.

Egy hónappal korábban Harriman ezredes kint állt állt irányítótorny teraszán és az első brémai bombázásról hazatérő gépeket számolta. Húsz repülőgép indult a bevetésre aznap. Tizenhat tért vissza, de az egyik olyan állapotban, hogy már csak alkatrész-utánpótlásra lehetett hasznosítani. Craig Harman nyakizmai acélkábellé merevedtek egy újabb brémai bombázásnak a pusztá gondolatára is.

– Igenis, uram – mormolta automatikusan, amikor Markham kijelentette, hogy az előző brémai bombázás-kor a légierő elfogadható veszteségeket szenvedett. „Elfogadható vesztesége” – Craig gyűlölte ezt a kifejezést. Ugyan „elfogadható”-e bármely fiatal élet elvesztése? De nem bocsátkozott vitába Markham tábornokkal. Craig megszokta, hogy parancsot teljesítsen.

Craig előre akart jutni a katonai ranglétrán. 1933-ban lépett be a hadseregbe, amikor a nagy világválság harmadik esztendejében édesapja cipészüzeme tönkrement. Nemigen akadt munka akkoriban, a hadsereg

meg biztos megélhetést ígért. Craignek felesége volt és két apró gyereke – két fiúcska.

– Igenis, uram, a műszakiak egész éjjel dolgozni fognak a gépeken. Szerettem volna pedig, ha egy kicsit pihenhettek. Este kis táncos multság lesz nálunk. Ma van az osztály fennállásának első évfordulója... – kezdte volna magyarázni, de Markham tábornok füttyült a táncmulatságra meg az osztály születésnapjára. Mondta tovább a magáét a holnapi nagy bevetésről. Ne lehessen látni az eget a repülőgépektől!

A teraszról Comstock jött be a toronyba, a hírszerző parancsnokhelyettes. Eddig az érkező gépeket azonosította, kipipálta őket a nyilvántartó listáján, Mivel sürgősen meg akarta tudni, hányan értek haza, Craig sietve befejezte a társalgást Markhammel.

– Igenis, uram, azonnal tájékoztatom, amint többet fogok tudni. Viszonthallásra, uram– és gyorsan letette mielőtt Markham újra a rágógumit kezdte volna emlegetni.

– Uram, tizennyolc gép tért vissza. Háromról még nem tudunk – jelentette Comstock. Craig a kitárt üvegajtón át kinn termett a teraszon, ahonnan beláthatta a repülőteret. Lenn a füves téren hajózkodtak, figyelték a visszatérő gépeket. A torony bal oldala amerikai lobogót lengetett a könnyű szellő.

– Szóval ők azok – mondta a korlátra támaszkodó washingtoni jövevény, és lebámult az emberekre. – A *Memphis Belle* személyzete.

Craig Harriman tökéletesen megfeledezett Bruce Derringeréről. Derringer aznap reggel érkezett Washingtonból. A hosszú, Craignél legalább tizenöt centivel magasabb férfit mintha skatulyából húzták volna ki. Huszonnégy órás repülőútja után takarosán, frissen hatott. Vajon hogy csinálja, töprengett Harriman. Lehet, hogy a fickó, akit magával hozott, az inasa? Nem, persze, jutott eszébe. A fiatalember a *Life* magazin fotója.

Derringer már az előbb figyelte a hát fiút, ahogyan

futballozták, mielőtt az első gépek megérkeztek. – Ők a közlegények – mondta Craig Harriman Derringernek. – Délután majd megismerkedhet a tisztekkel.

– Ezek tízen alighanem a legszerencsésebb faszik a világon – mondta Bruce Derringer, és mosolygott hozzá.

Bruce Derringer mindig minden szavát mosollyal kísértte. A háború előtt a hirdetési szakmában dolgozott, a Madison Square-en. Azért hívták be, hogy fellendítse a sereg népszerűsítése érdekében végzett reklám- és propagandatevékenységet. Bruce egy év alatt teljesen átszervezte a toborzást, miközben eszméletlen összegeket költött el. A Fehér Ház nagyra értékelte a munkáját, és ezredessé léptették elő. Derringer életében nem járt kiképzőtábor közelében sem, gondolta Harriman keserű gúnnyal. Tiszti rangját ezüsttálcán nyújtották át neki, mert hát a sereg rá volt szorulva.

Derringert most az Egyesült Államok Hadseregének 8. Légi Hadseregéhez vezényelték, és újabb feladattal bízták meg: meg kellett győznie az amerikai közvéleményt arról, hogy a háborús célok eléréséhez feltétlenül szükségesek a nappali bombázások. A siker kulcsa pedig a *Memphis Belle* tűzfőnyi személyzete.

– Pontosan olyan hétköznapi emberek ezek is, mint a többi, ezredes – mondta Craig.

– Tréfál? Először is fogják magukat, és önként jelentkeznek ilyesmire, aztán végigrepülnek huszonnégy bevetést egyetlen karcolás nélkül. Én valahogy nem látom őket hétköznapiak.

— Még két gép jön, uram – szakította félbe Comstock, és fejével a horizont felé intett.

Harriman a szeméhez kapta a távcsövet, és az eget fürkészte a szelíd lankák fölött. Igen, ott vannak, két

repülőerőd jön egymás mellett. Most már csak egyetlenegyről nem tudnak. Craig nyakizmai lazulni kezdtek. Talán ma minden embere hazajön. Aztán eszébe jutott, hogy holnap viszont minden célpontok legveszélyesebbje fölé kell küldenie őket ~ Brémába.

– Tudja, az otthoniakat kezdik nagyon kishitűvé tenni a veszteségeink – mondta Bruce Derringer, és az egyik lábát lazán felrakta a korlátra. – Olyasmit gondolnak, hogy nem kellene nappal bombáznunk. Túlságosan veszélyesnek tartják. Úgy vélik, nekünk is éjszakánként kellene támadnunk, ahogyan az angol Királyi Légierő, a RAF teszi.

– Az egyetlen módja annak, hogy megnyerjük ezt a háborút, a nappali bombázás, ezredes — felelte Craig automatikusan. Régóta folyik már a vita, hogy nappal vagy éjszaka bombázzanak-e. A nappali bombázás pontosabb, de jóval veszélyesebb. Éjszaka kevesebb veszéllyel jár a támadás, viszont gyakran elhibázzák a célt.

– Teljesen igaza van – vágta rá Bruce a rá jellemző lelkes hangon -, és ezt nekünk széles körben tudatosítanunk kell. Ezt is fogom tenni. A nemzet bele fog szeretni ezekbe a fiúkba. A 8. Légi Hadsereg első repülőgép-személyzete, amely hiánytalanul teljesítette, amit vállalt.

– Még nem teljesítették – szolt rá Craig Harriman. Babonás volt, félt előre inni a medve bőrére. A hadseregben töltött évtizednek köszönhetően Craig realista volt. Bruce Derringer nem az, de hát ő nem is régóta van a seregben. Időt kell hagyni neki.

– Teljesíteni fogják – mondta Bruce. Aztán, jelentősegteljes pillantást vetve Craig Harrimanre, hozzátette:

– Majd maga biztosítja, hogy teljesítsék.

Craignek eszébe jutott az első beszélgetésük Bruce Derringerrel. Derringer rá akarta venni, ígérje meg, hogy a *Memphis Belle* hátralevő bevetése afféle tejkihordás lesz, vagyis biztosítsa, hogy a gép és a személyzet

épségben hazatérjen. Craig, mint mindenki más, szintén azt kívánta, hogy a *Belle* személyzete túlélje a huszonötödik bevetést, hanem Bruce Derringernek nem ígért meg semmit.

Most pedig tudta, hogy a másnapi cél Bréma. A főhadiszálláson azt kívánják tőle, hogy huszonnégy gépet indítson. A bázison összesen huszonöt repülőgépe van. Ha ma csak egyetlenegy gép nem tér is vissza, holnap kénytelen lesz a *Memphis Belle*-t Bréma fölé küldeni. Craig Harriman nem volt vallásos, de most imádkozott, hogy az utolsó gép is hazaérjen. Valami azt súgta neki, hogy ha nem így lesz, nagyon meg fog gyűlni a baja Bruce Derringerrel.

– Még egy, csak még egyetlenegy jöjjön! – Az irányítótorony erkélye alatt a fűvön Danny és a társai kinézték a szemüket. Hol az utolsó gép? – Óriási lenne, ha mindenki hazajönne ma! Úgy értem, este lesz ez a buli, tánc meg minden.

– Négyet egy ellen – mondta Clay, és rágyújtott. Clay mindig mindenre fogadott, kockázás vagy emberéletek, az neki mindegy. –Tartja valaki?

– Én – ez Jack. Ő is imádott fogadni. Hogy mire, hogy esetleg szörnyű dolgokra, nem számított. Jack magát a fogadást imádta. És mindig le volt égve.

Jack se volt sokkal nagyobb termetű Rascalnél, de egy jól megtermett ember egyénisége szorult belé. Köpcös, mokány kis fickó volt, a hangja reszelős. Nehéz volt elképzelni, hogy ki-be álló, kajlán nőtt fogaival hogyan képes egyáltalán megrágni az ételt. Chicago egyik hírhedten sötét kerületéből jött, így hát ez az itteni bunyó a németekkel tulajdonképpen semmi újat nem jelentett neki, otthon érezte magát.

– Van pénzed? Mutasd! – tamáskodott Clay.

– Gene, adj már kölcsön néhány ruppót! – fordult Jack hanyagul a másik társához, miközben a szeme azért a horizontra tapadt.

– Mi vagyok én, tőkepénzes? – mordult fel Eugene, de megadóan belekotort a zsebébe.

Amilyen nagyhangú Jack, olyan hallgatag Eugene McVey. Az a fajta kisfiú, akin mindenkinek részvevően megakad a szeme az iskolában: csont és bőr, szálnalmas kis figura, mindig van valami baja. Senki sem nézte volna ki belőle, hogy oldalsó lövész egy bombázógépen. Amolyan söprögető, latrinapucoló senkinek látszott. Csakhogy a *Belle* orrát díszítő hét kis horogkeresztből kettő Eugene-nak volt köszönhető. Azt a két náci vadászt jelentették, amelyeket ő szedett le. Eugene McVey szédületesen jó lövész volt.

Olyanok voltak ők ketten, Jack meg Eugene, mint holmi öreg házaspár. Szüntelenül veszekedtek, de mozdulni sem tudtak egymás nélkül. Danny egyszer mondta is nekik, hogy a szüleire emlékeztetik, mire bele akarták passzírozni a földbe.

Danny megpillantott valamit a horizonton. Először azt hitte, repülőgép –, de nem, csak egy madár. Már nagyon úgy látszott, hogy az utolsó gép nem jön haza. Borzasztó. Most kimaradnak a buliból, pedig öt hónap óta ez lesz az első lehetőség egy jót csörögni.

Vajon játssza-e majd a zenekar a „Kitűnő hangulatban”-t, jutott eszébe Dannynek. A kedvenc dalát. Persze, végül is játszhatnak akármit, csak ne a „Danny, kisfiam” -at. Azt a számot rémesen utálta.

Aztán egyszer csak rájött, ha az orvosok kitűnőnek minősítették is a látását, ilyen messziről a horizonton mégsem láthat meg egy madarat.

– Jönnék! – rikoltotta. És tényleg. Jött bizony az olajzöld repülőerőd, vonszolta harminctonnányi tömegét. Aki a földön látta a B-17-est, nemigen hitte, hogy

képes a levegőbe emelkedni. Hanem amikor már fönn volt, nagyszerű szerkezetnek bizonyult.

A fiúk fellélegezve figyelték a közeledő utolsó gépet, örömkben hátba vagdosták egymást, igyekeztek egymás lábára taposni. Aztán elindultak vissza a körletbe, a barakkok felé. A tánc kezdetéig még van vagy három és fél órájuk, ki kell találni, mit csináljanak addig.

– Hallom, valami jó bandát szereztek estére – mondta Virge.

– Hátha megengedik, hogy énekelj, Clay! – nézett Danny kérdően társára. Már kétszer is járt zenekar a bázison, és Danny mindkétszer megpróbálta rávenni Clayt, hogy énekeljen velük. De nem sikerült. Teljesen érthetetlen, miért nem hajlandó közönség előtt kinyitni a száját. Kitűnő hangja van.

– Eredj a csudába, Danny!

– De hát a gépen mindig énekelsz! – értetlenkedett Eugene.

– Az más. Tudjátok is ti, mi az, hogy hang.

– Clay, énekelj el a „Dönts hanyatt a lóherésben”-t!
– unszolta Rascal. Minden gondolata mindig a szex körül forgott. Egyre a kalandjaival traktálta a fiúkat, és sose lehetett tudni, mennyi igaz a történeteiből. Mindenkinek elmesélte, hogy egy cirkuszi kígyóbűvölő nővel vesztette el a szüzességét, tizenhat évesen. De senki se igazán hitte el. Másrészt viszont, ki tudhatja?

Danny fülét köpködő, köhögő motorhang ütötte meg. Sarkon fordult, hogy lássa, mi történik. Az utolsó gép éppen siklott be leszállni, de a két főfutókereke közül csak az egyik volt kinn. Virge is megfordult, meredten bámulta. Virge repülőmérnök volt, s amint megpillantotta a nyomorék gépet, tudta, hogy nagy baj van.

A kint levő bal kerék érintette a futópályát, a repülőgép azonnal lebillent jobbra, a törzs alja csikorogva-sivítva rádiózta az aszfaltcsíkot. A légsavartollak szikra-

esőt ontva görbültek hátra. A hatalmas gépmadár egyetlen kerekén megpördült. Nem valami szép leszállás, de legalább földön van, egyben.

Aztán fölrobbant. Először a jobb szárny repült el, úgy pörgött a levegőben, mint holmi balzafa modellé. A következő robbanás szétvágtá az egész szerkezetet. Kétszáz méterrel odébb Danny arcába csapott a robbanás hője. Mintha felrántott volna egy kályhaajtót.

Az irányítótorny teraszán Bruce Derringer visszahőkölt a korláttól. A gépen tízfőnyi személyzet volt. Bruce életében nem látott még embert meghalni. Mindössze egyszer találkozott az elmúlással. Tízéves korában elaltatták a kiskutyáját.

– Jöjjön, Bruce – szólt rá Craig Harriman. Arca rezzenéstelen, szemre hidegen hagyta a baleset. – Meg akar ismerkedni a *Memphis Belle* tisztjeivel, nem?

– Úristen, mi történt itt? – Bruce hangjában rémület volt. – Hiszen már itthon voltak!

– A pilóta egy kerékre jött be, ahelyett, hogy hasra szállt volna – felelte Harriman oktató hangon.

– Meghalt mind? – kérdezte Bruce. A roncsból fekete füst gomolygott felfelé, hatalmas felleggé állt össze a repülőtér fölött. Tűzoltókocsik, mentőautók robogtak a maradványokhoz.

Craig Harriman nem felelt. Nem kellett ide válasz.

– Menjünk, ezredes – mondta, és elindult a torony üvegajtaja felé.

Viselkedése legalább annyira elképesztette Bruce-t, amennyire a rémes látvány künn a repülőtéren. Tíz ember hal meg itt, közvetlenül az orra előtt, a parancsnoknak meg a szeme se rebben. Miféle ember ez? - töprengett Bruce Derringer, amint Harriman nyomába eredt.

Craig Harrimant valójában rettenetesen megrázta a katasztrófa. Csakhogy nem engedhette meg magának,

hogy ezt bárki lássa rajta – sem Bruce Derringer, sem senki más. A bánat és a gyász manapság luxus, nem telik rá. Irányítania kell a bázist, meg kell nyernie a háborút. Az érzelmek csak zavarnak.

A legjobb, ha kiveri az egész balesetet a fejéből, legalábbis a levelekig. Tíz részvétlevelet kell írnia, tíz családnak, a robbanás során elpusztult tíz ember hozzátartozóinak. Minden egyes elesett és eltűnt rokonainak írt. Rengeteg levelet kellett megírnia.

Kényszerítette magát, hogy a másnapi bevetésre összpontosítsa a gondolatait. Huszonnégy gépet kell indítania, ez a parancs. Ha ma minden repülőgép hazatért volna, akkor a *Memphis Belle*-t kihagyhatta volna a brémai útból, és tényleg „tejkihordás” lehetett volna az utolsó bevetésük. De Craig Harriman éppen néhány perce vesztette el a huszonnegyedik repülőgépet. A *Memphis Belle*-nek másnap repülnie kell.

1943. május 16., 17 óra 30 perc

Dennis Dearborn kapitány merev tartásban ült a tiszti klub egyenes támlájú székén. Nem volt ellenére, hogy szolgálatára álljon a Washingtonból érkezett tisztnek, de ebben a Bruce Derringerben volt valami idegesítő.

– Szóval a szerelméről nevezte el a gépet. Szép gondolat – mondta Derringer a jegyzeteit böngészve. – De a kiejtéséből ítélve maga déli, vagy nem, Dearborn kapitány?

– Üzleti úton jártam Memphisben, ott futottunk Össze – felelte kurtán Dennis. Nem akart Margaretról beszélni. Sokan úgy tárgyaltak a feleségükről vagy a barátnőjükről a haverokkal, mintha az ilyesmi közügy lenne, de Margarethoz senkinek semmi köze rajta kívül. A lány telefonosként dolgozott egy memphisi bútornagykereskedésben, Dennis pedig az édesapja cégének üzletkötőjeként ment oda tárgyalni. Így találkoztak.

Közvetlenül azután, hogy a michigani állami egyetemen üzletemberi képesítést szerzett, Dennis belépett a Dearborn Bútor vállalatához. Igazából nagyobb hatáskörű vezetői állásra számított, de az édesapja úgy döntött, hogy Dennis üzletkötőként járja egyelőre az országot. Vagy két évet töltött szinte állandóan az utakon, túlmelegedésre hajlamos, 1937-es típusú Packardjában. Öt évvel azután, hogy dolgozni kezdett a

cégnél, a Dearborn Bútor marketing osztályának helyettes vezetőjévé nevezték ki.

Dennis és Margaret 1941. december 1-jén tartották az eljegyzésüket. December 7-én a japánok tönkrebombázták Pearl Harbort, másnap pedig Dennis jelentkezett a hadseregbe.

Dennis Dearborn huszonhat éves volt, és pontosan 183 centi magas, vagyis a B-17-es pilótaülésébe jószerivel csak hétrét görnyedve fért be. Mindenekelőtt azért akart a Légierőhöz kerülni, mert már untig elege volt abból, hogy földi járművekkel rohangáljon. Az égbolt kellemes változatosságot ígért. A repülőképzésen gyorsan és sikeresen esett át, de mivel még kevés volt a repülőgép, csaknem egy évet kellett várnia, amíg végre neki is jutott. *Memphis Belle*-nek keresztelte el.

Dennis tudatosan vállalta akkoriban szokatlan magasságát, szálfegyenesen járt. Zárkózott, kevés beszédű fiú volt. Sohasem gesztikulált, mert a kezét túlságosan nagynak érezte vékony természetéhez. Akihez beszélt, annak határozottan a szemébe nézett. Ritkán, szinte soha nem látták mosolyogni.

– Lefogadom, hogy Memphis valódi szépe igazi cukorfalat, mi, Dennis? – kérdezte Bruce Derringer sunyi vigyorral az arcán. Azt akarta, hogy lazuljon már fel egy kicsit ez a pilóta, hadd csinálhasson róla egy jópofa képet a *Life* fotósa. Dennis arca azonban olyan rezzenéstelen maradt, mintha kőből vésték volna ki.

– Igen bájos hölgy, uram – felelte elutasítóan.

A fotós elkattintotta a masináját, villant a vaku, Dennis hunyorgott. Utálta a fényképezkedést, utálta az egész felhajtást a *Memphis Belle* körül. Nincs bennük semmi különös, se benne; se a személyzetében. Teszik a dolgukat. Ennyi.

Persze, ha a fotó sikerül, azért küld egyet belőle Memphisbe. A csuda tudja, miért, Margaret nem tud

betelni az ő éles vonású, mégis kisfiús képének látványával.

A reklámszakmában töltött évei során Bruce Derringer megtanult az első benyomásaiban bízni. Dennis Dearbornról az volt az első benyomása, hogy a fiatalember nagyon komolyan veszi önmagát. Az Egyesült Államok Hadserege Légierjének két lábon járó szabályzata ez a fiú.

Luke Sinclair viszont pontosan az ellentéte. Amilyen merev Dennis, olyan lezser a másodpilótája, és olyan szívélyes, amilyen elutasító a kapitány. Luke szinte kivirult a kamera előtt. Színésznek kellene lennie, gondolta Bruce. Egy cseppet mintha még le is volna barnulva. Hol napozhatott?

– Szóval maga a háború előtt a vízi mentőszolgálatnál dolgozott – mondta, és elnevette magát. Elképzelte ugyanis Luke-ot, amint ámuló női szemek keresztútjében heverészik a tengerparti homokon, közben oda-oda pislant a vízre, nem kell-e holmi fuldoklót kimenteni. Hát az nagyon felelősségteljes foglalkozás, Luke!

– Ja. Kemény dolog naphosszat sütkezéren a strandon, és a csajokat hessegetni. – Luke szélesen elvigyorgott, mert észrevette, hogy rászegeződik a kamera. Kicsit balra billentette a fejét, hogy jól érvényesüljön képen állának férfias vonala. – Az ember kénytelen csokoládébarnára lesülni. Egész áldott nap kint kell lennie a szabad levegőn – sorolta tovább. – Igen, borzasztó kemény meló. Ezért döntöttem úgy, hogy belépek a Légierőhöz. Valahová csak szöknöm kellett.

Ragyogó mosolya kivillantotta újabb erősségét: pompásan szabályos, hófehér fogsorát. Esténként fél óra hosszat síkálta a fogairól a nikotinlepedéket. És persze a haja! Szőke, hullámos.

A fotós elkattintotta a masinát. Luke tudta, hogy a kép jó lesz. Az igazat megvallva, róla még nemigen

csináltak rossz képet, Egyszerűen fotogén az arca. Lelki szemei előtt már ott volt a népszerű hetilap címlapja. Nem fog ártani a későbbi karrierjének.

Hát igen, állapította meg magában Bruce Derringer. Az első benyomás sosem csal. Az én első benyomásom pedig Luke Sinclair hadnagyról az, hogy ez a fickó született nyero.

Milyen jó is lenne, ha több lenne bennem Luke-ból, töprengett Val Kozlowski, miközben várta, hogy rá kerüljön a fényképezés sora. Luke majdhogynem ölelkezett a kamerával. Én meg tán életemben sem voltam ilyen ideges. Még amikor először mentünk bombázni, akkor sem.

– Furcsa becenév ez a Val. Valentine-nak hívják? – érdeklődött Bruce Derringer. Val nem felelt. Megrángatta a kezelőjét, aztán a nyakkendőjén igazított egyet. Mi a fenétől lett a gallérja egyszerre ilyen szoros? Ezerszer volt már rajta ez az ing.

– Lefogodom, a lányok díjazzák a nevét – kuncogott Bruce. Mindenképpen ki akart csikarni valamit a lámpalázas bombázótisztból.

Val gyűlölte a nevét. Hogy hívhatnak egy férfit Valentine-nak? Egy dolgot mégis köszönhetett a hülye nevének. Az iskolaudvaron nagyon gyorsan megtanulta, hogyan kell gyorsan és hatásosan, elsőnek ütni.

– Maga a bombázótiszt, igaz? – kérdezte Bruce a jegyzeteiből puskázva. Csak talál bennük valamit, aminek a segítségével elterelheti a fiú figyelmét a fényképezés – számára kínos – szertartásáról. Kozlowski nagyon jóképű volt, amolyan fiatal lányok filmsztár-álma, a halántékán alig észrevehetően gyérülő haja hullámos és hollófekete, ahogyan ceruzavonásnyi bajuszkája is.

– Azt írják itt, hogy négy évet nyomott le az orvoskaron – bökött Bruce a noteszra. Erre már csak kap vala-

milyen választ, remélte, és a fickó végre abbahagyja az idegesítő matatást a ruhadarabjain.

A szóbeszéd, hogy Val orvos, kilenc hónapja röppent föl, mindjárt azután, hogy a fiatalember Angliába érkezett. A jobb oldalsó lövész, Eugene leesett a bicikliről, és megrándult a bokája. Szentül azt hitte, hogy el is tört. Val megvizsgálta, és látta, hogy csak rándulás. Azt tanácsolta Eugene-nak, polcolja föl, és borogassa két-óránként hideg vízzel.

Miután a bokája rendbe jött, Eugene úgy nézett Valre, mintha legalábbis a leprából kúrálta volna ki. Dokinak kezdte szólítani, és bizonygatni a személyzet tagjainak, hogy Val az égvilágon mindent meg tud gyógyítani. Ezek után minden csip-csup bajukkal Valhez szaladtak. Val ugyan sohasem állította, hogy valóban négy évig medikus lett volna, de amikor a hír elterjedt róla, nem is cáfolta.

Két és fél hétre rá, hogy Val megkezdte tanulmányait az orvoskaron, az édesapja, aki dupla műszakban dolgozott a hajógyárban, szívrohamot kapott, és meghalt. Azért kellett túlmunkát vállalnia, hogy fizethesse Val tanulását. Mióta csak az eszét tudta, Val mindig orvosnak készült, a család pedig pénz dolgában szűken állt.

Apja halála után Val nem folytathatta az egyetemet, hanem belépett a hadseregbe. Ha befejeződik a háború, a seregtől kaphat majd valami anyagi támogatást a tanulmányai folytatásához, de hol van az még.

– Meglátja, Val – tréfálkozott Bruce Derringer –, ha megjelenik a képe a *Life* magazinban, minden amerikai, férfiak, nők, gyerekek, mind azt akarja majd, hogy maga legyen az orvosuk!

Valnek esze ágába sem jutott ilyesmin törnie a fejét. Már ezt az egész „mi vagyunk az elsők, akik huszonöt bevetést megúsztunk” ügyet is marhaságnak tartotta. Persze, ha Derringer szövegében lenne valami, az nem is

jönne rosszul. Talán hozzájárulna a sereg, hogy még a háború vége előtt visszamehessen az egyetemre. A puszta gondolat, hogy itt hagyhatná a sereget és továbbtanulhatna, olyan öröm volt, hogy Val elmosolyodott.

– Ez az! – rikkantotta Bruce, és a *Life* fotósa kattintott. – Csodás kép lesz.

Vedd csak számba, mennyi minden jó van a halálban, unszolta magát Phil. *Nézzük csak sorba. Először is, nem kell többé minden reggel borotválkozni. Rettentően unalmas; nagy megkönnyebbülés lesz megszabadulni tőle. Másodszor: soha többé nem kell rettegni a haláltól, hiszen az ember már halott. Harmadszor...* De sajnos, akárhogy törte is a fejét, harmadik jó dolog nem jutott Phil Lowenthal eszébe a halállal kapcsolatban.

– Phil, nézzen a lencsébe! – kérte Bruce Derringer, de Phil szinte nem is hallotta.

A huszadik bevetésükig Phil soha nem gondolt a halálra. Lorient-t bombázták. Gép gép után zuhant a mélybe aznap, de a hazatért *Belle*-en a szerelők egyetlen lövedék ütötte lyukat sem bírtak felfedezni. Akkoriban kezdték sutogni, hogy a *Memphis Belle*-t bűverő óvja, Philben pedig akkor kezdett érlelődni a meggyőződés, hogy meg fog halni.

Soha nem volt szerencséje. Életében még nem nyert semmit. Pedig kölyökkorában, a New York állambeli Rochesterban soha ki nem hagyott egyetlen-kínálkozó lehetőséget sem. Újságokból, képeslapokból kivágott minden megfajtást, pályázatot, és fáradhatatlanul küldözte be őket a szerkesztőségekbe. Soha semmi válasz. Cornellban tájékozási futással próbálkozott, a legjobb volt a csapatban. Az edző nagy jövőt jósolt neki, az olimpiát emlegette. De Phil soha egyetlen érmet nem nyert, mindig akadt valaki, aki egy hajszállal jobb volt nála.

Így hát amikor először hallott róla, hogy a *Belle* személyzetének minden esélye megvan a huszonöt beve-

tés teljesítésére, Philt kiverte a veríték. Ő nem. Ő tudja, hogy neki ez nem sikerülhet. Nem hőstípus. Az embereknek ahhoz a fajtájához tartozik, akiket odahaza úgy emlegetnek: „Milyen kedves gyerek”. Meg azt mondják: „Szégyen, gyalázat, jámbor kisfiúkat háborúba zavarni”.

Phil semmi biztatót nem talált abban, hogy ő meg a társai megúsztak huszonnégy bevetést, és már csak egyetlenegy van hátra. Számára ez csupán azt jelentette, hogy most szűrja el majd az egészet, hogy pont az utolsó pillanatban fog kinyiffanni. Ez az ő formája.

– Húzza már ki magát azon a széken, Phil. Mosolyogjon! – szólt rá Bruce. Rá kell vennie ezt a búvalbélelt navigátort, hogy belenézzen a fényképezőgépbe!

– Ugyan mi van itt mosolyogni való, uram? – kérdezte Phil.

– De ember, hiszen huszonnégy bevetésen vannak túl szerencsésen! – Bruce hangja rendíthetetlenül vidáman csengett. – Még egy – és mennek haza! Nekem bizony fülig érne a szám a maga helyében.

– De nem ön van a helyemben, uram – felelte Phil. Lenézett a kezére. Újabban rágta a körmét. Lerágta egészen a körömágyig, és még azt is fehérre szívogatta. Szörnyű ronda látvány.

– Kérem, csinálják meg már azt a képet – úgy hangzott a kérés, mintha Phil villamosságban ülne, és azt várná, fordítsa el végre a hódér a kapcsolót. Bruce rájött, hogy ebből a fickóból ugyan ki nem csal egy mosolyt. Itt nem lesz Luke Sinclair-féle sztárfotó. Biccentett hát a fotósnek. Villant a vaku.

Phil lelki szeme előtt megjelent a kép, az édesanyja öltözőasztalán, ezüstkeretben, az egyik sarkán fekete szalag fogta át.

– A saját gépükkel szállnak majd haza, körberekülik az Államokat, szónoklatokat tartanak, ráveszik az embereket, hogy vásároljanak több hadirészcsovegnyt, vállalkoznak több túlórára, gyártanak még több repülőgépet. És higgyék el nekem, fürödhetnek majd a piában, válogathatnak a csajokban, és a maguk dicsőségét zengik majd az Egyesült Államokban mindenfelé, az egyik óceántól a másikig. Kemény meló lesz, de hát ez a háború mindannyiunktól áldozatokat követel.

Bruce harsogva nevetett a saját kitűnő viccén, miközben a *Memphis Belle* négy tisztjét figyelte, ahogy ott ülnek vele szemben. Hervadt egy társaság. Dennis Dearborn, a huszonhat éves pilóta, mintha a hatvanadik születésnapját készülné éppen ünnepezni. A navigátor, Phil képe olyan sötét, hogy Frankenstein fia hozzá képest filmsztár.

Val Kozlowskiban, a bombázótisztben lenne valami fantázia, de az igazi főnyeremény Luke Sinclair. A másodpilóta pontosan olyan, amilyennek Amerikában az igazi amerikaiak elképzelik: jóképű és kicsattanóan lelkes. Világos, hogy ő kapta fel elsőként a Bruce Derringer által feldobott témát.

– Tényleg úgy gondolja, uram, hogy híresek leszünk? – kérdezte felcsillanó szemmel.

– Tartok tőle, Luke – vágta rá Bruce, és Luke örömeben kurjantott egyet. Rácsapott Val vállára, de a fiú elhúzódot tőle. Phil, akinek Luke beleborzolt a hajába, tudomást sem vett róla.

Dennis Dearborn kicsit még egyenesesbbre húzta magát a széken, és megköszöörülte a torkát, mielőtt megszólalt.

– Derringer ezredes... – kezdte. Ahhoz képest, amilyen hosszú, meglehetősen magas a hangja.

– Szólítson csak Bruce-nak – vetette közbe Derringer könnyed mosollyal, de Dennis ezután már csak uramnak szólította.

– Igyekszünk a legjobb tudásunk szerint teljesíteni a parancsait – folytatta volna, de Bruce megint közbevágott.

– Parancsról nincs szó, Dennis. Együtt fogunk dolgozni.

– Igenis, uram – Dennis hangjába helytelenítő árnyalat vegyült. – De jobban szeretném, ha a személyzetem nem tisztí állományú tagjai erről egyelőre nem szereznének tudomást.

– Arról, hogy a fényképünk megjelenik a *Life-ban*? – ámult el Luke. – Meg a piáról, a csajokról, a dicshimnuszokról? De hát ezt feltétlenül meg kell tudniuk! Ki fognak bújni a bőrükből örömükben!

– Nem akarom, hogy kibújjanak a bőrükből – Dennis hangja rezzenéstelen volt. – Azt akarom, hogy most a feladataikkal foglalkozzanak. Mindössze erről van szó.

– Ugyan már, álmunkból felébresztve is tudjuk a dolgunkat! Miért ne mondhatnánk meg nekik?

– Mert így kívánom.

– Akár ha az apámat hallanám. – Luke válasza nyeglén hangzott. Bruce Derringer figyelmét nem kerülte el, hogy a kapitány és a másodpilóta között valami feszül. Ezek ketten nem igazán imádják egymást, gondolta.

– Rendben, Dennis, maga a főnök – szólalt meg gyorsan, mielőtt szóváltásra kerülhetett volna sor a két fiatalember között. – Majd akkor szól a személyzetének, amikor jónak látja. Uraim, köszönöm, hogy időt szakítottak rám.

Dennis, Luke és Val felkeltek, de Phil nem mozdult a sötétzöld fotelból. Roggyant vállal, fejét lehajtva csak ült ott. Mintha most veszítette volna el az utolsó barátját a világon. Val rácsapott a vállára.

– Gyere, Phil! Úgy nézem, innod kéne egyet. Phil feltápáskodott.

– Nem – mondta –, nem egyet. Legalább tízet.

Mint hosszúkbán kettévágott és a sártengerbe süllyesztett bádogdobozok, úgy néztek ki a barakkok. Mindegyik közepén hasas pléhkályha sziszegett, vagy kibírhatatlan meleget ontottak, vagy semmit. A betonpadlót csikkek borították a falakat hiányos öltözetű hölgyek képeslapokból kivágott képei. A fojtogató bűzben koszos zoknik, izzadság, cigarettafüst szaga keveredett a fingszaggal, s az egésztest hébe-hóba arcvíz illata lengte át egy pillanatra.

A rádiót egy londoni adóra állították, de mostanság több hírt olvastak be, mint amennyi zenét sugároztak. A hírek viszont senkit sem érdekeltek. Jó hír úgysem akad köztük.

„Londont ma éjszaka bombatámadás érte. Feltehetően ez volt a válasz a szombat éjjeli RAF-támadásra Berlin ellen” – közölte a bemondó kifogástalan angol kiejtéssel. „A légiriadót jelző szirénák röviddel éjfél után szólaltak meg, és a riadót csak jó néhány órával később lehetett lefűjni. Városszerte sokfelé robbantak a német bombák, a veszteségekről azonban még nem állnak rendelkezésre pontos adatok.”

A *Memphis Belle* személyzete eredetileg a *Készek vagyunk, akarunk, tudunk* nevű gép személyzetével osztotta meg a barakkot, de azt a repülőgépet egy hónappal korábban Hamm fölött lelőtték. Most már vegyesen laktak itt; egy ember az egyik, ketten egy másik gépről. Ha egy-egy bevetés után valamelyik lakó nem tért vissza, lehúzták az ágyneműjét, összeszedték a cókmojkját, és a helyét elfoglalta egy bábész újonc.

– Clay, nem kellene szólni az őrmesternek, hogy ő vegye számba Becker cuccát? – nézett Danny Clay Busbyre, aki épp azzal foglalatostkodott, hogy leverje a lakatot a halott katonaládájáról. Becker annak a gépnek a személyzetéhez tartozott, amely egy kerékre szállt le, aztán felrobbant.

– Az őrmester az egészet, úgy, ahogy van, elküldené Becker özvegyének – felelte Eugene. – Nem akarjuk, hogy az asszonyt esetleg kellemetlen meglepetés érje. Jobb, ha mi intézzük az ügyet.

A barakk lakói az esti bulira készülődtek. Borotválkoztak, cipőt pucoltak, brillantint kentek a hajukra.

Clay végigbogarászta Becker ládájának a tartalmát. Danny nem ismerte Beckert közelebből. Néhányszor dumáltak, ennyi volt az egész. Becker csak két hete lakott itt a barakkban. Egyidős volt Dannyvel, huszonegy éves. Vastag, ezüstkeretes pápaszemet hordott. Hogy a Légierőhöz kerülhessen, kívülről bevágta a szemorvosi látásvizsgáló táblát.

– Egy Hershey csoki eladó – mondta Clay. Becker özvegyének nem sok örömet okozott volna a nemi vágyat csökkentő csokirudacska, így az ajánlatban nem volt semmi kivetnivaló.

– Nekem, nekem! – rikoltotta mohón Virge, és Clay odadobta neki. *Aztán* néhány dolgot félrerakott az özvegy számára: egy Biblia, egy tartalék szemüveg, néhány monogramos zsebkendő.

– Danny, neked melyik tetszik? – Virge, miközben a csokoládét majszolta, vázlatokat dugott Danny orra alá. A vendéglőt ábrázolták, Virge rögtön meg akarta nyitni, amint véget ért a háború. – Ez itt csupa alumínium, csillog-villog, rém modern megoldás. Ez a másik otthonosabb, látod, vörös téglákkal meg sok zöld növénynel.

Virge megszállottja volt a vendéglő tervnek. Folyton alaprajzokat firkáit, kalkulált, étlapokat állított össze, fiúk állandóan ugratták, de Virge fütyült rájuk. Neki van egy szép álma, nekik meg nincs.

– Nekem mind a kettő tetszik – Dannynek tényleg tetszett mindkét terv.

– Ha az első megvan, utána egész hálózatot akarok nyitni, és mindegyik pont olyan lesz, mint a legelső.

Ha elmész Detroitba, ugyanazt a hamburgert kapod majd, mint otthon Baltimore-ban.

– Ugyan már, Virge, ki akarna mindig mindenhol ugyanazt kajálni – vetette ellen Danny.

– Persze, hogy azt akarják – Virge szerelmesen bámulta a rajzokat. – Akkor érzik igazán jól magukat.

Dannynek fogalma sem volt róla, mihez kezd majd a háború után. Mielőtt bevonult, könyvtárban dolgozott, de sok jövőt nem látott az ügyben. Szeretett írogatni, csakhogy nem volt biztos benne, hogy meg tudná keresni írással a kenyerét. Néha verseket is írt, de aztán eldobta őket. Danny igényes volt.

– Szerelmes levelek – szólalt meg Clay, és egy vaskos köteget emelt ki a halott ládájából.

– A feleségétől vágy a barátnőjétől? – kérdezte Eugene. Clay kivette a levélpapírt az egyik borítékból. Égszínkék volt. Danny egy pillanatig azt hitte, a levélből árad az illat, át az egész helyiségen, de aztán rájött, hogy Rascal paskolja az arcát borotvakölnivel.

– Olvasd fel! – süvöltötte közben. – Hadd jöjjen hangulatba az estéhez!

– Barátnő – állapította meg Clay, miután átfutotta a levelet. Átdobta a köteget Eugene-nak, a fiú felpattant a kályha fedelét, és beleejtette a leveleket. Kékes fénnel lobbantak lángra.

– Nincs véletlenül egy tiszta zokni Becker ládájában? – kérdezte Eugene, miközben gondosan visszahelyezte a kályha fedelét. Odament a ládához, lépéseit a lábán levő zokniból áradó bűz kísérte.

– Repülőjelvény, fényképek, zsebkés – folytatta Clay a leltározást Becker ládájában kotorászva. A felsorolt tárgyakat az özvegynek szánt halomra tette. Aztán egy könyvet húzott elő. – Pornó!

– Add nekem – mondta Danny. Nem volt olvasnivalója. Már harmadszor olvasta *A nagy várakozások korát*.

Jó könyv, de annyira nem, hogy az ember háromszor is elolvassa. Clay áthajította neki a zsákmányt. *Melegházi virágok* – ez volt a címe. A borítón tépett ruhájú nő fölött vad képű pasas állt, kezében korbács. Ígéretes. Danny belelapozott. Középtájt, a 63. oldalnál négylevelű lóhere lapult. Valódi lóhere, gondosan celofánba burkolva.

– Nézzétek, Becker itt felejtette a kabaláját – mutatta Danny Virge-nek.

– Szegény ördög.

– A nyakában kellett volna hordania. Akkor sose hagyja el – mondta Eugene, és kihúzta az ingéből a láncocskán fityegő Szent Antal-érmét. Egyetlen lépést nem tett nélküle, még a végére sem. Senki sem ugratta érte. Szinte mindegyiküknek volt valamilyen szerencsét hozó kabalája.

Danny a bal csuklójára pislantott. Megvan, ott van rajt a gumigyűrű. Amikor megérkezett a bázisra, másnap valaki megkérdezte, van-e nála kártya. Belekotort a tartóba, ott volt a kártyacsomag. Az édesanyjáé, a lapok hátán a kép két kutyust ábrázol. Danny kicsit zavarba jött, de hát kártya kellett, és ezek kártyák voltak. Leszedte róluk az összefogó, vastag, piros gumikarikát, és felhúzta a csuklójára, hogy ne veszítse el. Valamilyen megmagyarázhatatlan okból azóta is állandóan hordja.

– Övszer! – nézett körbe Clay, és magasra tartotta a kis csomagot.

– Ez az! – horkant fel Rascal, és Clay máris dobta neki, Rascal szakértő szemmel vizsgálgatta.

– Mint tudjuk, szüzikénknek, Virgónak ilyesmire nincs szüksége – közölte harsányan. Virge egykedvűen nyalogatta a Hershey rudacskát. – Virge, ígérd meg, ha valaha az életben megszabadulsz az erényedtől, elmondod nekem!

– Elküldöm neked, ajánlott levélben – vágta rá Virge.

Danny felnevetett. Rascal állandóan gyötörte Virge-et, mert még mindig senki sem fektette le, és nagyon jó volt, hogy Virge a humoros oldaláról fogta fel a cikizést. Virge azt mondta, azzal a nővel akar először lefeküdni, akibe szerelmes lesz, nem pedig valami ócska, prostituált ringyóval. Danny szerint persze lehet, hogy Virge egyszerűen fél a dologtól, Danny maga is rémesen meg volt szeppenve az első alkalommal, de aztán minden jól ütött ki.

A barakk végében pókercsata zajlott. Szinte egyfolytában pókeroztak, és a játszma hőse mindig Jack Bocci volt. Most odament Clayékhez, és felvett egy tízdolláros Becker holmijai közül.

– Becker tartozott nekem egy tízessel.

– Jack, tedd le azt a pénzt – szólt rá Danny élesen.

– De hát tartozott nekem! – horkant föl Jack. Danny-nek kezdettől fogva Popey, a tengerész jutott eszébe Bocciról, mármint ahogyan a képregényekben rajzolták. Jack mindig rémesen dühösnek nézett ki, még akkor is, amikor éppen örült valaminek.

– Jut eszembe, tudtok valamit Németországról, fiúk?
– kérdezte most Jack.

– Csinosak a nők-vágta rá Eugene.

– Jó a sör – tette hozzá Danny.

– A hamburgert valami ottani városról nevezték el – tódította Virge. Ilyesmit is csak ő tud.

– Mer' hát egy kismadár azt dalolta nekem, hogy oda zavarnek el bennünket holnap.

Dermedt csönd lett. Biztosak voltak benne, hogy az utolsó bevetésük amolyan sétarepülés lesz, tej kihordás a szomszédba, a Csatorna túloldalára, a francia partvidékre. Ez lett volna a jutalmuk azért, hogy sikerült annyi sok bevetést épen megúszeniük. Fel sem merült bennük, hogy az utolsó ennyire kemény lehetne.

– Biztos vagy benne? – tamáskodott Eugene.

– Nem megyünk Svábiába – bizakodott Rascal. – Lerobbant a szerkezetünk.

– Már kijavították-szólalt meg Virge.

– Úristen! Gyerünk, tegyük gyorsan tönkre! – kiáltotta Rascal, és ezúttal egyáltalán nem viccelt.

– De hát csak nem küldenek Németországba, most, az utolsó bevetésünkre? – mondta Eugene, és megtapogatta a szerencsét hozó Szent Antal-érmet.

– Ugyan már, tejet fogunk kihordani Franciaországba, nem? – Danny nem akarta felfogni, amit hall.

De nem kapott választ. Egy hete jártak Willhelmshaven fölött, amihez mélyebben kellett berepülni Németország fölé, és az a repülés jóval veszélyesebb is volt. Amikor Hamm bombázásából tértek vissza, a barakkjukban levő fekhelyek fele árván maradt. A *Készek vagyunk, akarunk, tudunk* a célig sem jutott el, előbb lelőtték. Egyetlenegy embernek sikerült elhagynia a gépet, de amikor kinyílt az ejtőernyője, már lángolt.

– Kell valakinek a maradék? – kérdezte Clay. A láda kiürült. Nem kapott feleletet, de a fiúk lassan a csupaszodó fekhely köré gyűltek.

– A kártyatartó. – Rascal elvette.

– Borotvapengék. – Jacknek kellett.

– Lucky Strike. – Dannynak mindig jól jött egy doboz cigaretta.

– A cipőfűző. – Eugene cipőfűzőjét már csak az imádság tartotta össze.

– A rágót. – Virge nyúlt érte.

Ennyi. Becker volt, nincs. Az a kis halom maradt belőle mindössze a foltos matracon meg az a pár vacak, amelyeket hazaküldenek az özvegyének. Dannyben felmerült, hogy nem kellene-e a halom tetejére odatennie a négylevelű lóherét is, de tartott tőle, hogy a felesége dühös lenne Beckerre, amiért megfélekezett

a kabaláról. Talán éppen az asszonytól kapta Becker, hogy megóvjá a bajtól.

Nem, jobb, ha meghagyják az özvegyet abban a tudatban, hogy Becker halálának nem volt semmi különleges oka. így akarta a végzet. Semmi köze ennek se szerencsééhez, se pechhez, se négy levelű lóheréhez, se kabala gumigyűrűhöz. Ezek a dolgok így mennek. Danny zsebre vágta a négylevelű lóherét. Talán szerencsét hoz neki az éjjel. Mondjuk, akad egy lány, akivel táncolhat.

1943. május 16., 20 óra 30 perc

A megviselt bádogtető élesen verte vissza a harsány trombitaszólamot, a banda a *Virágba borult gesztenyék alatt*-ot játszotta. Rezgett a hangár. A lányok a legmenőbb cuccaikban, féltve őrzött nejlonharisnyában pompáztak, a repülőket is mind mintha skatulyából húzták volna ki: jól vasalt egyenruhák, fényesre suvickolt cipők, gondosan lenyalt frizurák.

A zenekar mögött egy vadonatúj B-17-es pihent, orrán a neve: *Cowboy*. Fölötte ott függött a bombázó osztály címerállata: bombát formázó vörös cápa, kitátott szájában villogó, gyilkos fogak meg egy felirat: **BOLDOG 1-SŐ SZÜLINAPOT!** A mennyezet alatt tizenhatezer piros, fehér és zöld lufi egymásba gabalyodott hálója. A bárpult végighúzódott a hangár teljes hosszában, és szinte mindenki söröskorsót vagy whis-kypoharat markolászott.

A táncparketton egy gombostűt sem lehetett volna leejteni. A katonák föl-föllendítették partnerüket a levegőbe, hogy aztán elkapják őket. A lányok kacagva kapálóztak, ki-kivillant a harisnyatartójuk. A levegőben parfümillat és cigarettafüst keveredett az italok gőzével meg izzadságszaggal. Ma éjjel ez a világ legboldogítóbb aromája.

Jack Bocci meglepően kecses táncosnak bizonyult. Az apró, szénfekete hajú lányka, akivel járta, teljesen

megadta magát táncosának. Jack, mint egy babát pörgette, forgatta, dobta a hátára. Tökéletesen csinálta.

Kicsit odébb Eugene táncolt Louise-zal. Louise alacsony, gömbölyded teremtés volt, az arca szinte egyetlen, ragyogó mosoly. A keble le-fel járt, jobbra-balra rezgett a tánc hevében. Eugene képtelen volt levenni róla a szemét. A cicik mintha önálló életet éltek volna.

Eugene épp ellendítette magától Louise-t, amikor egyszer csak Jack túlméretezett fenekét pillantotta meg maga előtt. Szinte még a felszólítást is látni vélte rajta: „Gyerünk, rúgj belém!” Képtelen volt ellenállni a kísértésnek. Cipőjének fényesre kefélt orra beletalált, aztán Eugene máris visszamenekült Louise ápoló és eltakaró karjaiba. Jack dühödten bámult körbe, kutatta, ki lehetett a merénylő, de Eugene akkorra már elkeveredett a táncolok tömegében.

A hatalmas tér egy távolabbi zugában Rascal lelkesen fűtötte egy rózsaszínű és zöld virágokkal telehintett ruhájú csinibaba fejét. A leányzó bőre tejfehér volt, a haja selymes szőke, és az orra környékét szeplők petytyezték. Hónapok óta nem találkozott ennyire szexis bigével, és Rascal keményen elhatározta, hogy két vállra fekteti. Faith volt a lány neve.

– Az a hír járja, hogy holnap alighanem Németország fölé kirándulunk... – Rascal hatásszünetet tartott, hadd fogja fel a baba, miről is van szó. – Még alig éltem, és lám, lehet, hogy holnap egy pillanat alatt vége. Önként jelentkeztem a Légierőbe, azt hittem, jó buli lesz. És most...

Elakadt, könnyek szöktek a szemébe a gondolatra, hogy meghalhatna. Iszonyú büszke volt magára. *Ha éjféltre nem fűzöm meg a csajt, gondolta, levágatom a faszomat.*

Úristen, de bárgyú ez a szöveg, gondolta Faith. Vajon hányszor vezette már elő, és akadt-e már olyan hülye csaj, aki megkajálta?

El kellett fordítania a fejét Rascaltól, mert félt, hogy a képébe fog röhögni. A terem túloldalán, a hosszú bárpult mellett magányosan ácsorgóit egy fiú. *Milyen jóképű, gondolta Faith. Hogy lehet, hogy egyedül van? Én meg itt, ezzel a lükével a nyakamon!*

– Jaj, Faith, ha elképzelem, hogy soha többé nem láthatom a csillagokat, nem hallok többé ilyen klassz zenét, és soha nem dumálhatok már egy ilyen csodás lánnyal, mint te... – Rascal csak mondta egyre. Könnyek peregtek az orcáján. Letörölte őket, de nem siette el. Csak módjával, lassan, hogy Faith biztosan észrevegye.

– Hozok neked valamit inni – felkapta Faith üres poharát, és felállt az asztaltól. – Mindjárt itt vagyok.

A bárpulthoz igyekezett. El ne felejtсен a csaposnak némi borraivalót a kezébe nyomni, hogy öntsön még egy külön adag gint Faith piájába. Igen, határozottan úgy néz ki, hogy ma éjjel Rascalre mosolyogni fog a szerencse. Becker óvszere felettébb jókor jött.

Virge tisztában volt vele, hogy végül is fel kell majd kérnie valamelyik lányt, de úgy gondolta, előbb leönt még egy sört. Attól talán megjön a bátorsága. Nem valami híres táncos. Mindig történik valami, ha nekiáll ropni. Többnyire valakinek a bokája bánja.

Így aztán megállt benne az ütő, amikor a virágos ruhás, csinos lány odalépett hozzá. Ez most biztos táncolni akar vele, és hogyan is utasíthatná el anélkül, hogy megbántaná? Virge-nek fogalma sem volt róla, miért lesz olyan ideges a lányoktól, de szörnyen ideges lett tőlük. Érezte, hogy remegnek a lábai, és még mielőtt Faith egyetlen szót szólhatott volna hozzá, már nyakig vörösödött.

A lány nem táncolni hívta. Arra kérte, hozzon neki valamit inni, aztán arról kérdezgette, honnan jött. És amikor Virge kinyögte, a lány azt tudakolta, merre is van az a Minnesota. A családja felől érdeklődött, és ettől

Virge kicsit kilazult, mert a családjáról szeretett beszélni. Azon vette észre magát, hogy a vendéglő-vágyálomról mesél Faith-nek.

– Sose ettél még hamburgert? – elképedésében szinte még a szája is tátva maradt, amikor Faith bevallotta, hogy nem ismeri Virge kedvencét. – Hihetetlen! Akkor nem is tudod, miből maradtál ki.

– Jól hangzik. Nem is tudom, mikor volt utoljára hús a számban. – A jegyrendszer már olyan régóta tartott, Faith szinte elfelejtette, hogy létezik más ennivaló is a konzerveken kívül. Pusztán attól, hogy Virge hamburgerről beszélt, Faith-nek összefutott a nyál a szájában.

– Szóval, tudod, én úgy készítem... Megengeded? – Virge megfogta a lány kezét. Széles, meleg a tenyere, bele lehet simulni. A kézfején szőke pelyhek, közepén kidudorodik egy vastagabb, kékes ér.

– Lassan, alaposan dolgozom meg a húst. Megadom a módját. Ebben rejlik a titok. – Öklébe szorította Faith kezét, és gyengéden gyömöszölve mutatta be, hogyan csinálja.

– Egy kis Worcestert, kevés fokhagymát meg némi kakukkfűvet gyúrok bele. -Ujjai morzsolgatták a láthatatlan fűszereket az elképzelt masszában. – Aztán kis korongokat lapítok belőle. – Fogása meglazult, ujjai kiegyenesedtek. Faith keze lassan kinyílt. Virge lapogatni kezdte. – Finoman, csak finoman – mondta. – Ne törjön meg a hús!

– Virge, én rettenetesen éhes lettem – Faith-nek elakadt a lélegzete. *Fogalma sincs, mit csinál velem,* gondolta. *El kell érnem valahogy, hogy kettesben lehessünk.* Az egész testén érezni akarta Virge kezét. Gyúrja, lapogassa, akár a hamburgerjeit.

Amikor Rascal vagy öt perccel később végre kivackolódott a bárpult körüli nyüzsgésből, és hozta volna Faith-nek az italt, nyomát se lelta a lánynak.

– Elég volt, Phil, hagyd abba! – szólt rá Val a társára, aki az ötödik whisky ért igyekezett a pulthoz férni. A tiszti klubban, azután, hogy Bruce Derringtontól elváltak, Val két felest fizetett. Mindenféléről dumáltak, de a dicsfény túráról meg a nyilvános mennybemenetelükről a *Life* magazinban egyetlen hang sem esett. Gondolni sem akartak rá, pizsok rossz érzésük volt, mintha a balvégzetet hívnák ki maguk ellen az üggyel. Aztán idejöttek, hogy csörögjenek egyet, és Phil egyből bedobott még két whiskyt.

Phil szemlátomást úgy döntött, hogy a sárga földig leissza magát. – Hogy jönnek ahhoz, hogy idecipeljék a *Life*-ot meg minden? – kérdezte kissé már nehezen forgó nyelvvél. – Mindenáron ránk akarják hozni a bajt?

– Felejtsd el – mondta Val, és a táncparkettet vizslatta. – Gyere, szedjünk fel egypár jó csajt!

A csapos whiskyvel színültig telt poharat tett eléjük a pultra. Phil egyetlen slukkra bedobta az ital felét, kicsit megtántorodott, aztán Val füléhez hajolt, és fojtott, piás hangon dünyögte:

– Val, mondd meg nekem igaz lelkedre, de tényleg, őszintén, te nem félsz?

Val kivette a poharat Phil kezéből, és letette a bárpultra.

– Most más dolgom van – mondta, és a parketthez vonszolta Philt. Egy kis rángatózás remélhetőleg kijózanítja.

– Luke, szerepelt már életében nyilvánosan? – süvöltötte túl Bruce Derringer a zenekart. Két roppant csinos lánnyal üldögéltek az egyik asztalnál. Bruce társnőjét Helennek hívták. Vagy tán Ellennek? A pokoli hangzavarban nem értette tisztán. Mindegy volt úgyis, mert akár Helen, akár Ellen, a lányt sokkal jobban érdekelte Luke. Képtelen volt levenni a szemét a jóképű másodpi-lótárról. A lánynak jó ízlése volt.

– Csak amolyan műkedvelő színpadokon – felelte Luke szerénykedve.

– Lefogadom, hogy jól csinálta – jelentette ki Bruce.

– A propagandakörutunkon lázba kell hoznunk az embereket. Fel kell lelkesítenünk őket. Dennis kitűnő ember, de hiányzik belőle az a lendület, ami magában megvan.

– Ugyanolyan képesítesem van, mint neki – Luke nagyon igyekezett, hogy a hangja ne legyen panaszos. – Pusztán az a helyzet, hogy nekem nem jutott repülőgép, így most ő a nagypilóta, én meg kuksolhatok a pótszékben.

Felkapta a poharát, és fenéig kiitta. *Lehet, hogy nem kellett volna Derringer ezredes előtt ilyet mondanom?* De valami azt súgta neki, hogy megbízhat Bruce Derringerben. Agyafúrt fickónak látszott.

– Maga nem holmi pótlék, Luke. – Bruce a fiú vállára tette a kezét. – Mi ketten tudjuk ezt. – Úgy bizony, gondolta Luke. Van a fickónak esze, nem is kevés.

Dennis Dearborn a hangár túlsó végében beszélgetett egy Pete Bogard nevű mazsolával. Az újonc egy vado-natűj B-17-es frissen érkezett személyzetéhez tartozott. A gép neve: *Anyámért, hazámért*, és az orrára holmi szexis baba helyett az amerikai lobogót festették, egy sas gubbasztott rajta. Dennis délután arra jártában látta, amint a földi személyzet épp ragyogóra fényesítette a sast.

– Az, hogy te vagy a gép pilótája... – Dennis bizonytalanul keresgélte a megfelelő szavakat. Hogyan is magyarázza meg ennek a mazsolának, micsoda irtatlan felelősséget jelent, amikor majd először indul bevetésre.

– Majd meglátod úgyis. Kilenc ember élete függ tőled. A bombatárban kétezer-ötszáz kiló robbanóanyag lapul. Egy tizenöt tonnás szerkezettel repülsz ellenséges terü-

let fölött, hogy megvedd a hazádat. Olyan ez... – abbahagyta. Egyszerűen képtelen volt szavakba önteni a mondanivalóját. Bogard olyan értetlenül meredt rá, mintha Dennis hindiül beszélne. *Legfőljebb két-három évvel lehet fiatalabb nálam*, gondolta Dennis, *mégis úgy érzem, mintha az apja lennék, amikor így bámul.*

– Mivel foglalkoztál a háború előtt? – kérdezte a mazsola-hadnagytól, de nem hagyott időt a válaszra, rögtön folytatta. – Én a bútorszakmában dolgoztam. Van egy családi vállalatunk. Dearborn Bútor. Hallottál már rólunk? – Bogard nem felelt, világos, hogy életében nem találkozott a cég nevével. – Hát, ami itt megy, az egy cseppet sem hasonlít holmi szekrény gyártásra, annyi bizonyos.

Kuncogott. Bogard még mindig kukán állt. *Tisztára hülyének tart, jött rá Dennis hirtelen. Vagy pedig halálra unja magát itt mellettem.*

– Nem sok értelme volt annak, amit összehordtam, mi? – szegezte neki a kérdést a fiúnak. A legnagyobb meglepetésére csuklott egyet. Ideges lett?

– De, kapitány, volt értelme – felelte Bogard pár pillanat múlva. Tekintete az üres pohárra esett. – Tudja, elmegyek tankolni. Kösz a beszélgetést. – Röpké, teljesen felesleges tisztelgésként a sapkájához bökött, és gyors léptekkel elindult a bárpult felé.

Dennis nagyon elégedetlen volt magával. Szerette volna megértetni a fiatalemberrel, hogy a repülőgép vezetése csupán az egyik dolog azok közül, amelyekért a pilóta felelős. Ugyanilyen fontos, hogy apja, gyóntatója, bírása, de még bankárja is legyen az embereinek. Világos, hogy egy csomó hasznos tudnivalót mondhatna ennek a mazsolának, de amikor hozzáfogott volna, reménytelenül elakadt a szava.

Mégiscsak a beszédgyakorlat különórákra kellett volna jelentkeznie a michigani egyetemen, nem pedig a

röplabdaedzésekre, ahogyan tette. Most aztán beszélni se tud, meg röplabdajátékosnak is pocsék.

A kilátásba helyezett propagandakörút is aggasztotta. Derringer ezredes várhatóan azt akarja majd, hogy mindenféle beszédeket tartson, ő meg már a gondolattól is ideges lesz. *Rá kell jönnöm valahogy, hogyan tehetnék szert több vállalkozó kedvre*, gondolta. *Ha csak egy kicsit is hasonlítani tudnék Luke-ra!*

Felfedezte őket, ahogyan ott ültek Bruce Derringerrel, a hangár túlsó végén. Úgy viselkednek, mintha már Isten tudja, mióta ismernék egymást. Dennis meg nem tudta volna mondani, mikor volt ő utoljára ilyen fesztelen, amilyennek most Luke-ot látta. Na persze, nem azért vagyunk itt, hogy szórakozzunk, intette le magát. Hanem azért, hogy megnyerjük a háborút.

Hirtelen úgy érezte, elviselhetetlen a zaj és a bűz a hangárban. Elindult kifelé.

Kinn hideg volt, a levegő párás. A bázisra vastag, fehér lepelként köd borult. A ködöt, minden pilóta legádázabb ellenségét, Dennis általában gyűlölte, de ma éjjel valahogy kellemes volt. Mintha felhőben sétálna. Kortyantott egyet a kezében tartott söröskorsóból, és a B hangár felé indult.

A hatalmas csarnokban három repülőgép állt. Földi személyzetük ott sürgölődött körülöttük, légelhárító lövedékek ütötte lyukakat foltozgattak, vizsgálták a motorokat, cserélték a futókerekek gumiját. Dennis még mindig elképesztőnek találta, milyen töméntelen munka kell ahhoz, hogy a B-17-es repülőképes legyen. Minden egyes bombázógépnek megvoltak a maga szereplői, műszerei, rádióműszeresei, fegyvermesterei, villanyszerelői, és mindegyikük munkáját árgus szemmel ellenőrizte a földi személyzet főnöke, a főszerelő. A földi személyzet tagjai a háború szürke hősei.

Les Enright alakja leginkább körtére emlékeztetett, az arcát himlőhelyek csúfították el, de ő volt a bázis legjobb főszerelője. Úgy ismerte a *Memphis Belle*-t kívül-belül, akár a tenyerét. Az, hogy Dennis és az emberei huszonnégyszer bevetést túlélték, nagyrészt Les Enrightnak volt köszönhető. Talán ezért érzett Dennis hirtelen valami féltékenységfélét, amikor meglátta, hogy Les valaki másnak a gépén dolgozik.

Az *Enyém leszel-e, babám?*-at alaposan helybenhagyták. A pilótafülke ablakai kitörve, a jobb első kerék gumija ellapulva, a farokból jókora darab hiányzott. Az alsó, forgó gömbtorony kettétört, a maradványokon rászáradt vér. Az egyik szerelő éppen mosogatta, a gumicsőből tisztán kilövellő vízsugár a földön már vörösen patakzott a lefolyóba.

– Les, mi a fenét csinál maga itt? – förmedt Dennis a főszerelőre. – Maga az én földi személyzetem főnöke. Elvárom, hogy az én gépemén dolgozzon. – A hangja szokatlanul éles volt, ennyire goromba nem is akart lenni.

– De uram, én csak kicsit besegítek... – kezdte volna mondani Les. Kerek falapon új gömb tornyot vonszoltak éppen a sérült géphez, azt tolt a főszerelő is.

– Magának most minden figyelmét az Egyes motor kompresszorára kellene fordítania! – Dennis tudta, hogy undokul csattan a hangja, de képtelen volt szelídebbre fogni. Aggódott az Egyes miatt.

– Már rendben van.

– Jó, és mi van a Hármashűtőredőnyével? – folytatta volna Dennis a számonkérést, de még be sem fejezhette a mondatot, Les már válaszolt.

– A Hármashűtő is rendben van. Minden rendben van. Magamtól is tudom a dolgomat, parancsnok. – A szavak tiszteletteljesek voltak, de a főszerelő sem volt képes elkerülni, hogy meglehetősen élesen hangozzanak.

– Ügyeljen a cipőjére, uram! – bökött Dennis fényesre pucolt lábbelijére.

Dennis lenézett. A lefolyó eldugult, és a vörös lé tócsába gyűlt, épp a cipője körül. Émelyegve lépett hátra.

– A *Belle* csúcsformában van -mondta Les. -Hanem hiszi, menjen ki, és nézze meg. Kint áll a hangár előtt.

Dennis rájött, hogy ok nélkül esett neki Lesnek. Tudhatta volna, hogy hozzá nem nyúlna más géphez, amíg a *Belle* minden egyes csavarja, szegecse nincs tipp-topp állapotban. Az Utolsó huszonnégy órában a főszereelő valószínűleg egy szemhunyásnyit sem aludt.

Már épp elnézést akart kérni Lestől, de még idejében meggondolta magát. *Ugyan miért kellene elnézést kérem? Az a kötelességem, hogy gondoskodjam róla, hogy a repülőgépem kifogástalan állapotban legyen. Nem lehetek tekintettel senkinek az érzékenységre.*

– Akkor jó. Kösz, Les – mindössze ennyit mondott hát, azzal kiment a hangárból.

Szép volt a ködlepte repülőgép. A bal szárny alatt lépcsős szerelőállvány állt, Dennis föllépett a tetejére, hogy közelebbről vehesse szemügyre a gép orrán pompázó alkotást: formás leányzó telefonkagylót szorít a füléhez. Margaretre ugyan nemigen hasonlít a festmény, de tetszetős.

– Hát öreglány, hiányozni fogsz nekem – Dennis meglepődve kapta rajta magát, hogy hangosan beszél. Ijedten körülnézett, hallja-e valaki, de a repülőtér kihalt volt.

– Sokat repültünk együtt, és sose hagytál cserben. Tudod a módját, hogy' ügyelj a fiúdra. Nagyobb elismerést csaj aligha kaphat! -Azok után, amilyen idétlenül viselkedett a mazsolával és otrombán Lesszel, most jólesett a repülőgépnek dumálni.

A hangárból zenefoszlányokat sodort Dennis felé a szellő.

– Jól emlékszem a pillanatra, amikor először meglátalak – gondolkodott tovább hangosan Dennis. – Egy éve sincs. Hihetetlen, milyen gyorsan múltak ezek a hónapok. Szinte csak most jöttünk, és már megyünk is haza.

Megpróbálta elképzelni, milyen is lesz majd otthon. Dolgozik tovább a családi vállalkozásban, egyszer talán át is veszi majd a vezetését a papájától. Feleségül veszi Margaretét, saját családja lesz. A bázis, a fiúk, a repülőgép mind-mind távoli emlékké halványul.

Alaposan megváltozott az élete. Jobb lett-e vagy rosszabb, nem tudni. Ha negyven– vagy ötvenévesen visszatekint majd, mindenesetre életének kiemelkedő szakaszaként fog emlékezni az ittenire. Megszerette az embereit. Bármennyire az idegeire megy is Luke, nélküle sem lehet elképzelni a személyzetet. Jó volna kitalálni valamit, hogyan maradhatnánk együtt a háború után is.

– Szóval, leányzó, nekem ugyanolyan gyönyörű vagy ma éjjel is, mint amikor először meglátalak – Dennis a gépre emelte a söröskancsót, és meghúzta. *Na nézd, gondolta furcsállva, hát nem hangosan dumálok a gépemnek? Már csak az hiányzik, hogy fölmásszak a hegyibe, és a magamévá tegyem.*

Elege lett a piából, a maradék sört kilötytyintette. Lelépkedett az állványról, és elindult a barakkok felé. Ideje beverni a szundit.

– Tudod, milyen szép lenne, Virge, ha egyszer te is ilyeneket mondanál nekem? – szólalt meg Faith, amint Dennis hallótávolságon kívül került. Azzal belecsókolt a fiú nyaka és válla közti gödröcskébe.

Sebtiben összekotort ejtőernyők halmán feküdtek, a lány Virge alatt. A fiú kigombolt inge félrecsúszott,

nadrágszíjának csatja félig kioldva. Még mindig képtelen volt felfogni, hogyan jutottak idáig.

A hamburgerről beszélgettek. Majd Faith friss levegőre kíváncszott, kimentek hát a hangárból. Aztán a lány kíváncsi volt, hogyan nézhet ki egy bombázógép belülről, mire Virge segített neki fölmászni a gépbe. Át kellett fognia a derekát, jó érzés volt. Miközben Faith fölhúzódkodott, kivillant a bugyija.

Beszállt Virge is, és becsukta maga után a gép ajtaját. Tulajdonképpen nem azért hajtotta le a fejét – minek következtében az ajka közel került Faith szájához –, hogy megcsókolja a lányt; Virge egyszerűen hosszú volt, és nem akarta beverni a fejét. Hanem az ajkuk mégis találkozott, és Virge életében nem érzett semmi ehhez foghatóan lágyat, puhát és mégis rémesen izgalmasat. A legjobb kajánál is jobb.

Hanem a következő pillanatban meghallotta Dennis lépteit, és egy csapásra megfeledkezett a szüzessége elvesztésének lehetőségével kapcsolatos gondolatokról. Maradjon nyugton, súgta Faith-nek, de a lánynak eszébe sem volt nyugton maradni. Riráncigálta Virge trikóját a nadrágból, és a fiú hasára csúsztatta a kezét. Az övcsatját kezdte babrálni.

– Tudod te, mit rendezett volna a parancsnok, ha itt rajtakap bennünket? – kérdezte Virge, amikor már egészen biztos volt benne, hogy Dennis elment. – Képes lett volna megölni! Gyerünk, essünk gyorsan túl rajta és menjünk vissza táncolni.

Kezdte volna levetni a nadrágját.

– Várj, van itt valami – vágott közbe az alatta fészkelődő lány. – Megvan. Elnézést! – Kikotort valamit maga alól. A valami ezüstösen csillogott a holdfényben.

– A csavarkulcsom! Mióta keresem! Hol találtad? – Virge örömmel kapta ki a kezéből.

– A fenekem alatt.

– Öregem, én meg már azt hittem, megcsapták. – Virge szemügyre vette a csavarkulcsot, nem esett-e baja.

– Ugyan, Virge, hagyd a fenébe azt a rohadt kulcsot!

– Faith lehúzta a fiú fejét, és keményen a szájába csókolt. A csavarkulcs kihullott a fiú kezéből, és nagyot koppant a padlón.

Virge egyáltalán nem így képzelte. Úgy gondolta, egy elegáns hotel nászutasoknak szánt lakosztályában, mennyezetes franciaágyban történik vele és ifjú hitvesével először. Most meg itt van egy B-17-es padlóján, egy lánnyal, akit jó, ha húsz perce ismer. És mégis úgy érzi, hogy ennél romantikusabb ügyet elképzelni sem lehet.

– Még sose csináltad, ugye? – kérdezte Faith és ujjai könnyedén simogatták Virge gondosan borotvált arcát.

– Miért, rosszul csinálok? – Virge ijedten visszarándult, nehogy fájdalmat okozzon a lánynak.

– Dehogy – Faith mindkét karjával átölelte, és erősen magához szorította. – Tökéletesen csinálsz.

Valamivel később hallgatagon bandukoltak egymás mellett vissza, a hangár felé. Virge-nek olyan érzése támadt, hogy ha nem fogná szorosan Faith kezét, fellibbenne a földről, és szállna, szállna föl a magasba, hogy soha vissza se térjen. Ordibálni, teli torokból énekelni szeretett volna, letépni magáról a ruhát, és az egész világnak megmutatni ujjávarázsolódott, már nem szűz testét. De Faith roppant csendes volt, így hát hallgatott Virge is.

Nagyon remélte, hogy a lány nem bánta meg. Faith szomorkásnak látszik, de lehet, hogy ez velejár a dologgal.

A hangárajtó előtt megálltak. Bent a zenekar a „Zöld szemek”-et játszotta.

– Ez olyan volt... – szólalt meg Faith, de aztán nem folytatta.

– Igen, pontosan – felelte Virge. Ő sem tudta volna megfogalmazni, milyen, csak annyit tudott, hogy óriási.

– Nem szeretném, ha híre menne.

– Híre menne? – Virge nem volt benne biztos, hogy jól értette a lányt. Voltak még gondjai az angolok kiejtésével.

– Tudom, milyenek vagytok ti, jenkik, örökösen felvágtok a sikereitekkel.

– De Faith, hogy gondolhatod... – Virge megszorította a lány kezét, hogy megerősítse, amit mond. – Az istenért, dehogy! Mármost, ha te nem akarod – tette hozzá. Azt remélte, hogy legalább a fiúknak elmesélheti majd, különösen annak a szemét Rascalnek.

De Faith csak azt mondta: – Kösz –, és láthatóan hálás volt Virge-nek, hogy nem fog eldicsekedni. Hát így vagyunk. Nem mondhatja el senkinek. Úgy kell majd jönnie-mennie ezentúl is, hogy mindenki azt gondolja róla: né, Virge, Virgo, a Szűzike.

– Egyszer talán beesem majd hozzád egy hamburgereért – nézett föl rá Faith a világ legédesebb mosolyával, aztán megfordult, és elindult be a hangárba. Virge utánamozdult, de a lány megfogta a karját.

– Ne haragudj, én megyek be elsőnek.

– Persze, jó – felelte Virge, pedig csak arra vágyott, hogy áttáncolják az éjszaka hátralevő részét, hogy a karjában tarthassa, magához szoríthassa. – Menj csak!

Faith futó csókát nyomott az ajkára, és eltűnt. Virge egyszerre pontosan tudta, hogy soha többé nem fogja látni. Búcsú nélkül eltűnik. Virge így is megesküdtött magában, hogy megtartja, amit ígért. A lány gyengéd és megértő volt vele. Egy vak hangot nem fog szólni senkinek arról, hogy szeretkeztek. Kizárólag az ő dolga, senkinek semmi köze hozzá.

De valahogy csak meg kell ünnepelni! Most már egyedül van. Semmi akadálya, hogy ordibáljon, dalol-

jon, letépje magáról a ruhát. Csakhogy úgy érezte, egyik sem lenne helyénvaló mégsem.

Fölnézett az égre. A holdat rejtélyes-romantikusán fátyolozta a köd. Ellenállhatatlan kényszerszerűen ébresztett, hogy fölvonítsanak rá. És Virge kieresztette a hangját.

Bassingbournben soha nem volt még ilyen nagyszerű mulatság. A banda klasszul húzta, folyt a sör, és még a hűvös angol lányok is eleresztették magukat. Ha ezt jelenti a háború, hát akkor egészen jól ki lehet bírni.

Craig Harriman kortyolt egyet a kávéból, és megnézte az óráját. Tíz perc múlva tíz, de a hangulat mit sem csökkent. Ha nem szól a bandavezetőnek, hogy vágjanak bele a búcsúdalba, holnap egy csomó másnapos pilóta repül Bréma ellen. Viszont, amíg szól a zene, és a csinos énekesnő fújja, Bréma igen-igen messze van. Márpedig Craig Harriman ma éjszaka azt akarta, hogy a holnapi bevetés a lehető legmesszebbre kerüljön a fejekből.

Holnap ilyenkorra ezeknek az ifjú embereknek némelyike már nem lesz az élők sorában. Lesz, akit robbanás vet szempillantás alatt ezerfelé, mint a ma délután hazatérő gépben. Mások borzalmas szenvedésen mennek át a haláluk előtt. Olyan is lesz, akinek Németország fölött kell kiugrania, és a háború hátralevő részét német fogolytáborokban tölti, esetleg ott is pusztul el.

Craig elkapta a bandavezető pillantását. A zenész a jelet várta, amelyben megállapodtak. Harriman feláll, és kimegy a hangárból, a zenekar pedig rázendít az utolsó számra. Craig elnyomta a cigarettáját. Itt lenne az ideje.

Gregor hadnagy érdeklődött, kíván-e Harriman ezredes még egy kávé. Craig nem válaszolt rögtön. Négyet ivott már, égett a savtól a gyomra. A másfél doboz cigarettától moslékíze volt a szájának. Tarkóizmai meg-

merevedtek, fájdalom hasított belé, ha csak mozdult is a feje. Pihennie kell.

De Craig Harriman nagyon jól tudta, hogy ma éjjel nem fog pihenni. Nagy bevetések előtti éjszakákon soha nem jön álom a szemére. Fennmarad, amíg lehet, az elmaradt adminisztrációval foglalja el magát. Ha végül, fél kettő vagy két óra tájt mégis lefekszik, nyitott szemmel, ébren hever majd az ágyon hajnali négyig, amikor a segédtisztje kopog az ajtón. Az ilyen álmatlan éjszakáktól rettegett Craig a leginkább. Az égvilágon mindenre hajlandó lett volna, hogy megrövidítse őket.

Ezért aztán Craig Harriman nem adta meg a jelt 22.00 órakor, pedig úgy tervezte. Ehelyett elfogadta Gregor kínálását, újratöltötte a csészéjét, és amikor Comstock megkínálta, kivett egy cigarettát is az ezüsttárcából. Pontosan 22.30-kor, harminc perc múlva jelzi majd a zárást a bandavezetőnek. Comstock tüzet adott, Harriman mélyet slukkolt, a táncolókra meredt, és próbált nem gondolni a holnapra.

– A tied az a vadonatúj fűrészt ott kint? – kérdezte Rascal a fiatal tisztől. Alig akadt a bázison Rascalnál fiatalabb, de ennek a mazsolának a nagypapája lehetne.

– Ja – felelte a mazsola. – Az *Anyámért, hazámért*. Szőke haja szép rendesen simult a fejére, szögletes

arcába, mintha ő maga valójában még nem nőtt volna teljesen bele. Az asztalnál vele ülő személyzetének tagjai sem hatottak sokkal idősebbeknek. Amolyan iskolai énekkar – nem pedig egy bombázógép személyzete.

– *Anyámért, hazámért!* – ismételte Rascal. Ránézett Dannyre, Eugene-ra, aztán Jackre. A két szó bennük is megpendített valamit, fölsóhajtottak.

– Szép, nem? – kérdezte Jack.

– Könnyfakasztó – tette hozzá Eugene. Már jócskán ittak.

– Megvolt az első gyakorlórepülésünk ma – közölte a mazsola lelkesen.

– És, hogy ment? – érdeklődött Danny.

– Kell még egypár – mondta a mazsola, és kissé elpirult. – Ha tudnátok nekünk valamit mondani, pár jó tanácsot adni...

– Fogj egy puskát, lőj bele a nagylábujjadba, és eredj haza! – vágta rá Jack, és közben ringott a zene ritmusára.

– Kitűnő tanács – helyeselt Eugene.

– Halleluja, testvér – tette hozzá Rascal, aztán átfogta a fiú vállát, és lenézett a mazsola cipőjére.

– Nyolcas? Írhatnál valami végrendeletfélét, hogy ha otthagysz a fogad az első bevetésen, ezt a klassz, új topogót rám hagyod!

A fiatalember arcából kifutott a vér. Csalódottan, megbántva bámult Rascalre. Aztán a szájához kapta a kezét, felugrott, nekiment a táncolóknak, átfurakodott köztük, próbálta visszatartani a hányást, amíg kiér.

– Érzékeny a kicsike – Rascal kuncogott.

Danny a csésze fölé görnyedve találta a fiút a latrinában. Fojtogató volt a húgy- és ammóniászag. Danny feltételezte, hogy a latrinát időnként takarítják, bár takarítót még soha nem látott. A piszoárok fölé hiányosan öltözött hölgyek képét tűzködték, és „Itt járt Lilroy” virított a falon ákombákom betűkkel vagy tizenkét helyen.

– Rosszul vagy?

– Nem, dehogy. Csak az idegeim, azt hiszem. – A mazsola rémes zavarban volt, de már összeszedte magát. Danny az ütött-kopott mosdóhoz ment, vizet engedett egy pléhbögrébe, és a még mindig reszkető fiú kezébe nyomta.

– Hülyéskedtek. Velem is ezt csinálták, amikor ideérkeztem. – A mazsola megitta a vizet. Hegyes kis ádámcsutkája fel-alá járt.

– Mit nem adnék érte, ha a helyedben lehetnék – mondta aztán. – Már csak egy, és mehatsz haza.

– Tudod, néha szinte azt kívánom, bár maradhatnék – felelte Danny. – Hülyén hangzik, de megszoktam itt. A fiúk mintha a testvéreim lennének. Sose volt fiútestvérem. Csak négy lány. – Elmosolyodott. – Ha hazamegyünk, ki tudja, mikor kerülünk megint így össze. A legkülönbözőbb tájakról jöttünk. Azt hiszem, ezért fotózom őket folyton. – Lenézett a fényképezőgépére. Még három képre való film volt benne.

– Így leszel te is a te személyzeteddel – tette hozzá. A mazsola képébe lassan visszatért a szín. Most vagy tizenkét évesnek látszott. *Voltam én egyáltalán ilyen fiatal?* fordult meg Danny fejében. *Feltehetően.*

Egyszer csak eszébe jutott, hogy Becker négylevelű lóheréje még a zsebében lapul. Fogadjunk, hogy a kölyöknek nincs kabalája, márpedig ideát az ember nem lehet el kabala nélkül. Van is mindenkinek. Ő se vetné le pillanatra se a piros gumigyűrűt a csuklójáról.

– Hunyd be a szemed! – mondta. A mazsola meghökkenve bámult rá. Talán azt hitte, Danny csöbe akarja” húzni. De *aztán*, lesz, ami lesz, lehunyta a szemét mégis.

A kabala szépen celofánba volt csomagolva. Danny kivette a zsebéből, és a fiú állára tapasztotta. A mazsola kinyitotta a szemét, megpillantotta, vizsgálgatni kezdte. Igazi. Eltette.

– Na gyere, menjünk vissza táncolni – hívta Danny. A zenekar épp befejezett egy számot, amikor beléptek a hangárba. Danny Clayhez rohant.

– Itt az alkalom, Clay! Menj oda hozzájuk, és énekelj!

– A fenét, nem csinálok bolondot magamból ez előtt a népség előtt. – Fura alak ez a Clay. Tíz náci vadász zúdul rá a szélrózsa minden irányából, neki meg a szeme se rebben. Most meg fél felmenni a dobogóra és énekelni.

– Hölgyeim és uraim, kérhetem egy pillanatra a figyelmüket? – hangzott fel a megafonból. Bruce Derringer használta ki a két szám közti szünetet, fellépett a dobogóra, és beszélni kezdett a mikrofonba. A hangárban elült a zaj.

– Tíz nagyon különleges ember van ma este itt közöttünk. Bizonyos vagyok benne, hogy önök tudják, kijkről beszélek. Igen közel vannak ahhoz, hogy ők legyenek a 8. Légi Hadsereg első olyan bombázószemélyzete, amely sikerrel teljesítette az előírt huszonöt bevetést. Üdvözljük a *Memphis Belle* személyzetét! — mondta, aztán teli torokból elüvöltötte magát: – Huj, huj, hajrá!

– Hajrá! – nyitotta a száját a mazsola, de Danny megragadta a karját, hogy benne rekedt a kiáltás. Meglepődve nézett Dannyre, ő meg a fülébe súgta:

– Elszúrja a szerencsénket!

– Huj, huj, hajrá! – üvöltötte Bruce újra. Elsőre a közönség soraiból többen vele rikkantották a biztatást, de gyorsan körbejárt, hogy bevetés előtt álló személyzetnek nem szabad előre gratulálni a sikerhez, mert az annyi, mintha eleve halálra ítélnék őket.

Bruce Derringer harmadszor is elkiabálta a dolgot, a hangárba pedig vészjósló csend borult. Az ünneplés szempillantás alatt temetési hangulatba csapott át. A *Belle* személyzetére szegeződött minden szem, hogy most ugyan mit tesznek. Eugene a bajtól védő Szent Antal-érmét markolászta. Még Rascalnek is elállt a szava.

Danny ránézett Clayre. Nem kellett megszólalnia. Clay olvasott a gondolataiban. Keresztültört a tömegben, fölrohant a lépcsőn a dobogóra, és elkapta a mikrofont.

– A haverom folyton nyaggat, hogy danoljak, és asszem, most az egyszer nem bújok ki. – Visszahúzta a

mikrofont a zongora mellé, leült, és megtette, amiről pedig szentül hitte, hogy sose kerülhet rá sor – énekelni kezdett.

*Danny, ó, Danny, kisfiam
Hallod-e, hív a dudaszó...*

Danny paprikapiros lett. Hogy miért kellett ezt az istenvérté nótát kitalálni, ezt a „Danny, kisfiam”-at!

Mióta csak az esztét tudja, mindenki mindig ezzel a dallal ugratja. Tehet ő róla, hogy írnek született, vörös a haja, és Dannynak hívják? Fel akart szívódni, eltűnni a tömegben, de Eugene meg Jack keményen fogták, maradnia kellett, és tovább hallgatnia az énekszót.

*Völgyről völgyre,
Hegyek lejtőin száll...*

A mazsola feszülten figyelte Dannyt meg a társait. Ugratták, hátba vágták, belekócoltak a hajába. A mazsolának eszébe jutottak a szavai: – A fiúk mintha a testvéreim lennének. így leszel te is a személyzetteddel. – Most értette meg, mit akart ezzel Danny mondani. Mindenki egyért, egy mindenkiért. Ma éjjel a háború kicsit kevésbé látszott félelmetesnek.

*Elmúlt a nyár
A rózsák szirma hull már
Neked is indulnod kéne
Ki meg marad, az vár...*

A zenekar, mintha összebeszéltek volna, gyorsabb táncritmusban kezdte játszani a dalt, és Clay is váltott. A baljós hangulat eltűnt, a párok megint beadtak mindent a táncba, remekül mulatott mindenki. Eugene, Jack és Rascal elkapták a legközelebbi lányokat, és Danny azon vette észre magát, hogy egy csinos kis

barnát forгат. Sose tartotta sokra a tánctudományát, de ma este valóságos Fred Astaire-ré vált.

Aztán egyszer csak lezúdult a vörös, fehér és kék lufikból összeszőtt háló a mennyezetről. Egy pillanatra mindenkit beborítottak a tarka léggömbök, aztán libegni kezdtek, lányok, fiúk visítózó, nagy öröme. Kacagtak, kurjongattak, úgy érezték, örök ez a vidám forgatag, soha véget nem ér ez a tánc.

Künn a repülőteret már vastagon megfeküdte a köd. A zene olyan messziről, valószínűtlenül hatolt el idáig, mintha a holdról jönne. A hold elmosódott, halovány korong volt az égen. Az elpukkanó léggömbök durranása akár a távoli ágyúdörej.

Phil a repülőtér közepén ácsorgott, magányosan, vagyis édeskettesben egy whiskysüveggel. A kiszolgálópultról csapta meg, mikor a csapos egy pillanatra félrenézett. Phil elhatározta, hogy az utolsó cseppig megisz-sza, ami van az üvegben. Akkor talán elfelejti majd, hogy holnap meghal.

Botladozott a fűben, összeakadt a lába, térdre esett. Mint egy vén szeszkazán, jutott eszébe. Nevethetnékje támadt, de nevetés helyett ordítás szakadt ki belőle.

– Nem akarok meghalni! – A köd visszhangosan nyelte el a szavakat.

Soha még az élet ilyen szép nem volt, mint most, itt, Phil úgy érezte. A távolból ideszűrődő zene, a hatalmas repülőgépek körülötte, a ködön révetegen áttetsző holdfény. Mélyet lélegzett a párás éjszakai levegőből. Felkiáltott megint.

– Nem akarok meghalni! – Nem tudta, kinek beszél, de kétségbeesetten reménykedett, hogy valaki meghallja.

– Nem akarok meghalni! – kiáltotta harmadszor is. Feleletet várt – hogy valaki bizonygassa, nem fog meghalni, rászóljon, hogy dobja a fenébe az üveget, és

menjen már aludni. Ha van Isten, hát most van a pillanat, hogy megszólaljon.

Hallgatózott. Semmi. Csak a banda játszik, valahol messze.

Nehézkesen feltápáskodott, kikapta a dugót, és nagyot, hosszút húzott az üvegből. A whisky égette a torkát, könnybe lábadt tőle a szeme, de jólesett. Gondosan visszadugaszolta az üveget, egy csepp se vesszen kárba. Aztán botladozva nekiindult megint a hideg, nedves éjszakának.

1943. május 17., 05 óra 15perc

Habár mire végre elaludt, jóval elmúlt éjfél, Danny már ébren volt, amikor Pacovsky őrmester bejött a barakkba, és zseblámpájának fénycsóvája Danny arcába szúrt. Bevetések reggelén Danny mindig korán ébredt, csak éppen nem bújt ki jó meleg vackából.

– Danny, pattanj ki, és csipkedd magad! Indulás pontban nyolc órakor – közölte a reszelős hangú Pacovsky. Danny érezte a leheletén a szivarbűzt. Elképzelte, hogyan szívja az őrmester az egyik szivart a másik után, csakhogy minél reszelősebb legyen a hangja.

– Oké – felelte, hunyorgott, és a szeme elé emelte a kezét, védekezésül a fény csóva ellen, míg Pacovsky végre elfordította róla a zseblámpáját, és Rascal képébe világított vele.

– Moore, ébresztő, fel!

– De hiszen most feküdtünk le! – méltatlankodott Rascal, és a takaró alá bújt.

– Busby, Hoogesteger, Bocci, McVey! – harsogta az őrmester. – Gyerünk, fiúk, kászálódjatok! – A barakkok elsötétített ablakai mögül mindenhol nyögés, csapkodás, szitok hangzott. Glay felült, kihúzta magát, és rázendített.

*Fogd a kabátod, kalapod,
Legjobb, ha a gondot itt hagyod...*

Gyufa lángja villant, valaki rágyújtott. Danny szep-
lőkkal tarkított lába kilendült a takaró alól, a jéghideg
padló szinte égette a lábujjait. Amit csak tesz ma, azt
mind életében utoljára fogja tenni.

Ne nézz se jobbra, se balra

Eriggy a napos oldalra.

Valaki egy cipőt vágott Clayhez, egy másik meg
trágárságok özönét zúdította rá, de Clay fújta tovább
rendületlenül.

– Dearborn kapitány, ma bevetés lesz – mondta
Pacovsky, miközben zseblámpájával Dennis arcába vilá-
gított. – Reggeli 6 óra nulla-nullakor, eligazítás 6 óra 45
perckor.

Dennis rögvest éber lett. Most örült igazán, hogy este
idejekorán otthagyta a partit, és jót aludt.

– Kösz, őrmester – mondta, és nyúlt az órájáért.
Minden reggel ébredés után azzal kezdte, hogy felhúzta
az óráját, rendszeresen, pontosan, mintha maga is
óraműre járna. Soha még az órája meg nem állt.

– Sinclair hadnagy – Pacovsky Luke fekhelyére fordí-
totta a zseblámpa fényét. A tiszti szállások kevésbé
voltak zsúfoltak, mint a sorkatonák barakkjai, itt tizen-
két fekhely helyett csak hat volt. A barakk egyik
végében tanyázott a *Belle* négy tisztje, a másikat a
Huzatos város kapitánya és másodpilótája foglalta el.

– Ébren vagyok – szólalt meg Luke. Szeszélyes raj-
zolatú, vöröses folt mélyedt a képébe, ott, ahol az ösz-
szegyűrődött párna álmában megnyomta. Átnézett
Dennisre. Hát persze, az óráját húzza. Ha egyszer
Dennis arra ébred, hogy a világ legszebb csaja fekszik
mellette, és könyörög, hogy ugyan tenné a magáévá,
Dennis akkor is előbb felhúzza az óráját.

– Hol van Lowenthal hadnagy? – kérdezte Pacovsky, és zseblámpájának fény csóvjája végigpásztázta az üres fekhelyet Luke-ével szemben.

– Nem tudom – felelte Dennis.

– Val, Phil hol van?

Ahogy meglátta Phil sarkos-rendesen beágyazott fekhelyét, Val rögtön rájött, hogy Phil valahol kint töltötte az éjszakát. Törte a fejét, hol is látta utoljára. A korai ébresztés miatt még nem igazán működött az agya, de arra emlékezett, hogy Phil este a bulin egymás után hajtotta föl a whiskyket, és egyre komorabb lett.

– Kiment a géphez – hazudta szemrebbenés nélkül.

– Nem tudott aludni. Ideges.

Pacovsky őrmester elvigyorodott. Hiányzott elől egy foga.

– Nagyon is megértem. Márna maguknak elszabadul a pokol.

– El ám. – Dennis tovább tekerte az óra felhúzócsavarját. Val Luke-ra pillantott. A másodpilóta cinkos mosollyal nézett vissza rá. Val tudta, arra gondol, de jó Philnek, legalább rendesen berúgott. De Val nem volt biztos benne, hogy Philnek öröme telt a piálásban. Hirtelen beugrott: akkor látta a fiút utoljára, amikor Phil kitámolygott a hangárból, a hóna alatt egy teli üveg skót whiskyvel.

Val kapkodva öltözött, tíz perccel később már a repülőtéren ügetett. Kereste a haverját. Az ég színe kékesfeketébe váltott, a csillagok épp halványulni kezdtek. Éjjel esett, Val lába nyomán cuppogott a sáros talaj. Mindenfelé emberek jöttek-mentek, a latrinára vagy az étkezdébe igyekeztek. Egyenruhában vagy hajózóöltözetben voltak, akadt, aki csak alsóneműben. Egy vágató dzsip sárgejzirt vágott fel.

Nem jellemző Philre, hogy így eltűnjön. Nyugodt, kiegyensúlyozott fickó. Ha van valami jó ebben a rohadt háborúban, hát például az, hogy Phil a társa a repülőgép orrában, nem a nagyszájú Rascal vagy az idegcsomó Eugene. Philre lehet számítani.

Ügetett a repülőteret szegélyező úton, kutatva nézelődött. Bombaszállító járművek, tartálykocsik jöttek-mentek. Szerelők dolgoztak a repülőgépeken. Fegyvermesterek fegyverzetet szereltek a gépekbe, feltöltötték lőszerral. Sebesen, higgadt pontossággal dolgoztak. Ha szót váltottak, suttogva tették. Mindenfelé zseblámpák fénye villódzott.

Ha most jobban belegondol, állapította meg Val, Phil már hetek óta furcsán viselkedik. Kedvetlen, a szája sarka rosszkedvűen lebiggyed; rég nem látta nevetni. Olyan, mint egy kisfiú, akit épp jól elnáspángoltak.

És Valnek most az is eszébe jutott, mit kérdezett tőle Phil este a bulin: – Val, mondd meg nekem igaz lelkedre, de tényleg, őszintén, te nem félsz? – Ami olyan kérdés, amit soha senki fel nem tesz.

Val a hangár felé tartott, ahol az előző este táncoltak. Remélte, hogy ott találja a mélyen alvó Philt valamelyik sarokban. Előfordulhatott, hogy beesett a kiszolgálópult mögé, és a rumliban senki se vette észre.

A mulatságra csupán a BOLDOG 1-SŐ SZÜLINA-POT! felirat és a padlón szanaszét heverő üres sörösüvegek, csikkek és elpukkant lufimaradványok emlékeztettek. Azóta behozták az előző délután felrobbant repülőgép roncsait, és szétbelezték. Sok ugyan nem maradt belőle, de azért akadhat, ami még felhasználható, érdemes javítani, rendbe hozni.

Phil sehol. Val a hangárajtóban megállt, kivett a zsebéből egy cigarettásdobozt, és rágyújtott. A csomagban már csak egyetlen Lucky Strike maradt. Azt az eligazítás utánra tartogatja. El ne felejtse!

– Mumus, hat órában, lent! – harsant fel hirtelen mögötte, és mielőtt sarkon fordulhatott, vagy akár az öngyújtóját bekattintha volna, Phil nekirohant. Val nagyot puffanva elterült, Phil pedig ólomsúllyal lovagolt rajta, és nyihogva nevetett, akár az eszelős. Búzlótt a piától. Ha csak rálehel, lesöpört volna egy náci vadászt az égről.

Val feltápáskodott, és elképedve bámult Philre. Egyetlen pillantás elegendő volt.

– Te részeg vagy!

– A sértést visszautasítom! – felelte Phil akadozó nyelvvél. Kuncogott a saját szellemességén, aztán húzott egy nagyot a Johnnie Walkerből. Vagy fél deci maradt még az üveg alján.

– Megbolondultál? Bevetésre megyünk! – Val kiépte az üveget Phil kezéből.

– Tudom. Mit gondolsz, miért rúgtam be? – Phil már nem is próbálta leplezni, hogy nehezeére esik érthetően formálni a szavakat. – Én ma kinyiffanok, Val. Nincs többet szerencsém, kihúzták a számomat. Szóval... – megakasztotta a képzavar, próbált kiigazodni a gondolatai között. – Meg fogok halni, és akarok neked adni valamit, hogy emlékeztessen rám – nagy keservesen föltápáskodott. Vészesen ingadozva lekapcsolta az óráját, és Val orra elé nyomta hatásvadász, száthalmas kutypillantással. Val úgy érezte, leüti.

– Kell a fenének ez a vacak. Magaddal foglalkozz! Szükségünk van rád! – förmedt rá, és megpróbálta a szállások felé vonszolni. Csakhogy Philnek nehezeére esett a járás. Ha akarta volna is, a lába nem engedelmeskedett.

– Akarod az inggombjaimat? Bennük van a monogramom. – Phil megpróbálta az egyiket kihámozni, de nem boldogult vele. Az ujjai helyén vastag hurkákat érez, nem az övéi, valami nagydarab fickó keze.

– Tudod, mi lesz, ha Dennis meglát így? Mi a fene ütött beléd? – Val kérdését Phil meg se hallotta.

– Mi lenne, ha a New York Yankee meccsre szerzett jegyeket adnám neked? – ajánlotta, de rögtön meg is gondolta magát. – Nem jó, akkor a Yankee-re emlékezel, nem rám.

Val úgy érezte, szétrobban a feje. Mi az ördögöt tegyen? Philnek részt kell vennie egy jó óras eligazításon, aztán meg a külön a navigátoroknak tartott tájékoztatáson is. Amit pedig a repülőgépen kell tennie, attól mindannyiuk élete függhet. Ebben a pillanatban még járni is képtelen. Mint egy báb, amelyiknek összegabalyodtak a táncoltató zsinórai. Még a száját sem lehet befogni, egyre mondja ezt a hülye emlékszőveget.

– Tudom már, a töltőtollam jó lesz! – örvendezett Phil. – Kitölthetsz vele úrlapokat meg minden.

– Kuss! – dörrent rá Val. – Most már igazán kuss!

– Vagy mondd meg te, Val. Neked adom, amit csak akarsz. A cipőkanalamat? Akarod a cipőkanalamat vagy a cserkészbicskámát? Vagy talán.. esetleg... – Phil szemöldöke kérdően összehúzódott. Elfelejtette, mit is akart Valnek adni, hogy soha el ne felejtse őt. Most már kicsit zűrös minden.

Öt perccel később Val és Luke a latrinában figyelték Philt, amint egy vécéfülke felé imbolyog. Nem jól mérte fel a távolságot, nekiment az ajtófélfának.

– Íme, a navigátorunk – jegyezte meg Luke vidáman.

A latrinában nagy volt a nyüzsgés, az emberek jöttek-mentek, kapkodva borotválkoztak, könnyítettek magukon. Szó nemigen esett. Sietős dolguk volt, rohantak kajálni.

– Szólni kellene Dennisnek, hogy Phil kiütötte magát, szerezzon valakit helyette, mit gondolsz? – töprengett Val, amikor Phil végre eltűnt a fülkében.

- Nem tehetjük. Új ember kihívja a balvégzetet.
- Miért, egy tökrészeg navigátor szerencsét hoz? – Val az ajtó felé kapta a fejét, nem jön-e épp Dennis.
- Te vagy a doktor. Józanítsd ki!

Már megint ez a hülye szöveg: *Te vagy a doktor.* Bármilyen baj van, a személyzet a Dokira vár, hogy rendbe hozza. Val legalább századszor bánta meg, hogy elhitette velük: elvégezte az orvosi egyetemet.

Elengedte a füle mellett Luke megjegyzését, inkább megkérdezte:

- Mi történhetett vele? Kötélidegei voltak.
- Ugyan már, ne dramatizáld. Piás, ennyi az egész. – A fürkéből, ahol Phil volt, vízcsobogás hallatszott. Val megnézte az óráját.
- Mértem az időt. Negyvenöt másodpercébe került, hogy megtalálja a saját farkát.

Ha Val jelenti Dennisnek, milyen állapotban van Phil, a szerencsétlen marha haditörvényszék elé kerül. Más lenne a helyzet, ha ez többször előfordult volna, de Phil eddig soha nem rúgott ki a hámból. Egyszer akárkivel megeshet. Mi a fenét ér a barátság, ha az ember nem segít a haverjának, amikor a legjobban rászorul? Nincs választása. Philt ki kell józanítani.

Bement Phil után a fürkébe, és ráripakodott:

- Na gyerünk, dugd le az ujjad a torkodon! – A fiú döbbenten meredt rá, mintha már a puszta gondolatától is elhányná magát. – Csináld, vagy én dugom le! – fenyegette meg Val.

Phil meg akart lépni, de máskor kitűnő reflexei most cserbenhagyták, és Val erősebb volt nála. Nekilökte a fürke válaszfalának, kifeszítette a száját, és a mutatóujját tövig ledugta Phil torkán.

Sikerrel. Phil száján áradat lövellt ki, egyenesen Val gondosan vasalt ingére meg a nyakkendőjére.

A következő lecke a borotválás volt. Mint mindegyiküknek a repülőgép fedélzetén, bevetés alatt Philnek is szorosan záró gumi oxigénálarcot kell viselnie. Ha nem borotválkozik meg nagyon alaposan, az álarc addig dörzsöli az akár éppcsak hogy sarjadó szőrt a képén, míg végül a bőréből ugorrna ki. Mazsola személyzetek különös ismertetőjele, hogy fel van dörzsölve az arcuk,

A borotválkozást nem lehetett Philre bízni. Még levágná a fülét. A pillantása merev volt, zavaros, az arca puffadt, rémesen sápadt. Szinte látni lehetett, hogyan alakul ki a halántéka mögött egy észvesztő fejfájás.

Val Phil fél arcával éppen végzett, amikor Luke visszaérkezett felderítő útjáról. Körbejárta a bázist.

– Tiszta a levegő – jelentette. – Dennis elment kajálni.

– Figyelj, Luke – dadogta Phil, és belekotort a zsebébe. – A bicskám. Igazán klassz. – Luke kezébe akarta nyomni a kopott zsebkést.

– Csak tartsd meg. Ha Dennis meglát, szükséged lesz rá, hogy legyen mivel elvágnod a torkodat – vigyorgott Luke. Val mérges lett. A másodpilóta nem veszi elég komolyan, milyen állapotban van Phil. Ezt is olyan felületesen kezeli, mint mindig mindent.

Luke feltépett egy kis zacskót, hátranyomta Phil fejét, és a zacskó tartalmát Phil szájába öntötte. Apró édesgyökér tabletták záporoztak a fehér lepedékes nyelvére.

– Sen-Sen – mondta Luke, mintha ezzel minden gond megoldódna.

A személyzet többi, legénységi állományú tagjának mindeközben fogalma sem volt róla, hogy a navigátoruk még a borotváját sem képes tartani, olyan rozoga. Azzal voltak elfoglalva, hogy minél gyorsabban felöltözzenek, és idejében elérjék a reggelit, amikor még igazi rántottat osztanak. Ha az igazi tojás elfogy, már csak tojáspor-

kaját ehetnek. A tojásporból készített rántotta meg olyan, mint a takony.

Danny fotózni próbált. Nem volt biztos benne, hogy elegendő lesz a fény, de megkockáztatta. Ez az utolsó lehetőség lekapni, hogyan készülnek egy bevetési nap kora reggelén a szálláson.

– Szinte látom – mordult fel Jack –, hazamegyek, nekiesem a feleségemnek, be az ágyba, egyszer csak nyílik az ajtó, ott áll Danny, és kattogtatja az istenverte gépét!

Danny nevetett. A fiúk állandóan ugratják a fotózásért, de valójában nem veszik zokon. Ha tényleg nem akarnák, másképpen adnák a tudtára. Húsz év múlva mind könnyörögni fog a képekért, hogy a kölykeinek mutogathassa.

A Dannyével szemközti fekhelyen Eugene lázasan kutatott. Az ágyneműjét már szétműta, most a ládájából hányta ki a holmikat. Amúgy is ideges típus, de most teljes pánikban volt.

– Nem látta valaki a Szent Antal-érmemet?

– Te, nem Szent Antal az elveszett dolgok védőszentje? – érdeklődött Danny, mert a hajdani vasárnapi iskolák leckéiből ilyesmi rémlett neki.

– Ja, de sehol sem találom!

Danny önkéntelenül a bal csuklójára pillantott. Megvan, rajta van a piros gumi. Valamikor égő vörös volt, mostanra halvány rózsaszínűre fakult. Nem is tudja, mit tenne, ha elvesztené.

Aztán eszébe jutott a pezsgő. Néhány hete bement a legközelebbi nagyvárosba, Cambridge-be egy üveg pezsgőért, hogy az utolsó bevetésükre magukkal vigyék. Pezsgőt nemigen lehet kapni – kinek is lenne kedve manapság ünnepelni –, így aztán csak a hatodik helyen talált végre egy palackkal.

A szabályzat tiltja, hogy a repülőgép fedélzetére italt vigyenek, de Danny úgy vélte, a parancsnoknak nem lesz kifogása ellene, ha útban hazafelé, amikor már lindenen túl vannak, koccintanak egyet.

– Csak nem akarsz ezt felcsempészni a gépre, ugye, íem? – szörnyülködött Rascal vigyorogva, és kikapta

Danny kezéből a pezsgőt. – Danny, meg vagyok botráncozva! Vigyázz, Virge, megy! – és mielőtt még Danny tiltakozhatott volna, Rascal a terem végébe hajította a jalackot, akár a labdát.

– Neeee! – üvöltötte Danny. Kéthavi repülési pótlékát ldozta a pezsgőre. De Virge könnyedén levette a palackot, a hóna alá vágta, kicselezett néhány képzeletjeli játékost, aztán visszadobta az üveget Rascalnak.

– Hé, marhák, hagyjátok abba! – süvöltötte dühösen íack.

– Megvan! – Eugene hangja diadalittas volt. A matraca alatt, az ágy rugói közé becsúsztatva találta meg az érmet. Boldogan megcsókolta, a nyakába akasztotta, és elrebegett egy hálafohászt.

Val is éppen imádkozott abban a pillanatban. Ő azért, hogy Phil csuklása megszűnjön. Három perce kezdett csuklani. Val először kényszerítette, hogy fejen állva igyon néhány korty vizet. Aztán visszatartatta vele a levegőt, hogy Phil szinte megfulladt. Majd egy papírzacskóba fújatta – de semmi sem használt.

– Hukk!

– Elég legyen!

Hirtelen kinyílt az ajtó, és Dennis sétált be pőfékelve, elégedetten szívogatta a pipáját.

– Hát itt vagy végre, Phil – mondta. A fekhelyéhez ment, kivett a zsebéből egy levelet, és a párnája alá tette. Hagyományos rítus. A levél a szerelmének szól, neki kell elküldeni, ha Dennis nem tér vissza a bevetésről.

– Ne feledjétek, tartanotok kell a szátokat a tudjátok miről-jegyezte meg közben.

– Miről? – kérdezte Val. Azon járt az esze, hogy Phil szájából bármelyik pillanatban újra kipukkanhat egy „hukk”. Aztán mégis eszébe jutott a washingtoni sajtos fickó meg a *Life-fotós*. Dennis nem akarja, hogy a hat legénységi állományú fiú megtudja: a személyzetnek együtt kell visszamennie az Egyesült Államokba, hogy pénzszerző körútra induljanak a háborús célok érdekében. Csak akkor akarja majd elmondani nekik, ha túl lesznek a mai bevetésen.

– Ja, persze-helyesbített gyorsan.

Dennis kivett a ládájából egy pakli dohányt, aztán végigpillantott a fekhelyén, nem felejt-e el valamit. Kifogástalanul bevetett ágyán elsimított egy szinte láthatatlan ráncot. Még egyszer kinyitotta a ládáját, egy ceruzát vett ki belőle. Val se élő, se holt nem volt, szorongva várta az áruló „hukk”-ot.

– Hát akkor viszlát az eligazításon-mondta Dennis, és végre-valahára kiment. Val meglepődve bámult Philre.

– Ezt jól csináltad! – dicsérte meg. A válasz a legpukánobb „hukk” volt, amit életében hallott.

Az étkezdében vágni lehetett a füstöt. Szénné égett pirítós bűze keveredett olajszaggal. A termet két részre osztották, a kisebbik volt a tisztéké, a nagyobb és zsúfoltabb a legénységi állományúaké. Az emberek többet fecsegték, mint amennyit ettek. Bevetés előtt senkinek sem volt különösebb étvágya. Rendszerint félúton a cél felé tört rájuk az éhség, de akkor már fölkapott az álluk.

Val állt be elsőként az ételosztó sorba. Philt maga után húzta. A fiú már nem csuklott, nem járt a szája a halálról sem. Valamiféle kábulatba süllyedt. Úgy caplatott Val mögött, mint a megvert kiskutya.

– Adjál neki mindjárt repetát is – mondta Val a szakácsnak. – Nagyon éhes.

A szakács púpozott merőkanál lágy rántottat csapott Phil tányérjára, a tetejébe meg jó, zsíros sültszalonnakaréjakat rakott, Philnek felkeveredett a gyomra. Már nem volt mit hánynia, de szörnyen émelygett. *A halálraítélt legalább választhat, mit akar enni életében utoljára* gondolta. *Nekem még ennyi sem jut.* Elkapta a tányérját, mielőtt a szakács még két szürkés, trágár gondolatársítást ébresztő hurkát is rápakolhatott volna.

Kétlépésnyire tőlük, a közkatonák térfelén egyetlen asztalnál szorongott Clay, Virge, Eugene, Jack, Rascal és Danny. Szívták egyik cigarettát a másik után, itták a gyomorgyilkos kávé, de a zsíros, nehéz kaja ott hűlt ki előttük a pléhtálcákon. Csak a haspók Jack zabált rendületlenül.

– Ettől a tojástól egy keselyű is elundorodna – jegyezte meg, és rátette a tányérjára a sonkaszeleteket, amelyekhez Eugene hozzá sem nyúlt.

– Sétaút lesz ez a mai, fiúk, meglátjátok, tejkihordás – morfondírozott Clay. Vontatottan ejtette ki, elnyújtotta a szavakat, ez kora reggel kellemesen hangzott. Clay mindig kora-reggel-stílusban beszélt. – Érzem a csontjaimban.

– Akkor is ezt mondtad, amikor Wilhelmshavenba zavartak – emlékeztette D anny.

– Úristen, remélem, nem oda megyünk megint., – Eugene idegesen megmarkolta a Szent Antal-érmet.

– Dehogyan tesz. Velünk tennék, a kiskedvencekkel?

– vigyorgott Rascal. Aztán meglátta, hogy Dearborn kapitány jön oda hozzájuk, mire rögtön kihúzta magát a széknél, és törni kezdte a fejét, mit is követhetett el az elmúlt huszonnégy órában, amiért most megkapja a magáét. A parancsnok láttán mindig büntudat támad az emberben.

– Hát hogy vagyunk ma reggel, fiúk? – Dennis odaért az asztalukhoz. Közvetlenül mögötte jött Luke. Rascal mögé lépett, és megmarkolta a nyakát.

– Ne csinálja! – Rascal igyekezett szabadulni a szorításból. Luke néha úgy bánik vele, mint egy ostoba ölebbel. – Ma van az utolsó nap, hogy ezt teheti velem, uram!

– Én nem lennék ebben olyan biztos, igaz, Dennis? – Luke elmosolyodott, és rábeszélően nézett Dennisre, ugyan mondaná el a fiúknak az otthon várható reklámutazást, de a kapitány nem válaszolhatott. Az ételosztó pult felől éktelen puffanás és csörömpölés hallatszott.

Val kapkodva szedte össze a széthullott evőeszközt. Phil véletlenül leverte egy tartót.

Luke-nak elállt a lélegzete. Rémülten figyelte, hogyan veszi szemügyre Dennis Philt. Márpedig a fiúra csak rá kell nézni, rögtön látni, hogy nincs rendben. Az arca puffadt, és olyan fehér, akár egy döglött hal hasa. Ha Dennis kiszúrja, hogy Phil még a cipőfűzőjét sem tudná megkötni, olyan másnapos, abból nagy baj lesz. Nincs az a hatalom, ami megmenthetné őket, Philt, Valt meg őt.

Dennis egy szót sem szólt egyelőre. Nézte, ahogy Val kapkodja a késeket, villákat, kanalakat, Phil meg csak áll, és úgy bámul, mintha soha ilyet még nem látott volna.

De a kapitány végül csupán ennyit mondott:

– Idegesek vagyunk ma reggel mind, azt hiszem. Találkozunk eligazítás után. – Azzal kiment. Luke nagyot sóhajtott. Eddig megúszták, de a neheze még hátravan.

Az eligazítóteremben még nagyobb volt a füst, mint az étkezdében. A félkör alakú tető alatt hosszan húzódott a barakk, az egyik végén dobogó állt. Fölötte, a

falón a fekete függöny Anglia és Észak-Európa hatalmas térképét takarta. A függöny széle mellett vörös fonalcseve, a fonal kezdete eltűnt a függöny alatt. A terembe lépők első pillantása ezt a vörös csévét kereste. A függöny mögött a fonal a bázis és a cél között feszült térképen. Abból, hogy mennyi maradt a csévén, következtetni lehetett, milyen nehéz lesz a bevetés. Ha sok fonal marad rajta, a térképen rövid távolságot jelöltek rá, valamelyik közeli várost támadják, a Csatorna francia partvonalától nem messze. Más szóval, sima tejkihordás. Hanem, ha alig maradt rajta, minden személyzet rögtön tudhatta, hogy a cél messze van, valószínűleg Németországban.

Aznap a csévén alig maradt fonal. Egyetlen szál simult rá. Szó sincs tejkihordásról.

Hogy a fenébe csinálja Phil végig a navigátor-eligazítást, ha itt befejeztük? – kérdezte Luke, miközben Val lenyomta a fiút egy székre. A hat csésze méregerős fekete, amelyet Val beleerőszakolt, édeskeveset használt. Phil szeme le-lecsukódott, a feje minduntalan a mellére esett.

– Isten velünk lesz, bassza meg – felelte Val.

A rádiósok a terem végében gyülekeztek. Kiderült, hogy a mazsola az *Anyámért, hazámért*-ről akivel Danny az esti bulin összehaverkodott, szintén rádiós. A gyereken látszott, hogy ideges.

– Azt hittem, gyakorolunk még egy kicsit, mielőtt élesbe küldenek – mondta Dannynek. Az *Anyámért, hazámért* alig három napja érkezett Amerikából, a személyzet mindössze két gyakorlórepülésre szállt fel. Úgy volt, hogy legalább még egy hétig nem küldik őket bevetésre.

– Jól megy majd, meglátod – biztatta Danny. A mazsola kivette a zsebéből a négylevelű lóherét, és felmu-

tatta. Danny elmosolyodott. Nem mesélte el a mazsolának, honnan van a lóhere, a gyerek meg nem kérdezte.

– Vigyázz! – hangzott fel, és százötven ember felállt. Craig Harriman ezredes jött be a terembe, és fellépett a dobogóra.

– Pihenj, uraim!

Harriman végignézett a rengeteg arcon, a rászegeződött szemeken. Ahányszor csak ott állt a dobogón, hogy ismertesse az aznapi feladatot, mindig az jutott eszébe: milyen fiatalok! Némelyiknek még pattanásos a képe. Hiába kenik a hajukat akármilyen pomádéval, a legtöbbször szanaszét áll. Egyikük-másikuk láthatóan másnapos.

– Remélem, mindnyájan jól érezték magukat tegnap este – szólalt meg. A terem helyeslően felmorajlott. Craig várt egy percet, hagyta, hogy elüljön a nevetés és a félhangos benyögések zaja, aztán folytatta. – De most térjünk vissza a munkára. – A teremben csend lett. Tudták, most jön a pillanat, amikor a parancsnok ismerteti a mai bevetés célpontját. A szemek a csévére rebbentek. Az az egy szál fonal nem ígér semmi jót.

– A mai bevetésük célpontja... Bréma.

A parancsnokhelyettes elhúzta a fekete függönyt. A vörös fonal a kelet-angliai bázistól az Északi-tenger fölé húzódott, ott élesen délnek fordult, és százkilométernyire behatolt Németország fölé.

Döbbszél, fölhördülés, morgás, nyögések. Egyes pilóták humorizálni próbálnak, mások szitkozódnak. Jó néhányan a rémülettől dermedten merednek a térképre. Egy hónapja jártak Bréma fölött. Aznap este a fekhelyek egynegyede árvult el.

Alighanem Phil volt az egyetlen, aki nem lepődött meg. Pontosan erre számított. Egy percig sem hitegette magát azzal, hogy az utolsó bevetésük amolyan tejkijordás lesz. Tudta ő előre, hogy ez az utolsó lesz a legke-

ményebb, és azt is tudta, hogy repülhetnek bárhová, ő meg fog halni.

Behunyta a szemét. Szeretne ébren maradni, hallgatni az eligazítást, de hát olyan rohadtul álmos. *Lehunynom a szemem, egy pillanatra csak*, gondolta. Jó darabig ez volt az utolsó gondolata.

Harriman ezredes kívárta, amíg az emberek legyőzik az első döbbenetüket, csak aztán kezdett újra beszélni. Hangja hűvös, tárgyilagos volt, mint egy üzleti tárgyaláson. *Meg ne lássanak rajtad semmit*, intette magát. *Ha rájönnek, hogy ugyanolyan rémült vagy, mint ők, akkor ijednek csak meg igazán.*

– Soha ennyire fontos feladatunk nem volt még. Brémában van a Focke-Wulf repülőgépgyár, ott készül az FW 190-es, a németek egyik legveszedelmesebb fegyvere. Ezért nagyon pontosan kell céloznunk, és nagyon kemény csapást kell mérnünk. A helyettesem ismertetni fogja az összes szükséges adatot. Mire végez, visszajövök, és szólok még néhány szót önökhöz.

Craig Harriman ezredes lelépett a dobogóról, sietve ment az ajtóhoz. Tudta, rászzegezódik minden szem. Semmiféle érzelemnek nem szabad látszania az arcán. Közben azonban egyetlen kérdés örölte az agyát: mit mondhat a parancsnok az embereinek, amikor a halálba küldi őket?

1943. május 17., 07 óra 00 perc

Bruce Derringer majd felrobbant. Craig Harriman először nem hajlandó elárulni neki, mi lesz a cél, aztán nem engedélyezi, hogy bemenjen az eligazítóterembe. A parancsnok biztonsági szempontokkal indokolta mindezt. Mi a fenét gondolnak ezek róla, mi ő, náci kém? Ha azt hiszik, hogy vele így bánhatnak, hát tévednek. Neki az a dolga, hogy a szélről is óvja a *Memphis Belle* személyzetét, és meg is fogja tenni.

– Maga megőrült! Bréma az egyik legerősebben védett német város! – ordított rá az eligazítóteremből érkező Craig Harrimanre, aki a sártengerbe rakott pallókon lépkedett feléje. Bruce kiudvarolta az egyik fiatal hírszerző tisztből, hogy mi a mai bevetés célpontja, és miután első rémületéből felocsúdott, elindult, hogy megkeresse Harrimant.

– Letörlik őket az égről! A *Memphis Belle*-t ki kell ebből hagynia!

– Nem! – felelte Harriman pillanatnyi habozás nélkül.

– Nekem szükségem van ezekre az emberekre – könyörgött Bruce. – Rajtuk múlik az egész reklámügy.

– Parancsom van rá, hogy minden gépet elindítsak, ami csak rendelkezésemre áll.

– Craig, de hát megegyeztünk – próbálta Bruce Harrimant az előző napi beszélgetésükre emlékeztetni.

– Beleegyezett, hogy a legközelebbi tejkihordásra küldi a *Belle*-t.

– Semmibe sem egyeztem bele – válaszolta Harriman szokott szűkszavú modorában.

– Az egész bázis azt reméli, hogy ezeknek a fiúknak sikerül. Washington számít rájuk! – Ha be kell dobnia Rooseveltnévét, hát Bruce azt is megteszi.

– Ezredes, értse meg, minden hadra fogható személyzet elindul a bevetésre. Nincs min vitatkozni. – Harriman átlépett egy távolabbi pallóra, csak hogy minél messzebb kerüljön Derringtontól. Egyedül akart lenni. Ki kell agyálnia valamit, amit az eligazítás után mondhat az embereknek. Már túl vannak az eligazítás felén, harminc perc múlva ott kell állnia, szemtől szemben velük.

Bruce azonban elébe került, visszafordult hozzá.

– Craig – mondta rábeszélően –, ha összefogunk, mi ketten el tudjuk érni, hogy a *Belle* kimaradjon ebből. Maga beszél a főparancsnoksággal, én meg Washingtonnal.

– Megígértem Eaker tábornoknak, hogy a mai bevetésre huszonnégy repülőgépet küldök. Tegnap egy gépet elvesztettem. A *Memphis Belle*-nek repülnie kell. – Harriman meg sem állt, mentében vetette oda a döntését Derringernek. Egyenletes ütemben lépkedett a szükségjárdán, a pallók egyre mélyebbre süppedtek a sárba.

Harrimanben minden megtestesült, amit Bruce a seeregben gyűlölt. Hatalomvágyó, érzéketlen, kiszámíthatatlan fráter. Bruce úgy tudta, egyetlen barátja sincs a bázison. Az este is csak közvetlen beosztottaival ült a táncmulatságon, olyan képpel, mintha temetésen venne részt éppen.

Ha legalább néhány emberével személyes, emberi kapcsolata lenne, nem küldené őket Brémába olyan könnyedén. Bruce elképzelte, hogy Luke Sinclair, Val

Kozlowski meg az a gyufafejű, szeplős rádiós, Danny-nek hívják, alig néhány óra múlva elpusztul Németország fölött, és a legszívesebben belevágott volna Harriman finom metszésű, vasmerev képébe.

– Magának tökmindegy, hogy azok az emberek életben maradnak-e, vagy megdöglenek, mi? – támadt neki.
– Magának csak a gépek fontosak. Hogy meglegyen a kvótája. A statisztika!

Craig Harriman megtorpant. Sarkon fordult, és vilámló szemmel nézett Bruce-ra.

– Ezredes, itt én vagyok a parancsnok, én pedig már döntöttem.

– Embertelen és felelőtlen a döntése, és rajta leszek, hogy ezt mindenki megtudja, elsősorban Eaker tábornok! – vágta rá Bruce, aztán gyors léptekkel elindult telefont keresni.

Harrimannel nem lehet beszélni, de Bruce-nak barátai vannak Washingtonban. Akkor is megakadályozza, hogy a *Belle*-t bevetésre küldjék, ha a pályája végét jelenti. *A sereg egy nagy rakás szar*, dühöngött magában, miközben lestoppolt egy dzsipet. *Még jó, hogy nekem csak a reklámügyekkel van dolgom.*

– Ez a célunk, pontosan itt – mondta a parancsnokhelyettes szárazon, tárgyilagosan. Az eligazító teremben csönd volt. A mennyezetvilágítás gyenge fényében füst gomolygott, szinte az egész terem fűjta.

A vetítövászonon Bréma külső kerületeit láthatták, kinagyított légi felvételen.

– Szögletes épület, nincs más ilyen a környéken, el se lehet tévesztetni. – Comstock mutatópalcájával megkopogtatta a szögletes, szürke épület képét, aztán a pálca vége az épület környezetére siklott.

– Jól vessék az agyukba itt keletre a vasúti síneket, északra pedig ezt a derékszögben húzódó építményt.

Ez kórház. Mellette lakóházak, ez itt egy iskola, ez meg egy játszótér.

Óriási, gondolta Val, szóval, ha a bombák nem találják el a Focke-Wulf gyárat, akkor betegekre meg kölykökre esnek. Jó érzés volt tudni, hogy nem ő a vezérgép bombázótisztje. A *Huzatos város* lesz a vezérgép. Amikor a *Huzatos város* bombázótisztje megnyomja a kioldógombot, akkor kell oldaniuk nekik, a többi gép bombázótisztjének is.

De azért Val feszült figyelemmel meredt a célpont fotójára, próbálta a legkisebb részletét is az emlékezetébe vésni. Ki tudja, mi történik majd Bréma fölött. Mindenre fel kell készülni.

– A támadást két hullámban hajtjuk végre, harcalakzatban, egy-egy hullám három-három osztályból áll. A mienk az első hullám vezérosztálya, tehát elől, középen repülünk. Minden gép maximális terheléssel indul: nyolc 250 kilós vagy négy 500 kilós bombával.

Phil a Val melletti széken mélyen aludt. Feje a mellére csuklott, egyenletesen lélegzett. Egyszer horkolni is kezdett volna, de Val oldalba bökte, és a horkolás abbamaradt. Val a saját jegyzetein kívül a Philt érintő tudnivalókat is felírogatta.

– Amint elérték a partot, P-47-es Thunderboltok csatlakoznak önökhöz vadászkíséretként, és maradnak, amíg az üzemanyaguk engedi. Ide fognak visszatérni. – A parancsnokhelyettes a Hollandia és Németország északi partvidéke mentén hosszan elnyúló Fríz-szigetek legkeletebbre eső tagjára mutatott a pálcával. – Haza felé a vadászok az Északi-tenger fölött fognak ismét csatlakozni önökhöz.

A P-47-esek benzintankjaiból arra nem telt, hogy egészen a célig kísérhessék a bombázókat. Egy ponton vissza kellett fordulniuk valamelyik angliai repülőterre tankolni, majd újra felszálltak, és elébe repültek a ha-

zatérő B-17-eseknek. A bombázógépek személyzete nagyon szerette az őket védő vadászpilótákat, és rettegetek a pillanattól, amikor a vadászoknak vissza kellett fordulniuk.

– Arra kell számítanunk, hogy a brémai körzetben mintegy kettőszázhetven FW 190-est és Me 210-est emelhetnek a levegőbe, így hát mozgalmas lesz a légtér. Brémát és Wilhelmshavent ezenkívül körülbelül kettőszáz légvédelmi üteg is védi, és a légvédelmi tüzérek nagyon pontosan céloznak. Ezért kérem, hogy „az egész bevetés alatt hordják a légvédelmi sisakot és a zekét.

Mindnyájan egyetértettek abban, hogy a légvédelmi tüzérség a vadászgépeknél is veszedelmesebb. Igaz, hogy az apró Focke-Wulfok és Messerschmittek körbecikázták a nehézkes B-17-eseket, de rájuk legalább lőhettek. A légvédelmi tüzérek ellen semmit sem tehetek. Csak remélhették, hogy mellétalálnak.

Az eligazítás ezután az időjárásra és az alakzatokra vonatkozó tájékoztatással folytatódott, a lövészek eközben a személyi felszereléstárba mentek, hogy felkészüljenek.

– Olyan szépet álmodtam, Virgókám – mondta Rascal, miközben beléptek a terembe. – Besétálok a szállásra, nézek mint a moziban! Mit gondolsz, ki hevert az ágyamon? Betty Grable!

– A te koszos ágyneműdtől, Rascal még Frankenstein menyasszonya is elundorodna!

– Márpedig ott volt, tök pucéran, és bombajó nő volt. Bepattantam mellé, a karomba kaptam, a nő meg le-smárolt, és átkulcsolt azzal a klassz, hosszú combjával. És mit gondolsz, mi történt aztán?

– Felébredtél – tippelt Virge.

– Ez az, felébredtem – bólintott Rascal bánatosan. Levetkőztek, és kezdték magukra szedni a sokrétegű

hajózóholmit. Minden rétegre szükség lesz. A cél fölött fagypontra körül jár a hőmérséklet.

Először is hosszú jégérsőt húztak. Harsány kék, fűthető kezelőkerület került föléje, „lélekmelegítő”-nek becézték. Hosszú vezeték lógott ki belőle, a repülőgép belső falán levő konnektorba lehetett becsatlakoztatni. A lélekmelegítő igen jól működött, kivéve, ha valaki túlságosan beleizzadt, mert akkor rövidzárlatot okozott. Bevizelni sem volt tanácsos benne.

Következett a gyapjúval bélelt, vastag bőrnadrág, aztán a széles prémgalléros, bőr hajózózeke. Egyesek, például Rascal is, ráfestették a hátára a gépük nevét. A lábukra gyapjúbélésű, vastag bőr hajózócsizmát húztak. A csizma is fűthető volt, dugaszokkal s vezetékekkel kapcsolódott a lélekmelegítőhöz.

A kezükre ormótlan, vastag kesztyű került. Borzasztóan ügyetlen viselet, de ha a lövész pusztán kézzel nyúlna a géppuskájához, az ujjai úgy ragadnának hozzá, mint a mélyhűtőből éppen kivett, fém jégkockatartóhoz. Többször ment már rá az ujj a kísérletre.

A nyakuk köré gyapjúsálát kanyarítottak, és a nyakukba akasztották a mikrofont is. Végül a bőr fejtámlát húzták a fejükbe, hátukra dobták az ejtőernyőt, a mellükre meg a sárga mentőmellény lógott. A mentőmellényt Mae Westnek becézték, mert felfújva erősen emlékeztetett a népszerű szexbomba terjedelmes dudáira.

Miközben a jégérsőjét húzta, Clay dúdolgatott. A jéggergelye valaha fehér volt, de az az idő rég elmúlt. Kabalából sose mosta ki.

*Cilinderem felteszem,
Duzzadoz az ingmellem
Rögtön kész a klakk...,
Kézelmön gomb villan,
Körmöm fényesen csillan,
Jól szabott a frakk...*

– Na tessék – mondta Rascal. – Az emberszabású sípláda.

Az eligazítóteremben a bőrzekék szaga érzett. Kellemes meleg volt, a termet bemelegítette a százhusz gondterhelt fiatalember teste. Most mindenki csendben várta, hogy a parancsnok beszélni kezdjen.

Craig Harriman nem tudta, mit is mondhatna. Boldogan cserélt volna helyet bármelyikükkel. Valamikor decemberben részt vett egy bevetésen. Sokkal jobb volt, mint a földön izgulni, és várni a hazatérőket, de Eaker tábornok nagyon megkérte, hogy ne repüljön többé. A Légierő nem engedheti meg magának, hogy elveszítse Craig Harrimant.

– A mai nappal lehetőséget kaptunk arra, hogy igazából labdába rúghassunk a háború kimenetelét illetően – kezdte az ezredes. Nyugodtan beszélt, kényszerítette magát, hogy az emberek szemébe nézzon. Csak ő látná így, vagy ezek a fiúk tényleg napról napra fiatalabbak? Eszébe jutott, hogy a személyzetek között legalább egy olyan is van, amelyiknek ez lesz az első bevetése. *Anyámért, hazámért* -ez a neve a gépüknek.

– Tegyük meg mindent, ami tőlünk telik, a többit pedig bízunk Istenre. Ha szerencsénk lesz, hamarosan túl leszünk ezen az egészen, és hazamehetünk a családkhoz.

Feszült figyelemmel hallgatták, szinte itták a szavait. Craig Harriman a legszívesebben azt mondta volna nekik: Nem tudok többet én sem, mint ti. Nekem sem ad választ senki semmire. Nekem is olyan ez, mintha műszerek nélkül, csupán a fenekem után kellene repülnöm.

– Gondolatban ott leszek veletek, egy perc nyugtom nem lesz, amíg vissza nem tértek. – Mivel is vádolta Bruce Derringer, hogy csak a statisztika érdekli? – Mind-

annyian, kivétel nélkül – tette hozzá, és nagyon komolyan gondolta, amit mondott.

– Az eligazításnak vége.

Ugyanebben a pillanatban Bruce Derringer Harriman irodájában ordította a telefonba. – Maga a hatodik, akivel beszélek, és kétszer megszakadt a vonal is! Eaker tábornokot akarom, most, rögtön! Vagy azonnal közölje a nevét, őrmester!

A vonal túlsó végén az alig hallható hang olyasmit mondott, hogy várjon. A kapcsolat Pinetree-val gyalázatos volt, a telefon rémesen recsegett, Bruce csak minden harmadik szót értett.

– Jó, tartom – mondta gyanakodva –, de ha megint megszakítja... – Be sem fejezhette a mondatot, éktelen recsegés-ropogás, majd hirtelen síri csend. Dűhtől tajtékozva kezdte ütögetni a villát.

– Halló! Halló! – üvöltötte. Csend. Megint szétkapcsolták.

– Nulla-három nyolcad, alacsony szintű felhőzetre számíthatnak, a látás másfél-három kilométer – olvasta a legfrissebb meteorológiai jelentést a testes, kopaszodó osztálynavigátor.

A navigátorok a terem elülső részébe gyűltek külön eligazításra. Hátról a másodpilóták és a bombázótisztek vették át sorban a bevetésre vonatkozó részletesebb információlapot. Rizspapírra nyomták, ha ellenséges terület fölött ki kell ugraniuk, az utasítás szerint az infólapot meg kell enni.

– Eddig megúsztuk – mondta Val Luke-nak, és figyelte, hogyan vág át Phil a termen a navigátorokhoz. Az általános eligazítást Phil mélyen átaludta, de most már éber volt. Val látta, hogy figyelmesen szemléli a kivetített diagramokat, és elgondolkodva jegyeztet.

Azt azonban Val nem láthatta, milyen kétségbeesetten igyekszik Phil ébren maradni. Életében nem volt még ilyen álmos, de nincs mese, most nem lehet aludni, így aztán ahányszor úgy érezte, lecsukódik a szeme, az iránytűje hegyes végét mélyen belenyomta az alsókarjába. Az éles fájdalom fel-felriasztotta. Szörnyen fáj, és lehet, hogy beszerez egy vérmérgezést, de nem alszik el.

– Végünk! Mindnyájan hullák vagyunk! – tört ki Rascal, amikor Dannytól megtudták, hogy Brémába mennek.

– Kuss, Rascal! – szólt rá ingerülten Virge.

– Te kussolj, Virgó! – A „szűz” szóval mintha arcul csapta volna Virge-t. A fiú mély lélegzetet vett, hogy most aztán odavágja Rascalnek: szó sincs már szüzességről, de a szó benne rekedt. Megígérte Faith-nek, hogy nem dicsekszik el azzal, ami az éjjel történt, és meg akarta tartani a szavát, akkor is, ha Rascal alighanem életük végéig piszkálni fogja.

– Szűnjetek meg! – mordult rájuk Eugene. Egyetlen dzsipen zsúfolódtak: Eugene, Danny, Jack, Clay, Rascal és Virge, várták a négy tisztet. – Clay, hogy állnak ma a tétek szerinted? – kérdezte Eugene, és megmarkolta a Szent Antal-érmet.

– Hát, telepakolnak bombával, így aztán harminc az egyhez, hogy el se tudunk emelkedni, hanem már a földön felrobbanunk – dörmögte Clay teliszájás déli tájszólásával. – Aztán a nácik ránk emelik az összes vadászuat, amijük csak van, ezért öt az egyhez, hogy nem jutunk el Brémaig. Ha még a légvédelmet is figyelembe vesszük...

– A francba a hülye részletekkel! – förmedt rá Jack. – Mennyi esélyünk van?

– Lényegében megette a fene – Clay megvonta a vállát, a dologról beszélni sem érdemes.

Vidor, Luke kutyája rohant hozzájuk, körülugrálta a dzsipet. Jönnek a tisztek. A fiúk igyekeztek kihúzni magukat, elhallgattak, és olyan pofát vágtak, mintha rémesen örülnének, hogy Brémába repülhetnek.

Virge a tisztek képét vizslatta, de nem tudott leolvasni róluk semmit. Luke, mint mindig, most is vigyorgott, és a kutyáját simogatta. Dennis vonásait mintha kőből faragták volna, de ez sem szokatlan. Valen némi aggodalom látszott, de mikor nem aggódik Val? Vagy legalábbis úgy néz ki. Phil szeme vörös volt, az arca sápadt, ahogy felhúzta magát a dzsipbe, remegett a keze. Egyik tiszt sem szólt egy hangot sem.

Robogtak a reptér széli úton a gépük felé. Clay rázendített a „Csodás kis Grace”-re, és vele üvöltöttek a többiek is. Hangja igazából csak Claynek volt, de azért rá lehetett ismerni a dallamra.

*Csodás kis Grace,
A hangod elér,
Megmentettél, de drága...*

Az út mentén mindenfelé fegyvermesterek nyüzsögtek, rakták a bombákat a repülőgépekbe, szerelők üzemanyagot töltöttek, végezték a gépeken az utolsó ellenőrzéseket. Dzsipek, bombaszállító utánfutók és vontatók lepték el az utat. Bármennyire be is volt gyulladva a bevetéstől, az ember mégis érzett valami csiklandóan kellemes izgalmat is.

*Megáll az ész!
Én vakegér,
Te lettél szemem világa...*

Istenem, milyen szép is ez a repülőgép, gondolta Danny, amikor a dzsip a *Memphis Belle* elé farolt. Mindig újra meglepte, hogyan lehet a gép kívülről olyan imponálóan óriási, amikor belül alig férnek el benne.

A súlya harminc tonna, a szárnyának harminc méter a fesztávja. Négy hatalmas motorja van, kettő jobbra, kettő meg balra a szárnyon. Fölül olajzöldre, alul szürkére festették, de a légcsavartollak végének élénksárgáján felvidult az ember szeme.

A gép orra plexi, közvetlenül mögötte a törzsön ott pompázik a hosszú combú, fürdőruhás leányzó, telefonkagylót szorít a fülére. Mellette a huszonnégy kis fehér bombajel a *Belle* teljesített bevetéseit mutatja. Alattuk a hét apró horogkereszt tanúsítja: a személyzet hét ellenséges vadászgépet lőtt le. Kettő Eugene-é, kettő Clay-é, egy-egy meg Rascal, Virge és Jack műve.

A négy tiszt az orr oldalán levő ajtón mászott be, a lövészek hátra, a törzsajtóhoz igyekeztek. A pilótafülkében Luke volt az első. Elhelyezkedett a jobbülésben, bedugta a dugókat, rákapcsolódott az „egymásközi”-re, a fedélzeti telefonrendszerre.

A műszerfalon többtucatnyi műszerlap és kapcsoló, de folytatódnak a soraik kétoldalt, jobbra és balra a pilótafülke falán, a parancsnok és a másodpilóta oldalablaka alatt is. A két pilótaülés között, dobozszerű tartóból állnak ki a motorok működését szabályozó indítókapcsolók és gázkarok. Mellettük jobbra-balra lent a kormányerőt segítő kiegyensúlyozó trimmkerekek és az oldalkormánypedálok meg a magassági és a csűrőkormányzás feladatát ellátó két botkormány. Előre a hatalmas szélvédőn át nyílik kilátás, de a pilóták feje fölötti tetőablakon át a gép fölé, az égre is jól ki lehet látni.

Luke lenyomta a gégemikrofon adógombját, és bele szólt az egymásköztibe:

– Aki kész, jelentsen!

Val és Phil is elfoglalták a helyüket az orr alsó részében, előkészítették a berendezéseket, rákapcsolódtak az egymásköztire. Itt volt a repülőgépen a leg-

több hely. Egy átlagos magasságú ember csaknem kényelmesen állhatott, anélkül, hogy beverné a fejét.

Itt, a repülőgép orrának legelején volt a 8. Légi Hadsereg titkos fegyvere, a Norden bombacélzó-készülék. Automatikusan számolta ki a bombakioldás pontos helyét, a repülőgép sebessége, a bombák súlya, a barométriкус nyomás, a szélsébsesség és -elsodrás figyelembevételével. Négy perccel azelőtt, hogy elérnék a célt, a bombázás indítópontján a pilóta átadja a gép irányítását a bombázótisztnek, a négy perc alatt a bombázótiszt vezeti a gépet a bombacélzó-készülék segítségével.

Val Kozlowski kis, kényelmetlen csapószéken ült a célzókészüléknél. A jobb oldali falon volt a bombázó-műszerfal. Közvetlenül a műszerek fölött pedig egy 30 milliméteres géppuska. Amikor nem volt elfoglalva a célzókészülékkel, Val a géppuskát kezelte.

A bal oldalon előtte ott volt még néhány műszer, például a bombatérájtó zárt-nyitott állapotának ellenőrzésére, meg a bombakioldógomb is. A kioldógombon volt egy biztosítósapka, mint a pisztolyok biztosítása, nehogy a bombákat valaki véletlenül kioldhassa.

– Bombázótiszt, jelentek – mondta Val, és szeretetteljesen megsimogatta a célzókészüléket.

Phil Loewenthal kicsit hátrább ült, egy, a gép falából kinyúló kis íróasztallapnál. A lap fölött és mögötte volt a navigátorfelszerelés: a rádióiránytű vevőberendezése, elsodródásmérő, hangológombok. Phil feje fölött kifelé domborodó kis üveg félgömb, arra az esetre, ha a navigátornak a csillagok után kellene tájékozódnia.

Phil gondosan kirakta az asztallapra a munkaeszközzeit: ceruzákat, logarléceket, térképeket, az infólapokat és a fedélzeti naplót. Bedugta a gégemikrofon csatlakozódugóját, és kipróbálta a mikrofont.

– Navigátor, jelentek.

Az alsó orrfülkéből néhány lépcső vitt fel a közvetlenül a pilótafülke mögött levő lövésztoronyba, Virge birodalmába. A lövésztoronyt borító plexiből két nagy tűzerejű, 50 milliméteres géppuska csöve meredt ki. A forgó torony mozgását kézzel lehetett vezérelni, a lövész egyidejűleg célzott és tüzelt is a géppuskával.

– Felső torony, jelentek – mondta Virge. Ezekben a percekben a teljes személyzet lázasan tevékenykedett. Most senki sem hülyéskedett. Noha tudták, hogy a földi személyzet mindent alaposan ellenőrzött, a hajózószemélyzet minden egyes tagja maga is ellenőrizte, ami rá volt bízva. Semmit sem lehet a véletlen szerencsére bízni.

Közvetlenül a felső lövésztorony mögött volt a bombatér. A gép fenekén nyíló ajtaja fölött nyolc olajzöld, sárga jelzésekkel ellátott, pufók bomba függött, négynégy a jobb és a bal oldalon. A bombatér oldalán húzódó, nagyon keskeny függőfolyosón, inkább csak szélesebb acélsodronyon lehetett átjutni a felső lövésztoronyból a rádiósfülkébe.

A fülkében Danny otthonosan érezte magát. Kicsi, de teljesen az övé. Bal oldalt elől, a gép falára, az egyik törzstartóra csavarozták kis asztallapját, azon álltak Danny rádió-adóvevői, áramátalakítói meg a morzekódkulcs. Volt még több berendezés is, azokat a jobb oldalon erősítették a törzstartókhoz. A fülkében mindkét oldalt volt egy-egy kis ablak. A feje fölötti nyíláson át egy 50 milliméteres géppuska csöve meredt az égre. Danny géppuskája.

– Rádiós, jelentek – mondta a mikrofonba, aztán kinyitotta a rádiósnaplót, és felírta egy új oldal elejére: Dátum: 1943. május 17. Cél: Németország, Bréma.

A rádiósfülke mögötti szűk térben volt az alsó, gömb alakú lövésztorony működtető szerkezete. Maga a gömbtorony – alumíniumvázú plexigömb – a repülőgép

hasa alatt duzzadt ki. Rascal térdelt benne, a lőszerkészletét ellenőrizte. Meg kellett győződnie róla, hogy a hevederek akadálytalanul siklanak le a toronyba. Ha valami elakad, úgy ül ebben a gömbben, mint egy cél-tábla piros középpontja.

– Gömbtorony jelentek.

A repülőgép törzse hátrafelé keskenyedett. A két oldalsó lövésznek, Jacknek és Eugene-nak annyi helyük sem volt, hogy egymásnak vetve a hátukat állhassanak a géppuskáiknál. Csak egymás mellett fértek el. Meleg helyzetekben gyakran elkerülhetetlenül egymásba ütköztek.

– Jobb oldalsó lövész, jelentek – mondta Eugene, és végigvizslatta a földön fekvő lőszeresládából előkigyózó hosszú, rézlövedékekből álló övet, amelyet a mennyezetre, majd onnan – egy tartóhorgon át – visszavezettek, le Eugene nagy tűzerejű, 50 milliméteres géppuskájába.

Jack megsimogatta a géppuskáját. Monának ázólitotta, de hogy miért, azt egyikük sem tudta. Jack felesége bomba nő volt, rá illett volna a Mona név, de őt Patsynek hívták. Jack feleségének meg a két gyerekének a képe ott volt a törzsfalon a lövészállásban. A fiúk képtelenek voltak megérteni, hogyan mehetett feleségül egy ilyen pompás hölgy ehhez az örökké morgó medvéhez. Mind irigyelték érte egy kicsit.

Nehéz lett volna eldönteni, melyik a repülőgép legveszélyesebb helye, a gömbtorony-e vagy a faroklövészé. A gömb még egy olyan apró embernek is, mint Rascal, lehetetlenül szűk volt, és a bezártság elviselhetetlen érzését keltette. De a gömbtoronnyal forogni lehetett, és a német vadászok általában nem alulról támadtak, így végeredményben mégis az egyik legbiztonságosabb pont volt a gömbtorony. Így aztán alighanem mégis a faroklövésznek jutott a legrosszabb.

Clay a géppuskái előtt térdelt. Ha nem kellett lőnie, a faroklövész rákuperodhatott egy kis ülésre, de az 50 milliméteres ikergéppuskát csak térdelve tudta kezelni. Clay széles válla épphogy elfért a törzs elkeskenyedett végében, a feje meg abban az üvegdobozban, amelyből kitűnően láthatta a mögöttük repülő többi gépét, de azt is, amikor a náci vadászok lecsaptak rá, hogy miszlikbe lőjék. A farokban az ember hétrét görnyedt, veszélyes hely volt és nagyon magányos.

A faroklövésznek szinte semmi kapcsolata a személyzet többi tagjával, de Clay Busby nem búsult ezen, Furcsa módon még szeretett is itt hátul lenni. Itt aztán kedvére kiénekelhette magát.

r– Faroklövész, jelentek – mondta be a mikrofonba, és máris dúdolni kezdett: „Csináljuk vissza az egészet.”

– Áramátalakítók – kezdte Dennis, és figyelmesen szemlélte az ellenőrző listát, habár tudta betéve oda-vissza.

– Be vannak.

– Áramfejlesztők.

– Ki vannak. – *Utoljára kell így felelhetnem Dennisnek, akár egy taknyos iskoláskölyöknek a szorzótáblából,* gondolta Luke, miközben sorra ellenőrizte a műszereket és a berendezéseket, egyiket a másik után. *Hurrá!*

– Üzemanyag-szivattyúk.

– Be vannak.

Virge lejött a lépcsőn a felső toronyból, és a két pilóta közti gázkartartó mögé lekuperodott. Felszállás közben ez a helye. Virge nemcsak felsőtorony-lövész, hanem fedélzeti mérnök is, az ő dolga ügyelni, hogy repülés közben műszaki szempontból minden rendben menjen a gépen. A *Belle*-l szerencsére nem volt soha semmi nagyobb gond.

Az a motorleállás Saint-Nazaire fölött, az utolsó bevetésen, az volt tulajdonképpen az egyetlen nagyobb baj, ami előfordult velük. Az se volt igazán veszélyes, mert a Repülő Erőd elballag három motorral, sőt kettővel is. Mondják, hogy egyetlen motorral is képes a levegőben maradni, de azt azért senki sem szeretné kipróbálni.

– Jó – mondta Dennis, és az utolsó tételt is kipipálta gondolatban az ellenőrző listán. Letette a papírokat, és beleszólt a mikrofonba: – Felszállóhelyzetet elfoglalni!

Virge látta meg elsőnek a dzsipet, amely szélesebben rohant felénk a reptérszéli úton. Megveregette Dennis vállát, és kimutatott. Dennis kinyitotta az oldalsó fülkeablakot, a dzsip sivitva fékezett előttük. A nyársat nyelt, mindig skatulyából kihúzott Gregory hadnagy, képén az örök kincstári mosollyal felszólt:

– Parancsnok, várni kell. A cél fölött kilenc nyolcad a borultság. De a felhők feloszolhatnak. Várják készenlétben a további parancsot!

– Meddig várunk? – kérdezte Dennis.

– Elfelejtették közölni velem – válaszolta Gregory, és már söpört is a következő géphez.

Dennis megnyomta a gégemikrofon gombját.

– Fiúk, halasztották az indulást – tudatta a személyezettel. – A célpontot felhők fedik. Készenlétben kell várakoznunk, Danny, mondja meg a többieknek.

Clay, Rascal, Eugene és Jack nem voltak rákapcsolva az egymásköztire, mivel felszállás alatt a repülőgép legbiztonságosabb pontján, a rádiósfülkében kellett tartózkodniuk. Danny megmondta a négy lövésznek mi újság.

– Felhő takarja a célpontot. Várunk.

Egy percig egyikük sem szólt. Az igazság az, hogy nem tudták eldönteni, örüljenek-e vagy bosszankodjanak. Egyiküknek sem akaródzott nekivágni Brémának,

hogy kétszázhetven vadászgépet és kétszáz légvédelmi üteg lövedékeit zúdítsák magukra. Másrészt azért a gondolatért sem igazán lelkesedtek, hogy itt ücsörögjenek tétlenül naphosszat. Jó néhány ilyen nap volt már mögöttük.

– SNAFU – szólalt meg Rascal aztán.

– Sokallom nagyon... – kezdte részletezni a rövidítést Jack, mire Clay, Eugene és Danny kórusban vágta rá a jól ismert folytatást:

– A faszommal ungorkodjanak!

Alighogy meghallotta, várniuk kell, Phil rögtön tudta, mit fog ő csinálni: alszik. Ha legalább egy órát vagy másfelet hunyhat, minden rendben lesz.

Lekapta a fejhallgatót meg a gégemikrofont, és letette az asztalára. Pár lépéssel ott volt az elülső ajtónál. Felrántotta, lelépett a betonra. Mélyet lélegzett a friss, jó szagú levegőből. A bázis mögötti réten egy paraszt a fűvet kaszálta. Micsoda illat! És hétágra süt a nap.

Phil átbújt a gép hasa alatt, és felmászott a bal szárnyra. Kibújt az ejtőernyő-hevederekből, lerakta az ernyőt. Roskadozott a kimerültségtől. Végigheveredett a szárnyon, a feje még rá sem bukott az ernyőre, már aludt is.

1943. május 17., 08 óra 25 perc

– Az istenit! – Luke a botkormányt ütögette tehetetlen mérgében. – Mi a fenének csinálják ezt velünk folyton?

– Jól van, Luke, menjünk végig még egyszer az ellenőrző listán – Dennist hidegen hagyta Luke mérgelődése, újra fölvette a papírokat.

– Használjuk ki az időt, csináljunk egy pót-pót ellenőrzést. Újra végignézzünk mindent. Fékek – olvasta az első tételt a listáról. Dennis nyugalma, az, hogy szó nélkül tudomásul veszi ezt a huzavonát, végképp kihozta Luke-ot a sodrából.

– Nem hallottad? – förmedt rá Dennisre. – Teljes a | borultság Bréma fölött! Sehová se megyünk!

– Fékek – ismételte Dennis rendületlenül, mintha mit sem hallott volna.

– Fognak! Az előbb is fogtak! Még mindig fognak! – Ha Dennis megmakacsolja magát, naphosszat csinálják ezt a repülés előtti ellenőrzést, gondolta Luke dühösen. Dennisnek ez szórakozás.

– Hidraulikus nyomás.

– Ellenőrizve!

– Üzemanyag-áteresztő szelepek.

– Kivannak!

Clay is kiszállt a gépből, hogy elszívjon egy cigarettát. Perccel sem ül tovább a szükségesnél abban a konzervdobozban, ott a gép farkában. Leugrott a törzsajtóból, élvezettel kinyújtóztatta elgémberedett lábizmait, és rágyújtott. Miközben mélyet slukkolt a cigarettából, a kerítésen túl elterülő kaszálóra esett a pillantása. A reggeli napfényben arany tenger volt a rét. A távolban templomtorony nyújtózott az égre óriás tüként.

Clay egyetlen porcikája sem kívánt soha háborúzni. Számára ez nem volt se dicső, se lelkesítő dolog. Eleve úgy gondolta, hogy a háborúzás is kemény munka, ha pedig agyon kell dolgoznia magát, azt inkább egy farmon teszi, ott legalább úgy érzi, tényleg csinált is valamit.

Amikor a második papája közölte Clay-jel, ha nem jelentkezik tüstént a hazáját megvédeni, ostonnal látja el a baját, Clay nem látta értelmét vitatkozni. Jelentkezett hát önként a seregbe. Egyszer úgyis meg kell halni, végeredményben nyolc, hogy valahol az égen, Németország fölött, vagy otthon, Louisianában. Semmi értelme ilyesmin golyózni.

Hanem a farm hiányzott Clay-nek. Lövöldözni sem rossz, de mi ez ahhoz képest, ha az ember egy traktort hajt vagy szánt. Most, hogy meglátta az idős parasztembert a viseltes farmerjában, amint egy lovak húzta, rozoga fűnyíró szerkezet fölé görnyed, Clay egyszer csak azon kapta magát, hogy határozott léptekkel indult a repülőteret a gazdaságtól elválasztó rozzant fakerítés felé.

– Bedöglött? – kiáltott át az öregnek. A fűnyíró a kaszáló peremén állt. A négy igásló lustán harapdálta a fűvet, legyek dongtak körülöttük.

– Gőzöm nincs, mi lehet vele, jenki – felelte a farmer, és tanácstalanul vakargatta a fejét, akár valami

vicclapfigura. A szokásos helyzet: az öregnek ma kellene levágnia a füvet, hát persze, hogy épp ma rohad le a gép!

– Nekem pont ilyen van otthon – mondta Clay, és elhajította a csikket. – Hadd nézzem! – A kerítést szögesdróttal fonták körül, de Clay pár lépéssel odébb talált egy helyet, ahol átmászhatott rajta.

Az öreg paraszt érdeklődve figyelte. Clay eléggé iasztó látványt nyújtott a vastag bőrnadrágban meg a rikító kék lélekmelegítőben, de ha tényleg megjavítja a fűnyíró, gondolta az öreg, mindent visszavon, amit eddig az amerikai repülőkről mondott.

Vagy egy éve özönlöttek el a jenik az álmos kisvárost, Bassingbournt, de az öreg parasztember nemigen került velük kapcsolatba. Előfordult, hogy a helyi kocsmában a törzsvendégekkel iszogatott, és egyszerre lármás, modortalan repülők robbantak be. Szörnyű gyorsan berúgtak, és fizették a köröket boldog-boldogtalanak. Rendszerint már záróra előtt verekedés tört ki köztük vagy miattuk.

A jenikről az a mondás járta: nem lenne ezekkel gond, csak az a baj, hogy túl sok a pénzük, túl sok a szexigényük és túl sok van itt belőlük.

– Honvágyam van – Clay leguggolt, és vizsgálgatni kezdte a fűnyíró. – Álldogálok odaát, és szaglászom, átsodorja a szellő a szagokat. Olyankor egy percre otthon érzem magam. Remélem, nem baj, hogy távolról szagolgom a gazdaságát?

Az öreg csak egy részét értette a teliszájas déli tájszólásnak. A fiú legfeljebb huszonegy-huszonkét éves lehet, de úgy látszik, érti a dolgát. Biztos kézzel nyúl a fűnyíró alkatrészeihez. Lehet, hogy tényleg meg tudja javítani.

Bruce Derringer úgy érezte, hogy az indulás elhalasztása az ő fohászainak köszönhető. Eaker tábornokot végül is képtelen volt elérni, de most Washingtonnal beszél. Az a csekélység, hogy ott most hajnali három óra van, hidegen hagyta.

– Hát akkor kapcsolja a lakását, ébressze fel! – üvöltötte a külügyminisztériumi portásnak, aki felvette a kagylót. Bruce személyesen ismerte Henry L. Stimsont, a hadügyminisztert, és biztos volt benne, hogy Hank megóvja a *Memphis Belle*-t attól, hogy Brémába kelljen repülnie. De nagyon kell sietnie. Senki sem mondhatja meg, meddig halasztják az indulást a bevetésre.

Az irodájába lépő Craig Harriman mozdulatlanná dermedt, amikor meglátta, hogy Bruce az ő íróasztalának telefonján beszél, miközben feltehetően az ő kávéját szűrösli, és az ő cigarettáját szívja.

– Washington – vetette oda neki Bruce, mintha ezzel minden meg is volna magyarázva.

– Ezredes, nem tűröm a viselkedését! – Craig Harriman érezte, hogy fékezhetetlen düh önti el. Van valami ebben a Bruce Derringerben, amitől elveszti a fejét, egyszerűen képtelen higgadtan cselekedni. – Ha szükséges, lecsukatom, és csak felszállás után engedem ki!

– Semmiféle felszállás nem lesz többé, ha nem sikerül meggyőznünk az otthoniakat, hogy van értelme a napali bombázásnak – felelte Bruce, rá se rántva a fenyegetésre. – Ehhez pedig szükség van a *Belle*-re. Körbeviszem az Államokban, elmondom: nézzétek, ha ezeknek sikerült, ha ezek túléltek huszonöt bevetést, mások is megtehetik...

– Bruce, a fiúk repülnek. A döntés megmásíthatatlan – vágott Craig Bruce körmondatának közepébe. Mielőtt Bruce bármit felelhetett volna, nyílt az ajtó, és a parancsnokhelyettes lépett az irodába.

– Bréma fölött a felhőzet felszakadozik, uram - jelentette Craig Harrimannek. – Az ezredparancsnokság tíz-tizenöt percen belül dönt az indulásról.

– Köszönöm, Comstock – felelte a parancsnok. A helyettes tisztelgett, és kiment.

– Tizenöt perc alatt még nagyon sok minden történhet – vetette oda Bruce, és egy pillanattal később felhangzott a kagylóban a külügyminisztérium portásának zavart hangja.

– Igen, itt vagyok! – kiáltotta a kagylóba Bruce. - Nagyszerű! De mennyire, hogy tartom! – Diadalittas pillantást vetett Craig Harrimanre. Feszülten várta, hogy összekössék a hadügyminiszterrel.

Kisfiam, kisfiam, ez ám a jó, gondolta Clay Busby, és élvezettel hajtotta az antik fűnyírót a kaszálón. Egy szempillantás alatt sikerült megjavítania a hibát, és az öreg hálából megengedte neki, hogy egy kicsit hajtsa. A szerkezet levágta a fűvet, kékbe kötötte, és háromméterenként lerakta a kékéket.

Amikor meglátta, hogy Luke Sinclair szalad feléje, Clay egy pillanatig azt hitte, nagy pácba került. Nem távozhatott volna a bázisról engedély nélkül, még ide sem, alig néhány méterre a kerítéstől. De Clay igazán tudhatta volna már, hogy Luke köp a szabályzatokra. Sokkal fontosabb dolog járt az eszében. Lőni akart Clay géppuskájával.

– Csak annyit kell tenned, hogy beszólsz az egymás-köztibe, és jelented, hogy a farokban valami nincs rendben. Akkor hátrajövök, te meg öt percre odaengedsz a géppuskához – mondta Clay-nek rábeszélően. Vidor, a borzas kis korcs vidáman ugrált körülötte.

Nem ez volt az első eset, hogy Luke megpróbálta meggyőzni Clay-t, ugyan engedje át neki egy kicsit a géppuskáját. Már egy hónapja előjött vele, amikor

Hamot támadták. Clay-nek alapjában véve semmi kifogása nem lett volna a dolog ellen, de tudta, ha a parancsnok valaha rájön, az Isten legyen neki irgalmas. Ezért aztán nemet mondott. Most meg Luke megint erre kéri.

– Szabályellenes, uram – felelte.

– Baszd meg a szabályzatodat!

– Ha kiderül, hot dogot csinálnak a farkamból – mondta Clay, és közben tetszéssel figyelte, hogyan hullanak rendszeres időközönként a kék a bálázóból.

– Soha senki nem fog rájönni – erősködött Luke. Elhajított egy ágat, Vidor meg boldogan iramodott meg a bálázó előtt, hogy visszahozza.

– Hidd el, köztünk marad – suttogetta Luke cinkosán.

– Ma van az utolsó lehetőségem rá, hogy elsüssek egy puskát. Hogy állok otthon a csajok elé, ha egyetlen nyavalyás nácit sem nyírtam ki? Clay, fogalmad sincs róla, milyen rohadt másodpilótának lenni. Az égvilágon semmit se csinálhatok. Egy vacak puskát se süthetek el. Nem repülhetem a gépet. Csak ülök a fenekemen, és nyelem Tökéletes úr parancsait.

Vidor visszazáguldott, és egy ugrással Luke karjában termett. Búzlótt, csapzott volt az izzadságtól, de hát Vidor egyetlen kötelessége, hogy Luke képét nyalogassa, és így aztán ő a legtökéletesebb, akit Isten csak a Földre teremthetett.

– Mindent megteszek, Clay, amit csak kérsz. Komolyan. Mondd meg, mi az ára -jelentette ki Luke.

Clay megállította a fűnyírót. Nézte a kócos, koszos kis korcsot, milyen lelkesen nyalogatja Luke képét. A másodpilóta meg üdvözült mosollyal tűri, mintha csak Rita Hayworth csókolgatná.

– Oké – szólalt meg Clay. – Áll az alku. Adja nekem a kutyáját.

Luke-nak leesett az álla. Rémülten bámult Clay-re. Hogy találhat ki ilyen borzasztóságot! Dehogyan adja ő Vidort, még akkor se, ha cserébe leszedhet egy náci vadászt. Á, Clay csak viccel, gondolta reménykedve. Csak az lehet, hülyéskedik a fiú. De Clay gonoszul pöffkel, és mohó szemmel bámulja Vidort. Luke-ban borzasztó gyanú ébredezett. Clay komolyan beszél.

– De hát te fedélzeti mérnök vagy – kezdte volna Rascal, de Virge közbeavatkozott.

– Akkor vagyok fedélzeti mérnök, amikor repülünk. A földi személyzet főnöke Les. Ő pedig ellenőrizte a gömbtoronyt, és azt mondta, minden rendben van.

– Tudom, tudom, de nézd meg azért te is – könyörgött Rascal, és idegesen simogatta a gömb ezüstös külsejét.

– De hát most néztem meg – Virge lassan kétségbeesett. Centiről centire végigvizsgálta a gömbtoronyt, de Rascalnak ez sem elég. Mind csak azt hajtogatja, hogy a toronnyal valami nincs rendben. – Rascal, ideges vagy, ennyi az egész – próbálta Virge nyugtatgatni. De hiába.

– Nem ok nélkül vagyok ideges! – robbant ki Rascal.

– A legutóbbi bevetésünkön elakadt! Én ülök benne, nekem jut ez a patkányfogó!

A gömbtorony a szó szoros értelmében egy gömb, a gép hasa alatt dudorodik. Rascal rég megszokta az örökös ugratást, hogy ő a repülőgép herezacskója, de ha valakinek ott kell kuksolnia abban a vacakban, az meg nem engedelmeskedik a vezérlő mozdulatainak, hát senkinek sincs kedve röhögni. A mamája meg már szedheti is elő a fekete ruháját.

A huszonnegyedik bevetésükön a gömbtorony egyszerűen megszorult. Rascal hiába rángatta a vezérlőkarokat, csak nem mozdult. Egy vadászgép száguldott feléjük, öt óra irányból, pontosan a gömbtoronyt lőtte.

Rascalnek nem maradt más, mint egy hő fohász, hogy az a dög náci pancser lövészek bizonyuljon.

Fohásza meghallgatásra talált, a vadászgép találat nélkül zúgott el mellettük – és a következő pillanatban a gömbtorony akadálytalanul forgott megint. Legfeljebb tizenöt másodpercig volt beszorulva, hanem ez a tizenöt másodperc a leghosszabb és a legfélelmetesebb időnek bizonyult Rascal életében. Isten őrizze, hogy még egyszer előforduljon vele ilyen.

– Tetőtől talpig átnéztem. Minden rendben van – bizonygatta Virge, hogy megnyugtassa az apró termetű gömbtoronylövészt. – Semmi gond – tette hozzá, és elkezdte összepakolni a szerszámosládáját.

– Hát, kösz, nagy voltál, Virgókám – mondta Rascal maró éllel a hangjában.

– Virge-nek hívnak, Rascal.

– De nem én – vigyorgott a lövész.

Virge elvörösödött mérgében. Segíthet ő Rascalnek, amennyit akar, lehet hozzá bármilyen rendes, Rascal csak nem hagyja abba a piszkálódást. Kilenc hónapja tűri a pimasz megjegyzéseit, elege van belőle.

– Tudod, öreg, mesélhetnék én neked egyet-mást – mondta, és rácsapta a szerszámosládára a fedelet.

– Mit? Ugyan mesélj már, Virgókám – ungorkodott Rascal.

Virge rettenetesen szerette volna a képébe vágni, mi történt vele és Faith-tel. Rascal akarta megkapni a lányt, és bele is pusztulna, ha megtudná, hogy Faith Virge-et választotta helyette.

De hát Virge megfogadta Faith-nek, hogy nem fog eldicsekedni az éjszaka történetekkel. Valószínűleg soha az életben nem találkoznak többé, de ez mit sem változtat a dolgon, az *ígéret*, az *ígéret*. A lány megajándékozta azzal a felemelő érzéssel, hogy nincs jobb szerető Virge-nél kerek e világon, és mindössze annyit kért cse-

rébe, hogy Virge ezt ne közölje a világgal. Nem igazán nagy ár. Bármennyire nagy élvezet volna is elmondani Rascalnek, mi történt, nem teheti.

– Semmit. Felejtsd el! – mondta hát, felkapta a ládáját, és előrement a gépben.

Eltelt vagy negyvenöt perc, és az ezredparancsnokság döntése, hogy elindulnak-e Bréma ellen vagy sem, még mindig váratott magára. A *Memphis Belle* személyzete a gép mellett unatkozott a fűvön.

Val tornával próbálta levezetni idegességét és túltengő energiáját. Leguggolt, felpattant, leguggolt, ki tudja, hányszor. Rascal egy pakli kártyát kevergetett, a kártya a halott Beckeré volt. Luke a kutájával játszott. Jack bűvészmutatványokat gyakorolt. Virge a fogát piszkálta.

Szellő sem rezdült, az égen csak néhány kis felhő.

Messziről elvétve tehenbögés hallatszott, de a teheneket nem lehetett látni. Valaki agyoncsapott egy legyet vagy szúnyogot, akkorát csattant, akár a puskalövés.

Virge kiejtette a kezéből a szerszámot, rémes robajjal pottyant a ládába, és akkor kitört a diliház.

– Úristen! – horkant föl Rascal.

– Nem tudsz vigyázni! – förmedt Virge-re Eugene.

– De fiúk, nem akartam... – kezdte volna Virge, ám Eugene ekkorra már Jackre ordított, és nagyott lökött rajta. – Menj a fenébe! Hagyjál békén! – A műkedvelő bűvész ugyanis épp egy félkoronást húzott elő Eugene orrából.

– Hetet egy ellen, hogy nem megyünk sehová – mondta Clay egykedvűen, mintha a dolognak semmi jelentősége sem lenne. Egy darabka fát farigcsált. Clay örökösen farigcsált vagy dúdolt, vagy farigcsált és dúdolt hozzá.

– Inkább mennék már. Induljunk, és legyünk túl rajta – fújtatott Val, épp felemelkedett egy guggolásból.

A tornához levetette az ingét. Hasizmai fölött úgy hullámzott a bőre, akár a La Manche-csatorna viharban.

– Jobb szeretnék egy aranyos kis francia célponton túl lenni – Jack kikapott a semmiből egy pénzért, aztán újra eltüntette.

– Persze, mert ha ott kell kiugranunk, bebújhatunk valami csinos kis francia csajjal a szénakazalba! – csillant fel Rascal szeme.

– Neked tényleg mindig csak ezen jár az eszed, Rascal?

– Virge rájött, ugyanúgy mondja ezt, mint a saját édesapja, és ettől mérges lett magára.

– Helyetted is nekem kell beugranom, Virgókám – Rascal megint belelendült. – Ha egyszer a te gatyádban lekvár lapul.

– Pofa be, Rascal! – Virge hangja cseppett sem volt kedves.

– Miért nem te fogod be? – kérdezte Rascal, és ezzel egymásnak estek. Dühödten hemperegtek a fűvön.

– Fogjátok be mind a ketten! – ordított rájuk Jack.

– Nyugi, emberek, hagyják abba! – szólt rájuk Dennis. Virge és Rascal feltápázkodott. – A dilizéstől semmi sem lesz jobb. Vegyenek példát Philről!

A Belle szárnyán mélyen alvó Phil felé intett. Luke és Val összenézett. Ugyanaz a gondolat villant át a fejükön. Ha Dennis tudná...

– Mit firkálsz, kisfiam? – rikkantotta Jack, kikapta Danny kezéből a fiú noteszát és belelapozott. – Versek! – kiáltotta meglepődve. – Egy költő van köztünk!

– Azonnal add vissza neki, King Kong! – Eugene lecsapott a noteszra, és odanyújtotta. Dannynek.

– Kösz, Gene.

– Danny, olvass fel nekünk valamit, amit írtál — Val még egyre guggolgatott.

– Nem... – kezdte volna Danny, de ekkor az egész személyzet nyaggatni kezdte. Nem tudta eldönteni, hülyéskednek-e, vagy komolyan gondolják.

– Gyerünk, Danny, olvasd. Igazán, Danny!

– Költeményidő van, olvasd!

– Verset akarunk hallani!

– Egyik sincs befejezve – szabadkozott Danny, de most már Dennis is csatlakozott a kéréshez.

– Ugyan, ne legyen már ilyen szégyenlős, Danny – mondta. Danny érezte, hogy elpirul. Jack előkapta a szájharmonikáját, játszani kezdte rajta a „Danny, kisfiam”-ot, és Danny még vörösebb lett.

Szívesen olvasna fel a verseiből, ha jók lennének. A gond az, hogy bűnrosszak. Ha bármelyiket felolvassa nekik, a fiúk dúlni fognak a röhögéstől, és nem is veheti tőlük rossz néven. Belelapozott a noteszba, keresgélt, hogy talál-e valami jobbat, de mindenütt át voltak huzigálva a sorok.

Nagyon szeretne írni, de valahogy soha egyetlen verset sem sikerült befejeznie. Mindig elbizonytalanodik, és gyorsan feladja. Mindenét odaadná, ha képes lenne olyan verseket alkotni, mint Robert Frost vagy Hart Crane vagy William Butler Yeats.

És ekkor jött az ötlet. Tud egy Yeats-verset kívülről, nagyon szép vers, a repülésről szól. Ugyan mi rossz van benne, ha úgy adja elő, mint a sajátját? Nem akarja becsapni a haverjait, de azt sem szeretné, ha csalódnának benne.

Merően vizslatta a noteszlapokat. Egy rémisztő pillanatilag képtelen volt emlékezni rá, hogy is kezdődik a vers. Aztán egyszer csak beugrott az első sor: *Tudom, fent a felhők fölött egyszer elér a végzetem.* Aggasztotta, hátha Dennis vagy valaki más a személyzetből olvasta már valahol. Így aztán kissé bizonytalan hangon kezdte mondani:

*„Tudom, fent a felhők fölött
egyszer elér a végzetem;
nem bántott, akit üldözők,
akit védek, nem szeretem...”*

Amikor elkezdte, a fiúk még hülyültek, röhögcséltek, de az első szakasz végére csend lett. Danny meglepődött. Figyelnek rá, és elhiszik, hogy tényleg ő írta. Folytatta hát:

*„Nem törvény, szónok, taps, tömeg,
s nem kötelesség, a szívé,
egyszerűen az élvezet
hozotté dúlt felhők közé;
mérlegeltem, mi volt s mi lesz
és úgy láttam, mindegy, mi vár:
egyensúlyban tartja üres
életem az üres halál,”*

Pontosan ezt próbáltam megértetni tegnap este az Anyámért, hazámért mazsolájával, gondolta Dennis. Minden, amit korábban életemben csak tettem, jelentéktelenné vált ahhoz képest, hogy most a Memphis Belle parancsnoka vagyok. És soha többé nem is lehet semmi ilyen fontos. A háború a fontos. Gyűlölöm az öldöklést, a sok szenvedést, de amíg folyik ez a háború, és én is részese vagyok, azt akarom, hogy beleszólásom legyen. Olyan a szerepem, amely valóban számít.

Amikor Danny elhallgatott, mélységes volt a csend. Tehénbögés sem hangzott. Könnyű szellő támadt, játékosan lökdöste a kis gomolyokat az égen. A frissen kaszált fű illatát sodorta feléjük. A világ dolgai, a háború hirtelen nagyon messzinek tündek.

Aztán egyszerre csak egy dzsip farolt a repülőgépük elé, és ugyanaz a hadnagy, aki korábban a várakozási parancsot hozta, odakiáltott nekik:

– Parancsnok, indulnak! Öt perc múlva felszállás!

Pillanatok töredéke alatt felkapkodták a levett ruhadarabjaikat, és ugráltak be a gépbe. Val felébresztette Philt. Rascal még egy pillantást vetett a gömbtoronyra, aztán ő is rohant föl a helyére. Luke sietve búcsúzott Vidortól.

– Oké, hadnagy, áll az alku – mondta Clay, miközben rángatta magára az irhával bélelt bőrzekét meg a viccesen lobogó füllapos bőr fej védőt. – Két percig lóhet velük. De csak két percig!

– Nem adom a kutyámat – felelte gyorsan Luke, és becézően belemarkolt a korcs koszos bundájába.

Clay elfintorodott.

– Kell is nekem ez a bolhafészek, ugyan már – mondta, aztán gyors léptekkel indult a farokba. Luke letette Vidort, a kutya eliramodott. Luke a gép orrához szaladt, és fellendítette magát a pilótafülkébe.

Bezökkent az ülésbe, és rákapcsolódott az egymásköztire.

– Menjünk végig még egyszer a repelőttn, szerencsét hoz – szólta oda Dennisnek. Dennis felvette a listát, de nem azt kezdte el felolvasni, ahogyan Luke várta. Ehelyett nyugodt, érdeklődő hangon megkérdezte:

– Luke, ha most és itt mi dönthetnénk el, repüljünk-e Bréma ellen, vagy maradjunk a földön – mit választanál?

– Hogy menjünk! Viccelsz velem? – vágta rá Luke lelkesen. – Alig várom, hogy induljunk! – Lelki szemei előtt már ott volt az ő golyóitól szétlyuggatott náci vadász, amint a mélybe hanyatlik.

Az irányítótorony teraszán alig fértek el egymástól. Lent a fűvön a torony előtt is nyüzsgött a nép. Craig Harriman ezredes az órájára nézett, aztán bólintott a helyettesének. Comstock kilötte a zöld rakétát, nagy ívben szállt a repülőtér fölé.

Dennis Dearborn kapitány elfordított egy kapcsolót a műszerfalon. Az Egyes motor fölköhögött, kékesfehér füstöt köpött, és a légsavar, először habozva, lassan, forogni kezdett, aztán egyre gyorsult, míg végül láthatatlanná vált.

Clay, Eugene, Jack és Rascal a rádiósfülkében szorongtak. Felszállás közben senki sem tartózkodhatott a gép elvékonyodó hátsó részében, mert a súlyuk miatt a gép farka lassabban emelkedett volna fel. Ilyenkor a két szárnytő között a rádiósfülkében volt a legbiztonságosabb.

Rascal idegesen kevergette a kártyapakliját. Clay farigcsált és dúdolt. Eugene hangtalan imára kulcsolta a kezét, mozgott az ajka. Jack trükkökkel foglalta el magát.

Feldörgött a Kettes is. A légsavarok forgásától a repülőgép törzse remegni kezdett, Philnek kapkodnia kellett, hogy kis asztaláról le ne guruljanak a holmijai. A ceruzái így is leestek, s alighogy felszedte őket, a térképek szóródtak a padlóra. Kikapott a szájából egy darabka rágógumit, az asztalra nyomta, bele egy ceruzát. Egy pillanat alatt mindene le volt ragasztva az asztalra. Huszonnégy bevetés után az ember már tanul egyet-mást.

Dennis elfordította a következő kapcsolókat, és életre kelt a Hármas motor, majd a Négyes is. A repülőtér harsogott a motordörgéstől. Porfelhők kavarogtak, csapkodta a fűvet a légsavarszél. Kipufogógáz gomolygott kékesfeketén.

Bruce Derringer kirohant az irányítótorony teraszára, nyomában a *Life* fotósa. Bruce-nak sikerült beszélnie a hadügyminiszterrel, de Stimson nem volt hajlandó közbelépni, hogy Harriman ezredes változtassa meg a döntését. A *Belle* elindul a brémai bevetésre. Bruce

hiába bizonygatta, hogy a nappali bevetések jövője függ a *Belle* sorsától, Hank hajthatatlan volt. Ha Harriman úgy látja, hogy a *Belle*-nek repülnie kell, akkor a *Belle* repülni fog.

A parancsnokhelyettes egy perc múlva kilövi a második rakétát, és a gépek sorra gurulni kezdenek a futópályára. Ez a legeslegutolsó pillanat, hogy Harriman jobb belátásra térjen. Rádión még szólhat Dearborn kapitánynak, hogy állítsa le a motorokat. Még egy-két perc – aztán már késő.

Bruce ránézett Harrimanre. A parancsnok arcán megfeszültek a vonások, szája mint a penge. Bal orcáján idegesen rángatózott egy izomszál. Bruce-nak rá kellett döbbsennie, hogy könyöröghet ő, ahogyan akar, Harriman nem fog visszakozni. Az ügy most már presztízskérdéssé vált. Harriman huszonnégy repülőgépet akart a levegőbe emelni, és most huszonnégy gépnek melegednek a motorjai, huszonnégy gépben várják az engedélyt, hogy gurulni kezdhessenek.

Az engedély megjött. ívben szállt a második rakéta a repülőtér fölött. A *Belle* földi személyzetének vezetője, Les Enright parancsot adott az embereinek, hogy vegyék el a fékbakokat. Két szerelő, ügyelve a forgó légcsavarokra, lehajolt, és kihúzta a hatalmas kerekek alól a háromszögletű faékeket.

– Mehet! – jelezte Les Dennisnek.

– Farokkerékfék ki! – Dennis hangja túlharsogta a fűlsiketítő motordörgést. Luke lenyúlt, és kiengedte a farokkerék fékjét.

– Farokkerékfék ki van-jelentette.

Dennis finoman kiengedte a főfutó kerékfékét. A repülőgép simán, könnyedén gurulni kezdett. Elkezdődött.

1943. május 17., 09 óra 00perc

A *Huzatos város*, a *Mama kedvencei*, a *C Kupa*, az *Anyámért*, *hazámért*, & *Memphis Belle* – a bombázógépek egymás után soroltak rá a futópályára. A földön a Repülő Erődök ormótlanoknak hatottak, nehézkesen gurultak. Alig lehetett elhinni, hogy hamarosan a levegőbe emelkednek.

Craig Harriman az órájára nézett, aztán biccentett Comstocknak. A parancsnokhelyettes újabb rakétát lőtt ki. Fölröppent, majd a zöld szikra két csóvára esett szét. A jelzés a vezérgépnek, a *Huzatos város*-nak szolt: felszállni!

A *Huzatos város* nekilódult. Roppant súlya, úgy tűnt, soha fel nem emelhető. Harminc tonnányi szerkezet ugyan hogy is repülhetne? De amikor háromszáz kilométeres óránkénti sebességre gyorsult, a kerekek elhagyták a betont. Egy hosszúnak tűnő pillanatig a gép alig egy méterre siklott a pálya felett, mintha nem tudná eldönteni, kívánczik-e valóban az égre. Aztán egyszer csak emelkedni kezdett.

Harminc másodperc múlva követte a *Mama kedvencei*, s most már nem tűnt nehezebbnek egy balzafa modellnél. Aztán elemelkedett a *C Kupa* is, majd a mazsolák gépe, az *Anyámért*, *hazámért*. Olyan szépen, simán startolt, akár ha a személyzet csupa dörzsölt, öreg sasból állna.

– Tíz, kilenc, nyolc... – Luke visszaszámlált. Dennis keze a gázkarokon, szemét a futópályára szegezte.

– Hét, hat...

A rádiósfülkében Jack, Eugene, Clay és Rascal a padlón kuporgott. Danny az asztalkájánál ült. A fülére nyomta a fülhallgató kagylóit, feszülten figyelt, közöl-e valamit az irányítótorny.

– Öt, négy...

Val is felszállóhelyzetben ült, hátát az orrfülke hátsó válaszfalának vetette. Phil az asztala hideg fémszélét markolta. A felszállás az egész bevetés egyik legveszélyesebb pillanata, különösen most, amikor dugig vannak robbanóanyaggal. Három hete egy gépnek felszállás közben leállt az egyik motorja, a gép visszatotytyant, és felrobbant. Még most sem töltötték fel teljesen a gödrt.

– Három, kettő, egy! Mehetsz! – kiáltotta Luke. Dennis előrenyomta a gázkarokat. A *Belle* rohanni kezdett a futópályán. Dennis hegyezte a fülét, nem hall-e valamilyen szokatlan zajt, nem érez-e rendhagyó rezgést, de a repülőgépen minden rendben levőnek tűnt, akárcsak újkorában. Eszébe jutott, milyen igazságtalanul támadt az előző este a főszerelőre, hogy nem törődik a géppel. Elnézést akart kérni Lestől, de aztán kiesett a fejéből. Most már késő.

A *Belle* gyorsult: hatvan, nyolcvan, száz kilométer óránként. Dennis feszülten figyelte a műszereket. Luke előre, a pályára meredt. Virge mögöttük kuporgott, egyszerre figyelte az összes műszert, nem lát-e valami szokatlant. De úgy látszott, minden rendben. Száztíz. Százhús. Százharminc. Százharmincöt.

A repülőgép mély lélegzetet vett. Dennis legalábbis mindig így érezte. Mielőtt elemelkedne a gép, mindig nagyot lélegzik. Olyan ez, mint amikor egy ember épp

mély vízbe készül ugrani. Bátorításként Dennis hajszálnyit előretolta a gázkarokat.

A Belle-nek csak ennyi kellett. A kerek elhagyták a betont, a szárny biztonságosan ráfeküdt a levegőre, és a repülőgép könnyedén emelkedett fölfelé, egyenesen egy csodás felhősor irányába.

Luke megragadta Virge mentőmellényének gallérját, közelebb húzta a fiút, és elragadtatva sűvítette a fülébe:

– Látod, ilyesféle gyönyörűség a szex is!

Virge, aki már pontosan tudta, milyen a szex, nem mondott ellent, e

– Futó! – szólalt meg Dennis.

– Tudom – felelte Luke, és elfordított egy kapcsolót. Éles, magas hang jelezte, hogy a kerek behúzódtak a gép aljába.

– Figyelj a hűtőlapokra – mondta Dennis.

– Tudom – horkant fel Luke mérgesen. *Hülyének néz?* – füstölgött magában. *Mintha nem csináltam volna már százszor is.*

A csodás, habos felhők most már ott voltak pontosan előttük. Jóval hatalmasabbak, mint ahogyan lentől látszott. A földről szép dolog gyönyörködni a felhőkben, de ha keresztül kell repülni rajtuk, az már jóval kevésbé szép, különösen ennyi géppel az ember körül. Ha csak egyetlen pilóta nem tartja az előírt magasságot és emelkedési sebességet, máris óriásivá nő az összeütkezés veszélye.

Belerepültek a felhőbe. Sűrű fehér tejföl folyta körül a gépet. Semmit sem lehetett látni. Dennis szeme a műszerekre tapadt, hogy pontosan tartsa a sebességet és a magasságot. Luke meresztette a szemét. Idegesen mocorgott. Semmit, de semmit nem látott. *Akár be is hunyhatnám a szemem,* gondolta. *Nagyon remélem, hogy mindenki észnél van.*

És aztán szinte nekirepültek egy másik B-17-es hasá-
nak. Olyan közel volt, hogy Luke kivehette a pilóták
arcát a plexi mögött.

– Vigyázz! – ordította.

Dennis nagyot nyomott a boton, a *Belle* levágta az
orrát. Virge elvesztette az egyensúlyát, előrebukott,
keményen beverte a fejét Dennis háttámlájába. Az el-
tévedt B-17-es vagy másfél méterrel fölöttük dübörgött
el. Luke felnézett, és a tetőablakon át megpillantotta az
orrfestést: amerikai zászlón sas tolláskodik, mellette
ott a gép neve: *Anyámért, hazámért*.

– Ūristen, ez meleg volt – mondta Luke, miközben
Dennis vízszintesbe vette vissza a gépet. Az egész olyan
gyorsan zajlott le, nehéz volt elhinni, hogy megtörtént
valóban. Két perce repülnek mindössze, és kis híján
máris kinyíffantak. Ha Dennis csak fél másodpercet
késik a rányomással, egyenesen belerohannak a mazso-
lákba. Még Luke-nak is elállt a lélegzete.

Virge visszaült a sarkára, megtapogatta a fejét, és
látta, hogy véres a keze. Tudta, hogy nem komoly ügy,
apró vágás csak – mégis, ez volt az első sebesülés a
Memphis Belle-en. Remélhetőleg ez lesz az utolsó is.

Aztán egyszerre csak kint voltak a felhőből, vakítóan
kékllett körülöttük az ég. Az áradó napsütéstől hunyo-
rogni kezdtek. Lenn zöld-barna-sárga kockamintaként
terült el az angliai táj.

Balra tőlük megláttak egy B-17-est. A *Kis Ruth*
majdnem ugyanolyan régóta repül, mint ők. A mostani
a huszonkettedik bevetésük. Jó jel volt, hogy ilyen ta-
pasztalt személyzet a bal kísérőjük.

– Kik a jobb kísérők? – kérdezte Luke.

– Az *Anyámért, hazámért* – felelte Dennis.

– Klassz. A mazsolák – mordult fel Luke.

– Luke, vedd át egy percre – mondta Dennis, és elen-
gedte a botkormányt. Luke egyből elkapta. Repülőgé-

pet vezetni távolról sem ugyanaz, mint autót. A repülőgép kormányaihoz erő kell, ha a gépet egyenletesen akarja az ember vezetni. A Repülő Erőd fel-le imbolygott a levegőben, szünet nélkül helyesbíteni kellett a mozgását a kormányokkal, de Luke ezt nagyon szerette. Ha csak mód volt rá, Dennis átengedte neki a gépvezetést.

A parancsnok kinyitott egy termoszt, és gőzölgőn forró paradicsomlét töltött a kupakba. Megkínálta Virge-t is, de a fiú a fejét rázta. A paradicsomlé a fején levő sebre emlékeztette. Megint odanyúlt, keményet érzett. A vágáson megalvadt a vér.

Hátrább, a törzsben, Jack szeretetteljesen végigsimította a géppuskája fekete tusát.

– Na, Mona, ma leszedünk egy csinos kis 109-est – mondta kedveskedve. Jack romantikus lélek. – Pár hónapja már elkaptunk egyet. Ma ráduplázunk.

Eugene szótlánul figyelte. *Ez megveszett*, gondolta. *Úgy dumál a géppuskájához, mintha valami széplány lenne. Ha meg is csókolja, isten bizony kiugró!*

– Hiába udvarolsz neki, Jack, azzal nem mész semmire – kiabálta túl a nyitott oldalablakokon át sívító huzatot. – Lőni kell vele!

– Nyasgem, Gene – mordult rá Jack.

– Tudod, amikor én a két náciomat leszedtem... – Eugene büszkén mutatta fel két ujját, hogy nagyobb nyomatékokat adjon a dicsekvésnek.

– Kihúzkod a gyufát! – fenyegetőzött Jack. Eugene vigyorgott. Szívesen emlegette, hogy neki két igazolt lelövése van, Jacknek meg csak egy.

Ha egy lövésznek sikerült lelőnie egy vadászgépet, az önmagában még nem volt elég. Igazoltatni is kellett. Két tanúval, vagy a saját személyzet tagjai közül, vagy egy másik gépről.

A gond az volt, hogy az események mindig villámgyorsan játszódtak le. Nagyon nehéz volt megmondani, ki lőtt le mit. Leszedhetett egy lövész akár tíz vadászgépet, ha senki nem látta, nem tudta hitelesíteni. Eugene-nak szerencséje volt: mind a kétszer telibe találta a vadászt, és Virge meg Rascal látták, ezért tanúsíthatták is. Csakhogy ettől a ténytől Jack még pipásabb lett.

Még mindig teli pofával vigyorogva, Eugene a jobb oldali ablakhoz fordult. Alighogy hátat fordított, Jack térden rúgta. Eugene megtántorodott, és majdnem végigesezt a padlón. Jack hahotázni kezdett, pompásnak találta a viccét.

Ki kell találnom valamit, amivel behúzom a csőbe, töprengett Eugene. Ez az utolsó bevetésünk. Valami olyat kell kiagyalnom, amit élete végéig se felejt el, egy utolsó, eszeveszett viccet. És törni kezdte a fejét.

– Parancsnok, élesíthetem a bombákat? – kérdezte Val az egymásköztin.

– Csinálhatod.

Val kihúzta az egymásközi dugóját a fali csatlakozódugaszból, és elindult a pilótafülkébe vezető bűvőajtóhoz. Phil felfigyelt.

– Nesze, tedd el – mondta. Lehúzott az ujjáról egy arany pecsétgyűrűt – az érettségijükre csináltatták az osztálytársaival emlékül –, és Val kezébe nyomta.

– Phil, értsd már meg, nem fogsz meghalni – mondta Val.

– Azért csak tedd el. Azt akarom, hogy emlékeztessen rám – erősködött Phil, és egyre csak gyömöszölte a ronda nagy gyűrűt Val markába.

Valnek most már végképp elege volt Philből. Nem elég, hogy fel kellett kutatni, aztán kijózanítani, aztán fedezni. Nagy kedve támadt behúzni egyet a navigátor-nak. Hátha attól végre észhez tér.

– Tisztára bezsongtál. Légvédelemiszonyod van –
förmedt rá. – Eleget kockáztattunk miattad. Most
csináld a dolgod, és kussolj! – Gyorsan átlépett a
búvóajtón, még mielőtt Phil valami más emléket, esetleg
a koszos gatyáját ajánlaná fel. Val komolyan gondolko-
dóba esett, nem zavarodott-e meg a barátja. Nem ő
lenne az első repülő, akinek légvédelemiszonya támad.
A légierőnél így hívták azt, amit a földi csapatok
lövészároksízonként ismertek.

Valnek semmi kifogása nem lett volna ellene, ha a
szolgálati idejük alatt legalább egyszer kitör rajta a
légvédelemiszony. Elküldték volna egy szép angol ne-
mesi birtokra, ahol csak heverészni kellett naphosszat,
és nagyon csinos nővérekék lesték a szegény betegeket
minden óhaját.

De hát Valben semmi hajlam nem mutatkozott a lég-
védelemiszonyra. Kötélidegei vannak. Kötélideg és biz-
tos kéz – ezek teszik a jó bombázótisztet. Meg a jó
orvost.

A bombatérben Val roppant óvatosan kihúzta a biz-
tosítótüskéket az egyik dagadt, olajzöld bomba orrából.
A kibiztosítás három fokozata közül ez volt az első. A
második akkor következik, amikor a bombát kioldják.
Amikor kiesik a bombatérből, a vezeték, amely addig a
bombatartóhoz kapcsolta, kikapcsolódik. A harmadik
fokozat akkor áll be, amikor a bomba már hullik a cél
felé. A bomba farkán pörögni kezd egy apró, ezüst
tüskekerék, és kicsavarodik. Amikor a tüskekerék ki-
esik a végéből, akkor lesz teljesen éles a bomba.

Ami nem jelenti azt, hogy amíg nem élesek, a bombák
tökéletesen veszélytelenek lennének. Nem egy bombá-
zógép robbant már fel a levegőben azért, mert egy
német légvédelmi tüzérnek sikerült pontosan a bomba-
térbe találnia. Talán ezért volt, hogy Val, miután
eltávolította belőlük a biztosítótüskét, mindig simított

egyét a bombákon. Igyekezett úgy tekinteni őket, hogy a barátai.

Miközben Val a bombákat élesítgette, Virge Rascal-nek segített bebújni a gömbtoronyba. A gömbtoronylövész csak akkor foglalhatta el a helyét, amikor a repülőgép már nem volt földközelen. Felszállás és leszállás közben túlságosan veszélyes lett volna a gömbben tartózkodnia. A gömb amúgy is olyan szűk és kényelmetlen volt, hogy még az olyan apró termetű lövészek is, mint amilyen Rascal, a lehető legutolsó pillanatig halogatták, hogy bemásszanak.

– Hidd el, Rascal, semmi baj sincs vele – mondta Virge, miközben Rascal hóna alá markolva tartotta, amíg a lövész átréseli a lábait a szűk búvónyíláson.

– Ne fájjon miattam az okos kis fejed, Virge – gunyoroskodott Rascal.

I – Én csak a munkámat végzem.

– Elvégezted. Nagyon kösz – felelte Rascal, és lecsuszszant a gömbbe. Virge lecsukta fölötte a nyílásfedeleit, és egy perc múlva a torony magas, sipító hangtól kísérve forgolódni kezdett. *Szerintem minden oké*, gondolta Virge, és még egyszer utoljára átnézte a forgatómechanizmust. Úgy ismerte, akár a tenyerét, de a gömbben lent még nem ült soha. A gondolatra is kitörte a frász.

Rascal most úgy kuksolt lent a gömb toronyban, akár holmi magzat egy alumíniumból és plexiből készült anyaméhben. A gömbön körös-körül kis ablaknyílások sorakoztak, előre pedig hatalmas, hajlított golyóálló üvegtáblát tettek, így a lövésznek kitűnő kilátása nyílt mind az égre, mind maga alá. Az elülső, nagy ablak mindkét oldalán egy-egy 50 milliméteres géppuska csőve meredt ki.

A gömbtorony roppant szűk volt, és undok bezártsági érzést keltett a benne ülőben. A lövész a homorú hátsó gömbfalán feküdt, fölhúzott, szétterpesztett lábbal.

A feje szinte eltűnt egy csomó gömbmozgató kar és elsütőbillentyű meg kapcsoló között. Mindehhez a gömb valahogy anyagtalan volt, aprócska pattanás a repülőgép hasán, semmi más.

Rascal ide-oda forgatta a gömböt, fel-le, jobbra-balra, mindent kipróbált, mintha mindenáron hibát akarna találni a működésben. A gömb korábban egyszer igenis elakadt. Az, hogy sem a földi személyzet vezetője, sem Virge nem talált semmi hibát, Rascalt korántsem nyugtatta meg. Alighogy az ember belép a fogorvos várójába, egy csapásra megszűnik a fogfájása –, de attól a foga még lyukas!

– Háromezren vagyunk, fiúk – hallotta Luke hangját az egymásköztiben. – Oxigénellenőrzés!

Rascal rányomta a képére az oxigénálarcot. Ez az, amit a legjobban utál. Rosszabb a vadászgépeknél, a légvédelemnél is. Még annál is rosszabb, mint lógni egy repülőgép hasa alatt, akár valami herezacskó.

Az álarc olyan szorosan tapad az ember arcára, hogy amikor végre levetheti, az arcbőre már véresre dörzsölődött. Attól, hogy órák hosszat tiszta oxigént kell lélegezni, megfájdulnak az ember mellizmai. Egy-egy ilyen hosszú bevetés után, mint ez a mai is, olyan fejfájást lehet kapni, amely egy hétig is eltarthat.

– Clay, hogy vagy ott hátul? – kérdezte Luke, és válaszképpen azonnal nótaszó harsant az egymásköztiben:

*Te csak ne félts,
Én megvagyok...*

Clay milliányi dalt tud, és valahogy mindig ráhibáz egy olyanra, amely épp illik a pillanatnyi helyzethez.

– Parancsnok, pontosan nyolc kilométerre dél-dél-nyugatra vagyunk Great Yarmouth-tól – jelentette Phil az orrfülkéből. – Ez a találkozási pontunk. Harci alakzatban vagyunk.

V-alakzatokban repülő B-17-eseket látott mindenfelé az égen. Nagyon szoros kötelékben repültek. Minél szorosabb egy kötelék, annál hatásosabb a tűzereje. A szoros kötelékhez a náci vadászok sem merészkednek olyan közel. A szoros kötelékrepülés roppant fárasztó, és nagyon nagy figyelmet kíván a repülőgép-vezetőtől, de segít kordában tartani a németeket.

– Oké, fiúk – mondta Dennis –, sínen vagyunk.

Az alakzat három osztályból állt, minden osztályban tizennyolc bombázógép repült. A *Memphis Belle* az első osztályban.

Az első osztály három százada közül a felső osztály legfölül, kissé balra, a vezérszázad alatta, kissé előrébb, az alsó század legalul, kissé jobbra repült.

A *Belle* a vezérszázad második rajának vezérgépe volt. Az első raj fölött, kissé a második előtt.

A *Huzatos város* volt az első raj vezérgépe. Ők vezették a teljes osztályt. Kísérőik a *Mama kedvencei* és a *C Kupa*.

A második raj vezérgépének, a *Memphis Belle*-nek a bal kísérője a *Kis Ruth*, a jobb kísérője a mazsolák gépe, az *Anyámért, hazámért*.

Csaknem háromszáz bombázógép repült kilencezer méter magasan a jeges Északi-tenger fölött. Minden gép minden motorjának kipufogócsövéből kondenzcsík – csodaszép, hófehér párásv – húzódott. Az egész eget becsíkozták.

– Figyeljenek, emberek – szólalt meg Dennis az egymásköztiben. – Kint van vagy mínusz harminc fok, nehogy valakinek eszébe jusson levenni a kesztyűjét. Ha pusztá kézzel hozzáérnek a géppuskához, odafigy az ujjuk. Szeretném, ha mindenkinek minden ujja megmaradna.

Dennis mindig szinte szóról szóra ugyanazt mondja el. Mindegy, hogy az első bevetésük, a tizedik vagy a hu-

szonötödik. Örökké ugyanaz a szöveg. Azzal kezdi, hogy le ne vessék a kesztyűjüket, és azzal folytatja, hogy figyeljék az oxigénálcukat.

– Folyamatosan figyeljék az álcukat. Ha nyál kerül bele és megfagy, elzárja az oxigénáramlást. Nem hiányzik nekem, hogy valaki elájuljon.

– Röviden – mondta Rascal –, ne hülyéskedjünk.

– Röviden – dörrent rá Dennis –, figyeljenek az álcra!

A rádiósfülkében Danny beletekerte a pezsgősüveget egy jégeralsóba, külön erre a célra hozta magával. Nagyon remélte, hogy a pezsgő nem fagy meg, és nem vágja szét a palackot. Nagyszerű meglepetés lesz a hazafelé úton durrantani vele egyet!

– Szüntessenek meg minden csevelty az egymásköztin, és jelentsék, ha vadászt látnak – Dennis folytatta a betéve tudott utasításokat. – Röviden, gyorsan, szépen, hogy a következőt is halljuk. És ne ordítsanak. Ötös, tisztán halljuk.

Lenn az orrfülkében Phil azon rágódott, hogyan ossza szét a cuccait a személyzetnek. Azt akarta, hogyha meghal, mindegyiküknek maradjon valamije tőle, hogy emlékezzenek rá. Kicsit megbántódott, hogy Valnek nem kellett sem az órája, sem a mandzsettagombja, sem a gyűrűje, de biztos benne, hogy a többiek örülnének valami apró emléknek.

– Ezt Virge-nek adom – mondta, és egy nyúllábat rakott az asztalka egyik sarkára. Aztán mégis úgy döntött, hogy Clay jobban értékelné a nyúllábat, hiszen ő farmer. Ezért odébb tolta a nyúllábat, Clay-nek. Virge-nek az érettségi emlékgűrűt adja.

– Legyen ez a mostani a legjobb bevetésünk – javasolta Dennis, mintha nem ezt mondta volna eddig is mindig. – Olyan, amire igazán büszkék lehetünk.

– Mint a karikaesapás, minden úgy menjen mi, Dennis?
– Val már tudta, mi lesz a következő mondat.
– Pontosan úgy. Csak a feladatra összpontosítsunk, dolgozzunk egymás kezére, és figyeljünk, nagyon figyeljünk. – Dennis mindig ezzel az intelemmel fejezte be az oktató kiselőadást.

– Parancsnok, elkaptam Grade Allent a rádión – szólalt meg Danny. Dennis lelkifröccse közben szűrte ki az éterből Grade fura, vékonykán magas hangját. – Behozhatom? -kérdezte.

– Naná, naná! – kiáltotta Rascal lelkesen.

– Kérem, uram! – ez Virge volt. Alighanem ez volt az egyetlen, amiben Virge és Rascal egyetértett: hogy Gracie óriási.

– Jól van, Danny-felelte Dennis vonakodva, mint a szülő, akinek a gyerekei könyörögnek, hogy ne kelljen még lefeküdniük. – De ha azt mondom, slussz...

Danny félt, hogy elveszti az adást, ezért megpróbálta behozni az állomást, még mielőtt Dennis befejezhette volna, s így most az egymásköztin teljes hangerővel, tisztán hallatszott George Burns és Gracie Allen szövege. Gracie még be sem fejezhette a tréfát, máris mindenki nevetett, olyan mókás volt a hangja.

– ... csinálunk magunknak egy cirkuszt, hátul az udvarban, pont úgy, mint amikor kicsi voltam-mondta.

– Kiskorodban minden tavasszal cirkuszoztatok? – kérdezte George. Mindig George kérdezett, és Gracie válaszolt a kérdésekre, de mindent összekevert, félreértett. Ez volt a Burns és Allen műsorokban a vicc.

– Igen. A belépés ingyenes volt, de csak azoknak, akiknek telt rá. – A benyögések olyan bárgyúak voltak, hogy épp ezért kellett rajtuk nevetni. Danny felkacagott.

Miközben Burns és Allen folytatták az ökörködést, Eugene is nekilátott a maga kis viccének. Hiszen ez az

utolsó alkalom Jacket megviccelni, de úgy, hogy sose felejtse el. Ezzel egyszer s mindenkorra kiegyenlíti, hogy Jack annyiszor bolondot csinált belőle, és folyton Virsli Geenie-nek hívta.

Egy régebbi bevetésből maradt infópapír hátára nagy ákombákom betűkkel felírta hát: MA ÉJJEL HOPPON MARADTAM! Két szigetelőszalag-csíkot ragasztott rá, és egy pillanatban, amikor Gracie egy különösen nagy marhaságot mondott, egy mozdulattal ráragasztotta a papírt Jack bőr hajózózekéjének a hátára.

Jack széles vigyorral fordult meg, azt hitte, Eugene a Gracie vicce fölötti örömében csapott a hátára. Fogalma sem volt róla, hogy ez egyszer a vicc az ő bőrére megy. Eugene kuncogott magában. Alig várta, hogy Jack rájöjjön, mi virít a hátán.

A rádió éktelenül recsegni kezdett, George és Gracie hangja elhalkult. Danny lázasan keresgélt, hogy visszahozza őket, de sikertelenül. A két komikus eltűnt az éterben, épp egy tréfás szöveg kellős közepén.

Roppant csalódottak voltak. Most már sohasem fogják megtudni a csattanót. De nem csak ez volt az oka, hogy amikor a vidám hangok elhaltak, a személyzet mély hallgatásba merült. Tudták, a hangok azért halkultak el, mert olyan messzi repülnek Angliától, hogy baráti rádióadó adása már nem hatol el hozzájuk. Vagyis percről percre közelebb jutnak Németországhoz.

– Hát akkor – mondta Dennis –, elég volt a komolytalankodásból. Próbálják ki a géppuskákat.

1943. május 17., 10 óra 30 perc

Egy perccel később fülsiketítő dörgéssel fölugattak a géppuskák.

Rascal megpördült a gömbtoronnyal, körbelötte a környéket. A géppuskák rezgése majd kirázta belőle a lelket, úgy érezte, mindjárt kiszakad az egész torony.

Jack és Eugene is tüzet nyitott a törzsben. Egymáshoz szorulva álltak a szűk térben. A fegyverek köpködték a hüvelyeket, amelyek szanaszét hullottak a padlón. A bevetés végére mindent elborítanak majd. Mint a kioldódott görkorcsolyán, olyan a járás rajtuk.

Lent a gép orrában Phil és Val is kipróbálták a géppuskájukat. Amikor a navigátor és a bombázótiszt nincs elfoglalva navigációval illetve bombázással, ők is a géppuskákat kezelik. A célra rárepülés közben, mivel olyankor a bombázótiszt nem törődhet a támadó vadászokkal, a navigátorra marad mindkét géppuska.

Clay Busby felriadt. Dennis kiselőadása közben elbóbiskolt, és most, hogy meghallotta a lövéseket, azt hitte, megtámadták őket. Szeme körbevillant vadászok után, de az égbolt pusztá volt. Rájött, hogy próbálövésekről van szó. Gyorsan lezavart ő is egy sorozatot 50 milliméteres ikergéppuskájával, csak úgy, a vakvilágba.

– Kisbarátok, három órában, fõnn! – rikkantotta Virge, és mind odakapták a fejüket. A bombázókötélék fölött egy századnyi P-47-es Thunderbolt jelent meg.

A Thunderbolt együléses, egymotoros vadászgép, egyetlen légcsavar forog kerek, tömzsi orrán, a motorburkolatra festett fehér gyűrű előtt. A szárnyába jobbra-balra négy-négy géppuskát építettek. A Thunderboltok mindent tudnak. Könnyeden, kecsesen fordulóznak, a szárnyvégükre vagy az orrukra állnak, zuhannak, felívelnek. A hatalmas B-17-esek ormóttan dinoszauruszoknak tűnnek mellettük.

– Mit nem adnék érte, ha egyszer egy Thunderboltot repülhetnék – mondta Luke, és irigyen bámulta a kis vadászrepülőgépeket. – Csak magukra vannak utalva, azt csinálnak, amit akarnak. Ez az igazi repülés.

A kisbarátok addig kísérik a bombázókat, amíg apró benzintartályaikból telik. Aztán visszarepülnek a bázisra, tankolnak, és hazafelé, félúton találkoznak a bombázók majd megint velük. Nagyon jó érzés, hogy itt vannak, mellettük, ugrásra készen, hogy a bombázók segítségére siessenek; Az a perc viszont, amikor billegtetve eltűnnek, és a bombázók magukra maradnak a rájuk leselkedő ellenséggel, az szörnyű.

– Ennél klasszabb toll nincs – Phil Eugene felé nyújtotta a csillogó, fekete töltőtollat. Az érettségire kapta az édesapjától, azóta is az egyik legföltettebb kincse. Nem értette, miért néz a gyönyörű tollra Eugene úgy, mintha holmi agyonrágcsált ceruzacsonk lenne, amit Phil a földről szedett fel.

– Miért nem a baseball-kártyát adod nekem? – kérdezte Eugene. A kártyát Phil a másik kezében szorongatta. A mai papírhiányos világban igazi kincs, 1941 óta nem gyártják, és nem is fogják a háború végéig, bármilyen soká húzódik is el.

– A kártya Jacké – felelte Phil, és a bal oldali lövész felé nyújtotta a paklit. Jack megvakarta a nyakát.

– Ami azt illeti, nekem inkább a futball az esetem – dünnyögte, és közben a töltőtollat bámulta.

A szentségit, gondolta Phil, én halni készülök, ezek meg itt máris azon marakodnak, mi kié legyen! Kikapta a kártyát Jack kezéből, Eugene markába nyomta, elvette tőle a tollat, és átadta Jacknek.

– Most jó? – csattant föl, aztán sarkon fordult, és elindult előre, a gép orrába.

Danny felfigyelt rá, milyen dühösen vág át a rádiósfülkén. Valami nincs rendben Phillel. Épp meg akarta kérdezni, mi baja, amikor a rádió recsegni kezdett, és megszólalt egy vékony, ideges hang:

– *Memphis Belle, az Anyámért, hazámért hív. Vétel!* Danny villámsebesen elfordított egy kapcsolót, és kinézett az *ablakon az Anyámért, hazámért*-ra, fürkészve, mi a baj. A rádiósoknak csak vészhelyzetben szabad kapcsolatot létesíteniük egymással. A németek lehallgathatják őket. De a mazsolák gépe kifogástalanul, szoros kötelékben repült a *Belle* jobb oldalán. Jó volt ránézni.

– Hallak, *Anyámér t*– felelte. – Mi a baj?

– Semmi, Danny – mondta a mazsolák rádiója, az, akivel Danny az esti táncmulatságon megismerkedett. – Csak azt akarom kérdezni...

Danny közbevágott.

– Csak vészhelyzetben használhatjuk a rádiót!

– Sa-sajnálom – dadogta a mazsola. – Csak a rádiós-napló, nem tudom, mindent fel kell-e jegyeznem, amit hallok, vagy csak ami nekünk szól.

Danny nem akarta nagyon leszúrni. Még jól emlékezett a saját első bevetésére. Úgy érezte akkor, mindent rosszul csinál, és lent a földön majd meggyűlik a baja. Idő kell hozzá, hogy az ember tisztába jöjjön a dolgokkal. *Este fülön fogom a mazsolát, és okítom egy kicsit, gondolta.*

– Először is, írd le mindent – hadarta –, később majd eldöntöd, mi volt fontos. Most hagyjuk abba, hallod?

– Oké. Kösz, Danny – mondta a mazsola. – Többet nem zavarlak.

Danny fényképezőgépe ott hevert az asztal sarkán. Elhozta, hogy hazafelé majd csinál egy-két képet. Le akarta kapni, hogyan durran a pezsgősdugó, és talán a bázist is lefotózza a levegőből, bár az tilos.

A mazsola biztos örül majd, ha lesz egy képe magáról, az első bevetéséről, amikor még zöldfülű volt, és azt sem tudta, mit csinál. Danny felállt, a fényképezőgépet a jobb oldali ablakra szegezte. Jól látta a mazsolát, épp az asztalára hajolt, buzgón írt valamit a rádiósnaplóba.

– Fotózzlak! Vigyorgj! – mondta Danny, és kattintott.

Már a jeges, szürke Északi-tenger fölött repültek. Németország még messze volt. Nemigen akadt tennivalójuk, csak ültek, és némi aggodalommal várták, hogy mi is fog történni. Dennis, csakhogy ébren tartsa a figyelmüket, időnként beleszólt az egymásköztibe.

– Egyre közelebb vagyunk az ellenséges területhez – mondta. – Nagyon figyeljenek. Ha vadászt pillantanak meg, azonnal jelentsék.

A fedélzeten csend volt, csak a motorok egyenletes zúgása hallatszott. A lövészek az eget fürkészték, tudták, most már bármelyik pillanatban kezdődhet a tánc.

– Szinte azt kívánom, jönnének már – szólalt meg Jack.

– Na, nézd, a pasas arra vágyik, hogy lövöldözzenek rá – mordult föl Rascal.

– Még az is jobb, mint ez a várakozás.

A lövészek mindegyikének az ég egy-egy szeletét kellett szemmel tartania. Az égbolt óriási óraszámlapként tárult eléjük, a repülőgép orra a képzeletbeli tizenkettes számra mutatott. Jobb felé egy órától öt óráig következnek a szeletek egymás után, a farok hat

órára fut ki, a gép bal oldalán hét órától tizenegy óráig osztódik föl az égbolt.

Ha egy vadászgép egyenesen szemberepül a bombázó orrával, tizenkét órából támad. Ha magasabbról zuhan, szemben a lövész azt kiáltja: „Tizenkét óra, fönt!” Ha >gy vonalban van velük: „Tizenkét óra, szint!” Ha alulról vág föl rájuk: „Tizenkét óra, lent!” így jelentettek minden vadászgépet, a képzelt óraszám lap bármelyik „számából”, vagyis bármelyik irányból támadt.

Amikor Val nem a bombacélzó-készülékkel foglalkozott, az orr jobb oldalán levő géppuska lövése volt. Tizenkét órától három óra irányig kellett az eget figyelnie – fönt, szintben, alul egyaránt. Az orr oldalán Phil fürkészett kilenc óra iránytól tizenkét óra irányig – ő is fönt, szintben és lent.

A felső lövésztorony kis kupolájából Virge az egész égboltot szemmel tarthatta fölöttük. A torony háromszázhatvan fokban körbeforoghatott, így Virge az összes óraszámirány felső területét átlátta, minden irányban figyelnie kellett fölfelé. Különösen a pilótafülkére kell vigyáznia, mert a pilóták fegyvertelenek.

A rádiósfülke tetején levő apró ablakból az égboltnak csak egy szeletére lehetett kilátni, ezért Danny csak a négy óra és a nyolc óra irányok közti tér fönti részét tudta figyelni. Tisztában volt vele, hogy amilyen jó rádiós, olyan vacak lövész. Tudomása szerint még soha nem sikerült eltalálnia egyetlen ellenséges gépet sem.

A gömbtoronyban ülő lövésznek kitűnő kilátása nyílt lefelé minden irányban. Rascal körbe-körbeforgott a gömbbel, kereste, nem közeledik-e ellenséges gép alulról vagy szintből. A gömb percre sem nyugodott, Rascal egyre forgott, pillantása pásztázta az eget alattuk, körülöttük.

A repülőgép törzsének két oldalán, a két nagy nyíláson át Jack és Eugene balra is, jobbra is nagy teret látott

be. Jack balra figyelt, nyolc órától tíz óra irányig, Eugene a jobb oldali nyíláson át két órától négy óra irányig kémlelte, jönnek-e a németek.

Clay Busby, a faroklövész rémesen szűk kuckójából mindent láthatott, ami az égbolton mögöttük történt. Azt, hogy a többi lövészről elszigetelve, egyedül kuporog itt hátul, Clay nem túlságosan bánta. Amolyan magának való fickó volt úgyis. Azon kapta magát, hogy megint dudor aszik: „Egyedül j árom az utam...”

Nehéz lett volna megmondani, hogy egy ilyen bevetésen mit a legnehezebb elviselni. Egyesek úgy vélték, hogy a hosszú órákon át az arcukra feszülő oxigénálarcot. Mások azt mondták, a vadászok támadását, de voltak, akik szerint a légelhárító tüzet. A legtöbben mégis a várakozást tartották a legnehezebbnek.

Rettenetesen gyakran kellett várniuk, s ez a várakozás a bizonytalanságban nem tesz jót az embernek. Túlságosan sok ideje van gondolkozni, ha pedig gondolkodik, nekilódul a képzelete. Elképzelet, amint a gépet találat éri, és zuhanni kezd. Félelem fogja el, hogy vajon kijut-e a repülőgépből, majd, hogy kinyílik-e az ejtőernyője. Aztán attól retteg, hogy elkapja a Gestapo. Végül meg attól, hogy a háború hátralevő részét valamilyen hadifogolytáborban kell eltöltenie.

A fiúk gondolatai hazaszálltak. Hihetetlen, hogy Duluthban, Seattle-ben vagy Philadelphiában nélkülük is megy tovább az élet. Vajon mit csinálhat most az édesanyjuk, a mostani vagy a korábbi barátnőjük? Töprengtek azon is, ugyan mit kezdenek magukkal, ha véget ért a háború.

– Clay, igazán klasszul énekeltél az este – mondta Eugene, közben ide-oda rebben a szeme a puszta égen.

– Tényleg azt kellene csinálnod, amit folyton ugatunk neked. Eredj Hollywoodba a háború után, és köss szerződést hanglemezekre, mint Frank Sinatra.

– Az ám, és akkor eldicsekedhetünk, hogy ismerünk
– helyeselt Jack.

Amíg el nem kezdődött a balhé, Clay most is farigcsált valamit.

– A fenét. Szerzek magamnak egy jó kis farmot meg egy jó kis feleséget, és letelepszem – felelte. – Luke-nak kéne Hollywoodba menni. Filmszillag lehetne.

– Nem is tudom – játszott a gondolattal Luke, hogy egy második Gary Grant válhatna belőle. – Fogalmam sincs, mihez kezdek a háború után. De robotolni nem fogok.

– Miért is szakadnál bele megint az életmentésbe, Luke? – kérdezte Rascal gúnyosan. – Ugyan már!

– Azt biztos nem csinálom többet.

– Persze, én sem megyek vissza a patikába – mondta Eugene.

– Én viszont pontosan tudom, mit csinállok, ha vége a háborúnak – villanyozódott fel Virge.

– Virge, ha még egy szót hallok arról a hülye vendéglőről... – vágott közbe Rascal, mert tudta, hogy Virge mindjárt megint részletezni kezdi, amit már milliószor hallottak: hogyan nyit majd hamburger-vendéglőt ott-hon, Minnesotában.

– Mi az, hogy hülye? – csattant föl Virge. – Nekem legalább van igazi tervem. Te ugyan mi a csodát csinálsz majd a háború után, Rascal?

– Kirabolom a vendéglődet! – vágta rá Rascal. Felharsant a nevetés, és Virge érezte, hogy elvörösödik. *Jól van, nevésetek csak, gondolta, majd meglátjuk, ki nevet a végén?* Lelki szemeivel már látta országszerte a vendéglőket, az egész hálózatot, mindegyik bolt fölött ott villog neonbetűkkel az ő neve!

– Val csinálta a legjobban – szólalt meg Jack. – Ő sívan. Egy-két év, és orvos lesz. Mi meg csak vaka-

ródzunk, és töprengünk, hogy mihez kezdjünk magunkkal.

Val nem felelt. *Istenem, csak sose hitettem volna el velük, hogy szigorló orvostanhallgató vagyok, gondolta. Mikor összesen két és fél hetet jártam a medicinára. De szép is lenne, ha végre nem kellene összevissza hazudoznom.*

– Milyen orvos akarsz lenni, Val?

– Gazdag – felelte Val, és nagy hahotát aratott a válasszal. Valójában általános orvos szeretett volna lenni, mindenféle beteget gyógyítani, de a hecc kedvéért jobb volt úgy beállítani a dolgot, hogy a pénzre utazik.

– És Phillel mi a helyzet? – kérdezte, hogy a lehető leggyorsabban témát változtasson. Ránézett a navigátorra. – Philből mi lesz a háború után?

Phil halottsápadt volt, a bőre szinte áttetsző. Patakzott róla a veríték. Homlokán, mint valami tetoválás, szinte látható volt a szöveg: „Halálosan félek!”

– Temetkezési vállalkozó? – kockáztatta meg Val, és figyelte, mi lesz a válasz. De Phil felelet helyett elfordult.

Megbánja majd, amit mondott, amikor az 50 milliméteres lövedék a mellkasomba fűrődik, gondolta gyászosan. Vagy ha egy légvédelmi gránát repesze levágja a fejemet, az meg Val lábához gurul. A fantáziájában kiszínezett rémképek furcsa módon elégtétellel töltöték el.

– Fiúk, van egy javaslatom – Dennis az egész személyezethez szólt. – A családom bútorral kereskedik. Gyártjuk is, meg el is adjuk a bútorokat. Nagy üzlet. Minden segítség jól jön. Mindannyian dolgozhatnak nálam.

Dermedt csend. Senki sem szólalt meg. A személyzet egyetlen tagja sem jelentkezett, hogy Dennisnek sze-

retne dolgozni. A fiatalember úgy érezte, hogy nevetségessé tette magát. Még egyszer megpróbálkozott.

– Ne legyen semmi gondjuk, mondom.

Mélységesen megbántódott. A javaslatot nem hirtelen ötlettől kaptva tette. Már régóta gondolkozott rajta, és csak a kedvező alkalmat várta, hogy előálljon vele. Jól kijött a személyzettel. Összeforrt csapatot alkottak. Miért ne lehetne ezt a csapatmunkát a háború után is folytatni? Országos nagyvállalattá fejleszthetnék a Dearbourn Bútor céget.

– Még csak az hiányozna, hogy életünk végéig parancsolgass nekünk – mordult föl Luke. – Repülés előtti ellenőrzés, huszadszor – utánozta Dennis szövegét.

Egyszerre mindenki megszólalt, nevetve, egymást túlkiabálva utánozták az utasításokat, amelyeket Dennis a bevetéseken egyre ismételtetett:

– Ne csevegjenek az egymásköztin! – Rascal hangja.

– Kesztyűben vannak? – Ez Virge.

– Ellenőrizték az oxigénálcot! – kiáltotta Danny.

– Jelentsék a vadászokat! – Jack visított.

– Ez legyen a legjobb bevetésünk! – így Clay.

– Bele a közepibe! – vezényelt Val.

Harsogott a nevetés.

– Ennyire azért talán mégsem... – dadogta Dennis. Igyekezett a dolgot ő is humorosán felfogni, ám kissé szíven ütötte. Valóban rengeteget hajtogatta ezeket az intelmeket, de nem azért, mintha hülyének nézné az embereit, hanem mert nem akarta, hogy bármelyiküknek is baja történjen.

Ugrathatnak, amennyit akarnak, gondolta, de értük is, a gépért is én felelek, és azt akarom, hogy minden jól menjen. Lehet, hogy néha az agyukra megyek, de ez igazán nem nagy ár azért, hogy minden bevetésből épen és egészszben tértünk haza.

Gondolatait Clay hangja akasztotta meg. A faroklövész Dannyt hívta az egymásköztin:

– Kisfiam, te még nem mondtad, mit akarsz csinálni, ha vége lesz ennek a cirkusznak?

Dannynak őszintén szólva fogalma sem volt róla, mihez kezd a háború után. Bevonulása előtt egy közkönyvtárban dolgozott, de az csak amolyan nyári, szünidei foglalatosság volt. Az egyetemen angol irodalmat tanult, elmehetne tanítani, ha akarna. Irodalomtanár - nem is hangzik rosszul. De korántsem olyan jól, mintha azt mondhatná magáról: híres író vagyok!

– Az igazság az, hogy egyelőre nem is gondolkozom rajta – felelte végül. – Mert mi van, ha mégis történik velünk valami? – Tessék, kicsúszott a száján, pedig igazán nem akarta. Gondolni sem szabad rá, hogy nem ússzak meg a bevetést – balszerencsét hoz. Néha már az volt az érzése, hogy bármit tesz vagy gondol, mindennel felidézheti a balvégzetet.

– Úgy értem, a háború vége még nagyon messzinek látszik – próbálkozott helyesbíteni.

A repülőgépen mélységes mély lett a csend, csak a motorok zúgtak és az oldalsó törzsnyílásokon meg a rádiósfülke tetején bevágó szél süvített.

Dannynak igaza volt. Ugyan ki mondhatná meg, meddig tart még a háború? Amikor a nappali bombázásokat elkezdték, arra számítottak, hogy ezzel megfékezik a náciakat, de a német légierő, a Luftwaffe erősebb, mint valaha. Lengyelországban és Franciaországban Hitler az úr, és a bombázói minden éjszaka megjelennek London fölött.

Nekik azonban, a *Memphis Belle* személyzetének, ha visszatértek Bréma fölül, véget ér a harc. Visszamennek az Államokba, más fiatalokat tanítanak majd, lövészeket, bombázótiszteket, pilótákat oktatnak. Hanem a háború folyik tovább, amíg csak valaki meg nem nyeri.

1943 tavaszán ez nyitott kérdés volt. Még Clay Busby sem mert volna fogadni, melyik oldal győz. Amerika ugyan sohasem vesztett háborút, de hát minden úgy kezdődik, hogy valakivel valami először történik meg.

Danny soha életében nem örült még annak, aminek most; hogy leánytestvérei vannak, nem pedig fiúk. A fiúknak, akárcsak neki, most a nyakukat kellene kockáztatniuk, valahol Németország, Olaszország vagy a Csendes-óceán déli tájai fölött. Inkább ne legyen az embernek fiútestvére, mint hogy elveszítse a háborúban.

A csönd egyre mélyült. Furcsa, hogy az egymásközi meg se nyikkan. Mindig akadt, aki valami hülyeséget beledumált, vadászgép feltűnését jelentette, vagy dudorászott a mikrofonba. Danny átkozta magát, amiért tönkretette a hangulatot. Milyen jókat vigyorogtak az előbb, jót mulattak a parancsnok rovására. Aztán jött ő, azzal a hülye megjegyzéssel, amiből azt lehetett érteni, hogy a háború úgysem ér véget soha.

– Sajnálom, fiúk – mondta az egymásköztibe, de nem jött rá a szokásos „Semmi baj” vagy „Ne is törődj vele”, válasz. *Remélem, nem rágtak be rám*, gondolta Danny, de nagyon rosszul érezte magát. *Szörnyű lenne, ha haragudnának.*

Eugene hirtelen felkiáltott:

– Banditák, öt órából, föntről! – Danny a rádiósfülke tetőnyílásán át felnézett. Ott voltak, hat parányi fekete pont az égen. Körberántotta a géppuskát, és célzott. Túlságosan messze vannak, még nem érdemes löni, de gyertek csak, madárkáim!

Virge elfordította a kallantyút, a felső lövésztorony a támadók felé fordult. Virge célzott. A gyomrában feneketlen űr, jó lenne egy csokis rúd. Reggel egy falatot sem evett.

A törzsben Eugene villámsebesen ellenőrizte a géppuskát és a töltényhevedert, aztán ő is meglátta a vadászokat. Ujja rászorult az elsütőbillentyűre. Gyors pillantás le, a mellére, ott van-e a Szent Antal-érem. Ott volt. Amíg az érem megvan, semmi baj nem érheti.

– Kapjátok el őket, kisbarátok! – rikkantotta Luke. A kísérő vadászok kiváltak a kötelékből, szélsebesen emelkedtek, hogy felvegyék a harcot a közeledő németekkel. Kezdődik a tánc.

1943. május, 11 óra 45perc

– Várjanak a tűzzel, amíg a németek lőtávolságba érnek!
– figyelmeztette a lövéseket Dennis az egymásköztin. –
Ne pazarolják a löszert!

Alighogy kimondta, a háta mögül géppuskaropogás hangzott föl. Mindenki összerándult.

– Azt mondtam, várni a tűzzel! – kiáltotta Dennis, és egy pillanat múlva a géppuska elhallgatott.

– Virsli Geenie nem bír magával – állapította meg Jack, és Eugene-ra sandított. – Már megint lyuggatja a levegőt.

Eugene, pedig arcának bőre már szinte merevre fagyott, érezte, hogy elvörösödik. Tisztában volt vele, hogy vonzza az elsütőbillentyű. Képtelen ellenállni neki. Ő akar löni a németekre elsőnek, nem várja meg, amíg azok lönek őrá.

Jack vigyorgott, Eugene ezért úgy tett, mintha bele-rúgna. Jacknek azonban a szeme se rebhent. Ez a trükk már ócska, gondolta Eugene, milliószor eljátszottuk. De várj csak, Jack, majd ha meglátod a papírt a hátadon, a MA ÉJJEL HOPPON MARADTAM! szöveggel! Meg fogsz pukkadni! Eugene már a pusztá gondolatra, milyen pipás lesz Jack, szélesen elvigyorodott.

A kisbarátok és a náci vadászok összesen vagy kilenc-százötven kilométeres sebességgel robbantak egymás-

nak. A gépek szárnyából fénycsíkok villantak – keményen lőttek.

– Me-109-esek – mondta Virge. Az ellenséges repülőgépek felismerése a lövészkiképzés egyik alapfeladata volt. Alaposan megtanulták megkülönböztetni egy mástól a német típusokat: a Focke-Wulfokat, a Messerschmitteket, a Junkerseket – nem fordulhatott elő, hogy a saját vadászgépeikkel tévesszék össze őket.

A kiképzésen nem is volt ezzel semmi gond. Ült az ember a teremben kényelmesen, vászonra vetítették eléje a Me-109-est vagy az FW-190-est, ő meg kapásból! mondta, melyik melyik. Csakhogy a valódi légi harc, az más. A lövész félig megfagyott, keze-lába görcsben, és! rémesen ideges. Hétágra süt a nap, a németek meg a; napból jönnek, hogy az elvakított lövést meglepjék, Másodpercek alatt kell eldönteni, a mienk vagy az övék-e a vadászgép, barát-e vagy ellenség, Spitfire-e vagy Focke-Wulf. És a lövészek nemegyszer tragikusan tévedtek.

A Thunderboltok és a Messerschmittek pontosan szemberepültek egymással, úgy látszott, elkerülhetetlen az összeütközés. A fegyverek villogva okádták a lövedékeket. A 109-esek kisebbek, karcsúbbak a Thunderboltoknál, törzsük hosszú, vékony és az orruk kúpos, olyanok, akár a szárnyas szivarok. A Messerschmittek mindent tudnak és gyorsabbak minden más gépnél. Pilótáik nem ismerik a félelmet. Még ha pont bennünket akarnak kinyírni, akkor is csodálatra méltóak.

A Thunderboltok, abban a pillanatban, amikor már elkerülhetetlennek látszott az összeütközés a két vadászszázad között, föltéptek, és szinte függőlegesen vágódtak föl az égbe. A Messerschmittek rendületlenül száguldottak tovább a bombázók felé. Szétszóródtak, egyenként próbáltak betörni a kötelékbe, s hirtelen ahová az ember nézett, Messzereket látott.

– Támadnak – harsogta Clay az egymásköztiben. Clay-t soha semmi nem hozta ki a sodrából, de most az ő hangja is izgalomról árulkodott. Ma ez az első támadás.

– Jelentsenek! – Dennis rövid parancsa. Az egymásköztiben kitört a hangzavar:

- Hat óra, fönt!
- Kilenc óra, fönt!
- Tíz óra, fönt!
- Három óra, fönt!
- Mindenütt vannak!

Jack tüzet nyitott, fél másodperccel utána Eugene is. A szűk, oldalsó lövészfülke a törzsben rázkódott a géppuskák rúgásaitól. A csövekből hosszú lángnyelvek csaptak ki. Töltény hüvelyek vágódtak szanaszét, jég-esőként kopogtak a padlón.

A felső lövésztoronyban Virge öt óra fönt iránytól két óra lent irányig követett egy vadászgépet, és most Vált figyelmeztette:

- Val, vigyázz, jobbról jön!
- Látom.
- Négy órából levág, le! – üvöltötte Eugene. – Gömbtorony, figyelj, figyelj!
- Ne ordítsanak! – szólt rájuk Dennis az egymásköztin.

Rascal megpördítette a gömbjét, és célba vette a bombázó bal oldaláról felbukkanó Messzert. Lőtávolságon belül volt, a gömb is kifogástalanul forgott, Rascal kitűnő löhelyzetben volt. Ha most elkapja a második igazolt vadászát, az lesz csak az igazi befejezése a szolgálatnak! A német olyan közel volt, hogy Rascal ki tudta venni a pilóta arcvonásait.

– Kék a szeme – mondta. A Messzer sértetlenül villant.

A légierőd pilótafülkéjében Luke forgott és vonaglott ülésében, hogy minél többet lásson az eseményekből.

Nagyon remélte, Clay hamarosan hátrahívja a farokba, hogy végre lőhessen egyet. Igaz, hogy életében nem sütött még el egy 50 milliméteres géppuskát, de Luke biztos volt, benne mégis, hogy elkap egy náci vadászt. Egy farsangi mulatságon egyetlen éjszaka négy kitömött állatot is nyert céllövessel.

– Luke, tedd a saját dolgod. A lövészek elvégzik az övéket – szólt rá Dennis a másodpilótára.

A bombázókötelék körül mindenfelé hemzsegték az ellenséges vadászgépek, de a támadás oroszlánrészét a vezérhaj gépei kapták. A *Belle* előtt-fölött repülő első raj helyzetéből a náciak meg tudták állapítani, hogy ez a három bombázó vezeti majd a bombatámadást. Ezért az első, legfontosabb feladatuk az volt, hogy a *Huzatos város*-t, a *Mama kedvencei*-t és a *C Kupá*-t leszedjék.

– Bennünket békén hagynak – mondta Eugene, és megérintette a Szent Antal-érmet, hogy biztos legyen benne, ott van. Ahányszor csak akadt egy pillanat szünet a támadások közben, mindig ezt tette. Az érintéstől megnyugodott.

– Az első rajra utaznak – mondta Val. Elölről, az orrból jól át lehetett tekinteni a támadást. A németek tényleg a *Huzatos város*-t csépték. A vezérgép orrán tetszetős orrfestés díszlett: szélroham csapja föl egy Csinos lány szoknyáját a pucér fenéke fölé.

Hanem a lány most golyózáporba került. A gép törzsét sorozatok szaggatták föl, és a Kettes motorból füst szivárgott. A kisbarátok vadul küzdöttek, hogy elriaszszák a banditákat, de a németek újra meg újra visszafordultak. Ha rászálltak egy-egy bombázóra, azt rendszerint le is lőtték.

– Ég a *Huzatos város*! – ordította Luke, aki látta, hogy a vezér gép Kettes motorjából lángok csapnak ki. A legnagyobb baj, ami egy B-17-est érhet, a motortűz. Ilyenkor a pilótának és a másodpilótának egy szempil-

lantás alatt el kell zárnia az üzemanyag-vezetékét, eloltania a tüzet, és vitorlaállásba állítani a légsavart.

– Miért nem csinálnak semmit? – fakadt ki Luke. A motor hatalmas lánggal, rendületlenül égett a *Huzatos város* bal szárnyán. – Elaludtak?

– Ugorjatok, fiúk! – könyörgött Val. Ha a tüzet nem lehet eloltani, a személyzetnek egyetlen lehetősége marad: kiugrani.

– Gyerünk, kifelé! – ismételte meg Phil is, de az égő gépen nem történt semmi.

– Úristen, a pilóta ablaka üres! – mondta Val. A pilótafülke bal oldali ablakából eltűnt az üveg. Val nem látta a pilótát. Vezeti valaki egyáltalán a gépet?

Aztán jött a robbanás. Az egyik pillanatban a *Huzatos város* még harminctonnányi műszaki alkotás volt, a következő pillanatban pedig óriás tűzgömb. A dörrenés túltett minden mennydörgésen. A *Belle*-t alaposan megrázta a robbanás, Dennisnek küzdeni kellett a kormányokkal, hogy egyenesbe hozza. Másodperccel később a lánggolyó hatalmas, fekete felhőgomollyá vált, tele Örvénylő roncsdarabokkal. Közvetlenül az orruk előtt.

– Vigyázz! – kiáltotta Luke, és a lábát a műszerfalnak feszítette, hogy kitámassza magát.

– Kapaszkodni! – ordította Dennis, és minden erejével megmarkolta a botkormányt.

Nem lehetett kikerülni. A *Belle* egyenesen belerepült a kavargó, óriási, fekete felhőbe, amely egykor a *Huzatos város* volt.

A törzs oldalsó nyílásain dőlt be a füst. Eugene pontosan az arcába kapta. Teljesen elvakította, fájdalomában felkiáltott.

A jajszó hallatán Dennis kiadta a parancsot:

– Mindenki jelentkezzon! – a személyzet minden tagja ezt tette, a gép farkától az orráig, sorban.

– Farok – mondta Clay.

– Törzs jobb – szólalt meg Eugene, bár a szeméből még dőlt a könny.

– Törzs bal – Jack hangja.

– Gömbtorony! Gyerünk innen! — kiabálta Rascal. Fémдарabok verték a gömböt. Egy éles roncsdarab bármelyik pillanatban átütheti a gömb plexihéját, és az arcába csapódhat.

– Rádiós – Danny jelentkezett.

– Felső torony – jelentette Virge.

Luke épp kinyitotta a száját, hogy közölje: másodpilóta, amikor a gép hasa felől valami hatalmasat dörrent, és a *Belle* hevesen megingott.

– Jézus Isten! – kiáltotta Luke. – Ez meg mi volt? Másod!

– Bombázótiszt – hangzott Val hangja, és ebben a pillanatban kiértek a fekete felhőből a jeges, vakító napfénybe. A hirtelen éles fény szinte a szemükbe vágott.

– Navigátor, jelentkezz! – szólította Dennis az orrban Philt, aki még nem válaszolt. Márpedig akármit csinál is valaki éppen, ha a kapitány jelentkezésre szólítja, jelentenie kell.

Phil most sem válaszolt.

– Navigátor! – hívta Dennis újra. – *Navigátor!*

Val sarkon perdült, hogy lássa, mi van Phillel. Közben felvillant benne, hogyan hajtogatta Phil, hogy ő ma meghal, hogy biztosan érzi, ma ő meg fog halni. Valnek összeszorult a gyomra rémületében, hogy mit fog látni.

Phil moccanatlanul állt. Tágra nyílt, rezzenéstelen szemmel bámult a gép plexiorrára. Val pillantása végigfutott a fiún, hogy lássa, hol sérült meg, de semmit sem bírt felfedezni. Úgy tetszett, a navigátor egy darabban van, ép.

– Phil! – kiáltott rá Val, de a fiú nem felelt. Val képtelen volt megérteni, mi baja lehet. Él, nem látszik

rajta sebesülés, de mintha megbénult volna. Az arca kísértetiesen sápadt, meredten bámul valamit Val feje mögött. A szeme meg se rebben.

– Phil! – kiabált rá Val még egyszer, és meglökte a karját. Phil most ránézett, de mintha nem ismerné meg. Aha, gondolta Val, erről van szó, Phil végül is bedilizett.

– Navigátor. Bocsánat. Semmi baj – szólt bele Phil Dennisnek az egymásköztibe. Végre felocsúdott a dermedtségből.

– Ha azt mondom, jelentkezzen, hát komolyan gondolom!

– Igen. Sajnálom. Rendben vagyok! – ismételte Phil. Val egyszerűen nem értette, mi ütött a társába.

Rosszallóan megrázta a fejét, és vissza akart fordulni a géppuskájához. És ekkor látta meg, mi volt az, amire Phil dermedten rámeredt.

A gép plexiorrán egy ember belsősegei kenődtek szét. Minden vöröslött a vértől, hús- és béldarabok tapadtak a plexihez. Val szeme egy béldarabkán és egy szürke, lyukacsos valaminek egy szeletén akadt meg. Egy darab tüdő, gondolta.

– A szentségit – tört ki belőle.

– Bombázótiszt? – érdeklődött Dennis.

– A plexit ellepik valakinek a belei!

– Sérülés? – kérdezte Dennis, – Vizsgálják még a helyük környékét!

A levegő áramlása hátrasodorta a vért a plexi pereméig, odafagyott. Vértörő gallér a gép kúpos orrán. Rubintfénnel szikrázott a napsütésben. Majdhogynem szépnek lehetne mondani. Val nem bírta levenni róla a szemét.

– Rádiósfülke rendben – jelentette Danny.

– Törzs rendben – jelentette Jack.

– Farok rendben – jelentette Clay.

Val erőt vett magán, elkapta a tekintetét a „gallérról” végigpillantott a plexi orrborításon, nem lát-e rajta törést vagy repedést.

– Orr rendben – jelentette, aztán Philre nézett. A navigátor már korábban is nagyon ideges volt, mielőtt még a *Huzatos város* személyzete valamelyik tagjának cseppfolyós maradványai rájuk zúdultak volna, most azonban már szemmel láthatóan reszketett.

Val szerette volna megnyugtatni, hogy Phil nem fog meghalni, hogy az ő belső részei nem fröcskölődnek szanaszét az égen, de ennek az ígéretnek nem lett volna semmi hitele. Mostantól fogva a célpontig bármi történhet velük. Akármilyen szörnyű félelem tartja a markában Philt, egyedül ő maga küzdhet meg vele. Val visszafordult a géppuskájához, és kutatóan fürkészte balra az eget, nem lát-e vadászgépet.

– Jelentsétek a banditákat! – sürgette Dennis.

– Elmentek – jelentette Virge a felső toronyból. A szerkezet nyikorogva, kattogva fordult. Az ég üres volt. Vakítóan tűzött a nap. A *C Kupa* és a *Mama kedvencei* olyan békésen úsztak előttük, mintha mi sem történt volna. Hihetetlennek tetszett, hogy alig egy perccel korábban egy repülőgép miszlikbe robbant.

– Parancsnok – szólalt meg Danny az egymásközti-ben. – *AC Kupa* jelentkezett. Átveszik a vezetést.

– Hallottad, Val? – kérdezte Dennis.

– Igen.

– Mostantól a *C Kupa* a vezérgép. Amikor ők dobják a bombáikat, akkor fogjuk mi is.

– Értettem – vágta rá Val. Jellemző Dennisre, hogy mindig megmondja az embernek, amit az ember úgyis pontosan tud. Bosszantó, de mégis megnyugtató, jó tudni, hogy valaki felel a dolgokért. Dennis figyelmét soha nem kerüli el semmi. Számára semmi sem magától

értetődő. A fiúk viccelődnek Dennisen, de korántsem bánják annyira a szőrözést, amennyire mutatják.

– Látott valaki ernyőt a *Huzatos*-ról – kérdezte Dennis. A bevetések utáni kiértékelésen a pilótáknak és a személyzeteknek minden lelőtt B-17-esről be kellett számolniuk, arról is, hány ember menekülhetett meg ejtőernyővel.

– Nem maradt azoknak idejük becsinálni se.

– Ha már meg kell lennie, hát inkább így.

– Az egyik percben még itt, a másikban már odaát.

– Tényleg dumálnotok kell róla? – kérdezte Phil. Még mindig nem heverte ki a véres orr látványát, és nem volt kíváncsi senki elméletére arról, hogy lenne a legjobb meghalni.

– Figyeljetek, a *Huzatos város* törzslövészétől bomba jó viccet hallottam – Rascal hallhatóan égett a vágtyól, hogy elmesélhesse. Ahány vicc a bázison csak elhangzott, Rascal mind ismerte, és lelkesen terjesztette, akár akarták hallani, akár nem. Néha akadt köztük valóban humoros is.

– Hogy is hívták? – töprengett a gömbblövész. – Azt a fiút a *Huzatos város*-ról?

– Cooley – mondta Jack.

– A bal oldalsó lövést.

– Cooley – ismételte meg Jack.

– Nem, a jobb oldalsót gondolom – helyesbített Rascal. Kis csönd támadt, mindenki a lövész nevére törte a fejét.

– Ismerem a fickót – mondta Virge elgondolkozva. – A nyelvem hegyén van a neve. Látom magam előtt.

– Hosszú fiú-segített Rascal.

– Nem is olyan hosszú.

– Hozzám képest mindenki hosszú-vágta rá Rascal, és ezen senki sem vitatkozott.

– Lindquist! -jutott hirtelen eszébe Virge-nek.

– Nem, Virge, dehogy – intette le Rascal. Jól ismerte Lindquistet, az *Ez ám a hölgy!* jobb oldalsó lövészt. Lindquist imádott verekedni. Egy londoni kocsmában alaposan összepüfölték egymást Rascallel, élete egyik legszebb emléke volt.

– De valahogy így hívják – Virge elbizonytalanodott.

– Ugyan, Virge, egészen más a neve. – Megint csönd lett, mindenki a néven töprengett. Senkinek sem akart az eszébe jutni. Na, mindegy, Rascal azért belefogott, hogy elmondja a viccet.

– Szóval, egy gépet lelőnek, és a fickó kiugrik. A Gestapo elkapja. A fickónak eltört az egyik lába, amputálni kell. Mire azt mondja: Tegyetek meg nekem egy szívességet. Ha levágtátok a lábamat, adjátok oda valamelyik pilótátoknak, az meg dobja le a támaszpontokra Angliában. Jó, megteszik neki.

– Rascal, ne üljön rá az egymásköztire! — szólt közbe Dennis.

– Egy pillanat, és befejezem – felelte Rascal, és hadarni kezdett.

– Egy hét múlva a fickó másik lábát is le kell vágni. Megint kéri, dobnák le a bázisára, meg is teszik. De egy újabb hét után a karját amputálják. Es megint a kérdés: ledobná valaki a bázisra?

– Hanem a válasz... – Rascal svábosan mondta tovább – *Ném mety. Ném tehettyük többet.* – Miért, kérdezi a fickó. – *Mer tyanus, te mek akar szögni!* – Felharsant a nevetés, Rascal nagy örömére. Rémesen utálta, hogyha elmondott egy-egy jó viccet, valaki, rendszerint Eugene megszólalt: Nem értem, mi ebben a vicc? Vagy Jack lelőtte a poént. De ennek most hallhatóan sikere volt, és Rascal rögtön elhatározta, hogy még jó sokszor elsüti.

– Ez tényleg jó, Rascal – mondta Luke. – Szerintem ez még Dennisnek is tetszett.

– Stoller! Így hívták a lövészt – kiáltott fel Eugene, de Virge rögtön ellentmondott.

– Stoller nem volt a *Huzatos város*-on.

– Biztos?

– Biztos.

– Várjatok, rögtön eszembe jut – mondta Jack, és megvakarta a fejét. Azon kevesek közé tartozott, akik tényleg megvakarták a fejüket, ha nagyon törték valamin. Az ilyesmi gyakran fordul elő filmekben, de a valóságban ugyan ki lát ilyen fejvakargatást?

– Látom magam előtt a fiú arcát – mondta Clay, és maga elé képzelte a *Huzatos város* jobb oldalsó lövészt. Nem volt valami szépfiú, hatalmas heftije a fél arcát uralta, kiskorában csúnyán eltört. Furcsa szokása volt, hogy idegességében tépkedte a haját. Clay egyszer az étkezdében figyelte meg, egybevetés előtt. Csoda, hogy még volt haja. Clay utoljára aznap reggel látta.

– Hát, akármilyen is a fiú neve, a vicc jó – állapította meg Rascal. De azért szomorú. Alig öt perccel azután, hogy a lövész miszlikbe robbant szét, már nem emlékeznek rá, hogy is hívták. Rossz érzés támadt mindnyájukban.

– Na, emberek, fejezzük be a hülyéskedést – szólalt meg Dennis. – A németek itt vannak valahol körülötünk. Figyeljenek, méregessék a szemüket, és jelentsék azonnal, ha valamit észlelnek.

Egy perc múlva Luke azt látta, hogy a Thunderboltok kiválnak a kötelékből. Újabb támadás, gondolta. De bármerre nézett, sehol nem látott német vadászokat. Aztán rájött, hogy a kisbarátok nem tudnak végig velük épülni Brémáig. Vissza kell fordulniuk Angliába tanokolni, és csak hazafelé félúton csatlakoznak majd újra hozzájuk.

– Az istenit, a kisbarátok máris itthagynak? – kérdezik. Lenézett, és megpillantotta a holland partok közelében fekvő Fríz-szigeteket. Eszébe jutott, mit mondott

az eligazításon a parancsnokhelyettes, hogy amint Németországot elérik, a vadászkíséret visszafordul.

– Ők tudják, meddig tart ki a benzinjük – mondta Virge.

– Nem hülyék – jegyezte meg Clay.

A szép kis Thunderboltok szárnyukat billegtetve köszöntek el, és tovaszálltak. A bombázók személyzete addig bámult utánuk, míg csak el nem tűntek a látóhatáron apró, fekete pontjaik.

Amikor majd viszontlátjuk őket, gondolta Luke, akkor már túl leszünk Bréma bombázásán, és addigra én Clay géppuskájával lelövök egy náci vadászt. Már alig várta. Emellett eltörpült számára az a tény, hogy mostantól szinte védtelenek az egész, rájuk vadászó német Luftwaffével szemben.

– Navigátor, add meg, hol vagyunk – hangzott fel Dennis utasítása.

Az orrban lent Phil igyekezett teljesen a munkájára összpontosítani. Akkor nem tud a halálra gondolni. Korábban már behúzta a térképre a kurzust Kelet-Angliától az Északi-tengeren át, ezt most meghosszabbítja a Fríz-szigeteken túl, egészen Németországig. Kicsit remegett a keze, ahogy húzta a vonalat.

– Uram, alattunk a Harmadik Birodalom – jelentette. Innen fog a kötelék negyvenöt fokos fordulóval egyenesen berepülni Deutschlandba.

Phil a térképre meredt. *Vajon hol kapom be? – töprengett. Melyik hosszúsági, melyik szélességi fokon? Még mielőtt elérnénk a célt, vagy már útban hazafelé? Fájni fog? Gondol-e rám majd valaki is a halálom után?*

Nem ó volt az egyetlen a bombázógép fedélzetén, aki ilyesmin rágódott. Mindenki kétségbeesetten igyekezett nem gondolni az ellenségre, de egyikük sem volt képes semmi másra gondolni.

Brémát valóságos erődítménnyé tették, vadászrepülők százai és Németország legkiválóbb légvédelmi tüzei védték. A Focke-Wulf gyár a német háborús célok ilérése szempontjából létfontosságú. Egyértelmű, a németek nem fogják tétlenül nézni, hogy a kötelék odarepül, leszórja a bombáit, és békésen távozik. A nácik óriási harcra készülnek. Minden egyes bombázógépnek, amelyik most itt úszik a hideg, tiszta levegőben, külön-külön életre-halálra meg kell majd küzdenie. Jack foglalta össze a helyzetet a legvilágosabban:

– Most aztán tényleg nyakig ülünk a szarban.

1943. május 17., 12 óra 20 perc

„Kiizgulni”, így mondták. Azok, akik aznap nem repültek, egyebet sem tehettek, csak várták a hazatérő gépeket. Pókereztek, olvasni próbáltak. Levelet írtak haza a családnak. És aggódtak egyfolytában. Mindenki egyetértett abban, hogy a kiizgulás rosszabb, mint bevetésre menni.

És mindenkinek ott motoszkált a fejében a *Memphis Belle* személyzete. Visszajönnek-e? Ha igen, az másnak is reménysugár. Ha nekik sikerül a huszonötödik bevetés, akkor mások is teljesíthetik. Márpedig 1943 tavaszán a Kilencvenegyedik Bombázó Osztály tagjainak minden elképzelhető reményre szükségük volt.

Igyekeztek elfoglalni magukat. Volt, aki labdajátékot kezdeményezett. Mások versenyt bicikliztek a futópályán. Egy csoport patkókat dobált célba az irányítótorony alján. Összeállt egy alkalmi kórus is, négy szólamban dalolták: „Az almafa alá, szívem, sose ülj nélkülem...” Voltak, akik alvással próbálták elütni a múltni nem akaró időt.

Craig Harriman ceruzát hegyezett. Szép rendesen, a hosszuk szerint sorba rakta a ceruzákat az íróasztalán, meghegyezte egyiket a másik után, aztán aszerint tette le őket egymás mellé, hogy melyik, volt a hegyesebb. Lenne elmaradt adminisztrációs munkája bőven, de Craig úgy érezte, képtelen papírokra figyelni.

Ha amolyan szabályszerű alkat, Craig Harriman odamegy a rádióasztalhoz és megpróbál kapcsolatot teremteni a bombázókötéllel. Megtudhatná, elérték-e már Brémát, eltalálták-e a célt, ép-e a *Memphis Belle*. Csakhogy a bevetésre szigorú rádiótilalmat mondtak ki, Craig Harriman pedig nem az az ember volt, aki megszegi a parancsot.

Ehelyett tehát ceruzát hegyezett. Törte magát, hogy a ceruzahegyek egyformára sikerüljenek. Nem könnyű. Ha csak egy tizedmilliméterrel rövidebb valamelyik, kezdheti előlről az egészet. Figyelni kell a munkára, eltereli a gondolatait.

A kopogtatás úgy érte, mint a géppuskaropogás. Összerezzent, a ceruza hegye letört.

– Igen? – szólta ki.

Comstock, a parancsnokhelyettes belépett a szobába, és tisztelgett. Idegesítő szokása volt, hogy ha tisztelgett, összevágta a bokáját. Tisztelgés, koppanás – így megy ez mindig.

– Uram, meg kellene néznie valamit.

– Mi az ördögöt? – kérdezte Craig. Comstock hangja semmi jót nem sejtetett.

– Uram, azt hiszem, jobb, ha velem jön, és maga nézi meg.

Abban a pillanatban, ahogy belépett az étkezdébe, Craig Harriman már tudta, hogy az önfegyelmének vége. Hallotta, ahogy elpattan. Éles, koppanó hang volt, mint amikor Comstock bokája csattog.

– Ide, erre a falra még kell valami jó színes -javasolta Bruce Derringer éppen a *Life* magazin fotósának, aki az étkezde díszítését irányította. A plafonról amerikai lobogók és tarka papírcsíkok lógtak. A terem sarkába dobogót tettek a zenészeknek. A helyiség hátsó részén keresztben kifeszített, széles szalagon a szöveg:

GRATULÁLUNK A MEMPHIS BELLE 25. BEVETÉSÉHEZ!

– Rakj föl mindent, amit csak kaptunk! Pontosan középen van a szalag? A pianínót is föl kell vinni a dobogóra! – A *Life*-fotós bólintott, és nekifogott végrehajtani Bruce utasításait. Vagy húsz sorkatonát adtak a keze alá, hogy segédkezzenek az ünnepség előkészületeiben.

– Mi folyik itt? – kérdezte Craig Harriman.

– Csak egy kis ünneplést rendezünk, parancsnok – felelte vidáman Bruce. A szalag már pontosan középen feszült, és a pianínó is felkerült a dobogóra.

– Semmi ilyesmire nem adtam parancsot – Harriman halkán, nyugodtan beszélt. A sorkatonák előtt nem rendez jelenetet.

– Ugyan, ezt hagyja csak rám. A *Memphis Belle* az én asztalom – válaszolta Bruce bizalmaskodó hangnemben. A hazatérőket ünneplő multság kitűnő lehetőséget nyújt majd a *Life* fotósának. Bruce szinte látta is már, hogyan kapkodják szét a lapot. A címlapon a személyzet tagjainak fáradt, de boldogságot sugárzó képe, amint az egész bázis koccint az egészségükre. Nem szabad elfelejtenie: Luke Sinclairnek kell legelől állnia a képen!

– Az én dolgom pedig az, hogy bármi történjen a bázison, tudjak róla, és csak a jóváhagyással történhet – Craig Harriman hangja még halkabb lett, de már vibrált a visszafojtott indulattól. – Én pedig nem engedélyeztem semmiféle ünnepséget.

– Craig, maga túlságosan sokat ad arra, hogy szőrös szívűnek lássék – mondta Bruce mosolyogva. Nerrf bírálatnak szánta amit mondott, de látta, hogy Craig arcán baloldalt megrándul egy izomszál. – Ugyan mi rossz van abban, ha egy kis murit rendezünk a *Belle*-ünk tiszteletére? Igazán különleges fickók.

– Nekem itt a bázison huszonnégyszemélyzetem van. Számomra mindegyik egyformán különleges – felelte Craig Harriman.

– Nagyon jól hangzik, Craig, de a nagy szöveg az én szakmám, és ha ilyet hallok, rögtön tudom, hány óra - vágta rá Bruce. Ha Harriman bekeményedik, hát akkor ő is. – A maga dolga mindössze annyi, hogy repülőgépeket indítson a levegőbe. Hogy csodálatos sikereket érjen el. Amivel aztán csilloghat a főhadiszállás előtt. Az egyetlen ember ezen a bázison, akivel maga igazán törődik, az saját maga.

Harriman közbevágott.

– Jöjjön velem! – Nem volt vád, amivel Bruce jobban próbára tehetné volna Craig türelmét, mint ami elhangzott, hogy nem törődik az embereivel. Többet törődik velük, mint szabadna. Pontosan ez a baj. És most megmutatja ennek a tésztaképű, magakellettő idiótának, hogy mit is jelent valójában egy repülőegység parancsnokának lenni.

Az ajtó felé indult. Mivel nem hallotta maga mögött Derringer lépteit, megismételte:

– Velem jön! – Nem barátságos invitálás volt, hanem parancs.

Bruce-t meglepte Harriman viselkedése. Tegnap, amikor egy gép tíz emberrel a fedélzetén felrobbant, ennek az embernek a szeme se rebbent. Most meg idegrohamot kap egy vacak kis ünnepség miatt. Bruce képtelen volt megérteni a parancsnokot. Ez nem épeszű.

Amikor beléptek Craig irodájába, Harriman olyan hangon vetette oda: – Foglaljon helyet! –, hogy Bruce gondolkodás nélkül leült. Harriman kirántotta az íróasztal egyik fiókját, és Derringerhez lépett vele. Bruce visszahőkölt, attól tartott, Harriman széttöri a fején a fiókot.

Nem ez történt. A parancsnok kiborította a fiók tartalmát az asztalra, Derringer elé. Levelek százai hullottak szét. Hófehér borítékok meg halvány pasztellszínnűek. Kézzel írottak, gépeltek, de mindegyiket Craig Harriman ezredesnek címezték, az Egyesült Államok Hadseregének Légierője Kilencvenegyedik Bombázó Osztályánál, Angliában.

– Olvassa! – mordult Bruce-ra Craig. Felkapott egy kék légiposta-borítékot, kivett belőle két papírlapot. Szép, szabályosan formált betűs írás borította a lapokat, – Ezt egy olyan fickó édesapja írta, akinek a fejét elvitte egy robbanás Lorient fölött. Ezzel kezdje – nyújtotta Bruce-nak.

– Craig, maga tökéletesen kiborult – próbálkozott! Bruce. A parancsnok rendesen vasmerev, kifejezéstelen arca égett, szeme mélyfeketén villogott, egész testében remegett.

– Olvassa! – dörrent Derringerre, és odalökte neki a levelet. Bruce felvette. Bármit megtett volna már, csak hogy Harriman megnyugodjon. A levél dátuma 1943. április 15. volt, pontosan egy hónapja írták. Bruce olvasni kezdte.

Kedves Harriman ezredes!

Szeretném megköszönni önnek az együttérző levelet a fiamról. Tommy alig egy hónapja volt még csak a bázison, ön mégis tetőtől talpig találóan írta le nekem. A fiam mindig is nagy hatást tett mindenkire, aki csak találkozott vele.

Tudom, nem árulhatja el, pontosan hogyan halt meg Tommy. Manapság nagyon fontos a titoktartás, óvatosaknak kell lennünk. De boldoggá tesz a tudat, hogy a fiam bátran viselkedett, és élete utolsó percéig

teljesítette a kötelességét. Akkor talán az anyja meg én mégsem neveltük rosszul.

Ha valaha is kezdene elhomályosodni bennem az emlék, milyen is volt az én fiam, csak el kell olvasnom az ön levelét, és megint tisztán, világosan áll majd előttem.

Hálás híve

Thomas R. Maguire

– Felső toronylövészként szolgált – mondta Harriman. – A harmadik bevetése volt a lorient-i. Amikor kiszedték a gépből a testét, fel sem lehetett ismerni, hogy emberi tetem. Nem volt feje. A jobb karja könyökből hiányzott. A mellkasa feltépve, a belei...

– Nagyon szomorú dolog – vágott közbe Bruce –, de hát veszteségekkel számolni kell. Elfogadható mértékben, persze.

– *Elfogadható mértékben?* – Craig hitetlenkedve bámult rá, mintha nem hinne a fülének. – *Elfogadható mértékű veszteségek?* – Úgy gondolja, van a világon apa vagy anya, aki hajlandó a fia halálát elfogadható mértékű veszteségnek tekinteni?

– Én statisztikáról beszélek – szabadkozott Bruce.

– *Ez itt a statisztika!* – Harriman belemarkolt a levélhalmazba, és kikapott belőle egy marokra valót. – Minden egyes levél egy-egy statisztikai adat!

Bruce módfelett megrökönyödött Harriman viselkedésén. Hiszen ugyanezen a pasason tegnap, amikor az a Sép a tíz emberrel felrobbant, a legcsekélyebb megrendülés vagy sajnálat sem látszott. Ő volt az, aki a legnyomósabban érvelt amellett, hogy csak a nappali bombázással lehet a háborút megnyerni.

– Ennek a lánynak a testvére gömbtorony-lövész volt emelt ki Harriman egy másik levelet. – A lába közén

érte találat, légvédelmi gránát szilánkjá. Három és fél óra hosszát tartott a haláltusája.

Bruce-nak egyáltalán nem akaródzott elolvasni a levelet. Szeretett volna visszamenni az étkezdébe, folytatni az előkészületeket. Egész életében azon volt, hogy ne is halljon halálról, egyáltalán semmi kellemetlen dologról. Nem szerette az élet csúfságait. Ezért is választotta a reklámszakmát – abban nem találkozik ilyesmivel az ember.

A levelet egy szeg- és szegecsgyártó cég prospektusának a hátoldalára írták.

Tisztelt uram!

Elnézését kérem, hogy hónapokig nem válaszoltam levelére, amelyben bátyám, Robert P. Bailey haláláról értesített. Két műszakban dolgozom a hajógyárban, és mindenhez fáradt vagyok.

Megnyugtató tudni, hogy Róbertnak nem kellett szenvednie, és nem magányosan halt meg. Nem akartam, hogy bevonuljon, mert nekem nincs a világon senkim fajta kívül, de hát szerette a hazáját, és harcolni akart érte. És nagyon szeretett volna repülni.

Soha senki nem adhatja vissza nekem többé. Mégis büszke vagyok, hogy harcolva halt meg, az Egyesült Államok hadseregének katonájaként.

*Tisztelettel
Susan Bailey*

Bruce még be sem fejezte az olvasást, Craig máris egy újabb levelet vett fel a halomból.

– Ez itt... hát, ehhez nem szükséges magyarázat. – Átadta Bruce-nak. Ákombákom nagybetűk barna csomagolópapíron.

KEDVES HARRIMAN ÚR!

AZ ÉN BÁTYÁMAT TERRY DE SANTÓNAK HÍVTÁK. BOMBÁZÓ VOLT. GONDOLOM, MEGHALT. A MAMA AZT MONDTA, ÍRJAK MAGÁNAK LEVELET.

MIT CSINÁLJAK TERRY CUCCAIVAL? RENGETEG CUCCA VOLT, BIZTOS JÓK LENNÉNEK VALAKINEK.

MÁR ALIG VÁROM, HOGY ÉN IS BOMBÁZÓ LEHESSEK. KITART A HÁBORÚ ADIG? TIZENEGY ÉVES VAGYOK.

*BARÁTJA
TIM*

Bruce-nak égni kezdett a szeme. Nem is annyira a gyerek levelének a szövege hatott rá, mint inkább a dülöngélő nagybetűk. Mekkora fáradtságába kerülhetett a fiúnak, mennyit gondolkodhatott, hogyan is kell egy-egy szót helyesen írni, hiszen egy ezredes nem kaphat akármilyen levelet.

Vajon mennyit ülhet Craig Harriman itt az irodában, ilyen levelek fölé görnyedve? Éjféltajt, álmatlanságtól kínozza jár ide, olvasgatja őket, kesereg minden egyes ember halálán? Ez a halom itt legalább négyszáz levél. Az íróasztal melletti iratszekrényre sandított. Lehet, hogy az is levelekkel van tele?

Rádöbrent, hogy teljesen rosszul ítélte meg Craig Harrimant. Azt hitte, a parancsnok fütyül az embereire. Úgy vélte, Harrimant kizárólag az érdekli, hogy a feletteseinek imponáljon. Hogy a statisztika fontosabb neki az emberi életnél.

Be kell látnia, Harriman mélyen átérzi minden egyes embere halálát, mindegyikük elvesztése az ő személyes gyásza. Kényszeríti magát, hogy minden családnak ma-

ga írja meg a rossz hírt. A hadsereg rideg, személytelen távirati értesítését nem tartja elegendőnek. Harriman megalkotott egy olyan levélszöveget, amelyből úgy tűnik, mintha jól ismerte volna az elhunytat, és minden egyes levélben biztosítja a hozzátartozókat, hogy a fiú fájdalom nélkül halt meg, nem kellett szenvednie. Harriman természetesen nem ismerheti személyesen minden emberét a bázison, és a katonák legtöbbje kínok között pusztul el.

Hogy a csodába írja ezeket a leveleket, kérdezte magától Bruce. Kifaggatja a halott barátait, kikap és megemlíti a levélben valamilyen személyes vonást, hogy megerősítse a hozzátartozókban a meggyőződést, a fiú nem egyszerűen egy volt a sok közül, hanem különleges, egyedi példány? Akárhogy is csinálja, rengeteg idejébe és energiájába kerülhet. Nem csoda, hogy ilyen szikár és megviselt. Tönkreteszi a magába fojtott szomorúság.

Bruce hirtelen ellenállhatatlan késztetést érzett, hogy kezét a parancsnokéra tegye. Hogy azt mondja neki, egyszer majd véget ér a háború, és akkor nem kell nap nap után leveleket írnia. Egy szép napon majd nem kényszerül többé Franciaország és Németország egére, a halálba küldeni az embereit. Mégsem tette. Tudta, a háború vége még nagyon messze lehet. És a parancsnok addig még nagyon sok emberét fogja elveszteni.

Bruce egyszerre rádöbbsent, hogy Harriman minden bizonnyal mindenkinél jobban aggódik a *Belle*-ért, neki a legfontosabb, hogy hazatérjen a bevetésről. Hiszen ez végre valóban azt bizonyítaná, hogy van remény, hogy egyszer vége lesz ennek a szörnyűségnek. Ugyanakkor Craig Harriman nem tehet föl mindent erre az egyetlen repülőgépre. Ha visszatér a *Belle* Bréma fölé, ha nem, a parancsnoknak továbbra is itt kell maradnia, tovább

kell írnia a leveleket, míg csak véget nem ér a háború, vagy amíg Harriman össze nem roppan.

Craig már a következő levelet nyújtotta felé.

– Az asszony férje egy hónapja Bréma fölött ugrott ki – mondta. – Mielőtt az ernyő kilobbanhatott volna, a légsavarszél elkapta, és belevágta egy forgó légsavarba.

Bruce a világon semmivel sem nyugtathatta meg vagy bíztathatta Harrimant. Holmi bocsánatkérés, amiért még ő is kiborította, itt mit sem segít. Az egyetlen, amit tehet, hogy engedelmesen végigolvassa a leveleket, amelyeket a parancsnok ad neki.

A következő levelet szivárványszínekkel keretezett, sárga levélpapírra írták.

Kedves Harriman ezredes úr!

Nagyon megörültem a levelének. Nagyon sokat jelentett nekem.

Egy hónapja azt álmodtam, hogy Ken álmában meghalt. Mindent elkövettem, hogy felrázzam, de semmi sem segített, már nem élt. Az arca békés, nyugodt volt.

Az egész kiment a fejből, csak akkor jutott újra eszembe, amikor megjött a távirat. Egy hét múlva kaptam meg a maga együttérző, baráti levelét.

Remélem, hogy Ken nem értelmetlenül halt meg, és olyan békés volt az elmúlása, mint álmomban.

Szeretettel üdvözli

Kenneth T. Adamski özvegye

Danny szeme lassan könnybe lábadt. Már jó ideje fürkészte a vakítóan tiszta eget vadászgépek után. Kesztyűje szárával letörölte a könnycseppet. Egyre álmosabb. A táncmulatság miatt az este későn került

ágyba, és kora hajnalban ébresztették. Meg kellene enni a csokis rudat. Vagy tegye el mégis inkább későbbre?

Eszébe jutott a vers. „ír repülő a halálát jósolja”, ez a címe, és egy ír költő, William Butler Yeats írta. Nagy hülyeség volt elhitetni a fiúkkal, hogy a saját verse. Pocsék dolog. *Ha száz évig élnék is*, gondolta, *ilyen szépet akkor se tudnék írni!*

Világos, hogy bármennyire kiábrándulnak is belőle, vagy ha kiszekálják is miatta a lelkét, meg kell mondania a fiúknak. Nem tisztességes dolog elhitetni velük, hogy ő írt valamit, amikor nem is ő írta. A végén még kijelenti, hogy ő írta Shakespeare összes műveit.

Épp azon volt, hogy vallomást tesz, amikor Clay jellegzetes tájszólása hangzott fel az egymásköztiben.

– Banditák, öt óra, fönt!

– Négy óra fönt is! – kiáltott Eugene egy pillanattal később.

– Ne ordítsanak! – ez Dennis.

– Két órában fönt géppár! – jelentette Virge. Danny meresztette a szemét. A vakító, kék égen,

magasan, kissé balra tényleg ott voltak a vészjóslo, fekete pontok. A vallomás várhat. Előbb megint löni kell. Átrántotta a géppuskáját négy óra irányba, és felkészült a tüzelésre.

Hirtelen megint tele lett az egész égbolt vadászgépekkel.

– Látod nyolc órában, szintben a fickót? – rikoltotta Rascal, aki a szeme sarkából pillantotta meg a Messzert.

– Bal lövész, látod?

– Igen – vágta rá Jack, ő is meglátta a vadászt. - Gyere csak, gyere – hadarta hívogatóan –, itt a finom meglepi!

A Messerschmitt szárnyán fények villantak föl. Ahogy beért lőtávolságba, Jack tüzet nyitott rá.

Szinte látta rajta a nagybetűket: EZ JACKÉ! Pontosan szembejön. Jack képzeletében a *Belle* orrán újabb apró horogkereszt jelent meg, neki köszönhetően, ez már a második lesz. A bandita fordulóba vágódott, védtelen hasát mutatta Jacknek.

– Az enyém! Az enyém! – visította Jack, és sorozta, sorozta.

Aztán mintha hirtelen megvakult volna. Valami az arcába csapódott, semmit sem látott, épp abban a pillanatban, amikor meglett volna a Messzer.

– Mi a szar ez? – üvöltött föl. Papírlapot tépett le az arcáról, szeme kétségbeesetten kutatta a vadászt. A német eltűnt.

– Már megvolt! Itt, az orrom előtt! A kurva életbe! – szitkozódott Jack tehetetlen dühében. Kezében ott volt a papírlap, ránézett. Ormótlan, nagy betűkkel ez állt rajta: MA ÉJJEL HOPPON MARADTAM!

Épp, amikor a Messerschmitt lőtávolságba került, a papírnak, amelyet Eugene korábban Jack hátára ragasztott, elszabadult az egyik sarka. A huzat az egész lapot Jack képébe vágta, pont abban a pillanatban, amikor eltalálta volna a vadászgépet.

Beletelt néhány másodpercbe, mire Jack kapcsolt, mi volt ez az egész. Virsli Geenie ostoba viccei! Csakhogy ez most egyáltalán nem vicc. Emiatt nem lötte le a nácit!

Mese nincs: Eugene-t agyonvágja. *Szétverem azt a ronda pofáját, gondolta tajtékozva, egyenként ütöm ki a fogait, aztán kivágom az ablakon, és miközben zuhan, megszakadok a röhögéstől!*

Eugene-re nézett. A jobb oldalsó lövész dühödten lőtt, de mint rendesen, most is csak a löszert pazarolta, a német vadász jóval lőtávolságon kívül volt. *Elkapom azt a nyeszlett nyakadat, fogadkozott magában Jack, és kiszorítom belőle a nyavalyás lelkedet!*

Mozdult a karja, de Rascal izgatott hangja megállította.

– Itt jön megint, bal lövész! Kapd el, Jack! Kapd el a rohadtat! – Jack visszakapta a tekintetét, a Messzert kereste. Megvan, megint szembe repül vele! *Előbb leszedem ezt, aztán végzek Virsli Geenie-vel*, Jack tüzelni kezdett.

Legalább kétszáz vadászgép cikázott körülöttük. Úgy villantak el, hogy ha megpillantotta őket, a lövésznek szinte ideje sem volt löni, máris eltűntek előle. Egymás szavába vágva jelentettek.

– Három óra, lent! – Kilenc óra, szint! – Két óra, fönt! – de a legtöbbet idejük sem volt bemondani.

A vadászok zöme a vezérraj megmaradt két bombázógépét támadta. A *C Kupá*-ra és a *Mama kedvencei*-re záporoztak a lövedékek. A *Mama kedvencei* egyszer csak megbillent, és kezdett oldalt kicsúszni a kötelékből.

– Egy B-17-es bekapta. Figyeljétek! – kiáltotta Luke, ahogy a hatalmas repülőgép közvetlenül előttük oldallogva átsusszant. Szemre semmi baja nem volt a *Mama kedvencei*-nek. Sehol nem látszott rajta találat, de bedőlve egyre merült.

– Kiugranak – a másodpilóta látta, hogy két alak az orr ajtaján kilép a semmibe. A törzsből is kiugrott kettő, valaki pedig a rádiósfülke tetőnyílásán igyekezett kifelé. A bombázógép nem pördült dugóhúzóba, csak csúszott, csúszott oldalt-lefele, mintha letörlődne az égről. Ha egy B-17-es bedugózik, csapdává lesz, senki sem tud kiugrani belőle, a centrifugális erő vasmarka a gép oldalfalához lapítja.

Az első rajból most már csak egyetlen bombázógép maradt. Ha a *C Kupá*-val történik valami, márpedig a náciak mindent elkövetnek, hogy történjen, a *Memphis Belle* lesz a vezérgép. Dennis vezetett ugyan már jó pár bombatámadást, de Németország fölött még soha.

– Navigátor, mi a helyzetünk? – kérdezte.

– IP-ig még hét perc -jelentette Phil.

Az IP az indítópont, ahonnan indul a rárepülés a bombázandó célra. A rárepülés ideje négy perc – a bevetés négy legveszélyesebb perce. Ekkor nyitnak tüzet a nációk légelhárító ütegei. A vadászgépek támadása sem öröm, hanem a légelhárító tűz sokkal rosszabb. Az ellen semmit sem tehetnek, csak reménykedhetnek, hogy nem találják el őket.

– Rászállnak a *C Kupá*-ra – mondta Luke. Az első raj megmaradt gépe körül csak úgy rajzottak a vadászok.

Dennis rémesen szomjas volt. Már vagy két órája volt rajta az oxigénálarc, a szája teljesen kiszáradt. Lenézett a padlóra, a termoszt kereste. Át kellene adnia a botot Luke-nak, és inni egy-két korty paradicsomlevest. De a másodpilóta olyan felajzott lelkiállapotban volt, hogy Dennis jobbnak látta, ha nem bízta rá a gépvezetést. Megpróbált nem gondolni rá, milyen szomjas.

Tizenöt perc óta először nem láttak vadászokat a gép jobb oldalán. Mint mindig, ha egy pillanatnyi alkalom adódott rá, Eugene odanyúlt a melléhez, hogy megta-pintsa a Szent Antal-érmet.

Eugene nagyon vallásos katolikus család gyermeke volt, amíg át nem került Angliába, egyetlen vasárnap el nem mulasztotta volna a misét. Pénteken soha nem evett húst, még a reggelire kapott kolbászt vagy sült szalonnát is otthagya. Minden este imával aludt el. A fiúk eleinte ugratták emiatt, aztán megszokták.

Megtapintotta a mellét. Nem érezte az érmét, lenézett. Nem akart hinni a szemének. Az érem nem volt a helyén. Mindig ott lógott a nyakában, a hajózózekén, a Woolworth's-nál vásárolt, nikkelezett láncon.

Feltépte a hajózófelsőt, hátha az érem becsúszott. De nem. A tarkójához kapott, hátha az érem hátracsúszott, és most a hátán lóg. De ott sem volt. A Szent Antal-érem eltűnt.

Eugene életében még nem ijedt meg ennyire. Az éremnek köszönhetette, hogy huszonnégy bevetést megúszott. Az éremtől függött az élete, ha elveszett az érem, elvészõ is.

Letépte az oxigénálcot, megfordult, és megragadta Jacket. Felindultságában észre sem vette, hogy a MA ÉJJEL HOPPON MARADTAM! felírat már nem virít a társa hátán.

– Az éremem! – ordított. – Nem láttad? Eltűnt!

Úgy kell neked, rohadék, villant fel Jackben. Elszúrta a légigyõzelmemet. Örülj, hogy nem fojtlak meg puszta kézzel. De megüti ezt a guta nélkülüm is, hozzá sem kell nyúlnom. Eugene-nak rémületében kimeredt a szeme, és az egész feje elkékült.

Jack megrázta a fejét, és visszafordult a bal ablakhoz. Közben valami ezüstösen a szemébe villant. Eugene Szent Antal-érme ott hevert a rengeteg töltényhüvely közt a padlón. Jack lehajolt, felkapta, és a dült képû Eugene orra alá dugta.

A Woolworth's-nál vásárolt lánc elszakadt. Biztos beleakadt Eugene géppuskájába. Eugene gondolt is már rá, hogy erősebb láncot kellene venni Londonban, de aztán mindig megfeledkezett róla.

Eugene még soha nem érzett ilyen túláradó hálát senki emberfia iránt. Mindig is tudta, Jackre számíthat! Érezte, hogy rémesen felgyorsult érverése máris visszatér a rendeshez.

– Kösz, Jack – mondta, és mohón nyúlt az éremért. Jack egyetlen villámgyors csuklómozdulattal kihajította az érmet a törzs nyitott oldalsó ablakán.

– Nee! – üvöltött fel Eugene.

Mélyen kihajolt az ablakon, esztelen reményben, hogy még elkaphatná az érmet, de persze már sehol sem volt. Javában hullik lefelé, tízezer méteres utat kell megtennie, amíg német földre pottyan.

– Miért csináltad ezt? – ordított Jackre. – Hogyan tehetted?

– Most kvittek vagyunk! – kiáltotta vissza Jack, és a géppuskájához fordult. Elmosolyodott, kicsit büszke volt magára. *Úgy kell a Virslinek. Ennyi járt neki azért, hogy azt a hülye papírt a hátamra ragasztotta, és elszúratta velem a Messzert. Olyan leckét kapott, amit nem felejt el egyhamar.*

– Jobb lövész! Jobb lövész, jelentkezzen! – Dennis hangja az egymásköztin. Meghallotta Eugene rémült üvöltését, és azt hitte, a jobb oldalsó lövész esetleg megsebesült.

– Rádiós, menjen hátra, nézze meg, mi van! – utasította Dannyt, mivel Eugene nem felelt.

Danny kihámozta magát a rádió és az oxigén vezetékeiből, átrohant a gömbtorony forgatószerkezetének fülkéjén, be az oldalsó lövészekhez. Még be sem lépett a búvóajtón, Eugene már megragadta. Danny életében nem látott még ilyen rémült arcot.

– Az érmem, oda az érmem! -hebegte. -Végem van, Danny, végem van!

– Nyugodj meg, Gene! – Eugene úgy reszketett, hogy Danny attól félt, összecsucslak. Danny kapott ugyan elsősegély-kiképzést, de azt nem mondták, mit kell csinálni, ha valaki hisztériás rohamot kap.

– Ki kell jutnom innen, ki kell jutnom! – Eugene tekintete a vészelhagyónyílást kereste. Danny látta, tenni kell valamit, ez az örült még kiugrik.

– Gene, várj! – levette a jobb kezéről a vastag kesztyűt, lekapta a csuklójáról a széles, piros gumikaritá, és Eugene orra alá dugta. – Húzd fel az én kabálamat!

Eugene kicsit megnyugodott. Úgy bámult a piros gumikarikára, mintha életében sose látta volna.

– Tényleg szerencsét hoz – biztosította Danny, és felhúzta a gumikarikát Eugene kesztyűjére.

– Minden rendben lesz. Kapd el a rohadtakat – Danny biztatólag hátba veregette Eugene-t, aztán behúzta a fejét, átbújt a búvóajtón, és rohant vissza a rádiósfülkébe.

Eugene tétovázott. Ugyan hogyan menthetné meg az életét egy vacak gumikarika? Amíg a Szent Antal-érem ott lógott a nyakában, mindig úgy érezte, Isten maga vigyáz rá. Ki fog most rá vigyázni, netán a gumikarika-gyáros?

Másrészt a semminél jobb a karika is. Ha Dannyt átsegítette a huszonnégy bevetésen, akkor talán mégsem olyan mindennapi gumivacak. Hátha tényleg szerencsét hoz? Kipróbálni mindenesetre érdemes.

Hátranézett Jackre. Itt ez a dagadt, széles feneke, szinte kínálkozik. Bele is rúgott egy nagyot a jobb felébe. Aztán meglátott öt órából, föntről egy vadászgépet, elkapta a géppuskát, és dühösen löni kezdett.

– Me-109-es, tizenkét óra, fönt! – sivította Val, amikor meglátta a szédületes sebességgel rájuk zuhanó Messzert. Egyenesen a *C Kupa* felé tartott, mind a négy csöve villogott.

– A *C Kupa*-t támadja! – kiáltotta Luke. – Vigyázz, vigyázz!

A *C Kupa* orrának plexiborítása ezer szilánkra tört, egy ember repült ki a gépből. Hengerbucskázva tűnt el a mélyben.

– Jézus, nincs rajta ernyő – mondta Phil. Az alak – a bombázótiszt? A navigátor? – már csak piciny, fekete pontként látszott. – Mennyi ideje van a földig?

– Túl sok – felelte Val.

Mi járhat a fejében, ahogyan zuhan, töprengett Phil. Lepereg előtte az élete? Imádkozik, vagy egyszerűen

becsinál rémületében? Egy perccel később a hulló alaknak már nyoma sem volt. Eltűnt.

– Mindenkin rajta az ejtőernyő? – Dennis hangja az egymásköztiben. Phil előkapta az ernyőjét az asztala alól, és ide-oda tekeredve felcsatolta. Utált ejtőernyőt viselni – rémesen kényelmetlen, undok dolog –, de most egyetlen hang nélkül felvette. Val ugyanezt tette mellette.

– Rascal, felvette az ernyőjét? – kérdezte Dennis a gömblövész.

– Tréfál, uram? – hangzott a válasz. – Egy egér se férne mellém!

– Oké, de legalább a biztonsági hevedert kösse be!

– Úgy szorít – siránkozott Rascal.

– Bekötni! – csattant Dennis parancsa.

A parancs, az parancs. Rascal áthúzta a keskeny textilcsíkot a lába között, és bekattantotta a csatot a gömb tetején lévő tartóba. A csík marha szoros volt, az elevenébe vágott. Mocorgott, hogy jobb helyre kerüljön, de csak szorította szegény kis tökét.

– Parancsnok, a *C Kupa* jelentkezett – közölte Danny. – Kiválnak a kötelékből. Mi lettünk a vezérgép.

– Rendben, Danny – felelte Dennis. – Kössön össze az osztályparancsnoksággal.

A *C Kupa* kísérteties látványt nyújtott. Az összeroncsolódott orr szélein összevissza hajlott, szabálytalan farkasfogúra csipkéződött az alumíniumborítás. Mintha valaki nyitó nélkül próbált volna kifeszetegetni egy konzervet. A bombázógép csúszkált, egyre veszítette a sebességét és a magasságát. A *Belle* mindjárt elhagyja.

Kiválni a kötelékből a halálos ítélettel egyenlő. Amint a *C Kupa* magára marad, rácsapnak a náci vadászok, akár a keselyűk. Addig csépelik majd, amíg a *C Kupa* leesik az égről.

– Szerencsétlen fickók.

- Mintha már nem is élnének.
- Elviszik őket a rohadt mumusok.
- Isten veled, *C Kupa* – Eugene hangja kivételesen halk volt.

– Uram, az osztály, beszélhet – Danny úgy hozta be az adást, hogy az egymásköztin is hallhatták, mit mond Dennis.

A parancsnok a tőle megszokott nyugodt, pontos modorban beszélt. Mostantól az övé a felelősség, a hangja nem árult el sem bizonytalanságot, sem szorongást. Magas, vékony hangja hallatán mégis eszébe jutott annak, aki hallotta, hogy Dennis mindössze huszonhat éves fiatalember.

– A *Memphis Belle* jelentkezik – mondta. – Most mi vagyunk a vezérgép. Igyekezni fogok a legjobb tudásom szerint, hogy a bombák célba találjanak, és mi is épen maradjunk. De minden segítségükre szükség lesz, amire csak képesek. Repüljünk a lehető legszorosabb kötelékben. Ez a legjobb védelmünk. Nagyon figyeljenek, legyenek villámgyorsak. Három perc harminc másodperc múlva kezdjük a rárepülést.

Dennis elhallgatott, és a gépen nagy csönd lett. Bréma, a légvédelmi tűzzel és vadászgépekkel őrzöngő pokol, itt van közvetlenül előttük. Eddig sem volt ez a repülés fáklyásmenet, jó néhány bombázógép tűnt el a mélyben, de mindenki tudta, a neheze csak most kezdődik. Három és fél perc múlva indul a rárepülés a célpontra. És akkor kezdődik a haddelhadd.

A személyzet azt is tudta, mit jelent vezérgépnek lenni. Végignézték, mi történt a *Huzatos várossal*, a *Mama kedvencei*-vel, meg a *C Kupá*-val. Mind sorban vezérgép volt, mind sorban elpusztult. Mostantól a célpontig a németek legfőbb feladata, amibe mindent bele fognak adni: hogy a *Memphis Belle*-t letöröljék az égről.

1943. május 17., 13 óra 10 perc

Vérszopó, egy óra, szintben! Gömbtorony, vigyázz!

Rascal a gömb forgatókarjához kapott, és abban a pillanatban tudta, hogy valami nem stimmel. A gömb rögtön engedelmeskedik, épp hogy csak érintenie kell a kart, de most nem mozdult. Mintha befagyott volna. Újra és újra elfordította, de semmi. Száguld a német vadász, ide egyenesen a hátába, ő meg tehetetlen. Annyi, mintha már meg is halt volna.

– A gömb leblokkolt! A náci megjön! Virge, segíts!
– ordította.

Virge hallotta Rascal hangjából a félelmet. A lövés örökké nyavalyog, de most valóban rémült. Lerántotta magáról az egymásközi és az oxigén vezetékeit, leugrott a főső toronyból, és rohant hátra. Dennis parancsa nélkül tilos elhagynia a helyét, de Rascal nagy bajban van. Tennie kell valamit.

Gyorsan, gyorsan. A náci támad. Már villognak a rohadt fények a szárnyán. Rascalnek már csak másodperctörédek maradtak arra, hogy forgásra bírja a gömböt. Teljes erejéből rángatta a kart. Mindent beleadott.

Es egyszer csak sikerült. A gömbtorony széleseben megperdült, pontosan szembe a vadásszal. Rascal célzott, lőtt. Az első találatai a náci jobb oldali póttankját

érték. A tartály felrobbant, a Messerschmitt jobb szárnya leszakadt, a gép zuhanásba pördült volna, de egy második robbanás ízekre tépte.

– A kurva anyád! – sivította Rascal.

Virge épp a rádiósfülkén rohant át, amikor meghalotta a robbanást. A legrosszabb villant a fejébe: hogy a gömböt érte találat. Sietve lépett át a rádiósfülke hátsó átjárónyílásán, attól tartott, csak egy nagy lyukat lát majd a gép alján, ott, ahol a gömbtoronynak kellene lennie.

De a gömb megvolt, forgott, nyikorgott annak rendje-módja szerint. Virge heves vágyat érzett, hogy nagyot rugjon bele. Rascal elbolondította a saját örhelyéről, semmiért. *Tudhattam volna, hogy ökörködik a patkány*, gondolta felháborodva. Visszarohant a felső toronyba, közben keményen megfogadta, hogy nem dől be neki többet.

Egy perccel később golyók szaggatták fel a bombázógép törzsének borítását a bal oldalon, és Jack Bocci elterült a padlón.

– Jack megsebesült! – kiáltotta Eugene, és ijedten nézett le a társára. Jack káromkodott, fel-felsikoltott, vérző combját tapogatta, szorongatta. Arcán vad, állati félelem. Borzasztó volt Jacket ilyen szánalmasnak látni.

– Val, rohanj hátra, nézd meg, mi van vele – utasította Dennis az egymásköztin a bombázó tisztet.

Soha egyikük sem sebesült meg, így aztán Valnek eddig még nem akadt más tennivalója, mint hogy egy-egy megrándult bokát borogasson, vagy kiszedje a szálkát valakinek az ujjából. Most viszont Jack megsebesült, és Val a gondolatára is elszörnyedt, hogy neki kell elsősegélyt nyújtania. Kétségbeesetten próbált kibújni a feladat alól.

– Parancsnok, két perc múlva Indítási Pont! – mondta. Úgy is volt. Az előbb már neki is fogott az előkészületeknek a célzókészülékkel.

– Na jó – felelte Dennis némi szünet – Val úgy érezte, egy örökkévalóság – után. Amikor felhangzott: – Gene, egyedül kell boldogulnod Jackkel – fellélegzett. Ezúttal sikerült kikerülnie a csapdát.

Hátrább, a törzsben Eugene letérdelt Jack mellé. A fiú vonaglott és szitkozódott, ahogy a torkán kifért.

– Nyughass, Jack! Hadd lássam! – szólt rá Eugene, de hiába. így aztán megragadta Jack combját, és vizsgálni kezdte a sebesülést.

Lélekben felkészült rá, hogy tátongó lyukat lát majd, csontcsontok állnak ki belőle, így aztán meglepődött, amikor kiderült, hogy a seb csupán felületes. Jack lábát vagy öt centi hosszan, legfeljebb egy centi mélyen horzsolta a lövedék. Már nem is vérzett. Eugene meglepetésében elnevette magát.

– Talán segítenél, mi? – üvöltött rá Jack.

– De hiszen csak egy karcolás! – mutatta Eugene.

– Nézd meg! Semmi, te meg úgy visítasz, mint a disznó, ha ölik!

Jack a könyökére támaszkodott, és szemügyre vette a sebet. Meg volt győződve róla, hogy oda a fél lába, és Eugene megint csak hülyéskedik. Vonakodva bámulta szegény lábikóját.

De be kellett látnia, hogy Eugene-nak igaza van. A combján jelentéktelen karcolás húzódott, a sebet még szépnek is lehetne mondani. Ha valamilyen katalógusból rendelt volna magának sebesülést, hát pont ilyet választ. Valószínűleg nyoma sem marad. Most már csak büszkeséget érzett. *Megsebesültem!*

Aztán a pillantása odébb tévedt, és most már dühében ordított fel. – A herflim! – Kikapta a kis hangszert hajó-

zórúhája cafátokra szakadt zsebéből. A kétrét görbült szájharmosika téríthette el a náci golyót.

– Az istenit, a kedvenc herflim! – mutatta mérgesen Eugene-nak, aki erre még nagyobbat nevetett. Ez az ökör Jack itt a herflijét siratja, ami pedig alighanem megmentette a lábát! Lekapta a nyakából a selyemsálat, és átkötötte vele Jack combját.

Aztán talpra segítette, majd visszafordult a jobb oldali nyíláshoz és körülnézett, mi van a vadászokkal. Abban a pillanatban az ég megint pusztá volt, és mint a támadások szünetében mindig, Eugene a Szent Antal-éremhez nyúlt volna. Csakhogy az érem sehol. Eszébe jutott, hogy az érem örökre odavan. Jack kidobta. Megtapintotta Danny szerencsét hozó gumi karkötőjét, és attól egy kicsit jobban érezte magát.

Valaki megveregette a vállát, Jack volt. Fura dolgot művelt. Eugene bal füle mögé nyúlt. Eugene képtelen volt rájönni, mi az ördögöt csinál.

Aztán elkerekedett a szeme. Jack ugyanis Eugene drága Szent Antal-érmét kapta elő a fiú füle mögül. Nem lett oda, megvan! A ragyogó napsütésben ezüstös villogással imbolygóit a láncon, fénye maga az ígérlet: megóvlak!

– Hogy a fenébe csinálod ezt? – kérdezte Eugene elképedve. Jack képe sunyi vigyorra húzódott.

– Varázslat – felelte foghegyről.

Eugene elkapta az érmet, és megcsókolta. Megvan a kabalája! Most már biztos, hogy megússza. Túl fogja élni ezt a huszonötödik bevetést is. Hazatérhet a családjához. Talán a patikába is visszamegy, ki tudja. Megnőszül, gyerekei lesznek, szép kort ér meg, és nagyon jó *élete* lesz. Szerencsés flótás. De jó is, hogy Jack a társa! Egymásra vigyorgtak, aztán újra a géppuskájuknak szentelték a figyelmet.

A német vadászok eltűntek. Alig egy perce pedig csak úgy nyüzsgöttek még az égen.

– Jelentsenek, jelentsék őket! – ismételte Dennis. Virge a felső toronyban majd kitekerte a nyakát, úgy vizslatta minden irányban az égboltot.

– Elmentek – jelentette végül.

– Úristen, tudjátok, mit jelent ez – kezdte Rascal, és mintegy válaszképpen a bombázógép bal oldalán valami robbant. Tompán hangzott, amolyan puffanás volt. Egy pillanatra vörös fény villant, de már el is tűnt, kis fekete füstpamacs maradt utána.

– Flak, kilenc órában, lent.

– Ettől tartottam – mondta Rascal.

A flakot, a légvédelmi ütegek tüzet –, amelyet a német rövidítés (Flak, Flugabwehrkanonen) szavával emlegettek a szövetségesek is – gyűlölték. A német légvédelmi tüzéreknek ott lent a földön ugyan ritkán sikerült magukat a bombázógépeket eltalálni, de a lövedékek ott robbantak a bombázógépek körül, és hányták sivító, éles repeszeiket mindenfelé.

Ha egy repesz beletalált a repülőgép motorjába, a motor leállt vagy kigyulladt. A vörösen izzó repesz úgy szaladt át az emberi testen, mint forró kés a vajon. A flak ellen semmit nem lehet tenni. Nem lehet visszalőni. Az egyedüli lehetőség: ki kell seggelni.

– Vagy ötszáz légvédelmi ütegük van Bréma körül – közölte Luke.

– Kibírtam volna anélkül, hogy ezt megtudjam, hadnagy – vágta rá Virge.

Szaporá dobszó pörgött a borításon, repeszek záporoztak a törzsre. Bármelyik pillanatban áttörhették a vékony alumíniumlemezt, lemetszhettek egy kezet, egy kart, egy fejet. A sereg ugyan felszerelte őket az ilyesmitől hatásosabban védő zekékkel, sisakokkal, de nehezek, kényelmetlenek; nem szívesen hordták.

A hátsó lövésztoronyban Clay Busby bárhová nézett, fekete füstpamacsokat látott. A németek tényleg félelmetes zárótűzet okádnak föl. Bréma dicsekedhetett a náciak legpontosabban célzó légelhárító tűzéreivel, akik most szemlátomást teljes számban sorompóba álltak.

– Clay, szerinted mennyi az esély, hogy élve kikecmergünk? – kérdezte Jack.

– Épp ezen tűnődöm – felelte Clay. A „Van-e esélyed”-et kezdte dudorászni, és a deres szélvédőre felkaparta: *3 az 1-hez*.

A gömbtorony jobb oldalán nagyot csattant valami. A gömb hevesen megrázkódott, Rascal egy pillanatra azt hitte, kiszakad a gépből.

– Jézus!

– Mi van, gömbtorony? – kérdezte Dennis.

– Egy dögnagy rohadt náci repesz eltalálta a gömböt!

– Nem sérült?

– Azt hiszem, nem – felelte Rascal bizonytalanul.

– Nem hit kérdése, rendben van?

– Igen. – Mintha nem lett volna már amúgy is eléggé hideg, a repesz betörte az egyik kis oldalablakot, jeges huzat zúdult Rascal nyakába. Lerántotta a nyakából a hajózósálat, és megpróbálta betömködni a rést. Valamit segített.

– Remélem, mindenkin rajta van a flakzeke – Dennis hangja, egyből a papájuk jut az eszükbe róla.

Danny épp a súlyos zekét ráncigálta magára, amikor meghallotta, hogy *az Anyámért, hazámért* rádiója hívja.

– Danny, csak egy gyors kérdés. Ez a flak... sokkal rosszabb, mint amire számítottunk. – Ideges vihogás. – A parancsnok nem tehetne valamit? Kikerülni vagy ilyesmi?

– Már túlságosan közel a rárepülés – felelte Danny. – Egyenesen keresztül kell vágnunk, különben eltérünk az iránytól. Csak négy perc a célig.

– *Csak* – mondta a mazsola, és ebben benne volt, hogy ez lesz élete leghosszabb négy perce.

Hirtelen puskalövészként csattant valami. A rádiós-fülke bal falát átlukasztva vörösen izzó repeszdarabka villant át Danny asztalkáján, végigégette a falapot „és a nyitott fedélzeti naplón állt meg. Danny villámsebesen lesöpörte, de a lyuk már ott éktelenkedett a mai bevetéseményeinek szép rendesen vezetett bejegyzésein.

– Parancsnok, megkezdjük a rárepülést – jelentette Phil, gondosan figyelte a térképet, és le-lepillantott a vidékre is alattuk, ellenőrizte a helyzetüket. Most már ő a vezérnavigátor, nem követhet el hibát. – Pontosan négy percre vagyunk a céltól, uram.

– Oké – felelte Dennis, aztán Valhez szólt. – Bombázótiszt, átkapcsolok a robotpilótára. Átvetted a vezetést.

– Rendben.

– Rajtad múlik, hová hullik harmincötezer kilónyi bomba. És azt akarom, hogy pontosan célba találjanak.

– Igenis, uram.

– Pontosan a célba – ismételte Dennis, és átkapcsolt. A műszerfalon hunyorogni kezdett egy apró jelzőlámpa.

Az IP-től a TCK-ig, a támadás célközpontjáig, négy percre a pilótának át kell adnia a gép vezetését a bombázótisztnek, most ő irányítja a Norden bombacélzó-készülékkel a repülőgépet. A készülékbe épített szerkezet segít a bombázótisztnek a bombakioldás pillanatát és pontos helyét meghatározni, amihez figyelembe veszi a repülőgép sebességét, a repülési magasságot és az esetleges szélelsodrást. Ha valami megnyeri a nácik ellen vívott háborút, hát a Norden bombacélzó-készülék tesz az.

Val a gép orrában, egy kis csapószéken kuksolt, előtte a célzókészülék. Közvetlenül a bombázógép előtt egy-

más hegyén-hátán bomlottak ki a flak gonosz fekete virágai. Alighogy szertefoszlott egy, két másik jelent meg a helyén. Val nem figyelt rájuk. Azzal sem törődött, hogy a gép borításán szüntelen fémesőként kopognak a repeszek. Úgy érezték, ez az eső már soha el nem áll.

– Úristen, ilyen erős flak még sose volt – ez Luke. Alighogy az utolsó szót kimondta, hatalmas dörrenés, szertesztét vér fröccsent a pilótafülkében. Elborította a szélvédőt, a műszerfalat, mind a két pilótát, szinte eláztatta őket. A döbbenettől mindketten megnémultak egy pillanatra.

– Mi volt ez? – kérdezte Virge rémülten, leugrott a felső toronyból, és meglátta a vérlepte pilótafülkét. Felkavarodott a gyomra. – Jézusmária! – kiáltotta.

– Luke-ot eltalálták! – mondta Dennis.

– Dennist eltalálták! – mondta Luke.

– Kit találtak el? – kérdezte Virge.

Dennis gyorsan végigpillantott magán, hogy lássa, megsebesült-e. Mivel semmit sem fedezett fel, Luke-hoz fordult.

– Nem engem. Csak te lehetsz – mondta.

– De hát, engem nem! – állította Luke ugyanolyan határozottan. – Téged!

– Szerintem sokkot kapott – mondta Dennis Virge-nek.

– *Én? Te* kaptál sokkot! – sívította Luke.

– Val, gyere föl gyorsan! – szólt bele Virge az egymásköztibe.

– Ember, a célra repülök! – felelte idegesen a bombázótiszt.

Dennis gyorsan még egyszer meggyőződött róla, hogy ép. Feltépte a hajózózekét, a mellére pillantott. Megtapogatta az arcát, a fejét. Egyben volt.

– Nekem semmi bajom – jelentette ki aztán.

– Nekem sem – vágta rá Luke, ő is végignézte mindkét karját és lábát, kigombolta a zekét, szemügyre vette a mellét.

– De hát valamelyikőtöknek meg kellett sebesülnie – mondta Virge értetlenül, aggódva. – Csupa vér minden!

Aztán meglátta. Kettébe szelve hevert a pilótafülke padlóján. Lehajolt, és felkapta. Dennis termosza volt, romokban. Egy repesz áttörte a padlót, a termoszba vágódott, az meg szétrobbant. Virge odamutatta Dennisnek és Luke-nak.

– Paradicsomleves – mondta, és kitört belőle a nevetés.

Dennis és Luke arckifejezése láttán már fuldoklott. Most kéne Danny fényképezőgépe, ezt kellene megörökíteni! Életében nem látott még emberi arcokon ekkora megkönnyebbülést.

Hirtelen újabb dörrenés, nagyobb, mint az addigiak. A gép vadul rázkódott. Virge kis híján elvágódott, épp hogy sikerült megkapaszkodnia Dennis üléstámlájában.

– Ez meg mi volt? – kiáltotta Dennis.

– A bal szárnyban farkamnyi lyuk – jelentette Rascal a gömbtoronyból.

Dennis, Luke és Virge balra kapták a szemüket. Ott a lyuk a bal szárnyon, tényleg. Az átmérője vagy fél méter, pontosan az Egyes és a Kettes motor között van. Léghárító lövedék ment át a szárnyon. Az egyik szárny tartályból ömlik a benzin. Kész csoda, hogy a gép nem robbant fel.

– Fogy a benzin! – Luke látta, hogyan hanyatlik a bal oldali üzemanyagmérő óra mutatója gyorsan lefelé.

– Virge, átkapcsolni – szólt Dennis, de Virge már sarkon fordult, és leguggolt a benzintartály-kapcsolóhoz. Ha átkapcsolja a szelepeket, a sérült tankból átszivattyúódik az üzemanyag az ép tartályok valame-

lyikébe. A brémai kirándulás nyolcórás repülést jelent. Egy csepp benzint sem veszhetnek.

Csakhogy hiába fordította el Virge a bal oldali átirányító üzemanyagszelep kapcsolóját, mi sem történt.

– A bal oldalon alighanem kiment az elektrika – állapította meg. – Nem megy a szivattyú. Kézzel kell nekifognom. – Lemászott a bombatérbe, ott voltak a vészhelyzeti kézi üzemanyag-szivattyúk.

– Segíts neki, Luke – mondta Dennis. – Mindent el kell követnünk, hogy ne veszítsünk benzint.

– Két perc a célig – jelentette Val az orrból.

– Dobjuk le a bombákat, és tűnjünk innen! – ez Clay hangja volt. A légvédelmi tűz egyre erősödött. Mindenfelé fekete pamacsok. Egy pillanatra sem szűnt a dobpergés a repülőgép borításán.

Elöl az orrban Val meghúzta a bal oldali kioldókart.

– Bombatér nyitva – jelentette.

Virge a bombatér elülső végében kínlódott a kézi üzemanyag-szivattyúval, amikor a padlólemez nyílni kezdett. Nem bírta megállni, hogy le ne pillantson – le, az alatta tátongó tízezer méteres mélységbe. Egy rémületes pillanatig képtelen volt eldönteni, rajta van-e az ejtőernyő vagy sem. Rajta, persze, hiszen ott vannak a hevederek a mellkasán.

Légvédelmi lövedék robbant közvetlenül a bombatér nyílása mellett. Virge látta a vörös villanást, aztán csattogva csörömpölve repeszeshő vágódott a nyolc bombára. Virge bénult-feszülten várta, hogy felrobbannak. Nem egy bombázógép semmisült már meg, amikor egy légvédelmi lövedék pontosan beletalált a nyitott bombatérbe. De a csattogás, csörömpölés véget ért. Virge megborzongott és tovább szivattyúzott.

– Bombázótiszt a parancsnoknak – szólalt meg Val az orrban. – A célpont fedett. Álcázófüstnek nézem.

Bréma fölött voltak, kétségtelen: zöldellő táj, kanyargó folyó, pontosan, ahogyan az eligazításon a célról készült térképeken látták. De a Focke-Wulf gyártelep szürke, szögletes épületeit nem lehetett látni. A vasúti síneket sem, sem a kórház hosszú téglalapját, sem a játszóteret, márpedig a térképükön ezek voltak a tájékoztató pontok a gyártelep körül. Ahol a célnak kellene lennie, ott a talajt alacsonyan elterülő, fehér fűstréteg borította.

Álcázó füstfüggöny. A németek tudták, hogy a kötelék az FW-gyárat fogja támadni, ezért füstgyertyákat gyújtottak, hogy elrejtse a célt, megzavarják a bombázókat.

– Bombázótiszt, mi van a céllal? – kérdezte Dennis.

– Teljesen fedett — felelte Val, és közben a bombacélzó-készülék két oldalán levő irányzécsavarokat próbálta vigyázva tekerni. Ha a két hajszálkereszt pontosan derékszögben metszi egymást a célzó-készülék közép-pontjában, Val megnyomja a bombakioldógombot.

Ha ő maga nem látja is a célépületet vagy a tájékoztató pontokat, a célzó-készüléknek nincs szüksége emberi szemmel látható tereptárgyakra. Az információk, amelyeket Val korábban a Nordenbe táplált, elegendőek, hogy a készülék meghatározza a gyártelep körülbelüli helyét. Ha nem is pontosan a cél kellős közepébe, de nagyon közel hozzá találhatnak majd a bombák. Többet Val nem tehet.

– Harminc másodperc dobásig. – Val, szemét le nem véve a készülékről, a műszerfal bal oldalán levő kioldógombra tette az ujját.

– Bombázótiszt, a célpontra akarok dobni! – mondta Dennis. – Az egész kötelék hozzánk igazodik.

– Semmit nem látok. Olyan pontos leszek, amennyire csak lehet. – Val ujja remegni kezdett a gombon. Nyu-

godtan, csak nyugodtan, szólt magára. Várj, amíg a két kereszt pontosan középen van.

A pilótafülkében Dennis rátette a kezét a robotpilóta kapcsológombjára. Ha megnyomja, a robotpilóta kikapcsolódik, a bombázás félbeszakad, újra ő vezeti a repülőgépet. Hátha csoda történik, és nem kell visszafordítania a gépet IP-re, és kezdenie az egész rárepülést előlről.

– Mi a fenét csinálsz? – nézett Luke elképedve Dennis ujjára a gombon. Pedig rögtön tudta, mit forgat a fejében a parancsnok. Tudta, csak nem akarta elhinni.

– Azért jöttünk, hogy szétverjünk egy gyárat – mondta Dennis. – És szét fogjuk verni, ha még egy kört kell is csinálnunk.

– Megvesztél? – hördült fel Luke. – Ha most újra rárepülünk, az annyi, mintha aranszegélyes meghívót küldenénk a nácnoknak, ugyan jöjjenek és töröljenek le az égről!

– Én vagyok a parancsnok, Luke! – fojtotta belé a szót Dennis.

– Parancsnok, mit tegyek? – kérdezte az orrból Val. A két célkereszt rögtön pontosan keresztezi egymást. Valnek egy-két másodperce maradt, hogy megnyomja a bombakioldógombot.

– Bombázótiszt, jelentést kérek – utasította Dennis.

– Nulla látás – Val semmit nem tudott kivenni lent. A füstreteg egyre vastagabb. Val bal mutatóujja gondolatnyival erősebben simult a kioldógombra

A pilótafülkében Dennis keze még tétovázott a robotkapcsoló fölött.

– Ha megteszed, végünk – mondta Luke. Vitathatatlan, gondolta Dennis. Az újabb rárepülés öngyilkosság. Kihívják vele a sorsot. A *Belle* bal szárnyában már ott egy félméteres lyuk. Egy csomó benzint vesztettek. Jack megsebesült. Nagy megrázkódtatás

volt, amikor a termosz szétrobbant, és a paradicsomleves vörösre festette az egész pilótafülkét. És ha legközelebb valóban vértől vöröslik majd?

Az újabb rárepüléssel nemcsak a saját, hanem a megmaradt húsz gép személyzetének minden tagját halálos kockázatnak teszi ki.

Eddig megúsztuk, töprengett Dennis. Huszonnégy bevetésen jó munkát végeztünk. Senki nem venné tőlem zokon, ha most ledobnám a bombákat, és villámsebesen eltakarodnánk. Felelős vagyok érte, hogy az emberek épen hazakerüljenek. Itt vagyunk a célnál. Néhány bomba biztosan eltalálja a repülőgépgyárat. Csak annyit tehetünk, amennyire képesek vagyunk. Senki nem kívánná többet.

És akkor eszébe jutott az iskola meg a játszótér, közvetlenül a Focke-Wulf gyártelep mellett. Lehet, hogy gyermekek lapulnak reszketve az iskola óvóhelyén, már a bombázógépek dörgésétől halálra rémültek. És ott a kórház is meg a lakóházak. Az, hogy nagyon közel járunk a célhoz, nem elegendő. Az, hogy néhány bomba esik majd a gyárra is, elfogadhatatlan. Minden bombának a FW-gyárat kell eltalálnia. Az összesnek – vagy egynek sem szabad lehullania.

Dennis tudta, hogy képesek rá. El tudják találni a célpontot, pontosan a kellős közepét. A mai az utolsó lehetőségük. Holnaptól kiszállnak a játékból. Ha most ledobálják a bombákat, és akár csak a legkisebb is a valószínűsége annak, hogy eltalálják az iskolát vagy a kórházat, az életük hátralévő részét ezzel a tudattal kell leélniük. Dennis nem ezt kívánta az embereinek. Azt akarta, hogy büszkéek lehessenek a huszonöt bevetésükre, hogy tudhassák, mindent megtettek, ami csak tellett tőlük, hogy a háború minél előbb véget érjen.

Nem nyerhetjük meg a háborút, gondolta Dennis ebben a töredékmásodpercben, ami a döntés mérlege-

lésére jutott, *ha nem adja bele mindegyikünk a tőle telhető száz százalékot meg még egy kicsit többet. Számunkra ez az a pillanat, amikor azt a kicsit többet bele kell adnunk.*

Kikapcsolta a robotpilótát. A műszerfalon kigyúlt egy kis jelzőfény. Dennis megfogta a kormányt. A gépet megint találat érte. A parancsnok erősebben markolta a kormányt, és beleszólt az egymásköztibe:

– Emberek, újrakezdjük a rárepülést.

1943. május 17., 13 óra 55 perc

Philnek annyi volt a dolga, hogy közben teljesen megfledkezett a rá leselkedő halálról.

Ha nem meredt éppen a térképekre, hogy bizonyos legyen benne: valóban a cél fölött vannak, egyszerre két géppuskát is kellett kezelnie, mind a jobb oldalt, mind a bal oldalt az orrban. A rárepülés ideje alatt a súlyos légvédelmi zárótűzben a navigátor vette át a bombázótiszt géppuskáját is. Pillanatnyilag a náci vadászok óvakodnak ugyan ide merészkedni, de bármelyik percben föltűnhetnek újra.

Hanem amikor meghallotta a parancsnok közlését, hogy megismétlik a rárepülést, Philre minden eddiginél torokszorítóbban tört rá ismét a félelem. Teljes erejével próbált úrrá lenni rajta, de hiába, a rémület hullámokban öntötte el, míg végül úgy érezte, a félelembe pusztul bele.

És ez volt az a pillanat, amikor úgy döntött, hogy ő fogja megnyomni a bombakioldógombot. Ha lehulltak a bombák, már nincs értelme az újabb körnek. Mehetnek haza, és akkor esetleg, talán mégis túlélheti ezt a bevetést. Kétségbeesett elhatározás volt, de tennie kellett valamit. Csak nem halhat meg úgy, hogy meg sem próbál küzdeni az életéért.

Val egy pillanatra elvette a kezét a gombról, igazítani akart a Norden célzókészüléken. A gomb vagy három-

negyed méternyire volt Philtől. Val éppen hátat fordított. Philnek csak előre kellett hajolnia, rátenni az ujját a gombra, és megnyomni. Mire Val rádöbbenhetne, mi is történt, késő. Phil tudta, hogy ezért haditörvényszék jár, de a halálnál az is jobb.

A gomb felé nyúlt. A szeme sarkából meglátta, hogy Val visszafordul. Phil ujjá már ott volt a gombon, épp nyomta volna, amikor Val vasmarka megragadta. Le akarta tépni Phil ujját a gombról. Phil pedig minden erejével azon volt, hogy megnyomja. Korábban nem egyszer előfordult, hogy filléres alapon szkandereztek, de most a küzdelem életre-halálra ment.

Phil nekivetette a vállát Valének, hogy kibillentse, de Val meg sem rezzent. Phil vesztette el az egyensúlyát. Val megragadta Phil jobb mutatóujját, és hajlítani kezdte, amennyire csak bírta. A fájdalomtól Philnek elállt a lélegzete. Még egy pillanat, és eltörik az ujjá.

Belefejtelt Val fejébe. Rémisztő roppanás hallatszott, Val elképedve hátratántorodott, elengedte Phil kezét. A gomb szabad! Phil megint odanyúlt, de mielőtt megnyomhatta volna, Val állon vágta. Val erős volt, sokat edzett – tiszteletre méltó horgokat osztott.

Phil nekiesett az asztalkájának, a fejében mintha gong kondult volna. Val villámgyorsan rákattintotta a bombakioldógombra a biztonsági sapkát, és bezárta a bombatérnyílást.

Leült a csapószékére, zihálva szedte a levegőt. A gép fordulóba dől. Megkezdték az újabb kört.

Phil megkapaszkodott az asztalkában. Egész testében remegett. Elszúrta. Ha eddig netán lett volna valami kétsége afelől, hogy meg kell halnia, most ez a kétség megszűnt. Tudta, egyetlen lehetősége maradt: bele kell nyugodnia a ténybe, hogy meghal, és a hátralevő kevés idejében a tőle telhető legjobbat kell nyújtania. Leült ő is. Megint rátört az iszonyú fejfájás.

Egy perccel azután, hogy elkezdtek a fordulót, Dennis szava hangzott fel az egymásköztiből:

– Öt percre van szükségünk, hogy újra elkezdhessük az IP-től. Navigátor, helyzetjelentést kérek.

Phil alig kapott levegőt. Rettenetes iramban vert a szíve, és jeges szorítást érzett a mellkasában. *Lehet, hogy most rögtön halok meg*, villant föl benne. *Jó, legyünk már túl rajta.*

– Navigátor, hallasz? – Dennis hangja csattant. Val a navigátor felé fordult, és ránézett. Phil válla előreroskadt, kezét szorosan összekulcsolta, úgy ült ott a székén, mint egy rakás szerencsétlenség. Val úgy érezte, min-dennek ő az oka. Nem lett volna szabad Phil állapotát eltitkolnia, fedeznie a fiút. Meg kellett volna mondania Dennisnek, hogy Phil nem hadra fogható. Dennis pedig szerzett volna a bevetéshez egy másik navigátort. Phil-nek nincs már keresnivalója a levegőben. Phil kikészült.

– Navigátor! – Dennis harmadszor szólította, és úgy tetszett, Phil ocsúdni kezd transzszerű állapotából.

– Igenis, uram, rajta vagyok, hogy meghatározzam – mondta, az asztalka felé fordult, és a térképekre meredt. Vonalak, ábrák homályos, távoli összevisszasága. Még arra sem emlékezett, milyen várost is akartak bombázni. Aztán meglátta a Bréma köré húzott kört, és egyszeriben világos lett ismét minden. Kitisztult a látása. Nekifogott, hogy meghatározza a helyzetüket.

– Figyelem, mindenki – hallatszott Dennis hangja az egymásköztiből. – Tisztában vagyok vele, hogy egyetlen vágyuk ledobni a bombákat, és eltűnni innen. De ott lenn nemcsak katonák vannak, közvetlenül a gyár mellett ott egy iskola, és ha nem találunk pontosan a cél közepébe, halomra gyilkolunk egy csomó ártatlan embert.

– Nácikat – vágott közbe Luke. – És akkor mi van?

– Kuss, Luke!

Ezt a hangot még soha nem hallották Dennistől. Beletelt legalább egy percbe, mire a parancsnok folytatta. A hangja megint nyugodtan, eltökélten csengett. Többé senki sem szólt közbe.

– Semmivel sincs több kedvem körberöpködni, mint maguknak. De bennünket azért küldtek ide, hogy széttúzzunk egy gyárat, és ha mi nem tesszük meg, valaki másnak kell idejönnie és széttúznia helyettünk. Senki sem ígért fáklyásmenetet. A kötelességünket tesszük. És ez a mi kötelességünk, senki másé.

Hátul, a faroklövész kuckójában Clay tekintete a jeges szélvédőre esett, az esélyre, amit fölkarcolt: 3 az 1-hez. Múlt idő, gondolta. Lekaparásztta a feliratot. Itt már nem maradt esély. Bezárt a kaszinó.

Az egymásköztiben Dennis magas, kisfiús hangja folytatta.

Ha ezt tisztességesen megcsináljuk – mondta – életünk végéig büszkék lehetünk rá. Higgyék el, csak ezt szeretném.

Egy nagy szart, gondolta Luke, Dennis élvezi a dolgot. Ha rajta múlna, egyfolytában keringőzne velünk, mint valami eszelős a körhintán. Ez élete nagy pillanata, húzza hát, amíg csak lehet.

– Akkor hát folytassuk a munkát. Legyenek résen, jelentsék a vadászokat, amint megpillantják őket.

Miután Dennis befejezte, nagy lett a csend. Csak a repeszek kopogtak szüntelenül a borításon. Tudta mindenki, mi vár rájuk: igazi rémálom, légelhárító gránátok és vadászgépek pokla. Egy rárepülést megismételni olyasmi, mintha az ember orosz ruletten nyerne, és utána belevágna egy újabb játszmába, hogy lássa, hű-e hozzá a szerencse. Egyszerűen örülség.

De hát Dennis a parancsnok, és ha ő úgy véli, képesek megcsinálni, talán tényleg képesek rá. Nincs választásuk. A gép már kijött a fordulóból, egyenesen repültek

vissza, az IP felé. Hirtelen egész századnyi vadászgép tűnt fel jobbra fölöttük.

– Banditák, három óra, fönt!

Virge megperdült, hogy szembe kapja őket. Eugene három óra irányba rántotta a géppuskát. A náciak szemlátomást eltökélték magukat, hogy lelövik a *Belle*-t, mert belerepültek a saját légelhárító tüzükebe, még azt is kockáztatták, hogy eltalálják őket a saját tüzeik. A *Memphis Belle* személyzete ebben a pillanatban úgy érezte, annyira védtelen, akár a céllövölde fekete célköre a lövészversenyen.

– Mumus, tíz, fönt!

– Két Messzer nyolc órából!

– Nem szeretek vezérgép lenni – siránkozott Rascal.

– Ja, mi vagyunk a szar, ránk gyűlnek a legyek – ez Clay volt.

Ettől a támadástól féltek egyfolytában azóta, hogy a *Belle* lett a vezérgép. Ahová néztek, vadászok villantak; ahol épp nem volt vadász, nyíltak a halálos, fekete füstpamacsok. A bombázó borításán szünet nélkül, őrjítően kopogott a repeszcső.

– Itt jönnek, itt vannak! – sívította Virge, és nem tudta, a három órából, fönről rájuk zuhanó századot vagy a nyolc órából támadó mumust löje-e. A század mellett döntött, de ahogy tüzet nyitott rájuk, érezte, hogy a mumus pontosan mögéje kerül, és szét fogja lőni a fejét. Mit sem tehet ellene.

A pilótafülkében Luke ideges türelmetlenséggel figyelte az eseményeket. *Csak lenne egy géppuskám, gondolta, megmutatnám a rohadt nácioknak! Miszlikbe lőném őket.* Marka egy képzeletbeli géppuskaagyra szorult.

– Bandita, tizenkét órában, fönt! – jelentette Virge, hangja remegett az izgalomtól. – Pilótafülke! Rátok támad!

Luke látta az egyenesen feléje száguldó vadászt. Pontosan az arcába célzott.

– Köpjem le, vagy mi? – kiáltotta tehetetlenségében őriöngve, és összehúzta magát. A vadász hajszállal a fejük felett száguldott el. Virge utánarántotta a géppuskáját, de nem találta el. A pilótafülke belerázkódott a géppuskaropogásba. Dennis szorosan markolta a kormányt, pontosan, egyenletes sebességgel tartotta az irányt. A szeme sem rezdült.

Alighogy a Messzer elvillant, Luke felegyenesedett az ülésen. Képtelen volt tovább várni. Claynek be kell váltania az ígéretét, hogy odaengedi a farokgéppuskához. Most vagy soha.

– Faroklövész, hogy boldogulsz ott hátul? – kérdezte.

– Egész jól, hadnagy – Clay tájszólása most is egykedvűen csengett, bár ahhoz túlságosan dúlt a harc a német vadászok ellen, hogy dalra fakadjon.

– Nincs szüksége segítségre? – kérdezte Luke.

– Szólok, ha kell – Clay nem értette a célzást. – De most még... – a mondat közepén elnémult. *Az istenit, teljesen megfélekeztem az egyezségünkről*, jutott eszébe. Most ugyan épp marha forró a helyzet, nyüzsögnek a vadászok, akár a moszkítók egy louisianai horgásztanyán. De Claynek már görcsölt a lába a szűk kuckóban, és majd beszakadt a háta a géppuskák rúgásaitól. Nem is rossz ötlet egy kis szünet.

– Persze, hadnagy – váltott hát, és próbálta azt a benyomást kelteni, hogy egyszerűen csak meggondolta magát –, *tényleg* elkelné egy kis segítség.

A fenébe, gondolta Luke, *ebből csak a hülye nem jön rá. Hogy lehet ennyire mafla?*

– Baj van, faroklövész? – kérdezte Dennis.

– Erősen fogy a lőszer – felelte Clay, és Luke máris kikötötte magát, lekapcsolta magáról az oxigén és az egymásközi vezetékeit.

- Megyek, ellátom-mondta.
- Nincs más? Jobb lövész, bal lövész? Nem tudnak Claynek segíteni? – kérdezte Dennis.
- Vadászok mindenfelé, parancsnok – felelte Jack.
- Én vagyok az egyetlen, akinek semmi dolga – mondta Luke gyorsan, mert nagyon félt, hogy mire eljut a farokba, eltűnnek a vadászgépek.
- Na jó-egyezett bele Dennis vonakodva. –De siess! Szükségem van rád itt.

Nem kellett kétszer mondania. Luke felpattant az üléséből, elrohant a fölülről rájuk csapó vadászokat sorozó Virge mellett, át a bombatéren és tovább hátra, a farokba.

Elöl az orrban Val a bombacélzó-készülékkel készült a második rárepülésre. Mindjárt itt az IP. Aggódott a füstfüggöny miatt. Azon töprengett, ha most nem lesz jobb a látás a talajon, vajon nekivág-e Dennis harmadszor is.

Valaki a vállára tette a kezét. Felpillantott. Phil volt, olyan tekintettel nézett Valre, mint egy elkódorgott kölyökkutya. *Most meg mi baja?* hördült fel magában Val. *Tegyem tisztába?*

– Val, rémesen sajnálom... – Phil dadogott. – Tudod, az, hogy le akartam dobni a bombákat. Én csak... – megrázta a fejét, mint aki maga sem érti magát. – Azt hiszem, egy kicsit bediliztem. Nem tudom, mi van velem.

– Gyáva féreg vagy, az van veled – mondta Val, és keményen Phil szemébe nézett. Fakókék a szeme. Ezen a bevetésen mintha még inkább kifakult volna. – Rohadt, gyáva féreg vagy, és ha megint a földön leszünk, meggyűlik a bajod. Most pedig hagyj békén, dolgom van!

Val visszafordult, és a célzókészüléknek szentelte minden figyelmét. Olyan dühvel hajolt rá, hogy bele-

verte a szemét a nézőkeperembe, szépen meg fog feketedni. Újabb rossz pont Phil feketelistáján.

Amit mondott és ahogyan viselkedett Val, az szíven találta Philt. Valnek igaza lehet, ha dühös rá, mert megpróbálta megnyomni a bombakioldógombot, de nagyon szerette volna, ha Val megérti, min megy ő keresztül. Val egyszerűen nem hiszi el, hogy ő, Phil, meg fog halni, hiába mondogatja neki.

Ha ott lesz a lyuk a fejemben, akkor majd talán elhiszi, gondolta Phil keserűen, *vagy ha égő ernyővel hullok majd alá a tízezer méteres mélységbe.* Elgondolkozott rajta, hogy amikor majd zuhan, meg fogja-e bánni Val, hogy rohadt, gyáva féregnek nevezte, vagy csak azt kiáltja utána: úgy kell neked!

Körülnézett az égen. Éppen fölöttük négy vadászgép nyomta, pontosan rájuk. *Talán épp ők kapnak el,* villant át Phil agyán. Most már, hogy belenyugodott, meg fog halni, furcsa módon nyugodtan, sőt valamiféle kíváncsisággal foglalkozott a gondolattal, mintha nem is róla, hanem valaki másról lenne szó. A vadászok lőtávolsba értek, Phil megmarkolta a géppuskát. Végül is meghalhat harcolva is. Tüzet nyitott.

Ropogtak a géppuskák a gépen mindenfelé, az orrban, a felső toronyban, a rádiósfülkében, a törzsben kétoldalt és a gömbtoronyban is. Ha a németek bírják szusszal, a *Huzatos város*, a *Mama kedvencei* meg a *C Kupa* sorsára jut a *Belle* is. Idő kérdése csupán.

Az egymásköztiből szünet nélkül harsogtak a jelentések.

- Vigyázz, Jack! Messzer kilenc órából támad!
- Fogadom.
- Egy másik, háromból, fönt! Rádiós, hallod?
- Ja. Kösz, Virge.

A szűk faroklövész-kuckóban egyetlen ember fért csak el, ezért amikor Luke odaért, megveregette Clay

vállát, és helyet cseréltek. Luke mohón térdelt a hatalmas, 50 milliméteres, duplacsövű géppuskához, Clay a másodpilóta válla fölött figyelt.

Abban a pillanatban, amikor rátette a kezét az átforrósodott géppuskára, Luke olyan izgalmat érzett, mint életében még soha. Mintha kilenc hónapi impotencia után egyszer csak visszanyerte volna a férfiasságát. *Gyertek, madárkáim, gyertek csak*, kiáltotta gondolatban a vadászoktól hemzsegő égre. *Egyikőtökön már ott a cédula: Luke-é!*

Vagy két éve, nyáron Luke elvitte a barátnőjét Del Marban egy búcsúba. A céllövöldében annyi kitömött állatot nyert, hogy a lány egyből az övé lett, a kocsis hátsó ülésén, még ott a parkolóban. Ebből a tapasztalatból kiindulva Luke-nak semmi kétsége nem volt afelől, hogy leszedi a maga vadászát. A baj csak az volt, hogy a németek minden oldalról támadták a bombázót, csak épp a farka felől nem.

– Messzer háromból támad. Fordulj, Rascal, fordulj!

– Kösz, Gene.

– Azt hiszem, eltaláltam azt, ott tíz órában, aki füstöl.

Látta valaki? Virge?

– Sajnos, nem, Jack.

Az összes többi lövésznek ideje sem jutott rá, hogy jelentsen, Luke elé meg még lőtávolságba sem került egyetlen német sem.

– Mi lesz már? – kérdezte aggódva. Sietnie kell. Ha túlságosan soká elmarad a pilótafülkéből, Dennis gyanút fog.

– Faroklövész, látod a banditát hét órában, lent? Nekem messze van. A tiéd, Clay! – Rascal hangja, és Pontosan ez volt az, amire Luke várt.

Apró, fekete pont tűnt fel alattuk, jött fölfelé a köteléken áttörve, a Repülő Erődök vadul lőtték, de egyre csak nőtt. Luke akkor sem érzett ekkora izgalmat,

amikor a szüzességét elvesztette. A géppuska csövét pontosan a Messzerre irányította, és várt.

Nehogy túl korán lőj, intette magát. Cselezd ki, hadd higgye, hogy a fegyvered beszorult. Akkor még közelebb merészkedik, te meg kényelmesen leszedheted. Az elmúlt kilenc hónap alatt Luke rengeteg trükköt tanult a lövészek beszámolóiból.

A vadász emelkedett. Luke már látta magát a lagúna tengerparti fővényén, amint két tátott szájú leányzónak mesél a napról, amikor lelőtte a náci vadászt.

A német vagy négyszáz méterre lehetett. Luke löni kezdett. A csontjaiban érezte a géppuska rázkódását, a csövekből hosszú tűzcsíkok vágódtak ki. Óriási érzés. Ezért érdemes volt ennyit várni.

Luke egy pillanatra sem hagyta abba a tüzelést, a vadászpilóta jobbra-balra döntögetve a gépét húzott fel a bombázó farka mellett. Luke látta, hogy tépik fel a lövedékei az oldalát, csapódnak a ráfestett fekete keresztbe meg a horogkeresztbe a farkán. Eltalálta, de a vadászgép csak emelkedett tovább.

Luke megállás nélkül sorozta, a Messerschmitt csak úgy nyelte a golyókat, de még mindig repült. Luke nem akart hinni a szemének. Utánaeresztett még egy sorozatot, de hiába, úgy látszott, a német elvitte az irháját. Nem igazság. Ez a rohadt náci az övé, senki sem vitathatja el tőle, és most meglép! Luke már nyitotta a száját, hogy kacsaringósat káromkodjon.

De benne ragadt a szitok. A Messzer egyszerűen megállt a levegőben, mintha a pilóta rálépett volna valamilyen fékre. Egy pillanatig mozdulatlanul függött a *Belle* farka fölött. Aztán a hasából barnás-feketés füst kezdett szivárogni. Luke még soha nem látott ilyen szépet. A vadászgép orra lassan lebillent, a gép a bombázótól balra zuhanni kezdett.

– Lelőttem! – ordította Luke. – Lelőttem! Láttad? – kérdezte Clayt. – Clay, hitelesítsd! Hitelesítet, ugye?

Tulajdonképpen nem volt csúnya látvány, sőt kifejezetten kecses volt az ív, amelyben a vadászgép belevágódott az *Anyámért, hazámért*-ba. Bal szárnya úgy szelte le az *Anyámért, hazámért* farkát, ahogy az éles bicska kettévágja az almát. A farokrész teljes egészében levált. Luke látta, ahogy a faroklövész megpróbál kijutni. A következő pillanatban a Messerschmitt imbolyogva, csúszkálva hullani kezdett, akár a falevél, és vele hullott az *Anyámért, hazámért* farka, benne a faroklövésszel.

– Neeem!-üvöltött föl Luke.

– A mazsolák! – ordította Rascal. – Elkapta a mazsolákat!

Az *Anyámért, hazámért* megbillent, és a farok helyén tátongó lyukon két ember gurult ki belőle. Lobbantak az ernyőik. Valószínűleg az oldalsó lövészek. Luke kétségbeesetten kutatta, nyílt-e másfelé is ejtőernyő, de csak ezt a kettőt tudta felfedezni.

A hatalmas bombázógép egy pillanatig óriás kereszt-ként függött a levegőben. Aztán zuhanni kezdett.

Luke dermedt rémülettel nézett utána. Ez nem lehet igaz, ilyesmi nem történhet meg pont vele. Talán a pilóta képes kivenni a zuhanásból, gondolta kétségbeesve. Ami farok nélkül persze lehetetlen. A csonka bombázógép dugóhúzóba pördült. Pörgött, pörgött lefelé, Németország földje felé.

Ahogy Danny meghallotta, mit kiált Rascal, hogy elkapták a mazsolákat, elengedte a géppuskát, megpördült a székén az asztalához, és hívni kezdte a sérült gépet.

– *Anyámért, hazámért*, vétel! – süvöltötte a rádióba, akarta mondani, hogy ugorjának ki. Ha a gép dugóba pördül, a csapda bezárul, a centrifugális erő vasökle szorítja majd őket a gép falához.

De elkésett. *Az Anyámért, hazámért* már pörögve zuhant. Nagyon gyorsan pörgött. Mint egy hatalmas, zöld nyíl, amely villámgyorsan száguld, egyenesen a cél felé.

– *Anyámért, hazámért*, vétel! – ordította Danny újra. Elfordított egy kapcsolót, és feszülten figyelt, remélte, hogy fogni tudja a mazsola rádiós adását.

Az első hang, amely megütötte a fülét, csaknem sikoltó ima volt.

– Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved... – Fiatalember hangja volt, éles, magas, áthatolt minden légköri zörejen. – Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod...

Aztán Danny azt hallotta, hogy valaki az édesanyját hívja.

– Mama, mama! – egyre újra. – Mama, segíts!

Az óriási bombázógép csapdává lett a számukra. Az életből már csak másodpercek maradtak.

– Szedjenek ki! Szedjen ki valaki innen! – üvöltötte egy hang. Egy másik a fékszárnyakról mondott valamit, Danny nem tudta tisztán kivenni. Biztosan az a jóképű gyerek, akivel tegnap este a bulin beszélgettek. A mazsola pilóta megpróbál úrrá lenni a gépen. Noha nyilvánvalóan semmi értelme, utasításokat ad a másodpilótának. Teszi a kötelességét.

Aztán Danny újabb hangot hallott, ismerőst, azt kiáltotta:

– Mayday, Mayday! – Ez a barátja, a mazsola rádiós, a nemzetközi repülési vészjelzést ismételteti.

Danny újra belekialtott a rádióba:

– Kifelé! Ugorjatok! – De a mazsola nem hallotta.

– SOS, Mayday – mondta egyre csak. – Mayday! Mayday! – Danny most rettenetesen megbánta, hogy úgy leszúrta a mazsolát, amikor az korábban a rádión hívta.

Aztán egyszer csak csend lett. Se ima, se segély kiáltás, se sikoly, se Mayday többé. Síri csend. Bevégeztették.

Luke látta, amint az *Anyámért, hazámért* becsapódott. Ott lenn már aprónak látszott, és az egész villámgyorsan játszódott le. Vakító villanás, némi fekete füst – ennyi.

Megpróbálta elképzelni a látványt ott lenn a földön – a szétzúzódt géproncsokat, a mazsolák tetemeit szerkesztét, már ami maradt belőlük. Ha a lángok kilobbantak, és a füst eloszlott, kíváncsiak gyűlnek a roncs köré. Szinte látta, ahogy a mazsolákról lerángatják a hajózciszrát, és kikutatják a zsebeiket.

– Hány ernyőt láttak? – kérdezte Dennis az egymás közöttiben.

– Én kettőt – felelte Eugene.

– Ja, én is – mondta Rascal.

Luke képtelen volt megmozdulni. A lába, az egész teste mintha megbénult volna. Meghalni, csak meghalni. Egyedül lenni, mindenkitől távol, egy csendes helyen, ahol végig lehet gondolni, meg lehet próbálni megérteni, mi is történt. Csak nem itt lenni, ebben a repülőgépben, egy perccel sem tovább.

Clay, látván, hogy Luke nem mozdul, megragadta a másodpilóta hajózózekéjének a gallérját, és felrángatta Luke-ot. Félrelökte, a géppuskához térdelt, és tüzelni kezdett. Egy bombázót elvesztettek, de attól még tombol a harc tovább.

Luke botorkálva indult vissza a gép orra felé, tudta, hogy mostanra Dennis már hiányolja. De csak a farokkeréktérig jutott, ott meg kellett állnia. Úgy érezte, elájul. Megtámaszkodott kétoldalt, a gép falán. Hányinger fogta el.

Tegnap, a mulatságon szemügyre vette a mazsola személyzetet. A legidősebb sem lehetett több tizenki-

lenc-hús évesnél. Láta, amint Danny a szögletes állú fiúval beszélgetett, a gyerekről azt is nehéz volt feltételezni, hogy már borotválkozik. A mazsola pilóta a húszas éveinek az elején járhatott. Ez volt az első bevetésük. Még csak le sem dobhatták a bombáikat.

Dehogyan akarta Luke megölni őket. Csak az volt a vágya, hogy leszedjen egy náci vadászt. Nem az ő hibája, hogy a vadászgép *az Anyámért, hazámért*-ra zuhant. Szerencsétlen baleset, előfordulhat ilyen akármelyik lövéssel. Megtörtént már nemegyszer, és meg is fog még történni. A végzet akarta így. Egy lövész pedig nem ura a végzetnek.

Csak hogy *Luke* nem lövész. Másodpilóta, a másodpilóta kötelemi közé viszont nem tartozik, hogy géppuskát kezeljen. Meg van a jó oka, miért nincs fegyvere a másodpilótának: minden pillanatban készen kell állnia arra, hogy átvegye a parancsnoktól a repülőgép vezetését. Létfontosságú feladatkört tölt be a másodpilóta, nagy gyakorlatot, érett egyéniséget követel ez a feladat, ám *Luke*-nak ez nem volt elég.

Trófeára vágytam, gondolta, arra, hogy legyen, amivel dicsekedhetek. Most aztán megkaptam, hurcolhatom életem végéig. Megöltem nyolc embert.

Nem tudta volna megmondani, mikor sírt utoljára. Most érezte, könnyes a szeme. Minden erejével próbálta a sírást visszafojtani. Akármilyen borzasztóan érzi magát, akármennyire szeretne is meghalni, nem engedheti el magát. Ha most összeomlik, az mindenkinek csak rossz.

Rettenetes hibát követett el, de a hibát már nincs mód helyrehozni. Itt, a *Belle* fedélzetén még van viszont kilenc ember, akiknek a sorsa függhet attól, hogy ő hogyan látja el a feladatát. Ha helytáll, az ő életüket talán sikerül megmenteni, és ezzel esetleg jóvá tehet valami keveset abból, amit elkövetett.

Összeszedte magát, és minden erejét megfeszítve elindult vissza, a pilótafülkébe. Keményen megfogadta, soha többé nem mond ellent Dennisnek, hang nélkül teljesíti a parancsait, és mindent elkövet, hogy segítsen a parancsnoknak a gépet épségben hazavinni.

– Parancsnok, megkezdjük a rárepülést – mondta Val ajz orrban, alighogy Luke beült a jobb pilótaülésbe, és összekapcsolta az oxigén meg az egymásközi vezetékeit.

– Oké, bombázótiszt – felelte Dennis. – Átadtam..

– Értettem.

Dennis átkapcsolt a robotpilótára. A műszerfalon hunyorogni kezdett a kis vörös fény.

– Luke, ha ledobtuk a bombákat, és visszafordulunk a gyülekezési pont felé, megpróbálom kidriblizni a légelhárítást, van néhány ötletem. Lehet, hogy be kell segítened.

– Ahogy akarsz, Dennis – felelte Luke, aztán még hozzátette: – Te mindig tudod, mit csinálsz.

Dennis meglepődött. Az egész elmúlt kilenc hónap alatt valahányszor csak kiadott egy parancsnót, Lukének mindannyiszor volt valamilyen megjegyzése rá, vagy grimaszokat vágott, esetleg gyermeketeg szemtelenséggel gáncsokodott. Luke nem is csinált titkot belőle, ha úgy érzi, kiváló repülőgép-vezetői tudása parlagon hever. Hogy most hirtelen vita nélkül fogadja a parancsot, már az is mellbevágó, de hogy még egy elismeréssel is megtoldja? Dennis egészen meghatódott.

Előbb-utóbb meg kell majd köszönnöm neki, hogy a másodpilótám volt, gondolta. Nem valami könnyű ember, de tényleg jól repül, és szerencsésnek tartom magam, hogy ő ül itt mellettem a balülésben. Tulajdonképpen soha nem mondtam meg neki, milyen jól csinálja a dolgát. Valószínűleg fogalma sincs, milyen jó véleményem van róla.

Az orrban Val le nem vette a szemét a bombacélzó-készülekről, feszülten figyelte a célt. A füstfüggöny ugyanolyan sűrű volt, mint korábban, sőt talán még sűrűbb. Egy-két épületet ki tud venni, és ott a folyókanyar is, de semmi több. Minden mást elborított az átláthatatlan füst.

– Bombázótiszt, látod a célt? Mi a helyzet?

– Szar.

Val felkattantotta a biztosítósapkát, és rátette az ujját a bombakioldógombra. Gyors pillantást vetett Philre, nem jut-e eszébe megint odakapkodni, de a navigátort teljesen lefoglalta a géppuska. Úgy látszott, azt sem vette észre, hogy megint rárepülésben vannak.

Val még egyszer megnézte a célt, aztán jelentett.

– Parancsnok, még mindig nem látok semmit!

Dennis rátette az ujját a robotpilóta-kapcsolóra. Várta, hogy Luke fölhördül, de a másodpilóta meg sem mukkant. Dennisnek fogalma sem volt, mit tegyen, ha a cél nem tisztul fel. Ha kiadja a parancsot egy harmadik körre, akár lázadással is számolhat.

Kergették egymást a fejében a gondolatok. *Hol van az a pont, amikor az ember úgy dönt, megtette, ami tőle tellett, elég volt? Az ő életük, azoké az idegeneké ott lent a földön fontosabb lehet-e a saját embereim életénél? Képtelen lennék azzal a tudattal élni, hogy iskolákat, kórházakat bombáztunk, igen, de ugyan mennyivel lenne elviselhetőbb az a tudat, hogy elvesztettem akár csak egyetlen emberemet is?*

A bombázógép körül változatlanul ott cikáztak a vadászok. Az egymásköztiben szüntelenül harsogtak a jelentések. A lövészek kitűnő összhangban, összeszokott csapatként tüzeltek.

– Bandita támad tizenkét órából, szintben. Pont az orrunknak.

– Rajta vagytok.

– Mi van azzal ott, két órában?

– Lövöm.

– Oké, Phil, csak hogy tudjam.

– Mumus öt órában, lent, Clay!

„Jöjj, várlak, bánatos bébi” – dalolta a faroklövész.

– Parancsnok – Val hangja a feszültségtől rekedtesen jssengett –, pont a cél fölött vagyunk. Tennem kell valamit. Mit akarsz, mit tegyek?

Dennis ujja ott remegett a robotpilóta-kapcsolón. Adjon parancsot Valnek, hogy nyomja meg a gombot, vagy indítsa a köteléket újabb körre? Dennis megszokta, hogy gyorsan döntsön és sose bánja meg a döntéseit, de ez egyszer szinte megbénult. Ujja erősebben simult a robotkapcsolóra, de még mindig nem nyomta meg. A kis vörös fény a műszerfalon nem is hunyorgott, kihívóan kacsintgatott.

Val Dennis parancsára várt. A hajszálkereztek pontos derékszögben metszették egymást. A Norden-készülék azt jelezte, hogy rajta vannak a célponton. Két-három másodperc, és elhagyják. A füstfüggöny sűrűbb, mint valaha. Semmit sem látni.

De most már igen! Val pislogni kezdett. Olyan hosszú ideig meredt szemrebbenés nélkül a műszerbe, hogy túlerőltetett szeme szinte kiszáradt. Nem képzelődik? Hunyorgott.

A célpont tiszta volt. A füst oszladozott. Áttűnt rajta az épületek teteje, néhány fakorona. A hajszálkereztek metszéspontja pontosan egy szürke négyszögletes épületen állt.

Val lelki szemei elé bevillant egy fénykép, a célpont fotója, amelyet reggel az eligazításon kivetítettek. A Parancsnokhelyettes mutatópalcájának vége egy lapos tetejű, szürke, szögletes épületen nyugodott. Val a hangot is hallotta: „Ez a célunk, pontosan itt. Négyszög-

letes épület, nincs ilyen a környéken, el se lehet tévesztetni.”

A Focke-Wulf repülőgépgyár. Olyan pontosan ült Val célzókészülékének kellős közepén, hogy a bombázótisztnek szinte nem akaródzott megnyomni a bombakioldógombot, nyújtani akarta a pillanatot, kicsit élvezni még. Az összes bevetésük legszebb bombázóhelyzete volt, ahogyan a nagykönyvben meg van írva, és Val szerette volna megállítani az időt. Huszonhárom éves élete fénypontját! Hogyne szerette volna tartóztatni a pillanatot, csak még egy kicsit,

– Ez az! Ez az! – kiáltotta ujjongva. – Bombák kint! A kellős közepibe! – És bár egyáltalán nem szívesen, de rácsapott a kioldógombra.

A bombák hullani kezdtek a bombatérből. Val előre-hajolt a célzókészülék fölött, és figyelte, ahogyan estek. Lebegtek lefelé, mint akinek nem sietős. Roppant magabiztosaknak látszottak. Az apró tüskekerekek a bombák végén kezdtek kitekeredni. Ha teljesen kicsavarodtak, leesnek a bombák, és be vannak élesítve.

Alighogy az első kétszázötven kilós kipottyant a *Belle* hasából, az osztály megmaradt húsz gépének bombázótisztjei is megnyomták a bombakioldógombot. Ormótlan, olajzöld óriás tojások potyogtak mindenfelé a kötelék alatt.

Örökkévalóságnak tetszett, de amikor az első bombák végre becsapódtak, Val jól látta, hogy repül a levegőbe a négyszögletes, lapos tetejű szürke épület. A bombázótiszt nem tört ki örömujjongásban. Hallgatott. Furcsa szomorúságot érzett. Nem értette pontosan, de valami olyasmi motoszkált a fejében, hogy az embereknek nem kellene arra vesztegetniük az idejüket, hogy bombákat hajigálnak egymásra. Jobb dolgokkal is múlathatnák az időt.

Eszébe jutott, hány élet és mennyi energia vész kárba ebben a háborúban. Rossz érzés fogta el, szorongó üresség. Örült, hogy telibe találta a gyárat, de ebben az örömben az is benne volt, milyen jó, hogy nem kell ilyen-tennie többé. Belefáradt a rombolásba. Most már építeni kellene valamit.

A célpont pokoli tüztengerré vált, szürke füstoszlopok gomolyogtak az égre, a bombák pedig még egyre hulltak. Olyan zsebkendőnyi területre, hogy úgy látszott, egymás hegyibe csapódnak.

Danny feladata volt ellenőrizni, hogy valamennyi bomba valóban kikerült a gépből. Otthagyta a géppuskát, és átbújt a bombatérbe. Megesett, hogy egy-egy bomba fennakadt az állványán. Velük is megtörtént két hónapja, amikor Bresztet bombázták. Akkor Dannynek a bombát szabályosan ki kellett rugdosnia a nyíláson. Közben megcsúszott, és hajszál híján maga is kiesett.

Most minden bomba kihullt. A bombatérben csak az automatikus fényképezőgép kattogott, sorozatképeket vett fel a célpontról.

Danny lenézett. Odalent elszabadult a pokol. Ahogy egy-egy bomba becsapódott, vakító villanást látott, mint amikor gyufa lobban. Danny beleborzadt a látvány különös szépségébe. Vajon milyen lehet az, amikor az ember szülővárosát bombázzák? Megpróbálta elképzelni, amint Philadelphiára hull bombazápor, de egyszerűen nem ment.

I A terhétől megszabadult bombázógép mintha megkönnyebbült volna. A pilótafülkében ülő Dennis mindenestre valóban. A gyártelep megsemmisült, az iskola és a kórház épen maradt. Ez volt a parancsnok első és legfontosabb célja. Most eltökélten hozzálát a másodikhoz: villámsebesen eltűnni innen, épen hazajutni, és lehajtani egy korsó hideg sört.

Jobb fordulóba döntötte a *Belle*-t, gyorsan maradt el mögöttük a lángoló gyártelep. Most irány a gyülekezési pont, összeállnak az osztály megmaradt gépei kötelékbe megint, és nyomás haza.

– Oké, fiúk – szólt bele az egymásköztibe –, megtettük, amivel Uncle Samnek tartoztunk. Mostantól már a magunk bőréért repülünk.

1943. május 17., 14 óra 35 perc

De még korántsem voltak túl rajta. Még el kellett jutni haza, és a repülésnek ez a hazafelé tartó szakasza minden bevetés legkeményebb része. Amíg tele voltak bombával, a Luftwaffe kicsit óvatosabban bánt a B-17-esekkel, de ilyenkor, amikor már ledobták bombaterhüket, a nácik vad dühvel estek a köteléknek. Ilyenkor már nem a hazájukat védték, hanem meg akarták bosszulni a pusztítást.

Így aztán az ég hirtelen tele lett vadászgépekkel, és újra kitört a kegyetlen harc. A semmiből bukkantak elő, kétszer annyian lettek, mint korábban, és közelebb merészkedtek, mint eddig bármikor. Géppuskák, gép-ágyúk köpték a tüzet a *Belle* körül mindenütt. Nyomjelző lövedékek villantak, sűrűn berácsozták a levegőt. A lövészek egymás szavába vágtak az egymásköztiben.

- Két dög négy órában, lent!
- Kettő meg háromban, fönt.
- Azokat mondom!
- Kettő három órában és kettő négyben!
- Jesszus, ez egy egész népgyűlés!
- Egy másik zuhan ránk kilenc óra irányában! – ordította Jack. – Gömbtorony, figyelj!

Ahogy meghallotta Jacket, Rascal máris rántotta a kezelőkart, hogy nyolc óra irányba fordítsa a gömböt. De semmi. A gömb meg sem moccant. Rascal nagyot

rántott megint a karon. A gömb nem mozdult. Beszorult.

Ez csak egy rémálom lehet, gondolta Rascal. Voltak en nyomasztó álmái, amikor átjött Angliába. Olyan valószínűek voltak, hogy Rascal nemegyszer sikítva ébredt. Hanem ez most valóság, és rémesebb minden rémálomnál. A bandita itt van a nyakán!

– Beragadtam! Virge! Segíts! – Rascal teli tüdőből ordított. Hátrapillantott, ott volt a német. Feléje száguldott, és lőtte. – Pont nekem tart! Virge! Virge!

Teljes erejéből rángatta a karokat. Ez eddig mindig bevált – végül is ki tudta mozdítani a gömböt –, de most semmi. Ide-oda lendítette a testét – az sem segített. Rascal tudta, a német pilóta látja, hogy a gömb beszorult, jöhet nyugodtan egészen közel, és köpheti rá az ólmot mind a négy csövéből.

– Virge, csinálj valamit! Segíts!

A szentségít, nem megmondtam annak a hülye Virgónak, hogy baj van a gömbbel. Nem hitt nekem a béna. Most meg máris hulla vagyok, és ő az oka. Aztán már csak egyetlen mondat visszhangzott Rascal fejében: nem igazság, nem igazság, nem igazság.

Amikor a gömb szétrobbant, úgy megrázta a gépet, hogy Eugene elvágódott, Clay-ben meg bennrekedt a nóta.

– Mi a fene volt ez? – kérdezte Luke, de nem volt biztos benne, hogy tényleg meg akarja tudni.

– Jelentkezzenek! – csattant Dennis parancsa, és a személyzet azonnal rákezde.

– Farok.

– Jobb lövés.

– Bal lövés.

Szünet. Rascal következett volna, de Rascal nem jelentkezett. Pimasz takonypóc és mocskos szájú hetvenkedő ugyan, de mindig rögvest jelentkezik. Pillanat-

nyi csönd után Danny folytatta a jelentkezést. Kicsit remegett a hangja.

– Rádiós.

– Felső torony – kiáltotta Virge, aztán gyorsan lekapcsolta magáról az oxigén és az egymásközi vezetékeit, és rohanni kezdett hátra, a gép farka felé.

– Gömbtorony! Gömb torony! – hívta Dennis egyre, de Rascal nem válaszolt.

Virge elszáguldott a rádiósfülkében a szünet nélkül tüzelő Danny mellett, és szinte beesett a gömbmozgató szerkezet tejébe. Már-már fellélegzett, mert azt látta, hogy a gömb még rajta van a gép hasán; szóval minden rendben; Rascal megint csak hülyéskedésből nem válasszol.

De akkor mi volt az a hatalmas dörrenés a gép alatt, és miért nem forog a gömb? Rascal folyton mozgásban tartja – balra, jobbra, le, föl –, de most áll. És süket a csönd.

Virge letérdelt, és ki akarta nyitni a gömb búvónyílását. Nem ment, a lemez beszorult. És Virge akkor, először életében, elkáromkodta magát.

– A szentségit! – kiáltotta.

Eszébe jutott, hányszor mondta Rascal, hogy valami nincs rendben a gömbbel. Ő többször is átnézte, nagyon alaposan, és biztos volt benne, hogy minden rendben van, de most, amint a búvónyílás csapóajtaját feszegette, szorongva arra gondolt, hogy talán mégis lehetett valami olyan hiba a szerkezetben, amely elkerülte nemcsak a földi személyzet, hanem az ő figyelmét is. *Istenem, add, hogy ne legyen baja, fohászzkodott. Sose akartam rosszat Rascalnek.*

A lemez kipattant. Virge felrántotta, és lenézett a gömbbe. Biztos volt benne, hogy Rascal nincs ott.

De Rascal ott volt. Arca löporfüsttől fekete, a homlokán és az orcáin húzódó vágásokból szivárgó vértől

mocskos, de ott volt. Hiányzott viszont alóla a gömbtorony alja.

A gömb fenekét ellőtték, és Rascal ott himbálódzott, alatta a tízezer méteres mélység. Csak a combja között húzódó textilheveder tartotta meg az, hogy kétségbeesetten próbált megkapaszkodni a gömb megmaradt felső részében. A jeges, erős huzat a gép oldalához lapította a lábait. Arcán rémület és tehetetlenség. Virge nagyon remélte, hogy soha többet nem kell emberi arcon ilyen kifejezést látnia.

Rascal meg volt győződve róla, hogy tulajdonképpen már halott. Annak az esélye, hogy egy gömbtorony szétrobban, és a gömbtoronylövész ezt élve megússza, egy a millióhoz. Ő pedig nem az a fajta, hogy millió ember közül pont neki legyen ilyen szerencséje. És rettenetesen hideg van. Életében nem fázott még így.

Amikor megpillantotta maga fölött Virge fehérre sápadt arcát a bűvónyílás keretében, Rascal egyből úgy vélte, hogy lám, Virge is meghalt, és angyal lett belőle. Hát persze, logikus. Virge, a szűz, a Virgó kiválóan alkalmas angyalnak.

Virge lenyúlt, megragadta Rascal karját, és felráncigálta a bűvónyíláson át a gépbe. A lövész közben alaposan beverte a fejét, és ebből rájött, hogy mégsem halt meg. Ez a fiú itt, akit kilenc hónapja gyötör, gúnyol, merthogy képtelen elveszíteni a szüzességét, ez a fiú megmentette az életét.

Amint visszakerült a gépbe, Virge rögtön nekiállt megvizsgálni, hol sebesült meg Rascal. Felkészült rá, hogy a lövésznak legalábbis az egyik lába odavan, de meglepetésére sehol nem talált rajta sérülést. Viszont úgy reszketett egész testében, hogy Virge attól félt, összeesik. És Rascal sírt. Hullott a könny a szeméből, és rögtön rá is fagyott az arcára. Furcsa volt Rascalt sírni látni. Akár egy kis kölyök.

– Semmi baj, Rascal. Biztonságban vagy – próbálta nyugtatni. A lövész vállára tette a kezét. – Semmi bajod. Minden rendben van már.

Rascal átölelte Virge-t, és magához szorította. Csak ezt tudta tenni, csak erre tudott gondolni, illetve gondolkodás nélkül ölelte magához. Képtelen volt másra. Meg kellene mondani Virge-nek, hogy mennyire hálás, hogy köszöni neki az életét, de úgy átfagyott, hogy képtelen volt megszólalni. Ám Virge szemlátomást így is értette. Simogatta, veregette a hátát és nyugtatgatta:

– Jól van, Rascal. Semmi baj.

Ha Rascal meg tudott volna szólalni, bevallotta volna Virge-nek az igazat, azt, hogy ő is szűz még. A sok sóderből, hencegésből a csajokról egy vak hang sem igaz. A lányok egyszerűen nem törődnek vele, nem tetszik nekik. Azt mondogatják, hogy olyan, mintha a kisöccsük lenne. Az ilyesmi nem valami romantikus. Ahhoz pedig, hogy elmenjen valami prostituálthoz, Rascalnak sosem volt mersze. Ahányszor csak kimenőt kapott, és bement Londonba, mindannyiszor megfogadta, hogy most aztán tényleg, de végül mindig inába szállt a bátorsága. Rémesen félt, hogy a rosszlányokat is a kisöccsükre emlékezteti majd.

Az a fura az egészben, jött rá most Rascal, hogy az égvilágon semmi jelentősége, szűz-e az ember vagy sem. Mennyit tipródott, töpregett emiatt, valójában pedig teljesen jelentéktelen ügy. Él, túlélte a gömb szétlövését. Ha pedig ezt megúsza, az égvilágon mindent meg fog úszni, még a szexet is. Es Virge is meg fogja úszni. Miközben jártak a gondolatai, Virge egyfolytában veregette a hátát, és mondogatta:

– Semmi bajod. Minden rendben van. Nyugodj meg. A következő pillanatban megint robbant valami, mindketten térdre estek. Most meg mi történt?

– Mi a fene van? – kiáltotta Luke.

– Jelenteni! – harsogta Dennis, és megint pattogtak a szavak, gyors egymásutánban.

– Farok.

– Jobb lövész.

– Bal lövész.

A gömbből nem jött jelentés, de hát a gömb szétment. Pillanatnyi csönd után Dannynak kellett volna következnie. De nem jelentkezett. Mi lehet vele?

Harminc másodperccel a robbanás előtt Danny éppen egy hat órából, föntről támadó Messzerre fordította a géppuskáját. A vadász még túl messze volt, Danny várt, hogy lőtávolságba kerüljön.

A szeme sarkából a fényképezőgépére esett a pillantása. Biztonságos helyre tette, az asztalkája sarkára, de a repülőgép rázkódása következtében egyre odébb csúszott, már az asztalka peremén billegett. Egy pillanat, és leesik, összetörik.

Danny az egész filmet elfényképezte; rajta voltak a képek a tegnapi esti muriról, a hajnali készülődésről a szállásukon, meg amikor beöltöztek a hajózáholmiba, repülés közben is csinált néhány felvételt, és persze a kép a mazsoláról. Ha leesik, oda az összes kép. Soha többé nem lehet őket megismételni.

Gondolkodás nélkül odakapott hát. A fotómasina éppen a tenyerébe pottyant, olyan pontosan, mint a labda tegnap. El sem akarta hinni, hogy ilyen szerencséje van. Épen maradt a fényképezőgépe.

Gyorsan visszarakta az asztalra, legfelülre. Aztán újra az eszébe villant a német vadász. Az előbb, amíg figyelte, vagy hatszáz méterre volt még. A Messerschmitt sebessége csaknem négyszáz kilométer óránként. Vissza gyorsan a géppuskához! De mielőtt megfordulhatott volna, nagy villanás, mint valami óriás vaku, és a levegő izzani kezdett körülötte.

Őt fényképezik? Ugyan kicsoda? Hiszen ő a fotós! Másnak is lenne itt fényképezőgépe? A villanás elvakította. Pedig a vadászt kellene néznie. De semmit sem lát. Nem is igen érez semmit. *Megfeledkeztem a Messzerről*, mondta magának. *Micsoda ökor vagyok. Megfeledkeztem a Messzerről*. Aztán becsukódott a világ. Danny elvesztette az eszméletét.

Virge és Rascal gyorsan feltápáskodtak a gömbforogató szerkezet mellől, és átrohantak a rádiósfülkébe. Lángokban állt. A rádió füstölt, szikrázott. A tetőn hatalmas lyuk, ott vágódott be a légvédelmi gránát. Danny arcra borulva hevert a padlón. Bal hajózárszímájába bele-belekaptak a lángok.

Virge megragadta a rádiós karját, és odébb húzta a lángoktól. Rascal már lekapott egy tűzoltókészüléket az oldalfalról, és ráirányította a sugarat a tűzre. Virge átrohant a bombatér peremén, a felső tornyon, és lekucorodott a pilótafülkében az ülések mögött.

– Danny megsebesült! – jelentette.

Dennis nyugodt hangon szólt bele az egymásköztibe.

– Val, Danny megsebesült. Menj hátra, nézd meg.

– Súlyos? – kérdezte Val.

– Nem tudom. Menj már.

Túl voltak a bombázáson, ezért Val megint a géppuskát kezelte. Ő vigyázta az égbolt tizenkettőtől három óra irányig terjedő szeletét.

– Nem tudok – mondta, miközben egyfolytában lőtt egy három órából rájuk zuhanó vadászt. – Amerre nézek, Messzerek.

– Átveszem – ugrott át hozzá Phil.

– Hátral nincs, aki megnézhetné? – kérdezte Val.

Phil olyan pillantást vetett rá, mintha a bombázótisztnek hirtelen elment volna az esze.

– Nem érted? Dannyról van szó! – ordított rá. Képtelen volt felfogni, mi van Vallel. Egy ember súlyosan

megsebesült, ez meg nem akar csinálni semmit. – Te vagy az orvos, baszd meg! – tette még hozzá ordítva. Minden elvesztegetett másodperc Danny életét rövidítheti meg.

Val megfordult, és ránézett Philre. És a navigátor olyasvalamit pillantott meg a társa szemében, amit eddig még csak a tükörben: leplezetlen, rettenetes félelmet. Olyat, ami szinte bűzlik. Kénbűze van. Fém íz terjed tőle az ember szájában. Phil ezt ismerte jól, régóta.

– Pont ez az – dadogta Val, félrehúzta az oxigénálarcot, hogy csak Phil hallja. – Nem vagyok az, Phil, hazudtam. Nem vagyok én orvos. Két hetet hallgattam csak a medicinán a bevonulásom előtt. Én nem tudok semmit.

Phil az első pillanatban nem is igen értette, mit mond. Habog itt összevissza. Aztán lassan kapcsolt. Ki tudja, miért, Val elhitette a személyezettel, hogy kész orvos, holott csak egy vacak orvostanhallgató. Eddig nem jöttek rá, mert egyikük sem sebesült még meg komolyan.

Val rettenetes félelmét látva újra halálra rémült Phil is. *Na nem, förmedt rá önmagára, az nem megy, hogy mindketten pánikba esünk. Valakinek helyt kell állnia.* Gyorsan hátralépett, és lekapta a gép oldalfaláról az elsősegély táskát. Odatartotta Valnek. Mivel a bombázótiszt nem nyúlt érte, egyszerűen a kezébe nyomta. – Eredj, csináld! Segíts Dannyn! Próbálj meg akármit! – rivallt rá. Igyekezett, hogy ne látsszon rajta a féktelen düh. Val segíthet Dannyn, ha legalább nekifog. Meg kell próbálnia. Mivel Val csak állt rémülten, Phil elkapta, és a bűvőnyílás felé lódította.

Ettől a pillanattól félt Val egyfolytában azóta, hogy akkor régen, a kezdet kezdetén Eugene megrándult bokáját ápolgatta. Fontoskodni akart, kitűnni azzal, hogy ő a doktor Nagyokos, így aztán mindenkit megha-

gyott abban a tudatban, hogy elvégezte az orvosi kart, és már csak a gyakorlóéve van hátra. Nem akarta, hogy megtudják, szegény család fia, nem telt nekik rá, hogy tovább taníttassák. Most aztán a hazugság megbosszulja magát. Talán mindig is tudta, hogy így lesz.

Vonakodva ment át a pilótafülkén, a bombatér pere-mén, és egyre pocsékabbul érezte magát, hányingere támadt, szédült. *Neki* magának lenne szüksége orvosra. Azt kívánta, bár sose érne el a rádiósfülkéig.

Nem tudta, mi vár ott rá, így amikor meglátta Dannyt, először megkönnyebbült. A rádiós arccal a padlón hevert ugyan, de vér kevés látszott körülötte. Eszméletlen volt, az arca egyik felén zúzódások, de úgy látszott, csak felületes sérülései vannak. Talán nem is olyan nagy a baj, mint gondolta.

Virge-dzsel és Rascallel óvatosan a hátára fordították Dannyt. A hajózóekéje bal oldalán, fölül tépett szélű lyukat pillantottak meg. A rádiós valóban megsebesült, de a seb nem látszott súlyosnak. Nemigen vérzett már. Ha a repesz nem ért nemesebb szervet, gyorsan rendbe jön a fiú. Egyenletesen lélegzik. De rettentesen sápadt. Annyira, hogy, már a szeplői sem látszanak.

Val széthúzta Danny mellén a hajózóekét, és úgy érezte, megfordul vele a világ. A fiú jobb válla alaft hatalmas, tépett vágás, a szélén alvadt, már száradó vér. *Megfog halni*, gondolta Val. *Nem tudok rajta segíteni*. A repesz behatolt a mellkasába, szörnyű, mi lehet ott bent. Valódi orvos kellene ide, nem ilyen mondvacsinált.

Danny csuklójához nyúlt, először meg sem találta a pulzust. Felemelte a fiú egyik szemhéját. A szem merev volt, üres.

Valnek úgy remegett a keze, hogy képtelen volt kinyitni az elsősegély táskát. Úgy érezte, az ujjai a kétszeresükre dagadtak, és mintha fából lennének. Nem nyílik ez a rohadt zár. Rascal és Virge feszülten figyeltek.

Nyugodtan, csak nyugodtan, csillapította magát Val. Először is adj neki egy injekciót. Aztán állítsd el a vérzést. Egyszerre csak egyet, szépen sorjában, A táska zárja végre kipattant.

Kivett egy fecskendőt a táskából. Életében nem adott még injekciót senkinek, de elégszer látta, hogyan csinálják. Kiskorában mindig nagyon figyelte a doktorokat. Sose fordította el a szemét, ha injekciót kapott, érdekelte a dolog.

Ahogy megpróbálta felszívni a morfiumot, a tű vészesen remegett a kezében. *Ne kapkodd el, intette magát. Csak lassan. A legfontosabb, hogy Dannynak ne kelljen kínlódva meghalnia. Nem sokat tudsz tenni, de ennyit tehetsz.* Amint ezt végiggongolta, a tű simán behatolt.

Luke-ot mintha kicserélték volna. Máskor támadás közben szinte nem bírta magával, izgett-mozgott, nyújtogatta a nyakát, hogy minél többet lásson a körülöttük dúló harcból. Még mindig banditák voltak mindenütt a gép körül. A lövészek az orrban és a farokban szünet nélkül lőtték őket, de Luke mintha tudomást sem vett volna az egésztől. Szótlanul ült. Elfordította a fejét, Dennis nem láthatta az arcát.

– Ne aggódj Danny miatt, Luke. Val ellátja – mondta a parancsnok, abban a hitben, hogy a másodpilóta a rádiós sebesülése miatt tört le. Luke először nem válaszolt, csak bámult ki tovább a pilótafülke jobb oldali ablakán.

– Mennyi hiábavaló pusztulás – szólalt meg végül halkan, szomorúan. – Ez az egész rohadt háború. Kell, hogy legyen jobb megoldás. – Luke-nak elsősorban a mazsolák jártak a fejében, de amit mondott, azt a többiekre is értette, mindenkire, akik ezen a napon veszítették el az életüket. A *Huzatos várossal* kezdődött a pusztulás, és lehet, hogy most Danny van soron.

Danny aranyos kölyök, aki a légynek sem tudna véteni. Verseket ír. Nem háborúba való; nem ide való Eugene sem vagy Virge vagy bármelyikük. Nem itt lenne a helyük, hanem otthon, az iskolapadban, vagy lányokkal kellene hancúrozniuk, vagy egyszerűen csak élvezniük az életet. Hiszen még gyerekek. Azok után persze, ami itt történik velük, soha többé nem lesznek azok.

– Luke, ne akard a válladra venni az egész világ terhét – mondta Dennis. A közhely valahogyan ismerős meg-hittséggel csengett; Dennis rájött, ki szokta neki ezt mondani – az édesapja.

– Luke, nem te kezdted a háborút. Meg nem is én. Mi csak itt ülünk nyakig a pácban, és csak az maradt, hogy amit teszünk, azt próbáljuk a lehető legjobban tenni. Senki sem várja el tőlünk, hogy tökéletesek legyünk. Csak azt, hogy kihozzuk magunkból a tőlünk telhető legtöbbet.

Dennis érezte, hogy most jött el a pillanat, amikor meg kell mondania Luke-nak, mennyire nagyra tartja. Luke most nagyon letört, az elismerés talán jobb kedvre deríti. Hiszen őszinte lesz. Dennis nemigen értett a dicsérethez, ritkán élt vele; de úgy látta, a másodpilótájának most nagy szüksége van néhány jó szóra.

Már nyitotta is a száját, amikor Luke hirtelen felkiáltott:

– A Hármas ég! – Dennis a jobb oldali ablakra kapta a pillantását. A jobb szárnynak a szárny tőhöz közelebb eső motorjából lángok csaptak ki. Mind Dennis, mind Luke pontosan tisztában volt vele, mit jelent a motortűz. Még igen frissen élt bennük, mi történt a *Huzatos város*-sal.

– Vezetékcsapot elzárni, csavar vitorlába. Tűzoltókészülék! – mondta Dennis, de Luke már nyúlt a Hármas motor légsavarját vitorlaállításba hozó kapcsos-

lóhoz. Ha leáll a motor, a tűz nem terjed tovább. A tűzoltókészülék meg kioltja a lángokat.

Ugyanabban a pillanatban, amikor Luke el akarta fordítani a kapcsolót, egy vadász tűnt elő szinte a semmiből és golyók vágódtak a műszerfalba, a két pilótára szilánk- és szikraeső hullt.

– Úristen! – ordított fel Luke elképedve. Kész csoda volt, hogy nem lőtték el a kezét.

– Jelenteni, jelenteni! – szólt rá Dennis a személyzetre.

De már késő volt. A műszerek, mutatók, mérők fele odalett. Ahol egy pillanattal előbb a tűzoltó berendezés kapcsolója volt, most golyóütötte lyuk éktelenkedett. Luke kinézett az ablakon. A Hármass légcsavarja lassan visszafelé forgott, majd megállt, de a lángok egyre hevesebben nyaldosták a motort. Bármelyik pillanatban elérhetik az üzemanyag-vezetékét.

– Csavar vitorlában – jelentette Luke Dennisnek –, de a tűz még ég. Ha nem csinálunk gyorsan valamit, oda a szárny. Meg kell nyomnod.

Dennis habozott. Luke-nak igaza van, ha zuhanórepülésbe viszi a gépet, a légáramlás kioltja a tüzet, de a zuhanás más súlyos következményekkel járhat. A B-17-es rettenetesen nehéz dög, ha megnyomja, kérdés, ki tudja-e majd venni a zuhanásból. Ha ki tudja is, nem esik-e szét a gép a terheléstől? Nagyon kockázatos megnyomni, határozott végül is Dennis, de az égő motor még nagyobb veszély.

– Oké, Luke, de segítened kell majd kivenni.

– Itt vagyok, Dennis – felelte Luke, és meghúzta a hashevederjét.

– Megnyomom a gépet, megpróbálom zuhanva kioltani a tüzet – figyelmeztette Dennis a személyzetet az egymásköztin. – Kapaszkodni!

Most már habozás nélkül nyomni kezdte a kormány-szarvat, és a repülőgép leadta az orrát, egyre merede-kebb szögben siklott.

I A törzsben Eugene és Jack súlytalanná váltak. A lábuk elhagyta a padlót, esni kezdtek a törzs teteje felé. Eugene-nak sikerült elkapnia a géppuskáját, el nem engedte volna a világért sem, de Jack a tetőnek vágódott. Szitokközön harsant.

Phil is elemelkedett az orrban, és vele együtt minden körülötte, ami nem volt odaszögezve vagy legumizva: a fedélzeti napló, a ceruzák, az iránytű, a térképek és a töltényhüvelyek százai. Vagy egy méterre a padló fölött lebegve Phil megpillantotta a földet. Gyorsan jött föl-felé.

A *Belle* sebesen gyorsult: háromszázhusz kilométer óránként, háromszázhatvan, négyszáz. A repülőgép hevesen remegett, úgy érezték, az összes szegecs kiszakad a helyéből, és a gép rögtön alkatrészeire hullik. A Hármas még egyre égett.

A rádiósfülkében Val kínlódva próbálta beadni Dannynek a morfininjekciót. Nagyon nehezen talált vénát. A rádiós pulzusa nagyon gyenge volt, az erei szinte eltűntek. Alighogy Valnek végre sikerült a vénába szúrnia a tűt, a gép remegni kezdett.

Bárhogy igyekezett, Val képtelen volt mozdulatlanul megtartani az injekciós tűt. Attól tartott, végig felszakítja vele Danny karját. De a tű tört el. A morfinnak még csak a fele hatolt be, amikor a gép hatalmasat rándult, a tű meg kettétört. Val kirántotta a csonkot a sebesült karjából, és a táskába nyúlt egy másikért.

– Négyszáznegyven – mondta Dennis, le nem vette a szemét a sebességmérőről, ami néhány más műszerrel együtt épen maradt a szétlőtt műszerfalon. – Tüllépjük

az engedélyezett maximális zuhanósebességet. Ki kellene venni.

– Még mindig ég a tűz – Luke egyre a Hármas motort figyelte. – Csak még egy kicsit nyomd.

– Még egy kicsit, és betörik a szélvédő – figyelmeztette Dennis.

– Bízzál bennem – Luke szinte bővölte a Hármaszt. – Már csak másodpercek.

A sebességmérő tűje átkúszott az óránként négyszáznyolcvan kilométeres sebességet jelző osztáson. A kormányoszlop úgy rázkódott a markában, hogy Dennis már szinte képtelen volt tartani. A gép nyögött és remegett. Ha most kiveszi a zuhanásból, a tűz tovább ég. Ha nem veszi ki most, lehet, hogy soha többé nem tudja már kivenni.

Dennisben most először merült fel a gondolat, hogy ez lehet a vég. Ha a motortűz az üzemanyag-vezetéken keresztül áterjed a benzintartályra, a gép felrobban. Észak-Németország barna-zölden csíkozott tanyavilágának földjébe fognak a darabjai bevágódni.

– Elaludt! – ordította Luke, aztán erősen megmarkolta az előtte levő szarvkormányt. Hang se kellett, a két pilóta egy emberként húzta minden erejével a kormányt. A gép nyögve tiltakozott. Remegett minden porcikájában. Nem akarta felemelni az orrát.

Dennisnek és Luke-nak minden erejükre szükségük volt, hogy megbirkózzanak vele. Mintha pusztá kézzel kellene felemelniük a harminctonnás szerkezetet. A föld gyorsan közeledett. Ők pedig egyre csak merültek, mint a balta.

– Gyerünk, gyerünk, csináld... – suttogta Luke becézőn a repülőgépnak. – Meg tudod csinálni. Tudom, hogy megtudod.

És ebben a pillanatban a gép emelni kezdte az orrát. Mintha beleszaglászott volna a levegőbe. Aztán, miköz-

ben csaknem huszonhárom méter hosszú törzsének minden szegecse és csavarja a végsőig feszült, a *Belle* vízszintesbe ívelt, és olyan könnyedén, szépen repült tovább, mintha mi sem történt volna, mintha a kivétel a zuhanásból a legkönnyebb dolog lett volna a világon.

A törzsben Jack visszapuffant a padlóra. Újabb kacs-karingós, mocskos káromkodás. Az orrban Philt elborították a töltényhüvelyek.

Amint a gép egyenesbe került, Dennis lerántotta az arcáról az oxigénálcot.

– Fiúk, háromezer méteren vagyunk. Nem kell oxigén – mondta be az egymásköztibe.

Luke is leszedte a maszkját, és dörzsölgetni kezdte az arcán a helyét. Mélyet lélegzett. Tengerszagot érzett. Nem is szag volt, illat.

– Kösz, Luke – mondta Dennis.

– Na ja, néha én is viselkedhetek rendesen – felelte Luke.

Megoldották. Kioltották a tüzet, és felvették a gépet a zuhanásból. És együtt csináltak, csapatmunkában. Luke tudta, hogy ezzel korántsem egyenlítette ki azt, amit az *Anyámért, hazámért* ellen elkövetett, de kezdetnek talán megfelel. Végül is el kellett kezdeni valahol.

Val gyorsan morfiumot szívott tel egy újabb fecskendőbe, és beadta Danny karjába. A vérzést úgy állította el, hogy kénes hintőport szórt a sebbe, aztán átkötötte a fiú mellét, már amennyire tőle telt. Danny még mindig eszméletlen volt. Még a kétségbeesett zuhanórepülésre és a repülőgép rémisztő remegésére sem ocsúdott fel.

– Nem tudom, mit tehetnék még – mondta Val. – Rengeteg vért vesztett. – Rascal, Virge és Eugene mindhárman ott szorongtak a rádiósfülkében. Phil, Jack és Clay a helyükön voltak, géppuskájuk tüzével próbál-

ták elriasztani a bombázógép körül még mindig ott nyugsgő vadászokat.

– Mennyire vagyunk a bázistól? – kérdezte Eugene.

– Három motorral? Két, két és fél óra – felelte Virge kis gondolkodás után.

Val megrázta a fejét.

– Két és fél óra? Nem fogja kibírni.

– Val, segíts rajta! – mondta Rascal könyörögve, és aggódva nézett le Dannyre. A rádiós kapkodva szedte a levegőt. Ajka kékessé vált. Holtsápadt arca fehérségét vörös haja még inkább kiemelte.

– Mit vártok tőlem? – fakadt ki Val. – Kórházba kellene vinni! Mihez kezdjek ezzel a vacak táskával? – Belerúgott az elsősegélykészlet fémdobozába. A doboz átcúsúzott a fülkén, és döngve a gép falának vágódott.

Síri csönd lett. Eugene Danny mellé térdelt. Megfogta a Szent Antal-érmet, és gyors imába kezdett volna. De a szavak bennrekedtek. Hirtelen eszébe villant valami, valami olyan, amiről pedig minden erejével meg akart feledkezni. Szeme a csuklójára révedt. Ott van, igen. Még mindig az ő csuklóján virít a gumigyűrű, Danny szerencsét hozó kabalája.

Amikor Jack visszaadta neki a Szent Antal-érmet, örömében teljesen megfeledkezett róla, hogy visszaadja Dannynek a gumi karkötőt. Mindenfelől Messzerek támadtak, Eugene azt sem tudta, melyikre löjjön. De ez nem mentség. *Én leszek az oka, ha Danny meghal*, gondolta Eugene, és könnyes lett a szeme. *Akár hátba is lőhettem volna. Az is jobb lett volna.*

Lekapta a kezéről a gumikarikát, és Danny csuklójára húzta. Jaj, de hideg a keze. Istenem, ne engedd, hogy meghaljon, fohászkodott Eugene. Kérlek, kérlek, segíts Valnek, találjon ki valamit, mentse meg.

– Egy dolgot tehetnénk – szólalt meg Val.

– Mit? Csináljuk, máris! -vágta rá Rascal. Mindhárman várakozásteljesen néztek Valre, mondja már, mit tehetnének, hogy megmentsek Dannyt, de Val válasza késett.

Vagy egy hete Val a tiszti kázinóban hallott egy történetet. Egy lövész megsebesült, vállból ellőtték a karját. A társainak sikerült elállítaniuk a vérzést, de a sebesültnek semmi esélye nem volt, hogy túlélheti a hosszú utat, haza Angliába. Észak-Németország fölött repültek éppen. Egyetlenegy lehetőséget láttak rá, hogy megmentsek a lövész életét.

Val tisztában volt vele, hogy azért, amit most javasolni készül, az egész személyzet meggyűlöli. Tudta, kemény vita lesz, neki pedig meg kell győznie őket, hogy ez az egyetlen esély. A legjobb, mert az egyetlen lehetőség Dannynek.

Mély lélegzetet vett. A fiúk feszülten figyelték. A szemükben felcsillant a remény. Val teljes szívéből kívánta, bárcsak ne kellene mondania azt, amit pedig most mindjárt mondani fog.

– Ráadhatunk egy ernyőt... és kidobhatjuk.

1943. május 17., 15 óra 15 perc

Virge, Rascal és Eugene nem hittek a fülüknek. Az nem lehet, hogy Val azt mondja, dobják ki Dannyt a gépből.

– Lenn ott a sok német. Felszedik, és kórházba viszik – magyarázta Val.

– Csak előbb kinyírják, mégpedig élvezettel! – mondta Rascal. Egyszerűen nem ment a fejébe, hogyan javasolhat Val ilyesmit. Azzal a rengeteg tudománnyal, amit az orvoskaron felszedett, csak tud tenni Dannyért valamit.

– Rascal, Dannynak ez az egyetlen esélye – próbálta meggyőzni Val. – Megtette már más személyzet is. Az egyik lövészüknek ellőtték a fél karját...

– Persze, csak hogy az a tag nem volt eszméletlen – vágott közbe Virge.

– Danny meg sem tudná húzni a kioldókart – tette hozzá Eugene.

– Bekötjük, és akkor az ernyő automatikusan kilobban.

– És ha egy tóba esik, és belefullad? – kiáltotta Rascal kétségbeesve.

– Val, nem várhatnánk ezzel még egy kicsit? – kérdezte Eugene.

Virge az órájára nézett.

– Tíz perc múlva az Északi-tenger fölött leszünk – Akkor már késő.

– Ha meg akarjuk tenni, most kell megtennünk – jelentette ki Val.

Rascal olyan tekintettel meredt rá, hogy a bombázó-tiszt azt várta, a gömbtoronylövész rögtön nekiesik. Eugene a Szent Antal-érmét tapogatta, és lebámult a csendesen, mozdulatlanul heverő fiúra. Virge ezer ráncba húzta a homlokát, karját szorosan összefonta a melle előtt – látszott, hogy megfeszítetten gondolkodik. Val tudta, hogy bármelyikük készségesen cserélne Dannyvel.

Valnek sem akaródzott Dannyt kidobni a gépből. De ha ez az egyetlen lehetőség. Dannynek alig vert a pulzusa, és rengeteg vért vesztett. Bármelyik pillanatban meghalhat. Valódi orvosra van szüksége, nem holmi az orvoskaron két hetet töltött senkire, aki legfeljebb cserkészként tanult elsősegélynyújtást.

Rascalnak igaza van, nem lehet tudni, hová hullik Danny. Mondjuk, egy fa tetejébe. Vagy a földet éréskor eltörhet mindkét lába. Val is hallott rémtörténeteket arról, hogyan ölték meg német parasztok vasvillával a kezükbe került ejtőernyőst. Rágondolni is rossz.

De hátha túléli a földet érést, és kórházba viszik, ahol tisztességesen ellátják? Nagyon kicsi rá az esély, de ha itt marad a repülőgépen, semmi esélye sincs.

– Tudjátok mit, szólok Dennisnek – szólalt meg végül. – Ő az, akinek döntenie kell.

Előreindult a pilótafülkébe. A bombatérben Phil jött szembe vele. A gépen ő volt az egyetlen, aki tudta Val titkát; bármelyik pillanatban elárulhatja a többieknek, hogy Val hazudott, hogy dehogy orvos, hogy csalás volt az egész. Elkerülte a navigátor tekintetét, elrohant mellette. Phil megfordult, és utánaeredt.

– Dennis, mindent megtettem Dannyért, amit tudtam – mondta Val a pilótaülések mögé kuporodva. Luke vezette a gépet. Előttük lent már látszott a tengerpart.

– Nem bírja ki hazáig. Azt javasoltam, adjunk rá egy ernyőt, és dobjuk ki. Ha szerencséje van, felszedik, és kórházba kerül. Szörnyű, én is tudom, de alighanem ez lenne a legjobb. Megmondtam az embereknek. Nem akarják.

Dennis nem válaszolt rögtön. Elképzelhetetlennek tartotta, hogy elhagyja egy emberét, teljesen mindegy, milyen körülmények között. Az a parancsnok, aki ilyesmire képes, fabatkát sem ér. Felmerült előtte a kép, ahogyan Danny a felszállás előtt pironkodva felolvasta a versét. Nagyon jó az a vers. És most a fiú a rádiósfülkében haldoklik, és nincs segítség. Dennis élete legnehezebb döntése előtt állt.

Val képzett orvos, és nekem el kell fogadnom a véleményét, tusakodott magában. Dehogyan javasolná, hogy dobjuk ki Danny t, ha nem lenne elkerülhetetlenül szükséges. Borzasztó lesz az egyik emberem nélkül hazatérni, de azt kell tennem, ami Dannynek jobb. Danny élete fontosabb, mint az, hogy én hogyan fogom érezni magam.

A farok felől géppuskasorozatok csattantak. A német vadászok még mindig nem szakadtak le a Belle-ről, és csak Clay meg Jack volt a helyén. Dennisnek dönteni kellett: Danny állapota megbénította a személyzetet.

– Mindennel egyet kell értenem, amit mondasz, Val – szólalt meg végül. – Elvégre te vagy az orvos.

Az utolsó szavakra Val kis híján fölugrott. Phil ott állt szorosan mögötte. Érezte a tarkóján a lélegzetét. Várta, Phil megszólal, elmondja, amit tud, de a navigátor hallgatott.

– Nincs más esély, Dennis – mondta Val. – Meg kell tennünk.

– Oké. Közöld az emberekkel a döntésemet. Vita nincs. – Dennis hangja halk volt, beletörődő.

Val elindult vissza. Már épp belépett volna a bombatérbe, amikor Phil elkapta. Vaskapocsként szorult a keze Val karjára. A bombázótiszt tudta, mi következik.

– Kérlek, Val, ne tedd.

– De hát ez az egyetlen esélye – vágta rá Val, de nem nézett Phil szemébe. Előrebámult, át a bombatéren, a rádiósfülkébe. Virge, Rascal és Eugene ülő helyzetbe támasztották Dannyt, és próbálták ráadni az ejtőernyőt. Lassan, vonakodva.

– Nem, Val, az egyetlen esélye *te* vagy – suttogta Phil.

– De te rohadtul be vagy gyulladva, nem mersz rajta segíteni.

Válnak összeszorult a torka, alig bírta kinyögni:

– Ha Danny itt marad a gépen, meghal, Phil. – A szája teljesen kiszáradt, lüktetett az agya. *Nem tehetek róla*, gondolta. *Én mindent megtettem érte, ami tőlem telt. Nem tehetek róla.* A mondat visszhangosan kongott egyre a fejében.

– Ha kidobod, meg fog halni – mondta Phil, és a marka még erősebben szorult Val karján. – És ezt te is tudod!

Val meg sem próbált ellentmondani neki. Danny valószínűleg már az esést sem éli túl. De ha kidobják a gépből, Valnek legalább nem kell látnia a halálát. Legalább nem itt történik. Ha Danny a gépen marad, Valnek végig kell néznie, ahogy meghal, és az még sokkal rosszabb lenne. Val nem bírná ki.

– Te meg tudod menteni, Val! – Phil kényszerítette, hogy a szemébe nézzen. – Nem vagy orvos – na és aztán? Segíthetsz Dannyn, érzem, tudom! Ne add fel!

Val száján úgy bukott ki a vallomás, hogy nem előzte meg gondolat. Ahogy a szájában formálódtak a szavak, furesza íz maradt utánuk. Nem emlékezett rá, mikor mondta ki őket utoljára. Egészen kicsi korában talán.

– Phil, félek.

A navigátor egy pillanatig sem habozott. Tudta az egyedül használható választ. Val tőli kapta tegnap este. Most rajta, Philen a sor, hogy visszaadja.

– Nem Val, nem félsz. Most nem érsz rá.

Isten tudja, miért, Val egyszeriben nyugodtabbnak érezte magát. Ha Phil ennyire bízik benne, talán tényleg képes rá. Megpróbálni mindenképpen érdemes. Rádöb-bent, hogy ha most Dannyt cserbenhagyja, soha nem lesz orvos. Nem megy vissza az egyetemre, bármennyire ez minden vágya. Ha most elveszti a fejét, örökre elvesztette.

Ha megpróbálok segíteni rajta, és mégis meghal, érvelt magában, legalább megtettem, ami tőlem telt. De ha úgy hal meg, hogy nem tettem meg érte minden tőlem telhetőt, ezután csupán látszatéletem élek majd. Ezt kell magamban hajtogatnom: nem félek, nem érek rá.

– Eredj, és segíts Dannyn – Phil még egyszer megszo-rította Val karját aztán elengedte. Val nagyot lélegzett, belépett a rádiósfülkébe, letérdelt a betege mellé, és kezdte leszedni róla az ejtőernyőt.

Az emberek 16 óra 30 körül kezdtek gyülekezni az irányítótorony előtt a fűvön. Jöttek a bázis minden részéről, volt aki biciklin. Egyikük sem sietett, ráérősen ballagtak. A gépek még nem érhettek vissza, de az elsők hamarosan itt lehetnek. A nap felhők mögé bújt, de kellemes meleg volt. Enyhe szellő lobogtatta a zászlót. Néha-néha csattant egyet.

A C hangár előtt néhányan játékosan birkóztak. Nevetésük meg-megtörte a csöndet. Más semmi: csak az ő nevetésük és a csapkodó zászló. A várakozók suttogva váltottak néhány szót, vagy hallgatagon ácsorogtak. A kiizgulásnak ezek e legnehezebb percei.

Folyt egy labdameccs is. Három-kettőre állt. Már vagy húsz perce. A játékosok olyan elkeseredett dühvel

vetették magukat a labda után, hogy világos volt, fűtyülnek az eredményre. Le kellett vezetni valamivel a felgyült feszültséget. Múlatni az időt. Csinálni valamit.

A felső toronylövészt Micknek hívták. Ő szerezte a csapatának a két pontot. Cselezett kettőt-hármat, aztán a dobókör mellé helyezkedett. A dobókör egy kiselejtezett ejtőernyő volt. A labda nem könnyű, és elhagyja magát, de Mick keményen elhatározta, hogy kivágja a repülőtér közepéig. Duzzadó karizmaait látva hihető volt, hogy meg is teszi.

Az adogató haja mélyen benőtt a homlokába, amitől gonosznak lászott a képe, és úgy tetszett, mindenre képes. Határozott mozdulattal dobta el a labdát, de az gellert kapott, és egyenesen Mickhez szállt. Rendelésre sem kaphatott volna jobbat. Most aztán kivágja ezt a mélák dinnyét a világból.

És ebben a pillanatban meglátta őket. Pont az adogató válla fölött. A labda akadálytalanul földet ért, Mick rá sem hederített, nem hallotta a társai szitkait sem: hogy lehet egy ilyen eszményi labdát kihagyni?

– Ott vannak! – ordított fel, és a horizontra mutatott.

Egy emberként fordultak sarkon. A felhőalap alatt [három repülőgép közeledett szabályos kötelékben. Nagyon szép látvány volt. Motorjaik dörgése a legédesebb muzsika. Ha hárman visszajöttek Brémából, visszaérkezhet a többi huszonegy is.

Az álmos repülőtér egy csapásra megelevenedett. A torony előtti gyepen egyre többen lettek. Akik már korábban is ott álltak, tenyerükkel árnyékolták a szemüket, és hangosan számolták a gépeket. A labdameccsnek egyből vége lett. A birkózók se gyömöszölték már egymást. A gyengélkedő ablakai kitérültek, emberek könyököltek az ablakfélfákra. A torony teraszán is mind többen álltak.

Bruce Derringer elhajította a cigarettáját, és körülnézett, hol lehet a *Life* magazin fotója. Pár órája még együtt voltak, a fotós a B-17-esek felszállásáról készített képeket mutogatta Bruce-nak. Kitűnő fotók voltak. A fickó érti a mesterségét.

– Olyan kép kell, hogy épp rohannak a kamera felé – mondta Bruce a megtalált fotósnek. Gyorsan elindultak kifelé, a repülőtérré. A nehéz felszereléssel meg az állvánnyal megpakolt fotósnek nehezebb esett lépést tartani a hosszú lábú Derringer ezredessel.

– Úgy akarom, hogy épp a levegőbe hajigálják a sapkájukat, örült boldogan, a gép meg ott legyen a háttérben. Ismételjük meg többször is, aztán a legjobbat kiválasztjuk – tette hozzá Bruce. Egy bombázó a fejük fölött dörgött el, olyan alacsonyan, hogy Derringer önkéntelenül összehúzta magát.

Les Enright fölriadt. Gyakran dicsekedett vele, hogy ha egyszer elaludt, nincs, ami őt fölébreszthetné, de a B-17-es hangjára mindig egy csapásra éber lett. Ránézett az órára: 17 óra 05. Időben vannak. Vajon megjött-e már a *Belle*? Látni szeretné, ahogy leszáll. Felrántotta a bakancsát, és lifegő fűzőkkel rohant ki a barakk ajtaján.

A körtére emlékeztető termetű Les *igazán* nem lelkesedett a biciklizésért, de a hatalmas bázison ez bizonyult a legcélszerűbb közlekedési eszköznek. Amikor az irányítótornyhoz ért, épp leszállt az első gép. Nem a *Belle*, de jön utána több is. A gyepen toporgók kiáltozva számolták őket.

- Hét!
- Nyolc, kilenc!
- Számoltad azt ott?
- Azzal kilenc!
- Már tízen vannak!

Craig Harriman ezredes most ért a terasz korlátjánál álló Comstock mellé. A parancsnokhelyettes a farkukra

festett számok alapján azonosította a leszálló gépeket, és kipipálta őket a listáján.

– Hány van eddig? – kérdezte Craig.

– Kilenc, uram. Ott a következő. Tíz. – Kipipálta a *Kis Ruth*-ot.

– *A Belle?*

– Még nincs, uram.

Craig a szeméhez emelte a távcsövet, és szemügyre vette a *Kis Ruth*-ot. Sehol nem látszott rajta sérülés, egyetlen repeszütötte lyuk sem. Mintha csak holmi vasárnapi sétarepülésről jönne. Craig bizakodni kezdett. Talán mégsem volt olyan vészes ez a bevetés, mint ahogyan tartott tőle.

Aztán eszébe jutott, hogy a *Kis Ruth* a *Memphis Belle* bal kísérője volt. Együtt kellett volna érkezniük. Nem váltak volna szét, ha nem kényszerülnek rá. És hol a jobb kísérő, az *Anyámért, hazámért?*

– Ott jön még egy, uram – jelentette a helyettes, amíg Harriman feszülten bámulta a látóhatárt. Vízszintes vonalka tűnt fel rajta. A parancsnok majd kinézte a szemét, hogy ki tudja venni a farkán a számot. Tudta a *Belle*-ét kívülről: 124485. *Lefogadom, hogy a Belle,* gondolta Craig. *Az kell, hogy legyen.*

A *Belle* ebben a pillanatban a jeges Északi-tenger fölött repült, vagy kétezer-nyolcszáz méteren. Az elmúlt egy órában folyamatosan veszítették a magasságot. Negyvenöt perccel azután, hogy a Hármas kigyulladt, és csak zuhanással tudták eloltani a tüzet, a gép bal szárnyán a Kettes motorból is füst kezdett szivárogni. Dennis utasította Luke-ot, hogy állítsa le a motort, nehogy még egy motortűz legyen.

A légsavár forgása irányt váltott, lassult, majd az áramlásba álló légsavartollakkal megállt. Az, hogy már két motor esett ki, azt jelentette, hogy kétszer annyi

ideig fog tartani, amíg eléri Angliát; vagyis Danny újabb másfél órával később kaphat csak orvosi ellátást. Az Északi-tenger jeges fehér hullámtaréjai már nem is olyan sokkal alattuk villantak fel, és egyre közelebb kerültek hozzájuk.

– Két motorral repülünk – közölte Dennis az egymás-köztin a személyzettel. – Könnyítsünk a gépen. Dobjanak ki mindent, amit csak lehet. Eléggé közel vagyunk már a bázishoz, kiszórhatják a géppuskákat is.

Nekiálltak kilödni mindent, ami nem volt odacsavarozva a szerkezethez, flakzekéket, sisakokat, löszert, löszeresládákat. A Norden bombacélzó-készülék megtette a kötelességét, a készülék mehet. A rádió használatatlanná vált, a rádióberendezés mehet.

Jack a törzsben még egyszer utoljára végigsimította géppuskája hosszú agyát.

– Hát sajnos, Mona... egyetlen vadászt sem sikerült leszednünk – mondta kissé büntudatosan.

Eugene mindig gúnyolódni szokott Jackkel, ha a lövész géppuskájához beszélt. Ilyesmit csak eszement tesz. A géppuska az géppuska, nem pedig élőlény. Azt is képtelen volt Eugene megérteni, hogyan hívhatja Jack a géppuskáját Monának. Tán nincs is a világon kevésbé nőies valami, mint egy 50 milliméteres géppuska. De most eszébe sem jutott Eugene-nek Jacket ugratni. Bár nevet sosem adott neki, ebben a percben, hogy ki kellett dobnia a géppuskáját a gépből, Eugene is valami szomorúságfélét érzett.

Az út véget ért. Pontosan nem is tudták volna megfogalmazni, sem Eugene, sem Jack, hogy mit is éreznek. Megharcolták az utolsó harcukat, leadták az utolsó sorozatokat az utolsó Messerschmittekre, utoljára jelentették kiáltva: Bandita, három órában, fönt! Bizonyosan lesznek még megvívandó küzdelmek az

életükben, de soha semmi nem lesz az égen vívott csatákhoz fogható.

Eugene kilökte a géppuskát. Utánanézett, látta, ahogyan hullik lefelé. Azt várta, hogy nagyot csobban majd – hiszen háromszáz kiló –, de úgy tűnt el a vízben, hogy szinte meg sem zavarta a felszínét.

Aztán Jack is úgy döntött, hogy a francba az egészszel, és kilódította Monát a bal oldali nyíláson. Az ember csak nem szeret bele a géppuskájába! Utána se nézett, de az a fura gondolat ötlött az eszébe, hogy Mona soká, nagyon soká, sok száz évig ott marad most már a tenger fenekén.

Micsoda sorsa van egy géppuskának, gondolta Jack. Kuncogni kezdett, bár igazából nem tudta, min is. A pillantása találkozott Eugene-ével, össze vigyorogtak. Eugene-nak rengeteg foga volt, több, mint akárki másnak, ha nevetett, az a sok fog mind külön-külön villogott.

Jacknek eszébe jutott, milyen csalódott volt, amikor megtudta, hogy ez a tökfilkó lesz a társa. Úgy képzelte, olyanfajta fickó lesz a másik lövész is, mint ő maga, mocskos vicceken röhögnek majd, és ha szabadságra mennek, kifordítják Londont a sarkaiból. Ehelyett a sors ezzel a szentfázék Hisztis Hildával verte meg. Hát, végül egészen jól alakult minden, nem is volt olyan rossz Eugene-nal. *Kapcsolatban kell maradnunk továbbra is Virsli Geenie-vel, határozta el. Ez a szerencsétlen mafla hogy' is boldogulna nélkülem ?*

Fura, gondolta Danny, alighanem álmodtam csak az egész bevetést. Álom volt csupán, hogy lezuhant az *Anyámért, hazámért*, hogy a parancsnok újracsináltatta velünk a rárepülést; és azt a vakító fehér villanás is, a vaku, hogy engem fényképeztek. Volt még valami az álomban, amire Danny nem emlékezett pontosan:

mintha megsebesült volna. Az egész roppant bizonytalan volt, homályos, ahogy az lenni szokott, ha az ember álomból ocsúdik.

De semmi vész, mivel álom volt csupán. Hiszen még fel sem szálltak, Brémát felhők fedik, Danny meg az egész személyzet a földön ücsörög, és várják, hogy a főparancsnokság végre eldöntse, mi legyen. Phil a szárnyon végignyúlva alszik. Mind idegesek persze egy kicsit, túljátsszak a nemtörődömséget. A parancsnok rájuk is szólt, hogy lazítsanak végre, vegyenek példát Philről.

Val kérte Dannyt, mondaná el valamelyik versét, aztán a többiek is kapacitálni kezdték. Jack a „Danny, kisleány”-at nyekergette a szájharmonikáján. Danny azonban nem tudott saját verssel előállni, ezért egy olyat kezdett szavalni, amelyet betéve tudott. A fiúkat meghagyta abban a hitben, hogy ő írta. A címe:

„Ír repülő a halálát jósolja”

„Mérlegeltem, mi volt s mi lesz,
és úgy láttam, mindegy, mi vár:
egyensúlyban tartja üres
életem az üres halál”

Danny fázott. El nem tudta képzelni, miért, hiszen langyos szellő lengedezett körülöttük, és jó melegen fel volt öltözve. Mégis, már annyira fázott, hogy fájt. Kinyitotta a szemét. Ezt sem értette valójában, hiszen azt hitte addig, hogy nyitva van a szeme.

Abban a pillanatban, hogy kinyitotta a szemét, máris tudta, hogy szó sincs álomról. Minden valóság. Elindultak Brémát bombázni. A *Huzatos város* felrobbant, és ők képtelenek voltak megmondani, hogy' is hívták az oldalsó lövést. Az *Anyámért, hazámért* lezuhant, Danny hallotta, hogyan ismételteti a mazsola rádiós: Mayday, Mayday! A *Belle* másodszor is rárepült a célra,

el is találták. Danny fényképezőgépe kis híján lecsúszott az asztalkáról, épp hogy sikerült elkapnia. És akkor volt egy vakító villanás, mint a vaku, és azóta Danny aludt.

Megsebesült. Most már világos. A villanás légvédelmi gránát volt, a tetőn jött be. Danny nem tudta, hol sebesült meg és mennyire súlyosan. Rémesen fáradt volt, csak aludni szeretett volna. Csak az alvásba menekülhetett a csontig ható hideg elől.

Hanem a vers aggasztotta. Elhitette a fiúkkal, hogy az ő verse, pedig nem is ő írta. Csúnya dolog volt. Most már nem érdekli, ha csalódnak benne, vagy ha kinevetik. *Meg kell nekik mondanom az igazat, gondolta. Mármint ha valami történne velem.* Ezt az utóbbi gondolatot valahogy ismerősnek érezte, de képtelen volt rájönni, miért.

– Yeats! – mondta. Val Danny homlokára tette a kezét. Danny látta, hogy Val az ő homlokára teszi a kezét, de nem érzett semmit.

– Minden rendben, Danny – mondta Val. A hangja nagyon messziről hangzott, egyáltalán nem úgy, mint az egymásköztiben szokott.

– Nem én írtam – mondta neki Danny. – Hanem William Butler Yeats. Én nem tudok ilyet.

Val bólintott, halványan elmosolyodott, és megszímította Danny homlokát. Danny látta a mozdulatot, de semmit sem érzett. Kiskorában, ha a doki bácsi csak megsimogatta, máris mindjárt jobban lett. Val is doktor, és Danny tudta, hogy az ő érintésétől is jobban kellene lennie, mármint ha érezné a simogatást.

– Semmi baj, Danny – mondta Val. Hogy odavan, látszik, hogy aggódik. De hát már nincs miért aggódni, hiszen Danny bevallotta az igazságot a versről. Persze, tudta, hogy a fiúk ugratni fogják érte, de így van rendjén. Minden rendben lesz most már.

Lehunyta a szemét. Mindjárt aludni fog, érzi. Úgy lepi el az álom, mint a kellemesen meleg fürdővíz. Mintha már nem is fázna annyira. *Most jobb*, gondolta. *Addig alszom majd, amíg már egyáltalán nem fogok fájni.*

Val nem értette, miről beszél Danny. Valami írásról, de a szavainak nem volt értelme Val számára. Dannynak árt, ha nyugtalanítja valami. Nyugalomra van szüksége, így aztán-Val megkönnyebbülést érzett, amikor Danny elnémult, lehunyta a szemét, és álomba merült. Val tovább simogatta Danny homlokát.

Ám ekkor Dannyt rázni kezdte a hideg. Val szorosabbra burkolta rajta a hajózőekét, de Danny csak reszketett, egész testében. Az arca fehér, kékesfehér, és amikor Val a pulzusa után nyúlt, Danny bőrének tapintása nyirkos és hideg volt. Az érverése öröltlen szapora. Val felemelte Danny szemhéját. A szemgolyó fölfelé kifordult.

– Danny! – ordított föl Val. Danny görcsökben vonáglott. Valnek fogalma sem volt, mit tehetne. Most már egyedül volt, Rascal, Virge és Eugene visszamentek a helyükre. Nincs senki, akihez segítségért fordulhatna, akitől tanácsot kérhetne. – Danny! – kiáltotta Val még egyszer.

A görcös vonaglás megszűnt, egy pillanat alatt abba-maradt. Danny mozdulatlanul, némán feküdt. Szeplős képe elszürkült. Csak az állat árnyalta halványvörösen az ütköző borosta. Val feltépte a fiú hajózőekéjét, és a fülét Danny mellére szorította. Nincs szívverés. Semmi. Se hang, se rezdülés.

– Neeem! – sikoltotta Val. Ez az, amitől annyira félt. Ezért akarta kidobni Dannyt a gépből. Most mindenki őt okolja majd a haláláért. Ez nem lehet igaz!

– Ne tedd ezt velem! – ordította a néma testnek. Az elsősegélytáska után nyúlt, bár tudta, semmit nem talál

benne, amivel megmenthetné Dannyt. Itt már nem segít a kötszer vagy a fertőtlenítőpor.

Nem igazság. Már olyan közel vannak a repülőtérhez. Huszonöt bevetést megúsztak. Miért kell most valakinek meghalnia, és miért épp Dannynek? Ő volt közülük a legkedvesebb. Folyton fotózta őket. Meg azt a szép verset is írta.

– Az istenit, Danny! Ne tedd ezt velem! – Val a legszívesebben nekiesett volna valakinek. Piálni kellenne, sokat, és belekötni akárkibe. Jól megtépni vagy egy hatalmas ruhát leszakítani. De nincs itt senki, nincs kivel verekedni, hacsak Dannyvel nem. Neki úgysem árthat már semmi.

Val hatalmasat vágott Dannyre, pontosan a melle közepére. A fiú meg sem rezzent, A szegycsontja rugalmasan behorpadt az ütés erejétől. Val még egyszer odavágott, aztán még egyszer meg még egyszer. Addig fogja ütni, amíg valaki el nem vonszolja innen; akárki lesz is, Val őt csépelí majd tovább.

Dannynak kinyílt a szája, levegő után kapott. Val előbb nem hitt a szemének. Meredten bámult, kétségbeesve remélte, hogy a dolog megismétlődik, hogy a fiú ismét lélegzetet vesz, de Danny nem moccan és most is jéghideg volt. *Meg fogok bolondulni*, gondolta Val. *Elvesztem az eszemet. Annyira akarom, hogy éljen, hogy most már képzeltődom.*

És akkor Danny másodszor is lélegzett, határozottabban, mint az előző, felületes próbálkozáskor. Ez most igazi volt, mélyről jött. Danny nagyot kortyolt a levegőből, az életre szomjazott, élni akart. Val azzal hívta vissza Dannyt az életbe, hogy vadul verte a mellét. Megint ütni kezdte hát.

– Még egyszer! Gyerünk, fiú, csak még egyszer! – és mintha az orvosi utasításnak engedelmeskedne, Danny újra levegő után kapott, és szabályosan lélegezni kez-

dett. Gyengén, kissé még felületesen, de tíz másodpercenként ütemesen vette a levegőt.

Val Danny szívére szorította a fülét, egyenletes dobogást hallott. Megtapintotta a fiú csuklóját. Gyorsabb a normálisnál, de érverés! Lehet, hogy csak képzelte, de Val úgy érezte, a fiú bőre is melegszik.

Hátrasimította Danny haját a homlokából.

– Meg ne próbáld ezt még egyszer, mert agyonvág-lak! – förmedt rá megkönnyebbülten, aztán összehúzta a hajózózekét a fiú mellén, „és szorosan beleburkolta. Most már ki fogja bírni, Val tudta, érezte. Ha ezt túlélte, mindent túl fog élni. Ronda és fájdalmas hetek állnak előtte, de meg fog gyógyulni.

Val el sem tudta képzelni, mi történhetett. Csoda-e vagy egyszerűen óriási mázlija volt, de megmentette Danny életét. Igaza lett Philnek. Lehet, hogy Val még nem orvos, de működnek benne a gyógyító ösztönök. És van valami a kezében, az érintésében.

Egy perccel később átrepültek a fehér sziklás angol tengerpart fölött. Virge leugrott a felső toronyból, a pilótaülések mögé kuporodott, és kisfiús arcán boldog vigyor áradt szét.

– Micsoda látvány, mi? – kérdezte.

Ahogy a zöld földek a repülőgép alá kúsztak, Virge-nek az jutott eszébe, hogy egyszer majd, a háború után szeretne ide visszajönni. Többét kellene látni az angliai vidékből. Szépek erre a tájak, és az angolok kedvesek. Vajon sikere lenne-e Angliában egy hamburgervendéglőnek?

Hirtelen vadászrepülő-századot pillantott meg közvetlenül előttük-fölöttük, és ösztönösen visszapattant a felső toronyba. Lövésre készen nyúlt volna a géppuskához. Tökéletesen megfeledezett róla, hogy nincsenek már fegyvereik. Valahol az Északi-tenger jéghideg mélyen hevernek.

– Vadászok! – kiáltotta. – Teljes század, tizenkét órában, fönt!

A vadászgépek a napból jöttek. A németek kedvenc trükkje. A napfény elvakítja a lövéseket, nem tudják pontosan megcélozni a banditákat. Tízen voltak. Húsz-harminc másodpercen belül támadnak.

– Ébresztő, emberek! – kiáltotta Dennis. – Vadászok, tizenkét órában, fönt!

– Mégis, mi a fenét csináljunk, főnök? – mordult föl Clay az egymásköztiben. – Nem maga utasított, hogy hajítsuk ki a puskákat?

Mióta a *Memphis Belle* parancsnoka volt, Dennis most először döbbsent rá, hogy súlyos hibát követett el. Korántsem tartotta magát tökéletesnek, de úgy vélte, van benne előrelátás, és megbízható az ítélőképessége. De most az előrelátással alighanem baj volt.

A szabályzat szerint teljesen szabályos volt, hogy kidobták a fegyvereket. Mindössze két motorral repültek, a gép egyre merült, minden kiló számított. Volt annak már egy órája is, hogy az utolsó náci vadászt látták. Ahol kiszórták a géppuskákat, onnan már látszott az angol tengerpart. A németek soha nem merészkednek idáig. Mostanáig, persze. Mert most itt vannak.

És tíz vadászgép zuhant rá a *Belle*-re, ők pedig tehetetlenek voltak. Se elmenekülni, se visszalőni nem tudtak. Akár a vásári céllövölde céltáblája. Dennis fejében felvillant a gondolat, nem kellene-e parancsot adnia a gép elhagyására. Nem tudott dönteni. Segélykérvően Luke-ra pillantott.

Luke szeme a vadászokra tapadt, az arcán széles vigyor. Minek örül ez? Dennisben hirtelen megint feltámadt a düh a másodpilótája iránt. Ez a hülye soha semmit nem vesz komolyan, azt sem, hogy mekkora veszélyben vannak. Benő ennek valaha is a feje lágya? Dennis már örült, hogy nem jutott ideje megmondani

Luke-nak, milyen jó társnak tartja. Nem érdemelte volna meg.

– Lazíthatsz, Dennis – szólalt meg Luke, mintha olvasott volna Dennis gondolataiban. – Kisbarátok!

Dennis alaposabban szemügyre vette őket. Igaza van Luke-nak – Thunderboltok. Már jól látszik a fehér gyűrű az orrkupakjukon. Azért jöttek, hogy hazakísérjék a *Memphis Belle*-t. Dennis érezte, hogy elvörösödik, de akkora megkönnyebbülés volt, hogy tévedett, hogy mit sem számított az a kis pirulás...

Ha itt vannak körülöttük a saját vadászaik, már minden rendben lesz. Egy óra sem kell hozzá, és a *Belle* besiklik a leszálláshoz. Csodásán fogja kilebegtetni. Földet éréskor, mivel fékezni kell, azért majd megüti az orrát a felforrósodó gumi szaga – és ezzel véget ér a kaland. Túl lesznek a huszonötödik, az utolsó bevetésükön. Ahogy képzeletben végigélte a leszállást, egy csapásra megszűnt ez elmúlt nyolc óra feszültsége, Dennis máris tökéletesen megnyugodott. Most már nem történhet semmi baj.

A következő pillanatban a Thunderboltok fölértek. Vidám billegetéssel üdvözölték a *Belle*-t.

– Imádom őket – mondta Luke, és vallomását senki sem vonta kétségbe.

1943. május 17., 17 óra 45 perc

Tizenkilenc gép tért vissza a bázisra. Hiányzott még öt. Közülük az egyik a *Memphis Belle*. Utoljára Németország fölött látták, égő motorral, zuhanórepülésben.

A *Kis Ruth* személyzete elmondta a kiértékelőtisztnek, hogyan vált a *Huzatos város* izzó tűzgolyóvá. Azt is, hogyan dőlt a *Mama kedvencei* a szárnyvégére, és csúszott le az égből. Azt is, hogyan lőtték szét a *C Kupa* orrát, és hogyan hullott a náci vadász az *Anyámért, hazámért*-re, és hasította ketté. Ez a négy bombázógép már biztosan nem tér vissza. Csak a *Memphis Belle*-nek lehet esélye a hazatérésre.

Les Enright, a *Belle* földi személyzetének parancsnoka az irányítótorony előtti gyepen várakozott a gépére. A bicikliláncot babrálta, és azon töprengett, mit is csináljon, ha a *Belle* nem tér vissza. Elkezd piálni, olyan részegre issza magát, amilyenre csak bírja, olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak lehet, és akkor beleköt valakibe. És ezt addig folytatja, amíg vagy agyon nem veri valaki, vagy haditörvényszék elé nem kerül. Egyre megy.

Ám ez korántsem jelentette azt, hogy Les feladta volna a *Belle*-t. Ha Dennisnek sikerült eloltania a tüzet, semmi baj. A *Belle* röhögve elrepül három motorral. Visszajön a madara, ebben Les teljesen biztos volt. Húzott egyet a bicikliláncon, a lánc megfeszült és elpattant.

Bruce Derringer is azon törte a fejét, mit is tesz, ha a *Belle* nem kerül elő. Beszédbe elegyedett a brémai bevetésből megjött egyik fiatal pilótával. Tonymak hívták, olyan olaszos vezetéknéve volt, tele a-kkal meg i-kkel. Hórihorgas fickó, gyapjas, sűrű fekete haja szemlátomást nem tűrt fésűt.

Tonymak és a társainak ez volt a huszonnegyedik bevetésük. Már csak egy van hátra, aztán mehetnek haza. Ha a *Memphis Belle* nem tér vissza, mérlegelte Bruce, be kell érnie Tonyékkal.

– Mi a neve a gépüknek? – kérdezte, és közben meggyújtott Tonymak egy cigarettát. A fiú mélyet slukolt. Ahogy felelt, az orrából halvány füstfoslány tűnt elő.

– *Nancy dudái* – a B-17-esre mutatott. A gép orrán oldalt terjedelmes, kerek idomú hölgy pompázott, a keblei akár egy-egy pufók bomba.

– *Nancy dudái* – ismételte a nevet Bruce, mintegy ízlelgette, hogy esik kimondani. – Lehet, hogy ezt majd meg kell változtatnunk – tette hozzá, és maga elé képzelte a két bombadudát a *Life* címodalán.

Hirtelen heves csaholás hangzott fel, és amint Les Enright rájött, hogy Luke koszlott korcsa őrvölg, előkapott valahonnan egy távcsövet, és vizslatni kezdte vele a láthatárt. És ott volt. Ahhoz még messze, hogy ki lehessen venni a farkán az azonosító betűket, de hát kell is Lesnek ahhoz holmi betű, hogy ráismerjen a repülőgépére!

– Megjött a madaram! – kiáltott fel boldogan.

A *Belle* alacsonyan repült, szinte súrolta a fák koronáját. A Kettes és a Hármas légsavarja vitorlában állt. A bal szárnyon jókora lyuk éktelenkedik, a farokból is hiányzik egy darabka, a gömbtorony kettétört –, de a *Belle* visszatért!

Bruce Derringer abban a szempillantásban megfeledkezett a *Nancy dudái* ifjú pilótájának a létezéséről is,

üvöltözni kezdett a *Life* fotósának, hogy álljon készenlétben. A fickó összekapta a fényképezőgépét meg az állványt, és rohanni kezdett Bruce-szal.

Fenn a torony teraszán Craig Harriman is feszülten figyelte a *Belle* érkezését. Láta ő is, hogy két légcsavar vitorlaállásban van, hogy sérült a farok, a szárny, a gömbtorony. Vajon a gömbtorony lövésze túlélhette-e a gömb súlyos sérülését? Alighanem telitalálatot kapott. Craig tíz – nem kilenc és nem is nyolc – embert akart látni, amint leszállás után kimásznak a gépből. Craig a mai napon negyven embert vesztett, úgy érezte, nem képes elviselni többet, egyetlenegy sem.

Phil egészen elől kuporgott a gép orrában. Közvetlenül maga előtt látta a bázist. Nem valami elragadó kép, néhány sebtiben összetákolt, ronda zöld épület – most mégis a világ legszebb látványa. Amikor ideérkeztek Basingbournbe, az „otthon” szó Duluth-ot vagy Rochestert vagy New Orleanst jelentette a számukra. Most viszont Angliának ez az örökké felhőkben fuldokló, vacak kis zuga a legigazibb otthonuk.

Micsoda út volt ez a mai! Jó darabig nem fogja elfelejteni. Hiszen ezen az úton volt részeg is meg józan is, viselkedett gyáván is meg bátran is, szégyellte is magát, meg büszke is volt magára. Jól összekavarodott minden, nem biztos benne, hogy valaha is szét tudja-e válogatni, a helyére tudj a-é rakni a sokféle érzést, eseményt. Egyetlenegy tény kristálytisztá: életben van. Nem halt meg. Él.

A bevetés alatt minden egyes támadó vadászgépet, minden légvédelmi gránátot mintha egyenesen az ő címére küldtek volna. Attól a pillanattól kezdve, hogy a *Belle* a levegőbe emelkedett, addig a percre, amikor már közel a bázishoz, a kisbarátok fogadták őket, Phil egyfolytában rettegett. Olyan bizonyos volt benne, hogy ezen a bevetésen meghal, hogy még most, pár perccel a

leszállás előtt sem volt képes igazán elhinni, hogy életben maradt.

Nemcsak pár órája van hátra, egy egész hosszú élet vár rá; és most már azon kell töprengenie, – mihez kezdjen ezután. Édesapja azt szeretné, ha a Kodak céghez menne dolgozni; apa húsz évet húzott le náluk. Választhatja Phil ezt is, de ha nem tetszik, csinálhat akármi mást. Ebben a pillanatban mindent roppant csábítónak látott, akár azt is, hogy a Kodakékhoz menjen. Soha még nem vette észre, milyen zöld ez a fű itt alattuk, milyen pompások, sudarak ezek a fák!

A pilótafülkében Dennis utasította Luke-ot, hogy engedje ki a futót. Luke egy kapcsolót kattintott a műszerfalon. Felsivított az elektromos berendezés vékony, fülsértő hangja, majd a jól ismert dörgés jelezte, hogy kimegy a kerék. Dennis, ahogyan azt már százszor is tette, lepillantott az ablakán.

– Bal futó kint.

Luke is kinézett a jobb oldali ablakon, és már nyitotta a száját, hogy jelentse: jobb futó kint – ahogyan ő is százszor jelentette már. Csakhogy a jobb futó *nem* volt kint. Bennszorult a gép hasában.

– Valami nem stimmel. A jobb futó nem jött ki – mondta, és a műszerfalra pillantott, hogy ellenőrizze, jó kapcsolóhoz nyúlt-e. Az a kapcsoló volt. – Most mi lesz?

A kerekeket kézzel is le lehetett hajtani – a rádiósfülkében volt a hozzávaló kurbli –, de az meglehetősen sok időbe kerül, és Dennis aggódni kezdett, hogy futja-e a benzinből. Amikor a bal szárnyon az egyik tankot a találat érte, sok benzin folyhatott el; pontosan nem lehet tudni, mennyi, mivel az üzemanyagállás-mérőket is kilőtte a német vadász.

– Húzd vissza a jobb futót, hasra szállunk – döntött Dennis. Hasra szállni nem öröm, de a B-17-est úgy épí-

tették, hogy kibírja. És még mindig jobb a gépet hasra tenni, mint egy kerékre leszállni.

Luke a kapcsolóhoz nyúlt, kattantott –, de semmi. Csönd. Se a nyávogó elektrikahang, se a dörgés.

– Nem mozdul semmi – mondta Luke. Az ülések mögött kuporgó Virge – leszálláskor ez volt a helye – előrenyúlt, és ide-oda kattintgatta a kapcsolót. Luke megint lenézett a jobb oldali ablakon. – Se ki, se be. Egyik kerék sem mozdul.

– Úgy látszik, kiment az egész elektrika. – Virge abbahagyta a kattintgatást.

Az egyik kerék nem jön vissza, a másik kerék meg nem megy ki. Mindhármuk lelki szemei előtt megjelent a tegnapi katasztrófa. Egy B-17-es egy kerékre szállt le, a lebillenő szárnyvég elkapta a földet, a gép bepördült, és felrobbant. A tíztagú személyzet egytől egyik odaveszett.

– Na jó, Virge – mondta Dennis. – Hajtsa ki kézzel.

– Eltart egy darabig -figyelmeztette Virge.

– Szóljon Jacknek, segítsen magának. Luke, te figyelj a kereket, és szólj, ha kint van. – Dennis lenyúlt, és a térde mellett az oldalfalon bekapcsolt valamit. Vészcsengő éles hangja söpört végig a repülőgépen.

– Helyezkedjenek kényszerleszállási helyzetbe – szólt bele Dennis az egymásköztibe.

Luke patront nyomott a rakétapisztolyba. A vörös csóva a mentőkocsinak szól: sebesült van a fedélzeten! Kinyitotta a jobb oldalablakot, hogy kilője a rakétát, és ekkor meglátta, hogy a Négyesből fekete füst tör elő. A motor köhögött, visszalőtt, és a légcsavar forgása lassulni kezdett.

– Leáll a Négyes! – jelentette.

– Elfogyott volna a benzin? – kérdezte Dennis. Luke automatikusan a műszerfalra pillantott, de hát az üzemanyagmérő órákat szétlőtte a német vadász.

– Fogalmam sincs. Meddig bírjuk egy motorral?
– Fogalmam sincs – Dennistől is csak ennyi telt. – De hamarosan kiderül.

Virge ebben a pillanatban lépett a rádiósfülkébe, Danny a földön feküdt, Val ott volt mellette. Rascal, Clay, Jack és Eugene felkészültek a kényszerleszállásra: a rádiósfülke hátsó válaszfalának vetették a hátukat.

– Gyere, Jack! – kiáltotta Virge. Lekapta a kurbli a gép oldalfaláról, csak ki kellett pattintani a lemezugós szorítókból, sarkon fordult, és visszaugrott a bombatérbe. Jack utána.

A futókerék kézi letekeréséhez a kurbli hegyét egy, a bombatér elülső részén levő furatba kellett illeszteni. Virge végigsietett a bombatér peremén, beillesztette a hegyét a furatba, és mint az őrült, tekerni kezdte a kurbli.

Virge a kiképzés során tanulta, hogy a kereket kézzel is ki lehet hajtani, de valójában sosem próbálta. Szó volt róla, hogy a kurbli csak lassan és nagy erővel lehet forgatni. Most kellemetlenül lepődött meg, hogy valóban mekkora erőt kíván a dolog. Amikor előszörre sikerült a kurbli körbeforgatnia, már úgy érezte, ereje a végét járja, márpedig emlékezete szerint ahhoz, hogy a kerék teljesen lemenjen, százhuszszor kell a kurbli megforgatni. Róla meg már most ömlik a víz. Kíváncsi volt, hány körbeforgatás telik tőle egyáltalán, mielőtt összecsuklik.

A bombázógépet most már csak a külső bal motor vonszolta, Dennis növelte a fordulatszámot, és fohászodott, hogy a motor ne gyulladjon ki. A repülőgép gyorsan veszítette a magasságot. Hamarosan le kell tenni, ha kijött a másik kerék, ha nem. Dennis már jól látta a futópályát. Luke kilőtte a rakétát.

Az irányítótorny teraszán Craig Harriman megpillantotta az ívelő vörös fénycsóvát, és görcsbe rándult a

gyomra. Most, hogy a *Belle* már közel volt, a parancsnok jól látta, hogy a törzs csaknem szitává van lyuggatva. Erősen kételkedett benne, hogy ezt a rengeteg találatot mind a tíz ember megúszhatta. Ha mégis, hát akkor igen figyelemre méltó személyzet ez.

Les Enright volt az első, ott lent a torony előtti gyepen, aki észrevette, hogy baj van a *Belle* futójával. Rájött, hogy az elektromos berendezés megsérülhetett, és most az egyik kerék kint van, a másik viszont nem jött ki. Les tudta, milyen fizikai teljesítményt követel a kereket kézzel kihajtani. Neki volt már része benne. Tizenöt percre volt szüksége hozzá. A *Belle* pedig erősen merül, Les tudta, hogy nem lesz idejük tizenöt percet kurblizgatni.

Virge teljesen kimerült. Égett, sajgott a karja, bármelyik pillanatban begörcsölhet és vége. Verejtékben úszó keze meg-megcsúszott a kurbli fogantyúján. A kerék még félig sincs kinn. Ki kell hajtania, ki is akarta, de már tudta, hogy nem lesz képes. Félreállt, Jack ugrott a helyére.

Virge szédült az erőlködéstől, csak ez lehetett az oka, hogy elesett. Úgy ismerte a bombateret, akár a tenyerét. A perem, amelyen át lehetett járni; nagyon keskeny, egyetlen rossz mozdulat és kész. így aztán zuhanás közben szidta magát, mint a bokrot, hogy lehetett ilyen ostoba.

Átvillant az agyán esés közben a B-17-es érdekes sajátsága is: ha a bombatér alját belülről ütés éri, az alsó zárólemezek automatikusan lefelé nyílnak. Előfordulhat ugyanis, hogy egy bomba véletlenül leesik a tartóállványról, ilyenkor a lemezek szétnyílnak, a bomba meg kiesik a gépből. Ugyanígy kiesik az ember is.

A válla ütközött a jobb nyílászárólemezen, és a lemez nyílni kezdett. Kétségbeesetten próbált megkapaszkodni valamiben, szegecsben, tartóvasban. Körmét a

lemezbe vájta, de a körme letört. Nincs fogás semmin. Bal lába kezd kicsúszni a nyíláson. Jacket teljesen elfoglalja a tekerés, nem vett észre semmit. Virge bal lába már kint volt. Háromszáz méterre alatta ott a föld, oda fog mindjárt leesni.

Azon kapta magát, hogy a vendéglőre gondol. Egyetlen nagy vágyálmára, amely most már soha nem valósul meg. Pedig óriási ötlet volt. Híres és gazdag lehetett volna.

Sosem látja viszont a családját. Sosem ölel többet lányt, pedig épp most kapott volna rá. *Végrendeletem sincs, gondolta. Szétoosztják a holmimat, mint Beckerét. Kíváncsi volnék, ki mit kap majd.*

Aztán mégis sikerült jobb kézzel elkapnia a bombaállvány végét, azon függött, mindkét lába combig kilógott a gép alján. A tartó belevágott a kezébe, rohadtul fájt, de Virge el nem engedte volna a világért sem. *Az istenit, káromkodta el magát másodszor életében, a vendéglőmet akarom!*

Nagy nehezen visszahúzódkodott a bombatér pere-mére, és kifújta magát. Hű, ez hajszálon múlt. Aztán eszébe jutott, vajon csak azért úszta-e meg ezt, hogy pár perc múlva mégiscsak kinyiffanjon? A kerék még mindig alig félig volt kint. A föld meg egyre közeledett. Jack szitkozódva kínlódott a kurbli-val, tekerte, káromkodott, tekerte. Úgy érezte, mindjárt kettéroppan a gerince.

Dennis pontosan ráállt a futópálya irányára. Egyetlen motorjával a gép éppen eléggé merült, hozzá sem kellett nyúl-ni. Legfeljebb másfél percig képes még a levegőben maradni. Dennis arra gondolt, elég lesz-e ennyi idő Virge-nek és Jacknek, hogy teljesen kihajtsák a kereket. Több idejük nincs.

Hirtelen csend lett. Csaknem kilencórái szakadatlan motordörgés után ijesztő volt, Dennis és Luke azonnal tudták, mi történt. Az, amitől azóta tartottak, hogy a bal

oldali szárnytartály találatot kapott. Elfogyott a benzin. Az utolsó csöppig. Az utolsó motorjuk is leállt.

– Az Egyesnek vége! – jelentette Luke. A gép orra lebillent a futópálya felé.

– Fékszárnny! – üvöltötte Dennis, de Luke keze már az állítókaron volt. Együtt, minden erejüket megfeszítve próbálták a gép orrát felemelni. Ha vízszintes helyzetben érnek földet, van némi esély. A másik kerék jó, ha félig kint van, de ezen már nem lehet változtatni. Mindjárt itt a föld.

A bombatérben Virge is felneszelt a hirtelen beállt csöndre, ő is tudta, hogy leállt az utolsó motor is. Jack még mindig hajtotta a kurbli, majd összesett, úszott a verítékben.

– Siess! – ordított rá Virge, noha jól tudta, hogy Jack mindent belead. Már csak másodpercek maradtak, és mindketten a végkimerülés határán voltak.

Amikor Phil Lowenthal látta, hogy a jobb kerék nem jön ki, tudta, hogy most röhögni kellene. Ez aztán a vicc, a sors hülye vicce. Épp, amikor kezdene hozzászokni a gondolathoz, hogy él, a gép egy kerékre ér földet, felrobban, és kinyírja mindnyájukat.

Phil a bevetés alatt végig azért rettegett, mert nem tudta, mi vár rá. Tudta, hogy meg fog halni, de azt nem, hogyan és mikor. A félelem az ismeretlentől megbénította. Most, hogy pontosan tudta, mi fog történni, egy csöpp félelmet nem érzett. Sőt, harcolni akart a végzet ellen. Most, hogy szembe nézhetett vele, a halál nem is látszott olyan legyőzhetetlennek.

Így aztán Phil hátrarohant a bombatérbe, ellökte Jacket a kurbliól, elkapta a kurbli fogantyúját, és tekerni kezdte. Nem ment valami könnyen, de sebaj. Phil tudta, hogy erősebb mindenféle kurblinál. A kurbli csak egy vacak, hideg vasdarab, se érzései, se álmái.

Neki mindkettőből jutott egy kevés, és akármi legyen, ha huszonnégy évesen hajlandó feladni őket.

– Nem halunk meg, nem halunk meg! – hajtogatta egyre, miközben a kurbliit tekerte. – Nem halunk meg] – Majd leszakadt a karja, úgy fájt, mégis valahogyan jólesett. Amíg fáj valami, addig az ember életben van.

A rádiósfülkében Val az ölébe vette Dannyt, hogy óvja, ha a gép felütődik. A rádiós még mindig eszméletlen volt, de egyenletesen lélegzett, és a pulzusa is szabályosan vert.

A fülke sarkában Eugene szakadatlanul, hadarva imádkozott. Rascal mellette ült. Eddig mindig gúnyolódott Eugene-nal, ha a fiú imádkozott, most azonban szaporán fohászkodott ő is Gene-nel együtt.

Az. irányítótorny teraszán Craig Harriman olyan erővel markolta a korlátot, hogy félő volt, kézcsontjai átlukasztják a bőrét.

Lenn, a gyepen Les hangosan, becézve szölongatta a repülőgépet. – Gyere, kismadaram, gyere, gyere...

Bruce Derringer rémülten figyelte, hogy a *Belle* szinte ráhullik a futópályára. A *Life* fotósa szakadatlanul kattintgatott.

A pilótafülkében Dennis húzta a botot, ahogy csak bírta, Luke a fékszárnnyal próbált ügyeskedni, de a repülőgép csak merült, mint a balta.

– Nem halunk meg, nem halunk meg – Phil mondta, hadarta, és közben tekerte a kurbliit. Lehet, hogy képzelődik, de mintha most gyorsabban forogna. *Hajszálynit, csak hajszálynit leszünk jobbak, gondolta, csak a célfóto fog dönteni, de mi győzünk!*

Talán valami párnahatás tette, talán Dennisnek sikerült még egy-két centit húznia a boton, tény, hogy vagy öt-hat méterrel a beton fölött a repülőgép egyszer csak egy kicsit megemelkedett. Fél másodperccel később pedig a jobb kerék bekattant a helyére. Így ért a *Belle*

földet. A kerekék keményen felütődtek, a gép visszapattant a levegőbe.

Danny ébredezett. Egy pillanatra mintha érezte volna a földet maga alatt. Ez is álom lenne, ahogy azt is csak álmodta, hogy még el sem indultak? Érzett valami kis fájdalmat, de nem nyugtalanította. Amikor annyira fázott, az nagyon zavarta, de most már nincs olyan hideg.

Egy pillanatig úgy látszott, hogy a *Belle* a jobb szárnyvégével fogja elkapni a földet. A szárnyvég belekaszált a beton menti magas fűbe. De aztán följebb billent, vízszintesbe került, a repülőgép kilebegett, és úgy ért földet, akár a madár. Szép leszállás volt.

– Fék! – kiáltotta Dennis, de Luke már tette a dolgát. Felsivítottak a gumik. A pilóták orrába csapott a felforrósodó gumi szaga. Nem cserélték volna el a legfinomabb francia parfüm illatáért. A repülőgép lassult. Itt a beton vége. – Dennis kis elhajlással rágurult a fűre. A gép megállt.

Mentőautó indult feléje, sivitva száguldott keresztül a repülőtéren.

– Nyomás! – kiáltott rá Bruce a *Life* fotósára, és mindketten rohanni kezdtek a bombázógép irányába. Mintha velük együtt az egész bázis nekilódult volna.

A bombatérben Virge és Jack lelkesen csapkodták Phil hátát, szorongatták a kezét. Sikerült neki: megmentette az életüket! Hős vagy, Phil, igazi hős! A navigátornak hirtelen Val szavai jutottak eszébe: „Rohadt, gyáva féreg vagy, és ha megint földön leszünk, meggyúlik a bajod.” Valnek igaza volt – rohadt gyáva egy dolog, hogy Phil meg akarta nyomni a bombakioldó-gombot. De ki tudja, talán épp az kellett neki, hogy a gyávaságát a szemébe vágják, attól talált magára, lett ismét cselekvőképese. Mindegy, lesz rá jó pár éve, hogy újra meg újra végiggondolja az egész

bevetést, lepergesse lelki szemei előtt az emlékképeket, és eltöprengjen, hogy a mostani eszével vajon hogyan viselkedne. Most mindenesetre nagyon jó érzés túrni, hogy Virge és Jack boldogan csépelik, és hálálkodnak, amiért megmentette az életüket.

A mentőautó a gép mellé fordult, és megállt. Egy percbe sem telt, két egészségügyi már bekötötte az infúziót Danny karjába.

A pilótafülkében Dennis és Luke a repülés utáni ellenőrzés litániáját hadarta.

- Fékszárnyak.
- Fönn.
- Farokkerék.
- Kivan.
- Akkumulátorok.
- Kivannak.
- Generátorok.
- Kivannak.

Befejezték. Túl vannak rajta. Véget ért.

Luke úgy érezte, életében nem volt még ilyen fáradt. Ahhoz sincs ereje, hogy kikösse magát. De azért persze szétkapcsolta az üléshez rögzítő hevedereit, aztán felhúzódkodott a másodpilóta-ülésből és kimászott a gépből.

Dennis csak ült mozdulatlanul. Mintha se érzései, se gondolatai nem lennének. Ólmos bénaság béklyózza. Képtelen elhinni, hogy nincs tovább. Hogy ilyen gyorsan véget ért.

Az egészségügyiek hordágyra tették Dannyt, és kiemelték a gépből. Rascal és Jack segítettek nekik. Dannynél ott volt a fényképezőgépe. Volt benne még egy képre való film. Odszólt Valnek, szedné össze a fiukat, hadd csináljon róluk még egy fotót, mielőtt a mentő berakják.

– Rendben, Danny, egy fotó, aztán mars a kórházba – mondta Val.

– Oké, Val, te vagy a doki. – *Hát igen*, gondolta Val, *egyszer talán valóban az leszek.*

Bruce feltétlenül csoportképet akart a diadalmas hősről, az arany gyerekekről. Amikor meglátta, hogy Dannyt hordágyon hozzák a gép elé, mélységesen felháborodott. Hiszen ez elszúrja a bomba címlapfotót! Ráadásul ez a hülye *Life-fotós* azon töri magát, hogy lekapja a vérrel borított navigátort.

– Na jó, tegyék le középen, elől – egyezett bele aztán kénytelen-kelletlen. Bízott abban, hogy Danny úgysem lesz benne a képen. – A tisztek középre! Gyérünk, Phil. Luke, maga álljon kicsit előbbre, középre!

– Na jó, csinálja maga a képet, de gyorsan, Bruce – mordult rá Luke. Nem egészen értette, mitől változott a szemében Bruce egyszerre nagyképű, fontoskodó hólyaggá. Tegnap még olyan rendes fickónak látta. Oda-lökte neki Danny fényképezőgépét.

Danny vette észre, hogy Dennis nincs velük a gép előtt. – Hol van Dennis, fiúk? – kérdezte.

– Igaz, Dennisnek itt kell lennie velünk a képen – mondta Rascal.

Egy pillanat múlva Dennis leugrott a pilótafülkéből. Kezében pezsgősüveg. A rádiósfülke sarkában bukkant rá, gondosan jégeralsóba volt csavarva.

Danny tökéletesen megfeledezett a pezsgőről. Pár hete vette Cambridge-ben, kéthavi repülési pótlékába került. Az utolsó bevetésről útban hazafelé akarta kibontani.

A szabályzat szigorúan tiltja, hogy a repülőgép fedélzetére szeszes ital kerüljön. Dennis biztos nagyon dühös. Mindjárt leharapja Danny fejét.

De nem. Szökdécsel, kurjongat, nyitja a palackot, magasra lövell a pezsgősugár!

Dennist mostanáig nemigen látták nevetni. A személyzet már rég meg is feledkezett arról, hogy mindig komoly parancsnokuk mindössze huszonhat éves. Volt, aki csak úgy emlegette: a Papa. De most, ahogyan itt ugrál, teli torokból kacag, és pezsgővel öntözi őket, olyan, akár egy kis kölyök.

Egyszerre mindenki ugrálni kezdett, csapkodták egymást, ahol érték, hahotáztak, mint a bolondok. A rohanvást érkezők körülvették őket, a kezüket szorongatták, beleborzoltak a hajukba. Tényleg visszajöttek! Tényleg épek! Tényleg történelmet csináltak. A Nyolcadik Légi Hadsereg első bpbázószemélyzete, amelynek sikerült a szolgálatot hiánytalanul teljesítenie.

Az irányítótorony teraszáról Craig Harriman jól látta az önfeledt ünneplést, a pezsgőzuhanyt, és lassan elernyedett a keze a korlát vasrúdján. Mind túléltek, a sebesült is túl fogja élni. Craig gyomrában megszűnt a görcs, hirtelen rájött, hogy farkaséhes. Egyszerűen nem is emlékszik, mikor evett utoljára. Megfordult, hogy bemenjen a toronyba.

Még korántsem nyerték meg a háborút, az jóval odébb van. Ez csak apró kis győzelem. De Craig most már biztos volt benne, hogy egy szép napon megnyerik a háborút. Azon a napon, mint most a *Memphis Belle* személyzete, mindegyikük hazamehet. Craig nagyon remélte, hogy azt is a saját szemével láthatja majd.

Ám Craig Harriman ezredes még be sem lépett a torony ajtaján, a gondolatai már azon a millió dolgon jártak, amelyek a másnapi bevetés előkészítéséhez kellettek.

Az egészségügyiek betolták Danny hordágyát a mentőkocsiba, és a vöröskeresztes autó elindult a gyengélkedő felé.

Persze, hogy Rascal lódult neki elsőnek. Utolérte a kocsit, és felugrott a hágcsójára. Jó hecc volt, Virge a

másik oldalon szökkent föl, és szedte a lábát Dennis meg Luke meg Phil meg Clay is meg mind a többi, ott rohantak a mentőautó mellett, és sorban lendültek föl a hágsóra.

A fogadtatásukra kicsődült bázisbeliek is szaladtak, de ok már nem érték utol a mentőkocsit. A felhős égbolton egyszer csak áttört a nap. Reggel óta szürkén szomorkodott fölöttük az ég, de most a lemenőben levő nap fényében a sötét olajzöld épületek mintha vidám zöldbe borultak volna. Vére csupán a kereszt vörös foltja emlékeztetett a mentőkocsi oldalán.

Az angliai Basingbournben állomásozó Kilencven-egyedik Bombázó Osztály minden személyzetének minden egyes tagja élete végéig emlékezni fog erre a napra. Tíz fiatalembernek sikerült a lehetetlen. Minden ellenük szólt, nem volt esélyük, mégis sikerült. Mostantól kezdve olyasmi lengedezik a levegőben, amire eddig hiába vágytak: a remény. Szinte szagolni lehet. Az illata, mint a frissen kaszált fűé.

Ezen a napon, 1943. május 17-én, egy háborúban, amelyben semmi sem biztos, és olcsó az emberélet, ezen a repülőtéren egy dologban mindenki tökéletesen biztos lehetett: este itt akkora mulatság lesz, amelyet nem látott még a világ!

A szerző utószava

A Memphis Belle 1943. május 17-én teljesítette az előírt huszonöt bevetésből a legutolsót is. A személyzet visszatért az Egyesült Államokba, és megkezdte országjáró propagandakörútját, hogy minél több adományt szerezzenek a lakosságtól a háborús erőfeszítésekhez.

Megköszönöm a *Memphis Belle* személyzetének szíves engedélyét, hogy történetüket és nevüket költői szabadsággal kezelhettem.

Az ebben a könyvben leírt események közül ugyanis jó néhány nem a *Memphis Belle* nevű bombázógépen szolgálatot teljesítőkkal, hanem a Nyolcadik Légi Hadsereg más személyzeteivel esett meg. A *Memphis Belle* című film forgatókönyvében, illetve ebben a – forgatókönyvből készült – regényben nem csupán egyetlen bombázószemélyzet tapasztalatait akartam bemutatni. Átvettem sok mindent a többiekéből is, akik a második világháború idején Európa egén vívott légi csatában harcoltak, és az életüket áldozták.

Monte Merrick

A valódi Memphis Belle története

Robert K. Morgan hadnagy, gépparancsnok és személyzete 1942. szeptember 25-én 10 óra 15 perckor emelkedett a levegőbe az Egyesült Államok Maine állama Bangor városának repülőteréről, hogy egy vadonatúj B-17F Repülő Erődöt átrepüljenek Angliába. Alig néhány órával később a gépet – Morgan parancsnok szerelméről, Polk kisasszonyról – Memphis Szépének, angolul *Memphis Belle*-nek keresztelték el. A repülőgép tíz hónap múlva tért vissza az Államokba, az első olyan B-17-esként, amelynek sikerült 25 bevetést teljesítenie. Ez annál is nagyobb teljesítmény, mert abban az időben a nappali bombázás még nagyon veszélyes volt, a bombázók védő vadászkíséret nélkül repültek, a tökéletes célzás érdekében meglehetősen alacsonyan, erős légvédelmi tűzben, nagyon pontosan célzó német légvédelmi tüzérek célpontjaiként. A *Belle*-t a németek is „jegyezték”, Hitler „vérdíjat” tűzött ki rá! Előfordult, hogy a köteléket, amelyben a *Belle* repült, fölülről bombázták.

Csodával határos módon a valódi *Belle* személyzetének is csupán egy tagja sérült súlyosan: *Quinlan* faroklövész épp egy FW 190 lelövését jelentette, amikor a német vadász két társa szinte szétlőtte a farkot, és a lövész súlyosan megsebesült. A 25 bevetés során a gépen

– a törzsén kívül – majdhogy mindent ki kellett cserélni, de a gép tovább repült.

Morgan százados a *Belle*-l sikeresen teljesített 25 bevetés után B-29-esekkel repült tovább, többek között részt vett a Tokió elleni első nagy bombatámadásban. A *Memphis Belle*-t egy otthoni kiképzőegységnek adta át.

Egy, a második világháború amerikai harci repülése iránt érdeklődő rajongó 1945-ben, véletlenül fedezte fel a *Memphis Belle*-t az Oklahoma állambeli Altus repülőterének géptemetőjében. Más rajongókkal, köztük *Bob Gray* újságíróval 350 dollárért megvették a „roncsot”, felkutatták az eredeti személyzetet – és helyreállították a *Belle*-t, repülőképes állapotba! A gép a saját szárnyán tért haza 1946-ban Memphisbe, és 1949-ig rendszeresen szerepelt a Memphis Airport által rendezett repülőbemutatókon. Majd 22 éven át betonalapzaton emlékeztette az arra járókat a hősi korszakra. Ám az idő vasfoga kikezdte a szabad ég alatt pihenő gépet.

1972-ben egy memphisi üzletember, *Frank G. Donorio* megalakította a Memphis Belle Memorial Committee-t, a Memphis Belle Emlékbizottságot. A bizottság ösztönzésére a nyolcvanas évek elejére a *Belle*-t újra rendbe hozták, megint régi fényében ragyogott.

A nyolcvanas évek második felében – könyvünk szerzőjének forgatókönyve alapján – az Oscar-díjas *David Putnam* és *Catherine Wyler* világhírűvé vált filmet készítettek a *Memphis Belle* és más, Európa fölött bevetett B-17-esek – személyzetének élményei alapján. A film szakértője, *Roger Freeman* történész és az egykori B-17-esek személyzetének tagjai gondoskodtak róla, hogy mind az események, mind a környezet, mind a repülőgépek hűen tükrözzék a kor hangulatát. A fűmben repülő két eredeti B-17-es ugyan nem a *Memphis Belle* volt, hanem a *Sally B* a Basingbournhöz közeli Duxford repülőterének repülőskanzenjében ma

is látható –, és két francia B-17-es: a *Lucky Lady* és a *Chateau de Verneuil*. A film készítői azonban az immár a földön pihenő, „múzeumi” *Memphis Belle*-ből meríthettek ihlet.

A film – amelyet 1991 tavaszán Magyarországon is bemutattak – a várakozásokat is felülmúlta. Így aztán – a forgatókönyv alapján – megszületett ez a regény, amelyet most végre átnyújthatunk a magyar olvasóknak is.

A Memphis Belle valódi személyzete és a „névadó”

Robert K. Morgan
százados, pilóta

Cecil H. Scott
őrmester, gémbíró-őrmester

James A. Verinis
százados, másodpilóta

John P. Quinlan
őrmester, farklövősz

Vincent B. Evans
százados, bombázó-őrmester

Clarence E. Winchell
őrmester, bal oldalsó lövész

Charles B. Leighton
százados, navigátor

Casimer A. Nastal
őrmester, jobb oldalsó lövész

Robert J. Hanson
főhadnagy, rádiós

Joseph M. Glambrone
őrmester, a főkezelő vezetője

Harold P. Loch
főhadnagy, farklövősz

Margaret Polk
kísérő, „Memphis Szépe”

A Memphis Belle bevetései

Célpont	Repült óra	Dátum	A szétrombolandó építmény
1. Brest, Franciao.	3	1942.11.07.	tengeralattjáró-dokkok
2. St. Nazaire, Franciao.	4	11.09.	tengeralattjáró-dokkok
3. St. Nazaire, Franciao.	4	11.17.	tengeralattjáró-dokkok
4. Lille, Franciao.	3	12.06.	vezérkari irányítóközpontok
5. Rommily-Sur-Seine, Fr. o.	10	12.20.	német légierraktárak
6. St. Nazaire, Franciao.	4	1943.01.03.	tengeralattjáró-dokkok
7. Lille, Franciao.	3	01.13.	vezérkari irányítóközpontok
8. Lorient, Franciao.	4	01.23.	tengeralattjáró-dokkok
9. Emden, Németo.	6	02.04,	hadiüzem (a volt FORD-gyár) e
10. Hamm, Németo.	8	02.14.	vezérkari irányítóközpontok i
11. St. Nazaire, Franciao.		02.16.	tengeralattjáró-dokkok
12. Wilhelmshaven, Németo.	6	02.26.	tengeri kikötő
13. Brest, Franciao.	3	02.29.	tengeralattjáró-dokkok
14. Lorient, Franciao.	4	03.06.	tengeralattjáró-dokkok
15. Röven, Franciao.	3	03.12.	vezérkari irányítóközpontok
16. Abbeville, Franciao.	3	03.13.	német vadászpülötér
17. Wilhelmshaven, Németo.	7	03.22.	tengeri kjj<ötő
18. Raven, Franciao.	3	03.28.	vezérkari irányítóközpontok
19. Antwerpen, Belgium	4	04.05.	hadiüzemek
20. Lorient, Franciao.	4	04.16.	tengeralattjáró-dokkok
21. Bréma, Németo.	8	04.17.	Focke-Wulfgyár
22. St. Nazaire, Franciao.	4	05.01.	tengeralattjáró-dokkok
23. Antwerpen, Belgium	4	04.04.	hadiüzemek
24. Lorient, Franciao.	4	04.15.	tengeralattjáró-dokkok
25. Wilhelmshaven, Németo.	6	05.17.	tengeri kikötő /